

№ 3 (193) Березень 2012

Здано до друку 28.02.2012 р.

Засновник і видавець:
Національний банк України

Адреса: вул. Інститутська, 9,
Київ-8, 01008, Україна

Журнал зареєстровано Держкомвидавом України
09.06.1994 р., свідоцтво КВ № 691

Постановою президії ВАК України
від 10.02.2010 р. № 1-05/1
журнал "Вісник Національного банку України"
внесено до "Переліку
наукових фахових видань України,
в яких можуть публікуватися результати дисертаційних
робіт на здобуття наукових ступенів доктора
і кандидата наук" (економічні науки)

Журнал рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного економічного
університету ім. Вадима Гетьмана та
Вченою радою Університету банківської справи
Національного банку України (м. Київ)

Видається у комплекті з електронною версією
на CD-диску додатка "Законодавчі
і нормативні акти з банківської діяльності"

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

просп. Науки, 7, Київ-28, 03028, Україна
тел./факс: (044) 524-96-25
тел.: (044) 527-39-44, 527-38-06, 525-38-25
E-mail: litvinova@bank.gov.ua
http: //www.bank.gov.ua

Передплатний індекс 74132

© Національний банк України, 2012

ВІСНИК

Національного банку України

Щомісячний науково-практичний журнал
Національного банку України

Видається з березня 1995 року

ЗМІСТ

СВІТОВА ЕКОНОМІКА

С.Круглик, О.Єременко

Валовий національний дохід країн світу 3

О.Кузнецов

Стабілізація світової валютної системи в контексті
теоретичних підходів Дж. М.Кейнса 24

ФІНАНСОВИЙ РИНОК

О.Береславська

Стабільність гривні: об'єктивна реальність чи вимушена необхідність? 6

Ринок державних цінних паперів України у січні 2012 року 21

Заборгованість за довгостроковими кредитами в іноземній валюті
від нерезидентів (за станом на 31.12.2011 р.) 29

Н.Ткаченко

Основні завдання та інструменти контролінгу фінансової стійкості
страхової компанії 38

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється
Національним банком України один раз на місяць
(за січень 2012 року) 43

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється
Національним банком України щоденно (за січень 2012 року) 44

Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України
у січні 2012 року 47

Під час відкриття XV Міжнародної виставки
навчальних закладів "Сучасна освіта
в Україні – 2012".
Другий праворуч –
голова Комітету Верховної Ради України
з питань освіти і науки М.Луцький.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

КІРЄВ О.І. (голова)	ПАТРИКАЦ Л.М.
БАЖАЛ Ю.М.	ПЕТРИК О.І.
БАРАНОВСЬКИЙ О.І.	РАЙЗЕР Мартін
БОРОВЕЦЬКИЙ Ришард	РАЄВСЬКИЙ К.Є.
ВОЖЖОВ А.П.	РИЧАКІВСЬКА В.І.
ГАЛЬЧИНСЬКИЙ А.С.	САВЛУК М.І.
ГЕЄЦЬ В.М.	СЕНИЦЬ П.М.
ГРУШКО В.І.	СМОВЖЕНКО Т.С.
КОЗЬМЕНКО С.М.	СТЕЛЬМАХ В.С.
КРОТЮК В.Л.	СТЕПАНЕНКО А.І.
КРУГЛИК С.В.	ТРИДІД О.М.
ЛЮТИЙ І.О.	ШАРОВ О.М.
МІТТНІК Стефан	ШЕВЧУК А.В.
МІЩЕНКО В.І.	ШУЛЬГА Н.П.
МОРОЗ А.М.	ШУМИЛО І.А.

РЕДАКЦІЯ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ НБУ

Головний редактор	ПАТРИКАЦ Л.М.
Заступник головного редактора	КРОХМАЛЮК Д.І.
Начальник відділу з випуску журналу "Вісник НБУ"	ПІДВИСОЦЬКИЙ Р.В.
Заступник начальника відділу	ЗАЄЦЬ О.С.
Редактори:	МАТВІЙЧУК Ю.Г., ПАЦЕРА М.М.
Відповідальний секретар	ЛІПІНСЬКА С.М.
Головний художник	КОЗИЦЬКА С.Г.
Дизайнер	ХАРУК О.В.
Коректор	ТРИФОНОВА О.М.
Оператор	ЛИТВИНОВА Н.В.
Реклама:	ГРИЦЕНКО М.Р.
Розповсюдження:	ТРИКИША А.І.
Фото:	НЕГРЕБЕЦЬКИЙ В.С.
Черговий редактор	МАТВІЙЧУК Ю.Г.

Дизайн: редакція періодичних видань НБУ

Надруковано з готового оригінал-макета
відділом забезпечення
друкованою продукцією
головного управління
господарського забезпечення

та організації будівництва Національного банку України

Адреса друкарні:
просп. Науки, 7, Київ-28, 03028, Україна

Формат 60 × 90 / 8
Друк на цифровому обладнанні
Фіз. друк. арк. 9.0
Умовн. друк. арк. 9.0
Обл.-вид. арк. 11.2

При передруку матеріалів, опублікованих у журналі,
посилання на "Вісник Національного банку України"
обов'язкове.

Редакція може публікувати матеріали
в порядку обговорення, не поділяючи думку автора.
Відповідальність за точність викладених фактів
несе автор, а за зміст рекламних матеріалів –
рекламодавець.

БЕЗГОТІВКОВІ РОЗРАХУНКИ

Діяльність платіжних систем на ринку України в 2011 році	12
Транскордонні перекази за підсумками 2011 року	18

БАНКНОТИ І МОНЕТИ

Визначаймо кращу монету 2011 року!	23
--	----

МАКРОЕКОНОМІКА

І.Бабкіна	
Державне регулювання ринку рейтингових послуг	30

ЛІТОПИС БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ

С.Голубка	
Основні етапи еволюції національного фінансотворення	34

БАНКИ УКРАЇНИ

Основні показники діяльності банків України на 1 лютого 2012 року	37
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у січні 2012 р	46
Банки, вилучені з Державного реєстру банків у січні 2012 р.	46
Доповнення до Переліку осіб, які мають сертифікати Національного банку України на право здійснення функцій тимчасового адміністратора та ліквідатора банків, внесені у січні 2012 р.	46
Структура активів банків України за станом на 01.01.2012 р. (у розрізі банків)	48
Структура зобов'язань банків України за станом на 01.01.2012 р. (у розрізі банків)	54
Структура власного капіталу банків України за станом на 01.01.2012 р. (у розрізі банків)	60
Фінансові результати діяльності банків України за станом на 01.01.2012 р. (у розрізі банків)	66
АНОТАЦІЇ	72

Кращі монети України 2010 року

Сергій Круглик

Директор департаменту
зовнішньоекономічних відносин
Національного банку України,
кандидат економічних наук

Олексій Єременко

Головний науковий експерт Інституту
незалежних експертів,
кандидат економічних наук, доцент

Із досьє “Вісника НБУ”/

Валовий національний дохід країн світу

Валовий національний дохід (ВНД) є одним із головних макроекономічних показників країн. Згідно з Системою національних рахунків ООН (1993 р.) він становить суму первісних доходів економічних одиниць-резидентів країни з урахуванням сальдо первісних доходів, отриманих від решти країн світу в результаті зовнішньоекономічних операцій. Раніше цей показник називався валовим національним продуктом.

переведених у інші країни.

Для міжнародних зіставлень обсяг ВНД різних країн виражається у єдиній валюті (зазвичай у доларах США) за поточними валютними курсами або на основі паритету купівельної спроможності валют.

Світовий банк щорічно подає свої оцінки ВНД більшості країн світу. За його визначенням, “ВНД є найголовнішим критерієм оцінки національного доходу... Він включає валовий внутрішній продукт плюс чисті надходження первісних доходів із закордонних джерел... Банк використовує показник ВНД на душу населення для класифікації економік в аналітичних цілях та визначення право-

мочності щодо запозичень”[1]. Пропоновані Світовим банком оцінки дають можливість порівняння економік різних країн, визначення їхнього місця у світовій економіці та показують динаміку економічного розвитку країн.

У таблиці на основі оцінок Світового банку подана динаміка ВНД 130 країн, починаючи з докризового 2007 року і завершуючи посткризовим 2010-м.

Література

1. World Bank. World Development Report, 2012. P. 405.
2. The World Bank. World Development Reports 2009–2012.

Динаміка валового національного доходу країн світу
(2007–2010 рр.)

№ п/п	Країни	ВНД за поточним курсом валют					ВНД за паритетом купівельної спроможності	
		2007 р., млрд. доларів США	2008 р., млрд. доларів США	2009 р., млрд. доларів США	2010 р., млрд. доларів США	2010 р., доларів США на душу населення	2010 р., млрд. доларів США	2010 р., доларів США на душу населення
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Австралія	755.8	862.5	957.5	956.9	43 740	842.4	38 510
2	Австрія	355.1	386.0	391.8	391.5	46 710	320.3	39 410
3	Азербайджан	21.9	33.2	42.5	46.0	5 180	81.9	9 220

1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	Албанія	10.5	12.1	12.5	12.7	4 000	28.0	8 840
5	Алжир	122.5	146.4	154.2	157.9	4 460	288.0	8 130
6	Ангола	43.6	62.1	64.5	75.2	3 960	103.1	5 430
7	Аргентина	238.9	287.2	304.7	343.6	8 450	616.1	15 150
8	Бангладеш	75.1	82.6	95.4	104.5	640	267.2	1 620
9	Бельгія	432.5	474.5	488.8	493.5	45 420	411.2	37 840
10	Бенін	5.1	6.0	6.7	6.9	750	13.9	1 510
11	Білорусь	40.9	52.1	53.5	58.2	6 030	135.2	14 020
12	Болгарія	35.1	41.8	43.7	47.2	6 240	99.9	13 210
13	Болівія	12.0	14.1	16.0	18.0	1 790	45.7	4 560
14	Боснія і Герцеговина	14.3	17.0	17.7	18.0	4 790	33.7	8 970
15	Бразилія	1 133.0	1 411.2	1 557.2	1 830.4	9 390	2 129.0	10 920
16	Буркіна-Фасо	6.4	7.3	8.0	9.0	550	20.5	1 260
17	Бурунді	0.9	1.1	1.2	1.4	160	3.4	390
18	Великобританія	2 608.5	2 787.2	2 567.5	2 399.3	38 540	2 276.9	36 580
19	Венесуела	201.2	257.8	288.1	334.1	11 590	344.5	11 950
20	В'єтнам	67.2	77.0	88.0	96.9	1 100	257.2	2 910
21	Вірменія	7.9	10.3	9.5	9.6	3 090	16.8	5 450
22	Гаїті	5.4	6.5	..	6.5	650	11.1	1 110
23	Гана	13.9	15.7	16.6	30.1	1 240	39.0	1 600
24	Гватемала	32.6	36.6	36.8	39.3	2 740	66.2	4 610
25	Гвінея	3.7	3.7	3.8	4.0	380	10.1	980
26	Гондурас	11.3	13.0	13.6	14.3	1 880	28.4	3 730
27	Греція	331.7	322.0	323.1	308.6	27 240	309.9	27 360
28	Грузія	9.3	10.8	11.1	12.0	2 690	22.1	4 960
29	Данія	299.8	325.1	325.8	328.3	58 980	223.4	40 140
30	Домініканська Республіка	34.6	43.2	45.5	49.7	4 860	88.9	8 700
31	Еквадор	41.2	49.1	53.4	62.1	4 510	127.8	9 270
32	Еритрея	1.1	1.5	1.5	1.8	346	2.8	540
33	Естонія	17.7	19.1	18.8	19.2	14 360	26.1	19 500
34	Ефіопія	17.6	22.7	27.0	32.4	380	85.4	1 010
35	Єгипет	119.4	146.9	172.0	197.9	2 340	499.3	5 910
36	Ємен	19.4	21.9	25.0	25.0	1 060	54.7	2 320
37	Замбія	9.5	12.0	12.6	13.8	1 070	17.7	1 370
38	Зімбабве	4.5	..	–	5.8	460	–	–
39	Ізраїль	157.1	180.5	191.6	207.2	27 340	210.7	27 800
40	Індія	1 069.4	1 215.5	1 368.7	1 566.6	1 340	4 170.9	3 580
41	Індонезія	373.1	458.2	513.4	599.1	2 580	1 000.7	4 300
42	Іран	246.5	251.5	330.6	330.4	4 530	832.6	11 420
43	Ірландія	210.2	221.2	197.2	182.5	40 990	145.7	32 740
44	Іспанія	1 321.8	1 456.5	1 464.7	1 462.9	31 650	1 458.2	31 550
45	Італія	1 991.3	2 109.1	2 112.5	2 125.8	35 090	1 883.0	31 090
46	Йорданія	16.3	19.5	22.3	26.5	4 350	35.1	5 770
47	Казахстан	78.3	96.2	107.1	121.4	7 440	173.1	10 610
48	Камбоджа	7.9	8.9	9.7	10.7	760	28.9	2 040
49	Камерун	19.5	21.8	22.8	23.2	1 160	43.7	2 190
50	Канада	1 300.0	1 390.0	1 423.0	1 415.4	41 950	1 257.7	37 280
51	Кенія	25.6	29.5	30.7	31.8	780	65.9	1 610
52	Киригизстан	3.1	3.9	4.6	4.7	880	11.7	2 180
53	Китай	3 120.9	3 899.3	4 778.3	5 700.0	4 260	10 132.3	7 570
54	Колумбія	149.9	207.4	225.2	255.3	5 510	416.5	9 000
55	Конго (Дем. Республіка)	8.6	9.8	10.7	12.0	180	21.2	310
56	Конго (Республіка)	5.8	7.1	6.7	8.7	2 310	12.3	3 280
57	Корея (Республіка)	955.8	1 046.3	966.6	972.3	19 890	1 417.9	29 010
58	Коста-Рика	24.8	27.5	28.5	30.5	6 580	50.5	10 880
59	Кот-д'Івуар	17.5	20.3	22.4	23.0	1 070	35.5	1 650
60	Лаос	3.4	4.7	5.6	6.5	1 010	14.8	2 300
61	Латвія	22.6	26.9	27.9	26.1	11 620	36.7	16 360
62	Литва	33.5	39.9	38.1	37.8	11 400	59.4	17 880
63	Ліван	23.7	26.3	33.6	38.4	9 020	60.3	14 170
64	Лівія	55.5	72.7	77.2	77.1	12 020	104.8	16 330
65	Мавританія	2.6	2.6	3.2	3.6	1 060	6.7	2 000
66	Мадагаскар	6.3	7.8	7.9	8.8	440	19.7	980
67	Македонія (кол. Югославська респ.)	7.1	8.4	9.0	9.3	4 520	22.3	10 830

1	2	3	4	5	6	7	8	9
68	Малаві	3.5	4.1	4.2	4.9	330	12.7	850
69	Малайзія	173.7	188.1	198.7	220.4	7 900	400.7	14 360
70	Малі	6.1	7.4	8.9	9.1	600	15.6	1 020
71	Марокко	69.4	80.5	90.7	94.1	2 850	150.1	4 560
72	Мексика	878.0	1 061.4	958.8	1 012.3	9 330	1 629.2	15 010
73	Мозамбік	6.8	8.1	10.0	10.3	440	21.5	920
74	Молдова	4.3	5.3	5.7	6.5	1 810	11.9	4 560
75	Монголія	3.3	4.4	4.4	5.1	1 890	10.0	3 700
76	Непал	9.7	11.5	13.0	14.5	490	35.9	1 200
77	Нігер	4.0	4.8	5.2	5.7	360	11.1	700
78	Нігерія	137.1	175.6	175.8	186.4	1 180	341.7	2 160
79	Нідерланди	750.5	824.6	815.8	826.5	49 720	707.9	42 590
80	Нікарагуа	5.5	6.1	5.8	6.3	1 080	15.2	2 610
81	Німеччина	3 197.0	3 485.7	3 484.7	3 537.2	43 330	3 116.1	38 170
82	Нова Зеландія	121.7	119.3	114.5	125.4	29 050	121.0	28 050
83	Норвегія	360.0	415.3	417.3	416.9	85 380	279.0	57 130
84	Оман	27.9	32.7	49.8	49.8	17 890	57.9	24 410
85	Пакистан	141.0	162.9	172.9	182.5	1 050	482.3	2 780
86	Панама	18.4	21.0	23.2	24.5	6 990	45.4	12 940
87	Папуа – Нова Гвінея	5.4	6.5	7.9	8.9	1 300	16.4	2 390
88	Парагвай	10.2	13.6	14.4	19.0	2 940	35.1	5 430
89	Перу	96.2	115.0	120.9	139.0	4 710	263.7	8 940
90	Південно-Африканська Республіка	274.0	283.3	284.5	304.6	460	513.8	10 280
91	Польща	374.6	453.0	467.5	474.0	12 420	726.1	19 020
92	Португалія	201.1	218.4	222.6	232.6	21 860	262.9	24 710
93	Росія	1 071.0	1 364.5	1 329.7	1 404.2	9 910	2 720.5	19 190
94	Руанда	3.1	4.0	4.6	5.5	540	12.2	1 180
95	Румунія	132.5	170.6	178.9	168.2	7 840	301.4	14 050
96	Сальвадор	19.5	21.4	20.8	20.8	3 360	39.6	6 390
97	Саудівська Аравія	373.5	374.3	439.0	436.6	17 200	607.0	23 900
98	Сенегал	10.2	11.8	12.9	13.5	1 050	23.7	1 850
99	Сирія	35.0	44.4	50.9	57.0	2 640	105.3	4 870
100	Сінгапур	149.0	168.2	185.7	210.3	40 920	281.1	54 700
101	Словаччина	63.3	78.6	87.4	88.1	16 220	125.6	23 140
102	Словенія	42.3	48.9	48.0	49.3	23 860	55.7	26 970
103	Сполучені Штати Америки	13 886.5	14 466.1	14 502.6	14 600.8	47 140	14 561.7	47 020
104	Судан	37.0	46.5	51.6	55.3	1 270	87.9	2 020
105	Сьєрра-Леоне	1.5	1.8	1.9	2.0	340	4.8	830
106	Таджикистан	3.1	4.1	4.8	5.5	780	14.6	2 060
107	Таїланд	217.4	191.7	254.7	286.7	4 210	561.5	8 240
108	Танзанія	16.3	18.4	21.3	23.4	530	62.1	1 420
109	Того	2.4	2.6	2.9	3.0	440	5.4	790
110	Туніс	32.8	34.0	38.8	42.8	4 070	85.8	8 140
111	Туреччина	592.9	690.7	653.1	719.4	9 500	1 104.1	14 580
112	Туркменистан	–	14.3	17.5	19.2	3 700	37.1	7 160
113	Уганда	10.5	13.3	15.0	16.6	490	41.5	1 230
114	Угорщина	116.3	128.6	130.1	129.9	12 990	192.8	19 280
115	Узбекистан	19.7	24.7	30.5	36.1	1 280	87.1	3 090
116	Україна	118.4	148.6	128.8	137.9	3 010	301.1	6 580
117	Уругвай	21.2	27.5	31.3	35.6	10 590	48.8	13 890
118	Філіппіни	142.6	170.4	164.5	192.2	2 050	368.0	3 930
119	Фінляндія	234.8	255.7	243.9	253.0	47 170	199.4	37 180
120	Франція	2 447.1	2 702.2	2 754.6	2 749.8	42 390	2 234.2	34 440
121	Хорватія	46.4	60.2	61.2	61.0	13 760	82.9	18 710
122	Центральноафриканська Республіка	1.7	1.8	2.0	2.1	460	3.4	760
123	Чад	5.8	5.9	6.9	6.9	600	13.6	1 180
124	Чехія	149.4	173.2	181.5	188.3	17 870	248.8	23 620
125	Чилі	138.6	157.5	159.9	170.3	9 940	238.0	13 890
126	Швейцарія	452.1	498.5	431.1	548.0	70 350	383.1	49 180
127	Швеція	421.3	469.7	455.2	469.0	49 930	372.0	39 600
128	Шрі-Ланка	30.8	35.9	40.4	46.7	2 290	103.8	5 070
129	Ямайка	9.9	13.1	13.5	12.9	4 750	20.1	7 430
130	Японія	4 813.3	4 879.2	4 830.3	5 369.1	42 150	4 432.1	34 790

Дослідження/

Олена Береславська

Доктор економічних наук, доцент,
завідувач кафедри банківської справи
та фінансового моніторингу
Національного університету
Державної податкової служби України

Стабільність гривні: об'єктивна реальність чи вимушена необхідність?

2011 рік для валютного ринку України став роком стабілізації курсу гривні. Завдяки регуляторним заходам Національного банку України офіційний номінальний валютний курс гривні залишався стабільним. За рік курс національної валюти знизився з 7.9617 грн. за один долар США до 7.9898 грн. Знецінення гривні становило лише 0.35%. У статті досліджуються інструменти валютно-курсової політики НБУ, що застосовувалися регулятором для стабілізації гривні у 2011 році. Оцінюються перспективи диверсифікації міжнародних валютних резервів та підвищення ліквідності національної валюти.

СТАБІЛЬНІСТЬ ГРИВНІ – ЗАПОРУКА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Для економічного розвитку України стабільність гривні стала позитивним чинником (див. графік 1). Зокрема, зростання ВВП у 2011 році, за оцінками експертів, очікується на рівні 5%, а темпи інфляції (індекс споживчих цін) торік становили всього 4.6 %. Таких низьких темпів інфляції в Україні не спостерігалося з 2003 року (див. графік 2).

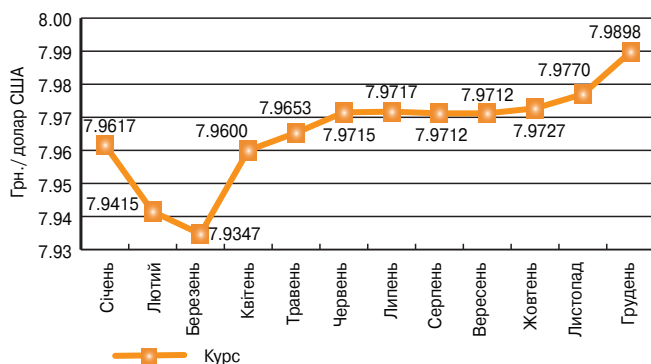
Водночас курсову політику НБУ неодноразово критикували. Експерти й оператори українського фінансового ринку ставили під сумнів доцільність

підтримки стабільності курсу гривні. Зокрема, в “Економічній правді” О.Охріменко наголошував, що “...стабільний курс гривні перестав відігравати позитивну роль” [1]. З такою думкою важко погодитися, хоча зрозуміло, що вона стосується тенденцій, які переважали у платіжному балансі України в 2011 році. Інформація, наведена у таблиці 1, свідчить про зростання від'ємного сальдо платіжного балансу і суттєве погіршення рахунку поточних операцій порівняно з 2010 роком.

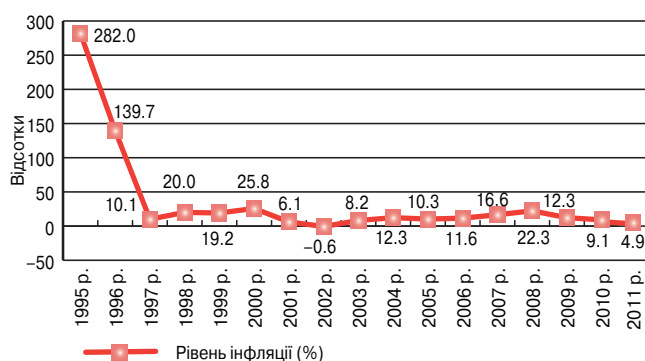
На нашу думку, немає підстав стверджувати, що курсова політика НБУ стримувала зростання експорту продукції вітчизняних товаровиробників.

Навпаки, за дев'ять місяців 2011 року темпи зростання експорту становили 153.9%, а імпорту – 140.6% порівняно з аналогічним періодом 2010 року (див. таблицю 1). І навіть якщо збільшення обсягів експорту відбувалося за рахунок підвищення цін на основні українські товари на світових ринках, усе ж курсова стабільність гривні не сприяла уповільненню темпів його зростання. Девальвація гривні, яку очікували протягом року всі суб'єкти валютного ринку, суттєво не змогла б поліпшити торговельний баланс в умовах скорочення сукупного світового попиту, яке стало наслідком світової фінансової та європейської торгової кризи.

Графік 1. Динаміка номінального офіційного курсу гривні щодо долара США у 2011 році

Графік 2. Динаміка рівня інфляції в Україні за 1995–2011 рр.

Джерело: інформація Державної служби статистики. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>.

РЕГУЛЯТИВНІ ЗАХОДИ НБУ СПРИЯЛИ СТАБІЛЬНОСТІ ГРИВНІ

Варто наголосити, що стабільність курсу гривні протягом 2011 року забезпечувалася заходами валютного та монетарного регулювання. Насамперед Національний банк України суттєво скоротив свою участь у валютних торгах на міжбанківському ринку, що засвідчує інформація, наведена в таблиці 2. При цьому зменшення обсягів поповнення грошей в обігу не тільки через валютний, а ще й через грошовий ринок призвело до зниження рівня монетизації економіки та викликало восени дефіцит ліквідності української банківської системи.

У контексті зазначеного підкреслимо, що у доларизованих економіках, до яких належить і українська, зрушення

грошової маси в обігу не завжди призводить до зниження інфляції, оскільки паралельно з національною валютою у розрахунках на внутрішньому ринку використовуються й іноземні. Тому застосовуючи жорсткішу монетарну політику для боротьби з високою інфляцією, необхідно брати до уваги той факт, що, перекриваючи одне джерело пропозиції грошей у обігу, зокрема національну валюту, монетарні органи влади відкривають інше, потужніше — іноземну валюту, яка в умовах дефіциту національної набуває додаткових сфер обігу, проникаючи у ті сегменти грошових відносин, які раніше обслуговувалися власною валютою.

Аналіз інформації, наведеної у таблиці 3 свідчить про те, що обсяги іноземної валюти (придбані на готівковому валютному ринку), перерахова-

ної за офіційним курсом гривні, суттєво перевищують обсяги готівки у національній валюті, яка знаходиться поза банківською системою та становлять практично третину показника М2. У цьому випадку не є принципово важливим, де ця валюта зберігається — на депозитних рахунках в комерційних банках чи поза банківською системою. Ці обсяги іноземної валюти створюють потенційну загрозу для стабільності як національної грошової системи, так і економіки в цілому.

Потужним інструментом, що дає змогу згладжувати різкі коливання курсу гривні на ринку, є регулювання лімітів відкритої валютної позиції комерційного банку. Цей інструмент НБУ використовував у 2011 році як один із основних для регулювання попиту і пропозиції іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку. Національний банк зменшив ліміти відкритої валютної позиції комерційного банку з 30 до 15% (ліміт загальної довгої відкритої валютної позиції не повинен перевищувати 5%, а ліміт загальної короткої відкритої валютної позиції — 10%), оскільки банки купують іноземну валюту не тільки за дорученням клієнтів, а й для своїх власних цілей і, здебільшого, для отримання прибутку від проведення валютних операцій [2]. Зниження лімітів і встановлення жорсткого контролю за діяльністю комерційних банків на валютному ринку з боку НБУ сприяло курсовій стабільності гривні.

Одним із заходів валютного регулювання, за допомогою якого НБУ у 2011 році намагався обмежити попит на іноземну валюту на готівковому валютному ринку, було запровадження норми щодо ідентифікації осіб (пред'явлення паспорта) при здійсненні валютних операцій (як купівлі, так і продажу валюти). Цим заходом НБУ намагався також встановити контроль за діяльністю комерційних банків на цьому сегменті валютного ринку. Справді, після запровадження такого заходу обсяги купівлі валюти на готівковому ринку суттєво зменшилися, що засвідчує інформація, наведена у таблиці 4. Так, у серпні 2011 року обсяги продажу валюти банками перевищували 3.59 млрд. доларів США, а у вересні ці обсяги зменшилися на 1.14 млрд. — до 2.45 млрд. доларів США. У листопаді обсяги купівлі валюти дещо зросли, але несуттєво.

Водночас обсяги купівлі іноземної валюти у 2011 році на готівковому ринку порівняно з 2010 роком зросли на

Таблиця 1. Платіжний баланс України у 2010–2011 рр.

Млн. доларів США

Статті платіжного балансу	9 місяців 2010 р.	9 місяців 2011 р.	2010 р.
Рахунок поточних операцій	-506	-5 659	-3 018
Експорт товарів та послуг	42 442	65 314	69 255
Темп зростання	-	153.9	-
Імпорт товарів та послуг	-50 664	-71 274	-73 439
Темп зростання	-	140.6	-
Рахунок операцій з капіталом та фінансових операцій	404	5 373	1 664
Фінансовий рахунок	234	5 366	1 477
Прямі інвестиції в Україну	4 282	5 359	6 495
Портфельні інвестиції (пасиви)	3 046	2 095	4 317
Інші інвестиції	2 015	-1 957	-139
Сальдо	-102	-286	-1 354

Джерело: складено автором за даними платіжного балансу України за дев'ять місяців 2011 року.

Таблиця 2. Динаміка сальдо валютних інтервенцій НБУ і рівня монетизації економіки у 2006–2011 рр.

Показники	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.
Сальдо валютних інтервенцій НБУ, млн. доларів США	5 030	7 600	3 900	10 432	2 400	1 787.3
Рівень монетизації економіки, % до ВВП	42.3	46.5	46.0	47.9	49.6	48.4*
Рівень інфляції, %	11.6	16.6	22.3	12.3	9.1	4.6

Джерело: складено автором за інформацією річних звітів та оперативних даних Національного банку України, розміщених на офіційному Інтернет-сайті // <http://www.bank.gov.ua/>.

* Інформація за 11 місяців 2011 р.

Таблиця 3. Динаміка показників грошової маси та обсягів іноземної валюти, придбані на готівковому ринку, у 2006–2011 рр.

Рік	М0 (млн. грн.)	М2 (млн. грн.)	Обсяги купівлі іноземної валюти на готівковому ринку (млн. доларів США)	Курс	Обсяги купленої іноземної валюти на готівковому ринку, перераховані у національну (млн. грн.)
2006	74 984	259 413	20 414.0	5.0500	103 091
2007	111 119	391 273	32 773.2	5.0500	165 505
2008	154 759	512 527	36 154.4	7.7000	278 389
2009	157 029	484 772	21 911.6	7.9850	174 964
2010	182 990	596 841	26 315.4	7.9617	209 515
2011	188 380	662 969*	31 693.4	7.9898	253 224

Джерело: розраховано автором за даними Національного банку України, розміщеними на офіційному Інтернет-сайті // <http://www.bank.gov.ua/>.

* Інформація за 11 місяців 2011 р.

Таблиця 4. Обсяг валютних операцій на готівковому ринку України у 2009–2011 рр.

Млн. доларів США

Місяць року	Обсяги купівлі валюти банками			Обсяги продажу валюти банками		
	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.
Січень	767.5	718.6	1 283.1	1 342.3	1 553.0	2 146.6
Лютий	754.0	970.9	1 308.0	2 178.6	1 681.9	2 612.7
Березень	909.4	1 327.2	1 552.1	1 476.4	1 629.3	2 656.0
Квітень	1 127.7	1 409.2	1 588.5	1 293.4	1 471.5	2 350.7
Травень	1 165.8	1 399.7	1 549.0	1 088.4	1 428.7	2 445.1
Червень	1 212.3	1 512.1	1 689.7	1 725.2	1 623.9	2 901.8
Липень	1 384.3	1 750.4	2 058.0	2 545.9	1 899.4	2 923.4
Серпень	1 382.5	1 718.3	2 209.2	2 180.8	2 116.2	3 033.4
Вересень	1 313.8	1 374.4	1 500.0	1 879.5	2 985.0	3 593.4
Жовтень	1 249.9	1 344.2	1 042.6	2 043.5	3 218.0	2 451.6
Листопад	1 148.5	1 442.2	1 093.5	2 124.5	3 170.6	2 463.2
Грудень	1 114.8	1 616.6	1 375.2	2 036.1	3 537.9	2 115.5
Усього:	13 530.5	16 583.8	18 248.9	21 911.6	26 315.4	31 693.4

Джерело: складено автором за інформацією Національного банку України, розміщеною на офіційному Інтернет-сайті // <http://www.bank.gov.ua/>.

5.4 млрд. доларів США, що свідчать про наявність у суспільстві високих девальваційних очікувань і певну недовіру до національної валюти. Ця недовіра, у свою чергу, підтримує високий рівень доларизації економіки України. Навіть стабільність валютного курсу гривні, яка спостерігається протягом двох останніх років, не сприяла зниженню рівня доларизації. Наведена в таблиці 5 інформація засвідчує, що рівень доларизації за 11 місяців 2011 року порівняно з 2010 роком зріс на 1.88 в. п. і становить 30.69 %. Попит на іноземну валюту залишався високим. Тому темпи зростання депозитів у іноземній валюті (117.0%) перевищували темпи зростання депозитів у національній валюті (108.9%) на 8.1 в. п.

Не останню роль у формуванні та підтримці високих девальваційних очікувань у 2011 році відігравали засоби масової інформації, які озвучували та публікували прогнози різних експертів щодо перспектив девальвації гривні [3, 4]. В сучасних умовах інформація та механізми її розповсюдження мають великий вплив на процес формування валютного курсу, особливо в країнах із нерозвинутими ринковими відносинами. Для зниження рівня девальва-

ційних очікувань у суспільстві Національному банку необхідно систематично спростовувати інформацію щодо недостовірних прогнозів у курсовій політиці, яка реалізується в країні.

ЗОВНІШНІ ТА ВНУТРІШНІ ЧИННИКИ СТАБІЛЬНОСТІ ГРИВНІ

Проведення політики стабілізації курсу гривні у 2011 році, на наш погляд, було зумовлене як внутрішніми чинниками, так і зовнішніми, зокрема послабленням долара на світових ринках. В умовах подвійного дефіциту (дефіциту бюджету і дефіциту торговельного балансу) девальвація долара необхідна для ліквідації негативного сальдо торговельного балансу США. Проте ті країни, які реалізують на внутрішньому ринку політику плаваючого курсу, об'єктивно змушені брати на себе частину тягаря, пов'язаного з девальвацією долара. Розуміючи це, більшість центральних банків країн із нерозвинутими ринковими відносинами протягом 2011 року встановили контроль за курсоутворенням своїх національних валют. До таких країн належить і Україна.

Щодо внутрішніх чинників необ-

хідності проведення політики курсової стабільності, то з цього приводу слід зазначити, що підвищена увага Національного банку до утримання стабільного обмінного курсу гривні викликала його значним впливом на інфляцію. У наших попередніх публікаціях було досліджено силу ефекту переносу девальвації гривні на внутрішні ціни в трансформаційних економіках у цілому та в Україні зокрема. При девальвації гривні ефект переносу на ціни є високим [5]. Адже країни з великою часткою імпорту товарів, що продаються на внутрішньому ринку, потрапляють під вплив проблеми “проникнення” зовнішньої інфляції (або дефляції) на внутрішній ринок, вирішення якої можливе на основі стабілізації валютних курсів. Зважаючи на те, що у 2011 році обсяги імпорту зростали, особливо товарів, які мали інвестиційне призначення для української економіки, НБУ підтримував стабільний курс гривні з метою стримування зростання цін на ці товари.

Але інфляція — це не єдиний чинник, який зумовлював необхідність здійснення політики обмежених коливань курсу гривні. На наш погляд, іншим вагомим чинником, який має об'єктивний характер, є “страх” перед “вільним плаванням” курсу. Фінансові кризи, які відбувалися в Україні у 1998 і 2008 рр., призвели до суттєвої девальвації курсу гривні (у 1998 році гривня девальвувала на 80%, у 1999-му — на 52%, а в 2008 році — на 62.3%). Не останню роль у цій девальвації відіграла курсова політика “прив'язки” гривні до долара США, сутність якої полягала у суттєвому обмеженні коливань обмінного курсу гривні.

МВФ, співпрацюючи з Україною, неодноразово рекомендував монетарним органам влади проводити гнучкішу політику щодо курсоутворення гривні, тобто розширювати діапазон коливань її обмінного курсу. Погоджуючись із цією вимогою в цілому, НБУ в практичній площині регулювання все ж дотримується політики обмежених коливань курсу гривні, що частково пояснюється синдромом “страху вільного плавання”.

Синдром “страху плавання”¹ означає свідоме проведення політики стабілізації валютних курсів центральними банками країн із трансформацій-

¹ Цей термін уперше було використано щодо азійських країн, які в умовах девальвації долара США раптово змінили валютну політику. Від плаваючих курсів ці країни перейшли до політики суворого обмеження коливань курсів національних валют.

Таблиця 5. Динаміка депозитів та рівня доларизації у банківській системі України у 2006–2011 рр.

Період	Усього, млн. грн.	У тому числі:				Рівень доларизації за методикою МВФ (депозити/ M2)
		у національній валюті		в іноземній валюті		
		млн. грн.	%	млн. грн.	%	
2006 р.	185 917	115 102	61.91	70 814	38.09	27.30
2007 р.	283 875	192 297	67.74	91 577	32.26	23.40
2008 р.	359 740	201 835	56.11	157 905	43.89	30.80
2009 р.	334 953	173 091	51.68	161 862	48.32	33.39
2010 р.	413 851	239 918	57.97	173 933	42.03	28.81
2011 р.*	464 785	261 315	56.22	203 471	43.78	30.69

*За 11 місяців 2011 р.

Джерело: розраховано автором за інформацією Національного банку України, розміщеною на офіційному Інтернет-сайті // <http://www.bank.gov.ua/>.

Таблиця 5. Обсяги валютних інтервенцій НБУ на міжбанківському ринку і міжнародних резервів у 2011 р.

Млн. доларів США			
Місяць року	Купівля іноземної валюти	Продаж іноземної валюти	Міжнародні резерви
Січень	704.9	449.4	35 139.0
Лютий	599.7	607.1	36 670.0
Березень	1 068.7	818.0	36 428.6
Квітень	1 154.6	83.7	38 351.4
Травень	1 338.5	1 211.3	37 867.5
Червень	557.1	2 054.8	37 584.1
Липень	837.8	1 106.7	37 813.7
Серпень	1 320.4	998.0	38 205.5
Вересень	624.7	2 600.1	34 950.2
Жовтень	348.0	1 831.1	34 162.3
Листопад	738.2	1 441.0	32 408.2
Грудень	625.8	456.2	31 794.6
Усього:	8 398.0	10 385.3	31 794.6

Джерело: складено автором за інформацією Національного банку України, розміщеною на офіційному Інтернет-сайті // <http://www.bank.gov.ua/>.

ною економікою [6]. Але підтримка курсу національних валют у таких країнах підкріплюється зростанням чистих обсягів купівлі іноземної валюти на ринку і нарощуванням валютних резервів. Проте в Україні у 2011 році стабілізація курсу гривні не підкріплювалася такими тенденціями, що призвело не до зростання валютних резервів, а до їх втрати. Так, наведена у таблиці 1 інформація свідчить про перевищення обсягів продажу іноземної валюти Національним банком на міжбанківському ринку над її купівлею на 1 987.3 млн. доларів та зменшення валютних резервів за рік на 3 344.4 млн. доларів США, або на 9.5 %.

Падіння обсягів міжнародних резервів Національного банку пояснюється кількома причинами.

По-перше, зростанням обсягів імпорту. Надходжень валютної виручки від експорту, яка нині є основним джерелом поповнення валютних резервів, було недостатньо, щоб задовольнити попит на іноземну валюту з боку імпортерів. Інформація, наведена у таблиці 1, свідчить, що за дев'ять місяців 2011 року сальдо рахунку поточних операцій зменшилося до мінус 5 659 млн. доларів з мінус 506 млн. доларів США за аналогічний період 2010 року.

По-друге, у 2011 році відбулося скорочення обсягів надходження портфельних та інших інвестицій порівняно з 2010 роком (див. таблицю 1). І хоча прямі інвестиції в Україну за дев'ять місяців 2011 року зросли на 48.8% (до 5 340 млн. доларів США), це не означає, що вони надійшли в країну у вигляді грошових потоків.

По-третє, не були отримані кредити міжнародних фінансових організацій, зокрема МВФ. Восени Україна не

змогла отримати черговий транш кредиту стейнд-бай (stand-by), який спрямовується на поповнення валютних резервів НБУ. Таким чином, обсяги надходження іноземної валюти в країну через офіційні канали знизилися.

Проте в умовах скорочення надходження іноземної валюти на внутрішній ринок попит на іноземну валюту, як уже зазначалося, залишається високим: з боку імпортерів, оскільки імпорту перевищує експорт і ця тенденція збережеться на близьку перспективу; з боку уряду і корпоративного сектору. Україна має великі обсяги критичного імпорту (імпорту енергоносіїв, що потребує щомісячної оплати у валюті) й валового зовнішнього боргу (для його обслуговування також необхідна валюта); з боку фізичних і юридичних осіб, які прагнуть зберігати свої заощадження в іноземній валюті.

Щодо зовнішнього боргу, то на сьогодні він більш як утричі перевищує суму валютних резервів Національного банку. І якщо у 2009 році вперше за останні п'ять років спостерігалася відчутне падіння темпів зростання обсягів зовнішнього боргу, на що вказує інформація, наведена у таблиці 6, то вже у 2010–2011 рр. темпи нарощування боргу знову почали зростати.

Таблиця 6. Валовий зовнішній борг України та обсяги міжнародних резервів НБУ у 2006–2011 рр.

Млрд. доларів США						
Показники	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.
Валовий зовнішній борг України, млрд. доларів США	54.3	84.5	101.7	103.4	117.3	123.2*
Темп зростання, %	137.0	155.7	120.3	102.3	113.4	105.2
Валові валютні резерви НБУ, млрд. доларів США	22.4	32.5	31.3	25.3	34.6	31.8
Темп зростання, %	120.5	145.0	97.2	80.7	136.8	91.9

Джерела: Платіжний баланс і зовнішній борг України. – 2010. – С. 79; Бюлетень Національного банку України. – 2011. – № 4. – С. 79.

* Інформація на 01.10.2011 р.

Зменшення обсягів міжнародних резервів є негативним чинником, оскільки в країнах із незрілими ринковими відносинами, до яких можемо віднести й Україну, стабільність національної грошової системи забезпечується здебільшого завдяки валютним резервам. Тому зменшення темпів нарощування валютних резервів Національного банку в 2012 році може стати сигналом до проведення масованих атак на національну валюту, що, у свою чергу, загрожує порушенням основи стабільності не тільки грошової, а й фінансової системи України.

Зважаючи на ці тенденції, можемо стверджувати, що найближчим часом пропозиція валюти на внутрішньому ринку задовольнятиме потребу в ній практично без “запасу”. Основним стабільним джерелом надходження іноземної валюти залишиться тільки експортна виручка. Вище вже зазначалося, що за дев'ять місяців 2011 року надходження портфельних інвестицій суттєво скоротилося порівняно з аналогічним періодом 2010 року, а приріст прямих інвестицій був незначним (див. таблицю 1). Тому одним із основних завдань валютного регулювання повинно стати посилення контролю за попитом на іноземну валюту.

Вважаємо, що пропозиція валюти на ринку повинна забезпечувати такі компоненти попиту на неї: попит імпортерів продукції та послуг; попит уряду для покриття виплат за зовнішніми зобов'язаннями; попит НБУ для нарощування міжнародних резервів; попит приватних юридичних та фізичних осіб для купівлі активів за кордоном; попит населення на валюту для погашення кредитів та поповнення своїх валютних заощаджень. При цьому сумарний попит на іноземну валюту не повинен перевищувати обсяг надходжень від експорту, операцій з капіталом та довгострокових фінансових операцій. Якщо ж сума попиту на валюту і відпливу капіталу перевищує рівень експорту, це означає, що країна втрачає не поточні надходження, а за-

паси власного капіталу і необхідно терміново запроваджувати заходи, які б обмежували його вплив за кордон.

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ РЕЗЕРВІВ ЯК РЕАКЦІЯ НА ВИКЛИКИ ЧАСУ

Актуальними для України у 2011 році залишалися питання управління валютними резервами, складовою якого є їх диверсифікація. Інформація, наведена у таблиці 7, свідчить про зростання частки СПЗ та золота у загальних обсягах офіційних резервів НБУ. Необхідно зазначити, що у світовій практиці управління міжнародними резервами центральні банки зазвичай не купують золото, ціна якого щорічно зростає, а частково продають його при необхідності поповнення резервів валютою, яка потрібна для погашення міжнародних зобов'язань. Але в сучасних умовах центральні банки намагаються збільшити частку золота в обсягах резервів. Золото залишається високоліквідним активом, який має власну вартість, і досі може використовуватися як світові гроші у кризових або форс-мажорних ситуаціях економічного, політичного, воєнного характеру. Адже золото завжди можна продати за будь-яку валюту, отримати міжнародний кредит під його заставу або на угодах своп.

Поступова зміна структури валютних резервів НБУ зумовлена нестабільністю основних резервних валют — долара США та євро. Виходячи з цього, Україна, як і інші країни, намагається здійснити диверсифікацію своїх валютних резервів за рахунок валют, які на сьогодні не є резервними і мають низький рівень інтернаціоналізації. Україна також має наміри частину своїх резервів перевести в інші валюти. Зокрема, ще наприкінці 2010 року повідомлялося, що НБУ планує включити російський рубль до складу своїх міжнародних резервів, і це було погоджено з МВФ та зазначено у технічному меморандумі про взаємовідносини України та Міжнародного валютного фонду [7].

Чи перевів НБУ частину резервів у російські рублі, важко сказати, оскільки структура валют, в яких утримується частина резервів, є комерційною таємницею будь-якого центрального банку. Проте, виходячи з інформації, наведеної у таблиці 8, яку НБУ оприлюднює на своєму офіційному Інтернет-сайті щодо обсягів проведених ним інтервенцій на міжбанківському валютному

Таблиця 7. Структура валютних резервів НБУ у 2006–2011 рр.						
Показники	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р. (10 місяців)
Валютні резерви НБУ, усього (млн. доларів США):	22 358.10	32 479.06	31 543.20	26 505.11	34 576.40	34 162.66
у т. ч. (у % до загальної суми)						
резерви в іноземній валюті;	97.7	97.9	97.6	96.2	96.3	95.1
СПЗ та резервна позиція в МВФ;	0.0	0.0	0.03	0.2	0.1	0.32
золото;	2.3	2.1	2.4	3.6	3.6	4.6
інші резервні активи	–	–	–	–	–	–

Джерела: Бюлетень Національного банку України. – 2005. – № 2. – С. 52; Бюлетень Національного банку України. – 2009. – № 3. – С. 87; Бюлетень Національного банку України. – 2011. – № 12. – С. 81.

ринку, можемо зробити висновок про відсутність російських рублів у валютних резервах банку.

На наш погляд, російські рублі включати до офіційних резервів Національного банку поки що передчасно, оскільки рубль є внутрішньою валютою з низьким ступенем інтернаціоналізації. Його курсоутворення, як і гривні, залежить від пропозиції іноземної валюти на внутрішньому ринку, тому зменшення надходження валютної виручки на російський валютний ринок спроможне швидко порушити рівновагу на ньому, сприяти посиленню девальваційних очікувань та стимулювати появу спекулятивних атак, яким не завадять навіть великі валютні резерви Банку Росії. Втрати від непередбачуваних курсових коливань рубля можуть бути значними.

Наприкінці 2011 року Національний банк повідомив про свої наміри включити до валютних резервів китайський юань. Ця валюта на сьогодні хоча й має ще недостатній рівень інтернаціоналізації, але є однією з найстабільніших. Її стабільність забезпечується найбільшими у світі валютними резервами центрального банку Китаю, які сьогодні становлять понад 2.5 трлн. доларів США. З цієї метою центральні банки двох країн проведуть своп-операції гривня/юань і в подальшому здійснюватимуть експортно-імпортні розрахунки у національних валютах.

Зазначимо, що Китай прагне підвищити статус своєї валюти до рівня резервної. Для цього в країні проводяться систематичні заходи щодо розширення використання юаня у міжнародних розрахунках, тобто підвищення ступеня інтернаціоналізації цієї валюти. Зокрема, ще у 2009 році Народний банк Китаю уклав угоди про взаємні валютні свопи з центральними банками Південної Кореї, Аргентини, Білорусі, Індонезії, Малайзії, Гонконгу на загальну суму 800 млрд. юанів (близько 121 млрд. доларів США). Пізніше до цих країн приєдналися Сінгапур та Ісландія. У 2011 році Народний банк Китаю підписав угоду про проведення свопів також із Резервним банком Нової Зеландії (25 млрд. юанів) і з Центральним банком Республіки Узбекистан (700 млн. юанів) [8, с. 38]. Щодо України, то вона буде дванадцятою країною, яка здійснюватиме своп-операції з Китаєм.

ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ЛІКВІДНОСТІ ГРИВНІ

Оцінюючи позитивно українські перспективи, зазначимо, що дивіденди від здійснення зовнішньоекономічних розрахунків повинні отримувати як Китай, так і Україна. Якщо в Україні ще не створено економічних передумов для широкого використання гривні у міжнародних розрахунках, то умови для підвищен-

Таблиця 8. Обсяги інтервенцій НБУ на міжбанківському валютному ринку України у 2011 р.*

Млн. одиниць валюти		
Назва валюти	Купівля	Продаж
Усі валюти в доларовому еквіваленті, зокрема:	285.7	13 201.2
долари США	2 625.6	
євро	585.9	
англійські фунти стерлінгів	2 049.3	
швейцарські франки	1 943.2	
австралійські долари	–	
інші валюти	7 489.7	13 201.2

Джерело: розраховано автором за інформацією НБУ, розміщеною на офіційному Інтернет-сайті // <http://www.bank.gov.ua/>.

* Інформація за 11 місяців.

ня її ліквідності вже існують. Зокрема, на законодавчому рівні вже врегульовано питання щодо використання національної валюти у транскордонних розрахунках. Верховна Рада України прийняла поправки до Декрету Кабінету Міністрів “Про систему валютного регулювання і валютного контролю”. Також є й певні економічні передумови, пов’язані з проведенням експортно-імпорتنих операцій (частка Китаю у зовнішньоекономічній діяльності України становить 5%). Зважаючи на це, Україна повинна наполягати на тому, щоб при проведенні міжнародних розрахунків між двома країнами використовувалися не лише юані, а й гривні. Це дасть змогу розширити ліквідність української національної валюти й підвищити її стабільність за рахунок збільшення попиту на неї та сфери обігу.

Також це стосується розрахунків, які вже здійснюються Україною та Росією у російських рублях за імпортовані енергоносії. У грудні 2011 року наша країна заплатила російському “Газпрому” 7.2 млрд. рублів (близько 240 млн. доларів США). І якщо проведення операцій з юанями потенційно не становить великих ризиків завдяки їх курсовій стабільності і невеликому обсягу операцій (приблизно 2.5 млрд. доларів США), то розрахунки в російських рублях для України є ризиковими операціями.

По-перше, російський рубль, як зазначалося, є внутрішньою валютою з низькою ліквідністю (попит на рублі існує тільки в межах Росії і переважно лише з боку резидентів). Його курс залежить від надходження іноземної валюти на внутрішній ринок і є вельми нестабільним. При зменшенні світових цін на основну російську експортну продукцію на світових ринках обов’язково відбудеться зменшення надходжень іноземної валюти на внутрішній ринок Росії. Це, в свою чергу, поставить під загрозу стабільність російської національної валюти. Девальвація рубля призведе до зростання цін на природний газ, що потребуватиме збільшення обсягів гривні, необхідних для проведення розрахунків.

По-друге, актуалізується питання купівлі російської валюти та її ціни. В Україні обсяги операцій з російським рублем є незначними, оскільки більшість угод на міжбанківському ринку укладається в доларах США. Тому ринкове ціноутворення курсу російської валюти можемо поставити під сумнів. Крім цього, немає гарантій,

Таблиця 9. Валютна структура розрахунків за операціями поточного рахунку платіжного балансу України у 2010–2011 рр.

Валюта	Надходження		Виплати	
	Перше півріччя 2010 р.	Перше півріччя 2011 р.	Перше півріччя 2010 р.	Перше півріччя 2011 р.
Долар США	73.0	73.1	66.6	66.4
Російський рубль	13.3	13.4	7.1	7.1
Євро	13.3	12.9	25.0	25.4
Інші валюти	0.4	0.6	1.3	1.1

Джерело: Платіжний баланс і зовнішній борг України. II квартал 2011 р. – С. 50–51.

що Росія і російські банки, які працюють на українському ринку, в близькій перспективі не використають підвищений попит на їхню валюту з боку України як засіб політичного тиску. Адже у 1991 році наша країна вже мала негативний досвід у функціонуванні своєї грошової системи, пов’язаний із дефіцитом рублів.

По-третє, з валютних операцій щодо купівлі та продажу російських рублів за гривні варто цілком виключити долар США. На сьогодні курс гривні щодо російського рубля встановлюється на основі третьої валюти – долара США. Якщо країни прагнуть уникнути негативного впливу долара на їхні торговельні баланси і внутрішню стабільність, необхідно переходити до встановлення прямих котирувань гривні до рубля. Логічно, що це потребує суттєвого збільшення обсягів операцій з російським рублем на внутрішньому ринку і його включення до іноземних валют першої групи класифікатора (що суперечить міжнародній практиці). Подібні заходи є небажаними для України, оскільки таким чином рубль отримає додаткові сфери обігу на українському ринку. Це також може збільшити рівень доларизації в Україні за рахунок російської валюти, яка є для нас іноземною.

По-четверте, Україна частково втратить таке важливе джерело поповнення державного бюджету, як сеньйораж. Збільшення сфери обігу російського рубля та підвищення попиту на нього обов’язково збільшить доходи російського бюджету від сеньйоражу. Тут доречно нагадати, що доходи США від емісії долара та фактичної доларизації інших країн становлять 13.4–17.1 млрд. доларів США на рік.

Водночас Україна повинна наполягати на тому, щоб Росія також використовувала гривні в розрахунках із Україною, що підвищить попит на українську валюту і розширить сферу її обігу.

Підбиваючи підсумок, зазначимо, що насамперед необхідно вживати за-

ходів щодо обмеження обігу долара США на українському ринку і використання його у міжнародних розрахунках. Як свідчить аналіз інформації, відображеної в таблиці 9, у зовнішньоекономічних розрахунках України з іншими країнами лівова частка належить долару США, що підтримує високий попит на нього на внутрішньому ринку. Але не варто надавати перевагу в розрахунках будь-яким валютам. Необхідно відстоювати позиції власної валюти на всіх рівнях, як це роблять інші країни.

Література

1. Охріменко О. Доларизація економіки посилюється / Економічна правда // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/columns/2011/12/12/309372/>.
2. Постанова Правління Національного банку України “Про встановлення лімітів відкритої валютної позиції банку” № 205 від 22.06.2011 р.
3. Сергій Лямець. Нацбанк сховав гроші, щоб втримати курс? / Економічна правда // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/publications/2011/09/9/297613/>.
4. Андрій Черніков. Останнє слово Стельмаха: гривня піде у вільне плавання / Економічна правда // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/publications/2011/01/6/265029/>.
5. Береславська О. Особливості впливу валютного курсу на внутрішні ціни в Україні // Вісник Національного банку України. – 2007. – № 3. – С. 9–13.
6. Calvo G. Fear of floating / G. Calvo, C. Reinhart // NBER Working Paper. – 2002. – No 7993. – November.
7. Стельмах В.С. Нацбанк будет держать резервы в рублях / В.С. Стельмах. – [Електронне видання]. – Режим доступу: <http://obozrevatel.com/news/2010/12/10/408979.htm>.
8. Андреев В.П. Интернационализация юаня: предварительные итоги и перспективы // Деньги и кредит. – 2011. – № 5. – С. 37–42.

Підсумки/

Діяльність платіжних систем на ринку України в 2011 році

Загальні засади функціонування платіжних систем в Україні регулюються законами України “Про Національний банк України”, “Про банки і банківську діяльність”, “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні”, “Про поштовий зв’язок”, іншими законодавчими актами України та нормативно-правовими актами Національного банку України. Відповідно до статті 7 Закону України “Про Національний банк України” Національний банк створює, координує та контролює створення платіжних систем. В Україні функціонують внутрішньодержавні банківські та небанківські платіжні системи.

Національний банк України створив та забезпечує функціонування системи міжбанківських розрахунків — Система електронних платежів (СЕП) та системи роздрібних платежів — Національна система масових електронних платежів (НСМЕП).

СЕП забезпечує здійснення розрахунків у межах України між банками як за дорученнями клієнтів банків, так і за зобов’язаннями банків та інших учасників системи. У СЕП виконуються міжбанківські перекази у файловому режимі та в режимі реального часу.

НСМЕП — внутрішньодержавна банківська багатомітентна платіжна система масових платежів, у якій розрахунки за товари та послуги, одержання готівки та інші операції здійснюються з використанням спеціальних платіжних засобів за технологією, розробленою Національним банком України.

Порядок діяльності платіжних систем визначається правилами, встановленими платіжною організацією відповідної платіжної системи. Правила внутрішньодержавної платіжної системи та міжнародної платіжної системи, платіжною організацією якої є резидент, мають бути узгоджені платіжною організацією цієї платіжної системи з Національним банком України.

Обов’язковою функцією, котру має виконувати платіжна система, є переказ коштів, здійснюється він із використанням платіжних інструментів.

Для підтримки фінансової стабільності країни та з метою сприяння безперервному й ефективному функціонуванню платіжних систем, виявленню та попередженню проявів ризиків у платіжних системах, захисту інтересів їх користувачів і підтримки довіри до платіжних систем та з метою поширення безготівкових розрахунків Національний банк України здійснює нагляд (оверсайт) за платіжними системами.

У 2011 році підвищення стабільності функціонування фінансового сектору забезпечувалось шляхом вжиття заходів щодо розширення безготівкових розрахунків.

І. ФУНКЦІОНУВАННЯ РАХУНКІВ КЛІЄНТІВ БАНКУ

Відповідно до статті 6 Закону України “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні” банки мають право відкривати рахунки резидентам України (юри-

дичним особам, їх відокремленим підрозділам, фізичним особам), нерезидентам України (юридичним особам — інвесторам, представництвам юридичних осіб в Україні та фізичним особам). Згідно зі статтею 7 цього закону банки відкривають своїм клієнтам (які не є банками) поточні та вкладні (депозитні) рахунки. Юридичні та фізичні особи для забезпечення своєї господарської діяльності і власних потреб мають право відкривати рахунки у будь-яких банках України.

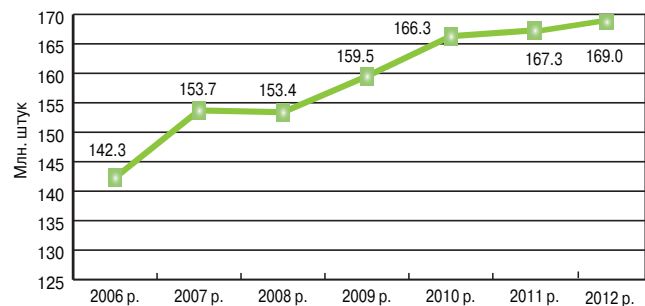
У 2011 році збереглася тенденція щодо збільшення кількості рахунків клієнтів банків. Загальна кількість відкритих рахунків клієнтів становила **169.0 млн.**, у тому числі:

— **поточних — 116.7 млн.** (68.6% від загальної кількості рахунків, відкритих у банках), із них 108.3 млн. рахунків у національній валюті та 8.4 млн. рахунків, облік коштів за якими здійснюється в іноземних валютах;

— **вкладних (депозитних) — 52.3 млн.** (31.4%), у тому числі 50.2 млн. у національній валюті та 2.1 млн. рахунків, облік коштів за якими здійснюється в іноземній валюті.

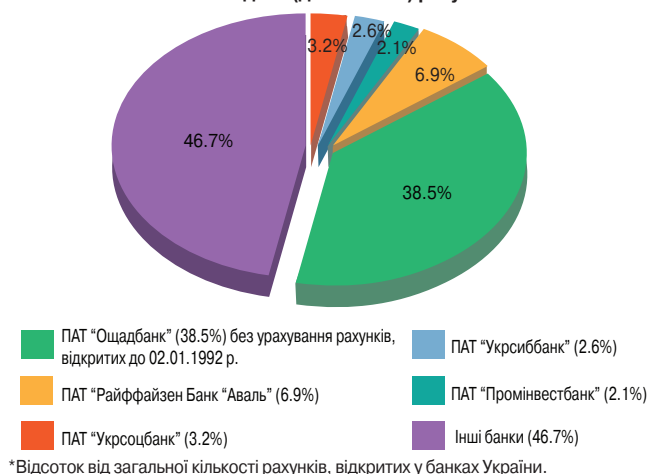
Аналіз даних свідчить про те, що в шести банках обслуговується 70.3% усіх рахунків клієнтів.

Графік 1. Кількість рахунків клієнтів банків*

* У тому числі 54.6 млн. рахунків, відкритих в Ощадбанку до 02.01.1992 р.

Графік 2. Частка банків, які обслуговують найбільшу кількість поточних та вкладних (депозитних) рахунків клієнтів*

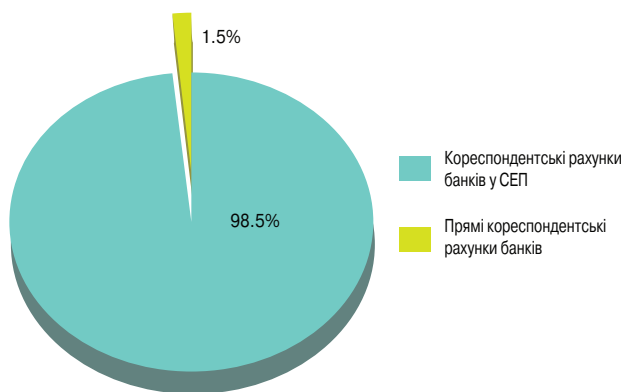

II. СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТЕЖІВ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

Система електронних платежів Національного банку України (СЕП) є державною системою міжбанківських розрахунків, що забезпечує проведення переказу коштів через кореспондентські та інші рахунки її учасників, відкриті у Національному банку України із застосуванням електронних засобів приймання, оброблення, передавання та захисту інформації у файловому режимі чи режимі реального часу.

Згідно з показниками, які застосовуються у світовій практиці, СЕП є системно важливою платіжною системою країни. Через неї здійснюється майже 98.5% міжбанківських переказів у національній валюті в межах України, тоді як через кореспондентські рахунки, відкриті банками в інших банках, — усього близько 1.5% таких переказів (див. графік 1).

Графік 1. Обсяг міжбанківських переказів у гривні за прямими кореспондентськими рахунками банків та через СЕП за 2011 рік

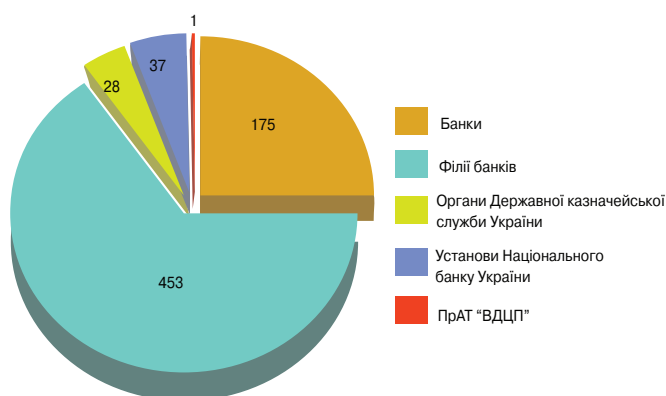
За станом на 1 січня 2012 року учасниками СЕП були 694 установи, з яких:

- 175 — банки України;
- 453 — філії банків України;
- 28 — органи Державної казначейської служби України;
- 37 — установи Національного банку України;
- 1 — ПрАТ "Всеукраїнський депозитарій цінних паперів".

У 2011 році учасниками СЕП здійснено 332 865 тис. початкових платежів та надіслано електронних розрахункових повідомлень на суму 10 319 654 млн. грн., що на 1% менше за кількістю, проте на 30% більше за сумою, ніж у 2010 році (див. таблицю 1).

У 2011 році 99.9% від загальної кількості платежів було виконано учасниками СЕП у файловому режимі, за яким між списанням коштів із рахунку платника та зарахуван-

Графік 2. Учасники СЕП за станом на 01.01.2012 р.

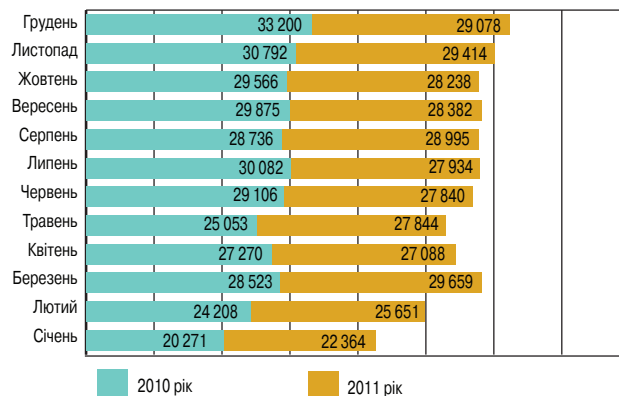
Джерело: дані АС "Статистика та аналітика СЕП".

ням коштів на рахунок отримувача є певний проміжок часу (від 20 хвилин до 1 години). Решту 0.1% від загальної кількості платежів було виконано у режимі реального часу, за яким списання коштів із рахунку платника та їх зарахування на рахунок отримувача виконується майже одночасно (частки секунди).

Протягом 2011 року щомісяця через СЕП здійснювалися платежі:

- у файловому режимі — від 22 364 тис. (січень) до 29 659 тис. (березень) — див. графік 3;

Графік 3. Завантаженість СЕП за кількістю початкових платежів та електронних розрахункових повідомлень, виконаних у файловому режимі (тис. шт.)

- у режимі реального часу — від 20 тис. (січень) до 45 тис. (грудень).

Найбільше у СЕП оброблено початкових платежів та електронних розрахункових повідомлень, які надійшли від банків України, — 306 950 тис. шт. (92.22% від загальної кількості) (див. графік 4), із них від банків I групи — 212 817 тис. шт. (69.3%) (див. таблицю 2). Від Державної

Таблиця 1. Завантаженість СЕП за режимами функціонування

Таблиця 1. Завантаженість СЕП за режимами функціонування								
Режим функціонування СЕП	Кількість початкових платежів та електронних розрахункових повідомлень (тис. шт.)		Відхилення		Сума початкових платежів (млн. грн.)		Відхилення	
			(+, -)				(+, -)	
	2010 рік	2011 рік	Тис. шт.	%	2010 рік	2011 рік	Млн. грн.	%
Файловий	336 682	332 487	-4 195	-1	7 111 913	8 951 306	1 839 393	26
Реального часу	266	378	112	42	796 791	1 368 348	571 557	72
Усього	336 948*	332 865**	-4 083	-1	7 908 704	10 319 654	2 410 950	30

*У тому числі 1 811 тисяч електронних розрахункових повідомлень.

** У тому числі 2 528 тисяч електронних розрахункових повідомлень.

Таблиця 2. Розподіл початкових платежів та електронних розрахункових повідомлень, виконаних банками у 2011 році, в розрізі груп банків за активами

Групи банків	Кількість банків у групі	Початкові платежі та електронні розрахункові повідомлення			
		Кількість (тис. шт.)	Відсоток від "усього"	Сума (млн. грн.)	Відсоток від "усього"
I	17	212 817	69.3	4 330 407	55.5
II	22	39 903	13.0	1 703 908	21.8
III	21	22 425	7.3	686 989	8.8
IV	115	31 805	10.4	1 087 406	13.9
Усього	175	306 950	100	7 808 710	100

казначейської служби надійшло та оброблено 25 555 тис. документів (7.68% від загальної кількості), від інших учасників СЕП – 360 тис. (0.1% від загальної кількості).

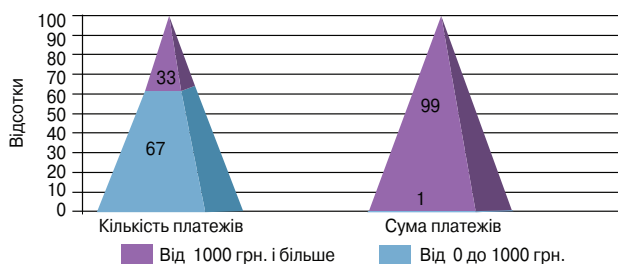
Частка початкових платежів за сумою платежу до 1 тис. грн. у 2011 році становила 67% від їх загальної кількості, а сума цих трансакцій – менше 1% від загальної суми здійснених через СЕП початкових платежів за цей період (див. графік 5).

Середньоденний залишок коштів за рахунками учасни-

Графік 4. Завантаженість СЕП за кількістю початкових платежів та електронних розрахункових повідомлень учасників СЕП у двох режимах функціонування у 2011 році

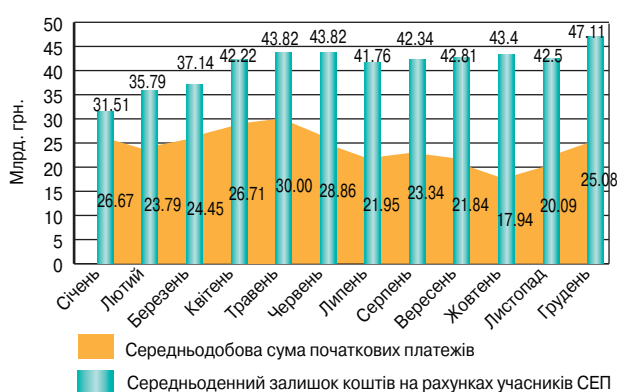

Графік 5. Початкові платежі в СЕП за 2011 рік

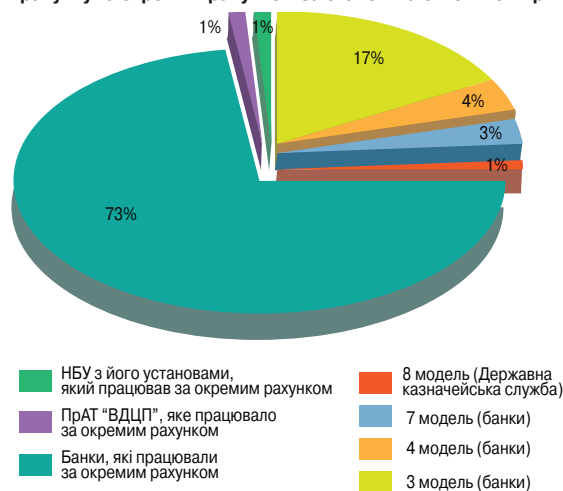

Джерело: дані АС "Статистика та аналітика СЕП".

Графік 6. Середньодобові показники в СЕП за 2011 рік

Графік 7. Розподіл юридичних осіб – учасників СЕП, що працювали за моделями обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку та окремим рахунком за станом на 01.01.2012 р.

ків СЕП протягом 2011 року коливався від 17.94 млрд. грн. (жовтень) до 30 млрд. грн. (травень) і становив 24.2 млрд. грн. (див. графік 6). Середньодобовий коефіцієнт обігу коштів за рахунками учасників системи становив 1.7.

СЕП надає можливість учасникам системи – юридичним особам для здійснення розрахунків самостійно визначати режим своєї роботи: за моделлю обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку чи за окремим кореспондентським рахунком. За станом на 1 січня 2012 року 44 юридичні особи – учасники СЕП (25% від їх загальної кількості) працювали в системі за однією з моделей обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку, а решта – 134 юридичні особи (75% від їх загальної кількості) працювали за окремим кореспондентським рахунком (див. графік 7).

Із 44 юридичних осіб – учасників СЕП, що працювали за моделями, третю модель, яка передбачає використання внутрішньобанківської платіжної системи, обрав 31 банк, четверту – 7 банків, сьому модель – 5 банків. Державна казначейська служба працювала за восьмою моделлю обслуговування консолідованого рахунку. При цьому найбільше платежів у 2011 році виконано банками, що працювали за третьою моделлю (див. таблицю 3).

СЕП має високий рівень безпеки та надійності проведення міжбанківських переказів коштів у національній валюті.

Таблиця 3. Завантаженість СЕП за моделями обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку та окремим кореспондентським рахунком

Моделі обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку	Кількість учасників СЕП (юридичних осіб)	Платежі в розрізі моделей консолідованого кореспондентського рахунку			
		Кількість початкових платежів та електронних розрахункових повідомлень		Сума початкових платежів	
		Тис. шт.	%	Млн. грн.	%
3 модель	31	178 297	54	3 343 785	32
4 модель	7	36 374	11	922 490	9
7 модель	5	18 193	5	286 944	3
8 модель	1	25 555	8	1 992 984	19
Самостійно	134	74 446	22	3 773 451	37
Разом	178	332 865*	100	10 319 654	100

*У тому числі 2 528 тисяч електронних розрахункових повідомлень.

Джерело: дані АС "Статистика та аналітика СЕП".

III. РОЗВИТОК РИНКУ ПЛАТІЖНИХ КАРТОК В УКРАЇНІ

Протягом 2011 року спостерігався швидкий розвиток ринку платіжних карток в Україні як у кількісному, так і в якісному вираженні. Зокрема активно впроваджувалися нові платіжні послуги та операції, які дають змогу контролювати й управляти банківським рахунком, а також здійснювати платежі за допомогою мобільного телефону.

Протягом року постійно збільшувався обсяг безготівкових платежів із використанням платіжних карток, зростає кількість самих платіжних карток і термінального обладнання.

За станом на 1 січня 2012 року членами карткових платіжних систем були 142 банки (81% від загальної кількості), котрі обслуговували понад 35 млн. клієнтів (див. графік 1).

Нині в Україні функціонують такі карткові платіжні системи:

– внутрішньодержавні – Національна система масових електронних платежів (НСМЕП), Укркарт, одноемітентні (внутрішньобанківські) платіжні системи, створені окремими банками;

– міжнародні – MasterCard, VISA, “Юніон Кард”, “American Express”, “Золотая Корона”.

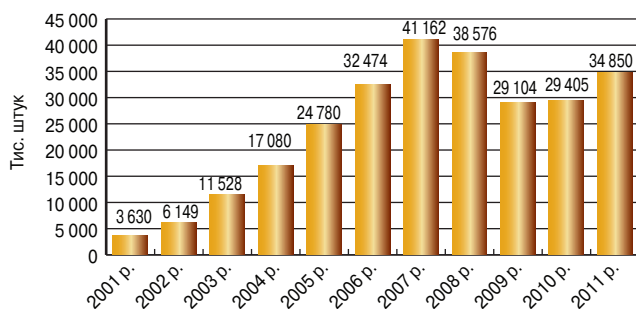
Згідно з даними статистичної звітності за станом на 1 січня 2012 року загальна кількість платіжних карток, термін дії яких не закінчився, становила понад 57 893 тис.

Графік 1. Кількість держателів платіжних карток і банків – членів карткових платіжних систем

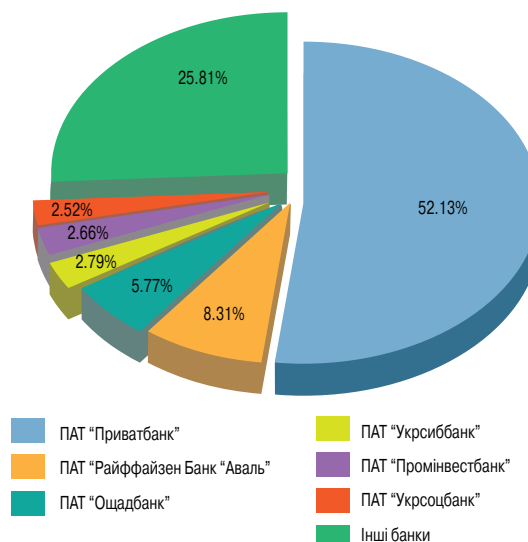

* Із 2011 року зазначається кількість клієнтів банку, які уклали договір із банком, відкрили поточні рахунки та яким видана платіжна картка.

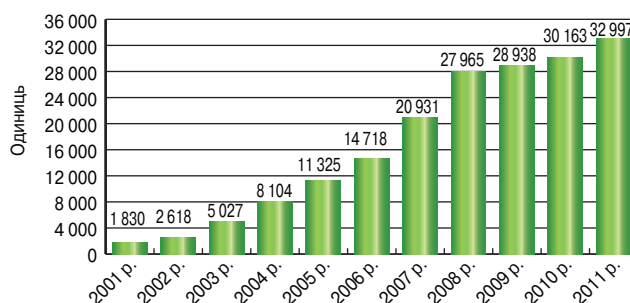
Графік 2. Динаміка кількості емітованих карток

Графік 3. Банки, що емітували найбільшу кількість платіжних карток

Графік 4. Динаміка кількості встановлених банкоматів

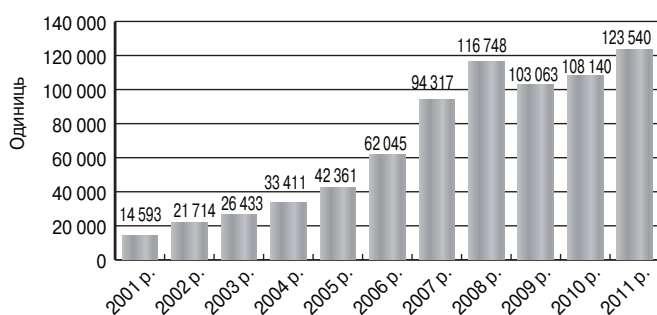
Із них кількість платіжних карток, за якими була здійснена хоча б одна операція протягом року, збільшилася на 5 445 тис. шт. (18.5%) – із 29 405 тис. шт. до 34 850 тис. шт. (див. графік 2).

Лідерами за кількістю емітованих платіжних карток є (див. графік 3):

- ПАТ “Приватбанк” – близько 18 168 тис. шт.;
- ПАТ “Райффайзен Банк “Аваль” – понад 2 896 тис. шт. (із них близько 767 тис. шт. – локальні внутрішньобанківські);
- ПАТ “Державний ощадний банк України” – близько 2 011 тис. шт. (із них близько 194 тис. шт. – локальні внутрішньобанківські);
- ПАТ “Укрсиббанк” – понад 974 тис. шт.;
- ПАТ “Промінвестбанк” – майже 927 тис. шт.;
- ПАТ “Укрсоцбанк” – близько 877 тис. шт.

За 2011 рік кількість банкоматів, що обслуговували держателів платіжних карток, збільшилася на 2 834 од. (9.4%) і становила 32 997 од., з них із функцією: внесення готівки – на 1 465 од. (до 3 508 од.), видачі готівки – на 1 007 од. (до 26 760 од.), переказу коштів – на 19 од. (до 663 од.). Зменшилася кількість банкоматів із функціями внесення та видачі готівки – на 643 од. (до 1 080 од.). А з функцією внесення, видачі готівки та переказу коштів становила 986 од. (див. графік 4). Кількість платіжних терміналів збільшилася на 15 400 од. (14.2%) і становила 123 540 од., із них торговельних – на 14 197 од. (до 94 741 од.), а банківських – на 1 203 од. (до 28 799 од.) (див. графік 5). Кіль-

Графік 5. Динаміка кількості встановлених платіжних терміналів

кількість імпринтерів зменшилася на 55 од. (0.35%) (до 15 803 од.), із них торговельних — збільшилася на 598 од.

Таблиця 1. Дані в регіональному розрізі щодо кількості платіжних карток та інфраструктури їх приймання за станом на 01.01.2012 р.

Назва регіону	Кількість (штук, одиниць)			
	Платіжних карток*	Банкоматів	Платіжних торговельних терміналів	Підприємств, у яких встановлені платіжні термінали
Автономна Республіка Крим	1 195 105	1 558	4 946	3 328
Вінницька	915 022	857	1 375	1 177
Волинська	615 715	611	1 676	1 597
Дніпропетровська	4 374 272	3 023	9 658	13 516
Донецька	3 454 694	3 394	8 064	6 279
Житомирська	818 664	716	1 491	1 039
Закарпатська	565 651	652	1 147	995
Запорізька	1 442 024	1 330	4 008	3 061
Івано-Франківська	766 439	695	1 902	1 454
Київська	811 109	724	4 888	1 295
Кіровоградська	635 516	617	1 332	1 257
Луганська	1 478 098	1 425	3 179	2 424
Львівська	1 637 926	1 648	4 427	3 751
Миколаївська	824 329	881	2 247	1 838
Одеська	1 926 496	1 681	5 755	4 480
Полтавська	1 269 818	1 256	3 168	3 133
Рівненська	640 121	631	1 401	1 298
Сумська	851 925	793	1 534	1 525
Тернопільська	557 413	575	1 131	937
Харківська	1 951 881	1 903	6 040	3 883
Херсонська	737 227	748	1 885	1 570
Хмельницька	903 190	797	1 864	1 965
Черкаська	915 110	811	1 806	1 517
Чернівецька	408 112	407	981	862
Чернігівська	616 112	589	1 596	1 081
Київ	4 185 722	4 410	16 385	12 908
Севастополь	352 035	265	855	1 170
Усього	34 849 726	32 997	94 741	79 340

* Зазначається загальна кількість емітованих банком платіжних карток, за якими була здійснена хоча б одна видаткова операція за останні дванадцять місяців.

(до 12 705 од.), а банківських — зменшилася на 653 од. (до 3 098 од.).

Лідерами розвитку інфраструктури приймання платіжних карток у регіональному розрізі за станом на 1 січня 2012 року були такі регіони (див. таблицю 1):

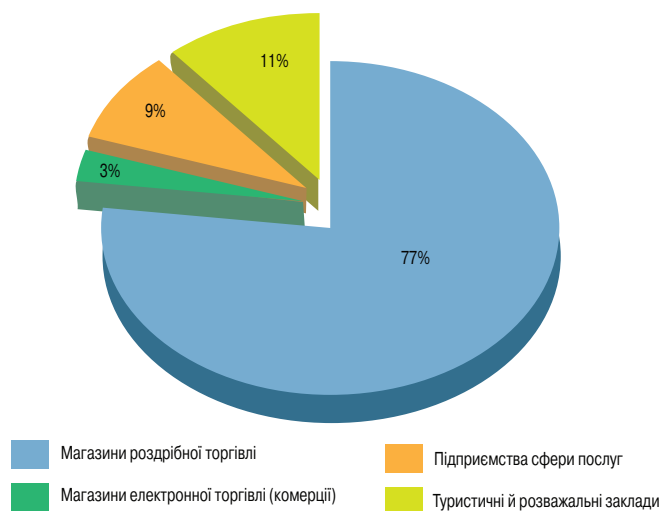
- Київська область та м. Київ — 20.72% від загальної кількості;
- Дніпропетровська область — 9.30%;
- Донецька область — 8.66%;
- Харківська область — 6.06%;
- Одеська область — 5.85%;
- Автономна Республіка Крим та м. Севастополь — 5.84%.

Інші регіони мають менше 5% установлених технічних засобів, що використовуються під час здійснення операцій із застосуванням платіжних карток.

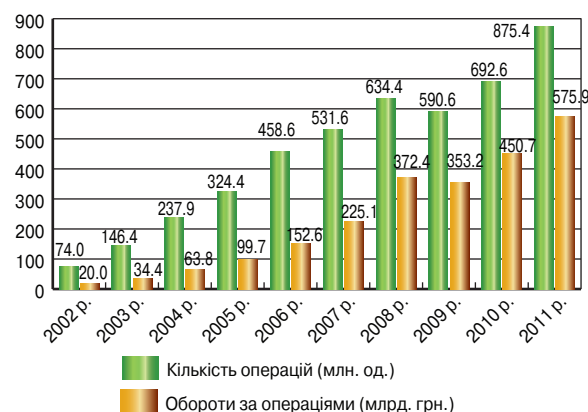
За станом на 1 січня 2012 року кількість підприємств торгівлі та сфери послуг, у яких установлено торговельні платіжні термінали та імпринтери, становила 79 340 од., з них у:

- магазинах роздрібно торгівлі — 61 022 од.;
- магазинах електронної торгівлі (комерції) — 2 488 од.;
- підприємствах сфери послуг — 6 999 од.;
- туристичних і розважальних закладах — 8 831 од. (див. графік 6).

Графік 6. Питова вага за видами підприємств торгівлі та сфери послуг, які приймають платіжні картки (%)

Графік 7. Динаміка кількості й суми операцій за платіжними картками, емітованими українськими банками

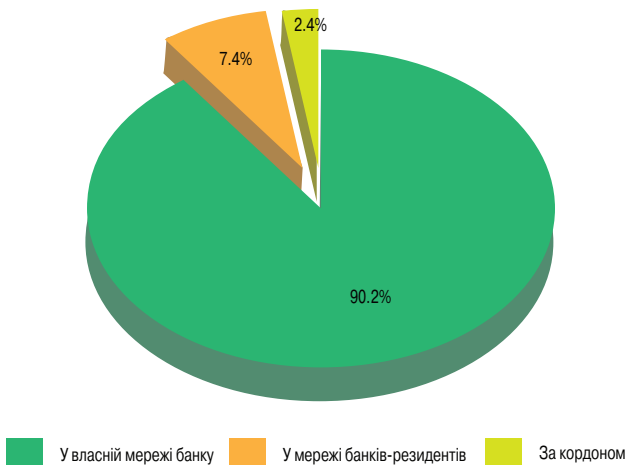

Графік 8. Використання платіжних карток, емітованих українськими банками, у розрізі мереж їх оброблення (за кількістю операцій)

Порівняно з даними за 2010 рік у 2011 році:
— кількість операцій із застосуванням платіжних карток, емітованих українськими банками, збільшилася на 182.8 млн. од. (26%) і становила 875.4 млн. од.;

Графік 9. Використання платіжних карток, емітованих українськими банками у 2011 році, в розрізі мереж їх оброблення (за сумою операцій)

Графік 10. Частка безготівкових платежів та готівкових операцій у загальному обсязі операцій з використанням платіжних карток (сума)

Графік 11. Частка безготівкових платежів та готівкових операцій у загальному обсязі операцій з використанням платіжних карток (кількість)

— обороти за операціями з використанням платіжних карток, емітованих українськими банками, зросли на 125.2 млрд. грн. (22%) і становили 575.9 млрд. грн. (див. графік 7).

За 2011 рік держателями платіжних карток було здійснено операцій із використанням платіжних карток із:

— дебетовою функцією 722.8 млн. шт. (83% від загальної кількості операцій) на суму 527.5 млрд. грн. (92% від загальної суми операцій за картками);

— кредитною функцією — 152.6 млн. шт. (17% від загальної кількості операцій) на суму 48.4 млрд. грн. (8% від загальної суми операцій за картками).

Держателі платіжних карток, емітованих українськими банками протягом 2011 року (див. графік 8), переважно більшість операцій здійснювали у власній мережі банку-емітента (83.3%) і тільки 15.6 операцій — у мережі інших банків-резидентів. За кордоном здійснювалося 1.1% операцій.

За сумою операцій, здійснених у 2011 році (див. графік 9), в Україні за платіжними картками, емітованими вітчизняними банками, 97.6% (575.9 млрд. грн.) від їх загальної суми становили операції, які виконувалися на території України, з них:

— у власній мережі банку-емітента — 90.2% (519.8 млрд. грн.);

— у мережі інших банків-резидентів 7.4% (42.6 млрд. грн.).

Обсяги операцій за кордоном становили 2.4% (13.6 млрд. грн.) від їх загальної суми.

Обсяг операцій із отримання готівки за 2011 рік (див. графік 10) збільшився на 109 млрд. грн. (26%) порівняно з 2010 роком і становив близько 530 млрд. грн. (91.9% від загальної суми операцій за картками), а безготівкових платежів — на 17 млрд. грн. (59%) і становив понад 46 млрд. грн. (8.1% від загальної суми операцій за платіжними картками).

Кількість операцій з отримання готівки за 2011 рік (див. графік 11) збільшилася на 90.1 млн. шт. (16%) порівняно з 2010 роком і становила понад 661.3 млн. шт. (75.5% від загальної кількості операцій за платіжними картками), а безготівкових платежів — на 92.6 млн. шт. (76%) і становила понад 214.0 млн. шт. (24.5% від загальної кількості операцій за платіжними картками).

Матеріал підготовлено
департаментом платіжних систем
Національного банку України.

Огляд/

Транскордонні перекази за підсумками 2011 року

Аналітичні дані щодо діяльності в Україні протягом 2011 року міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами

Ринок надання населенню послуг із транскордонних переказів з використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, в Україні вже досить розвинутий і стійкий до різного роду потрясінь. Це засвідчила зокрема світова фінансова криза. Все більше громадян користується послугами таких систем, пересилаючи кошти як у нашу країну, так і за рубіж. Аналітичні дані щодо діяльності в Україні протягом 2011 року міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, свідчать про позитивну динаміку сум транскордонних переказів.

За станом на 01.01.2012 р. в Україні функціонувало 22 міжнародні системи переказу коштів, створені нерезидентами¹. Учасниками таких систем є близько 150 банків України, АТ “Українська фінансова група” та національний оператор поштового зв’язку УДППЗ “Укрпошта”. Відправниками та отримувачами коштів, які переказуються за допомогою міжнародних систем переказу коштів, є фізичні особи.

Загальна кількість переказів, що надійшли в Україну в 2011 році, досягла 5 891 900 переказів (на 14% більше, ніж у 2010 році).

Загальна сума переказів, що надійшли в Україну у 2011 році, становить 3 156 млн. доларів США в еквіваленті (на 21% більше, ніж у 2010 році).

Загальна кількість переказів, відправлених з України у 2011 році, досягла 821 794 переказів, що на 13% більше, ніж у 2010 році.

Загальна сума переказів, відправлених з України у 2011 році, становить 440 млн. доларів США в еквіваленті, що на 16% більше, ніж у 2010 році.

Як і в попередні роки, у 2011 році Україна залишилася країною-реципієнтом транскордонних переказів — сума отриманих коштів у сім разів перевищила суму коштів, відправлених за її межі.

Загальна сума переказів, що надійшли в Україну в 2011 році, становила 2% від прогнозного значення ВВП за 2011 рік.

Обсяги транскордонних переказів, що здійснюються фізичними особами за допомогою міжнародних сис-

тем переказу коштів, як в Україну, так і за її межі мають стійку тенденцію до зростання. Динаміку сум таких переказів, здійснених протягом останніх п’яти років, відображено на графіку 1. Після певного спаду у 2009 році, зумовленого кризою, відбулося збільшення обсягів грошових переказів у 2010 році, а в 2011-му — вони суттєво перевищили докризові значення.

Динаміку сум транскордонних переказів, здійснених у кожному кварталі 2011 року з використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, відображено на графіку 2. Найбільші обсяги як вхідних, так і вихідних переказів припали на III та IV квартали 2011 року.

Кошти в Україну у 2011 році переказувалися у чотирьох видах валюти: доларах США, євро, російських рублях та канадських доларах. Проте канадські долари використовувалися у незначних обсягах (менше 1%). Розподіл кількості й сум переказів за видами основних валют наведено на графіку 3.

Найбільші обсяги коштів (у доларовому еквіваленті) в 2011 році переказано в Україну з використанням таких міжнародних систем переказу коштів:

— Western Union (США)	— 37%;
— “Юністрим” (Росія)	— 13%;
— MoneyGram (США)	— 10%;
— “Золотая Корона — денежные переводы” (Росія)	— 9%;
— MIGOM (Росія)	— 8%.

Із використанням інших 17 міжнародних систем переказу в Україну надійшло 23% від загальної суми коштів.

Зазначимо, що у 2011 році розподіл ринку транскордонних переказів між системами-лідерами порівняно з попереднім 2010 роком зазнав деяких змін. Зокрема, за обсягами переказів,

що надійшли в Україну, система “Золотая Корона — денежные переводы” зайняла четверте місце, випередивши інші російські міжнародні системи переказу коштів — MIGOM та CONTACT (див. графік 4).

Дані про загальні обсяги транскордонних переказів, здійснених із використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, у розрізі систем і валют наведено у таблиці 1.

Аналіз вхідного потоку транскордонних переказів у розрізі країн місцезнаходження платіжних організацій свідчить, що фактично на ринку України функціонують системи переказів, створені резидентами Росії (11 систем, 50% від загальної суми) та Сполучених Штатів Америки (5 систем, 47% від загальної суми) — див. графік 5.

Зауважимо, що у 2011 році частка коштів, переказаних за допомогою російських систем, зросла порівняно з 2010 роком на 5%. В результаті обсяги коштів, отриманих в Україні з використанням російських систем, уперше перевищили обсяги коштів, що надійшли за допомогою систем, створених резидентами США.

Найбільші суми коштів (у доларовому еквіваленті) надійшли в Україну з таких країн:

— Росія	— 53%;
— США	— 9%;
— Італія	— 7%;
— Іспанія	— 4%;
— Великобританія та Португалія	— по 2% від загальної суми.

Із інших країн світу в Україну надійшло 23% від загальної суми коштів.

Водночас із України найбільші суми коштів відправлено до таких країн:

— Росія	— 42%;
— Грузія	— 6%;

¹ Усього за станом на 01.01.2012 р. вимогам Положення про діяльність в Україні внутрішньодержавних і міжнародних платіжних систем, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 25.09.2007 р. № 348, відповідають документи 25 міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами.

– Вірменія, Узбекистан та Китай – по 4%;
 – США, Азербайджан – по 3% від загальної суми.
 До інших країн світу з України

відправлено 34% від загальної суми коштів.

Середня сума переказу в Україну у 2011 році збільшилася на 28 доларів США порівняно із середньою сумою

у 2010 році та становила **536 доларів США** (в еквіваленті). Середня сума переказу за межі України зросла на 15 доларів США і становила **535 доларів США** в еквіваленті (див. графік 6).

Таблиця 1. Загальні обсяги переказів, здійснених із використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, у 2011 році

№ п/п	Назва міжнародної системи переказу коштів	Кількість юридичних осіб, які уклали договори про участь у системі	Код валюти	Кількість переказів в Україну	Сума переказів в Україну, тис. одиниць валюти	Кількість переказів з України	Сума переказів з України, тис. одиниць валюти
1	Western Union (Western Union Financial Services, Inc., США)	16 (123 субагенти)	USD	1 918 373	954 714	296 532	149 654
			EUR	695 269	161 094	0	0
			UAH*	161	512	13	34
2	"Юністрим" (КБ "Юністрим", Росія)	44	USD	374 298	266 758	70 216	41 179
			EUR	53 385	25 886	8 498	4 225
			RUR	238 948	2 936 572	20 649	279 842
3	MoneyGram (MoneyGram Payment Systems, Inc., США)	26 (61 субагент)	USD	279 015	179 031	2 844	1 718
			EUR	258 678	88 125	59 935	27 575
4	"Золотая Корона – денежные переводы" (РНКО "Платежный центр", Росія)	10	USD	172 327	144 587	9 571	6 962
			EUR	4 703	3 033	536	343
			RUR	279 593	3 561 368	5 284	78 980
5	MIGOM (НКО ЗАТ "МИГОМ", Росія)	7 (3 субагенти)	USD	99 976	100 814	36 779	20 788
			EUR	3 725	2 807	1 854	873
			RUR	338 677	4 334 263	62 000	610 636
6	CONTACT (АКБ "РУССЛАВ-БАНК", Росія)	36	USD	188 604	112 943	52 915	26 014
			EUR	44 494	17 830	6 142	2 775
			RUR	163 491	1 849 524	14 493	117 734
7	"Блиц" ("Сбербанк России ОАО", Росія)	1	USD	27 384	35 324	18 334	17 836
			EUR	3 286	2 994	2 072	1 473
			RUR	186 522	3 508 225	51 144	807 302
			UAH	0	0	0	0
8	Анелик (КБ "Анелик РУ", Росія)	9 (64 субагенти)	USD	74 160	73 079	31 981	12 217
			EUR	1 118	1 601	151	107
			RUR	20 373	308 363	1 895	33 822
9	Coinstar (Coinstar Money Transfer Ltd., Великобританія)	4 (1 субагент)	USD	5 936	4 857	997	664
			EUR	110 871	44 058	565	259
10	"Быстрая почта" (ЗАТ "Райффайзенбанк", Росія)	9	USD	62 081	49 476	14 462	10 405
			EUR	3 859	2 850	342	250
			RUR	12 960	195 974	467	9 210
11	"ЛИДЕР" (НКО ЗАТ "ЛИДЕР", Росія)	20	USD	36 326	34 884	19 894	15 054
			EUR	19 430	7 402	1 929	1 368
			RUR	20 099	325 894	9 405	141 544
12	BLIZKO (БАТ АКБ "Связь-Банк", Росія)	6	USD	32 866	19 167	10 921	5 513
			EUR	2 020	1 035	442	199
			RUR	48 014	714 443	7 486	148 920
13	"АЛЛЮР" (ЗАТ "КОКК", Росія)	2	USD	17 360	15 787	196	119
			EUR	907	694	20	9
			RUR	17 973	354 675	188	1 740
14	MEEST (MEEST CORPORATION INC., Канада)	2	USD	38 083	24 660	0	0
			CAD	3 024	2 753	0	0
15	RIA (Continental Exchange Solutions, Inc., США)	7	USD	3 080	1 753	15	9
			EUR	18 158	7 730	16	4
16	Faster (АТ "БТА Банк", Казахстан)	1	USD	1 343	1 909	521	411
			EUR	99	136	35	18
			RUR	31	247	26	260
17	Xpress Money (Xpress Money Services Ltd., Великобританія)	3	USD	5 225	3 247	0	0
18	VIGO (Vigo Remittance Corp., США)	2	USD	2 952	1 066	0	0
19	Interexpress (АКБ "Интеркоопбанк", Росія)	2	USD	877	372	27	8
			EUR	44	15	0	0
			RUR	475	3 683	0	0
20	MONEY EXCHANGE (MONEY EXCHANGE, S. A., Іспанія)	1	EUR	1 110	438	0	0
21	Caspian (БАТ "Заминбанк", Азербайджан)	4	USD	102	169	7	5
			EUR	6	4	0	0
			RUR	22	203	11	369
22	U.S. Money Express (U.S. Money Express Co., США)	1	USD	7	4	0	0
	Усього		USD	3 340 375	2 024 602	566 206	308 556
			EUR	1 221 162	367 733	82 534	39 479
			RUR	1 327 178	18 093 434	173 041	2 230 359
			CAD	3 024	2 753	0	0
			UAH	161	512	13	34

* За бажанням отримувача/відправника переказ видано/прийнято банком у гривнях.

Таблиця 2. Обсяги переказів, здійснених із використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, в межах України у 2011 році

Переказу коштів, отриманих нерезидентами, в мільйон гривень у 2014 році				
№ п/п	Назва міжнародної системи переказу коштів	Код валюти	Кількість переказів	Сума переказів, тис. одиниць валюти
1	Western Union (США)	USD	216	130
		UAH	97 942	156 429
2	“Юнистрим” (Росія)	USD	43	11
		EUR	7	2
		RUR	1	10
3	MoneyGram (США)	USD	5	2
		EUR	32	11
4	MIGOM (Росія)	USD	23	16
		EUR	7	3
		RUR	17	143
5	CONTACT (Росія)	USD	113	68
		EUR	30	17
		RUR	24	154
6	“Блиц” (Росія)	UAH	5 548	31 942
Усього		USD	400	227
		EUR	76	33
		RUR	42	307
		UAH	103 490	188 371

Таким чином, протягом останніх чотирьох років середні суми відправлених та отриманих транскордонних переказів майже збігалися.

У 2011 році українські банки найактивніше вступали до таких міжнародних систем переказу коштів:

– CONTACT (приєдналося вісім нових учасників);

– "ЛИДЕР" та "Золотая Корона – денежные переводы" (по п'ять нових учасників).

Усі ці системи створені резидентами Росії.

За станом на 01.01.2012 р. найбільшу кількість договорів про участь у міжнародних системах переказу коштів, створених нерезидентами,

уклали такі українські банки:

– ПАТ "Ощадбанк" (12 договорів);
– ПАТ КБ "Приватбанк" (10 договорів);

– ПАТ "ВТБ-банк" (10 договорів);
– ПАТ "Фольксбанк" (9 договорів).

Найбільші обсяги коштів у 2011 році було переказано в Україну (з урахуванням коштів, виплачених банками-субагентами) через такі установи:

– ПАТ КБ "Приватбанк" – 18% (24 субагенти) від загальної суми;

– ПАТ "Райффайзен Банк Аваль" – 11% (34 субагенти);

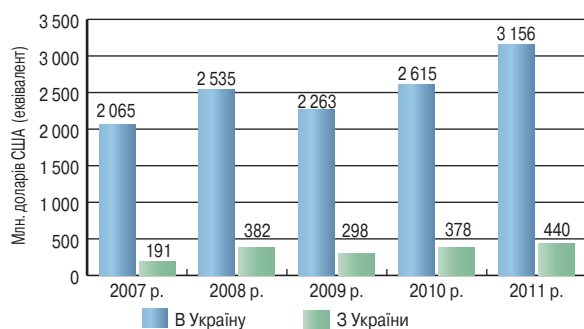
– ПАТ "УФГ" – 9% (31 субагент);

– ПАТ "ВТБ-банк" – 8% (11 субагентів).

Необхідно зауважити, що частка Ощадного банку, який працює без банків-субагентів, у загальних обсягах коштів, переказаних у 2011 році в Україну, перевищила 7%.

Крім здійснення транскордонних переказів, фізичні особи використовували міжнародні системи переказу коштів, запроваджені нерезидентами, для переказів як іноземної, так і націо-

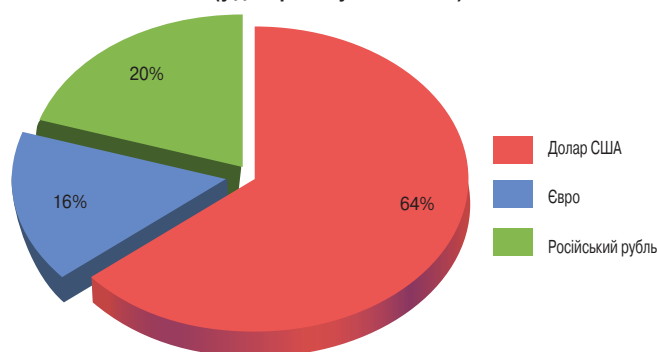
Графік 1. Динаміка сум транскордонних переказів, здійснених із використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами

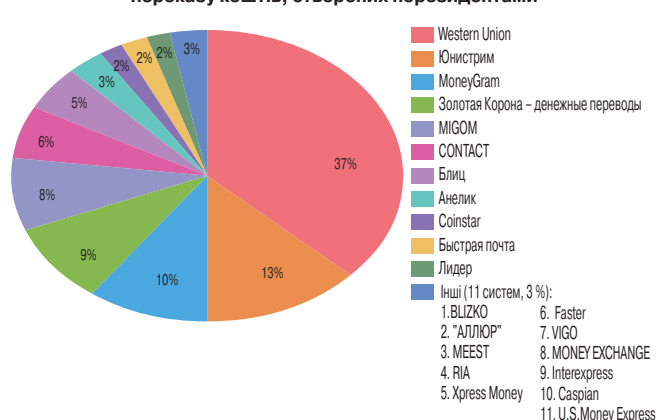
Графік 2. Динаміка сум транскордонних переказів, здійснених із використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, за кварталами 2011 року

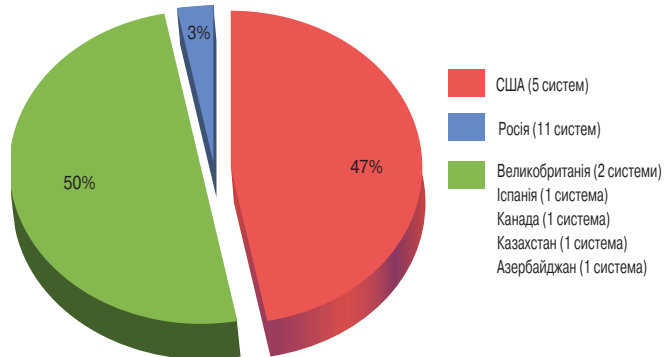
Графік 3. Розподіл сум транскордонних переказів, отриманих в Україні у 2011 році з використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, у розрізі основних валют переказу (у доларовому еквіваленті)

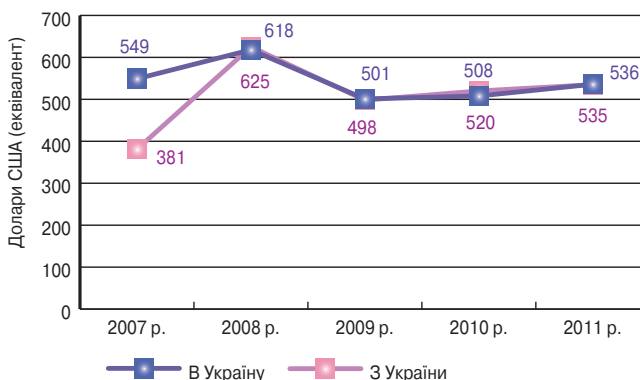
Графік 4. Розподіл сум транскордонних переказів, отриманих в Україні у 2011 році з використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами

Графік 5. Розподіл сум транскордонних переказів, отриманих в Україні у 2011 році, у розрізі країн місцезнаходження платіжних організацій міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами

Графік 6. Динаміка середніх сум транскордонних переказів, здійснених з використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, протягом 2007–2011 років

нальної валюти в межах України.

Впродовж 2011 року з використанням таких систем, запроваджених нерезидентами, фізичними особами у межах України було переказано — 188 млн. гривень, 0.2 млн. доларів США, 0.3 млн. російських рублів та 0.03 млн. євро. Такі перекази здійснювались з використанням шести систем: Western Union, CONTACT, MoneyGram, “Блиц”, “Юнистрим”, MIGOM.

Слід зазначити, що загальна сума переказів у іноземній валюті в доларовому еквіваленті у межах України порівняно з 2010 роком зменшилася приблизно на 25% і становить 285 тис. дол. США в еквіваленті. Перекази у національній валюті здійснювались за допомогою систем Western Union та “Блиц”. Їх сума порівняно з 2010 роком збільшилася на 27%. Загальні обсяги таких переказів у розрізі систем та валюти переказів подано в таблиці 2.

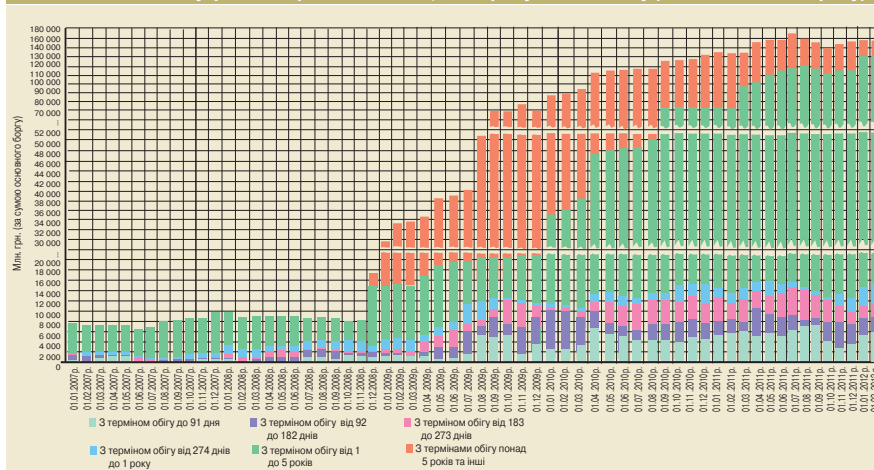
У 2011 році на ринок України вийшли дві нові міжнародні системи переказу коштів, створені нерезидентами. Відповідно до Положення про діяльність в Україні внутрішньодержавних і міжнародних платіжних систем, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 25.09.2007 р. № 348, Національний банк України прийняв рішення про відповідність законодавству України документів таких міжнародних систем переказу коштів:

- “IntelExpress” (платіжна організація ТОВ МФО “Інтел Експрес Джорджія”, Грузія);
- “ХАЗРИ” (платіжна організація ВАТ “Капітал Банк”, Азербайджан).

Матеріал підготовлено управлінням нагляду (оверсайта) за платіжними системами та системами розрахунків Національного банку України.

Ринок державних цінних паперів України у січні 2012 року

Обсяг облігацій внутрішніх державних позик, які перебувають в обігу (на 1 лютого 2012 року)

Обсяг розміщення облігацій внутрішніх державних позик у січні 2012 року*

Період	Результати розміщення ОВДП, номінованих у гривні		Результати розміщення ОВДП, номінованих в іноземній валюті (долари США)	
	Кількість розміщених облігацій, номінованих у гривні, шт.	Залучено коштів до державного бюджету, тис. грн.	Кількість розміщених облігацій, номінованих в іноземній валюті, шт.	Залучено коштів до державного бюджету, тис. дол. США
Січень	402 410	386 567.47	1 860	1 860.47
Лютий				
Березень				
I квартал	402 410	386 567.47	1 860	1 860.47
Квітень				
Травень				
Червень				
II квартал				
I півріччя	402 410	386 567.47	1 860	1 860.47
Липень				
Серпень				
Вересень				
III квартал				
Жовтень				
Листопад				
Грудень				
IV квартал				
Усього з початку року	402 410	386 567.47	1 860	1 860.47

*За станом на 01.02.2012 р.
(Закінчення на с. 22).

Ринок державних цінних паперів України у січні 2012 року

Результати розміщення облігацій внутрішніх державних позик, номінованих у національній валюті, у січні 2012 року									
Номер розміщення	Дата проведення розрахунків за придбані облігації	Пропозиція			Результати розміщень				
		Встановлені обмеження на загальну кількість розміщення облігацій, шт.	Номинал облігацій, грн.	Розмір купона на одну облігацію, грн.	Термін погашення облігацій	Кількість розміщених облігацій, шт.	Залучено коштів до державного бюджету від розміщення облігацій, тис. грн.	Встановлений рівень дохідності облігацій, %	Середньозважений рівень дохідності облігацій, %
1	13.01.2012 р.	-	1 000	-	09.01.2013 р.	-	-	-	-
2	13.01.2012 р.	-	1 000	-	08.01.2014 р.	-	-	-	-
3	13.01.2012 р.	-	1 000	-	07.01.2015 р.	-	-	-	-
4	18.01.2012 р.	20 000	1 000	-	09.01.2013 р.	20 000	17 484.40	14.75	14.75
5	18.01.2012 р.	-	1 000	-	08.01.2014 р.	-	-	-	-
6	18.01.2012 р.	-	1 000	-	24.12.2014 р.	-	-	-	-
7	18.01.2012 р.	2 000 000	1 000	-	03.07.2013 р.	-	-	-	-
8	18.01.2012 р.	2 000 000	1 000	-	07.01.2015 р.	-	-	-	-
10	18.01.2012 р.	190 000	1 000	-	18.04.2012 р.	190 000	184 322.20	13.50	12.39
11	18.01.2012 р.	-	1 000	-	18.07.2012 р.	-	-	-	-
12	18.01.2012 р.	-	1 000	-	10.10.2012 р.	-	-	-	-
13	20.01.2012 р.	22 410	1 000	-	09.01.2013 р.	22 410	19 815.37	13.50	13.50
14	20.01.2012 р.	-	1 000	-	08.01.2014 р.	-	-	-	-
15	20.01.2012 р.	-	1 000	-	24.12.2014 р.	-	-	-	-
16	20.01.2012 р.	2 000 000	1 000	-	03.07.2013 р.	-	-	-	-
17	20.01.2012 р.	2 000 000	1 000	-	07.01.2015 р.	-	-	-	-
18	25.01.2012 р.	170 000	1 000	-	18.04.2012 р.	170 000	164 945.50	13.50	13.35
19	25.01.2012 р.	-	1 000	-	18.07.2012 р.	-	-	-	-
20	25.01.2012 р.	-	1 000	-	09.01.2013 р.	-	-	-	-
21	25.01.2012 р.	-	1 000	-	08.01.2014 р.	-	-	-	-
22	25.01.2012 р.	2 000 000	1 000	-	03.07.2013 р.	-	-	-	-
23	25.01.2012 р.	2 000 000	1 000	-	07.01.2015 р.	-	-	-	-
25	27.01.2012 р.	-	1 000	-	09.01.2013 р.	-	-	-	-
26	27.01.2012 р.	-	1 000	-	08.01.2014 р.	-	-	-	-
27	27.01.2012 р.	-	1 000	-	24.12.2014 р.	-	-	-	-
28	27.01.2012 р.	2 000 000	1 000	-	03.07.2013 р.	-	-	-	-
29	27.01.2012 р.	2 000 000	1 000	-	14.01.2015 р.	-	-	-	-
Разом						402 410	386 567.47		

Результати розміщення облігацій внутрішніх державних позик, номінованих в іноземній валюті (долари США), у січні 2012 року									
Номер розміщення	Дата проведення розрахунків за придбані облігації	Пропозиція			Результати розміщень				
		Встановлені обмеження на загальну кількість розміщення облігацій, шт.	Номинал облігацій, дол. США	Розмір купона на одну облігацію, дол. США	Термін погашення облігацій	Кількість розміщених облігацій, шт.	Залучено коштів до державного бюджету від розміщення облігацій, тис. дол. США	Встановлений рівень дохідності облігацій, %	Середньозважений рівень дохідності облігацій, %
9	18.01.2012 р.	1 860	1 000	47.75	14.01.2015 р.	1 860	1 860.47	9.60	9.55
24	25.01.2012 р.	500 000	1 000	-	14.01.2015 р.	-	-	-	-
Разом						1 860	1 860.47		

(Закінчення. Початок на с. 21).

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками Генерального департаменту грошово-кредитної політики Національного банку України.

Конкурс/

Визначаймо кращу монету 2011 року!

Із 2006 року Національний банк України проводить щорічний конкурс “Краща монета року України”. Цьогоріч він відбудеться уже восьме. Нагадуємо умови конкурсу, повідомляємо про минулорічних переможців та подаємо перелік пам’ятних монет, відкарбованих і введених в обіг протягом 2011 року.

Конкурс проводиться з метою визначення рейтингу пам’ятних монет, введених в обіг Національним банком України, професійного рівня учасників як творчого, так і виробничого процесу, а також стимулювання та заохочення художників і скульпторів до пошуку креативних ідей, привернення уваги широких кіл громадськості до мистецтва пластики, пропаганди державотворчих ідей та цілей.

Кращі українські пам’ятні монети 2011 року традиційно визначатимуться в трьох номінаціях:

- **краща монета року;**
- **унікальне ідейне рішення;**
- **найкраще художнє рішення.**

Конкурс проводиться у два етапи.

На першому етапі, що триває з 6 лютого до 6 квітня 2012 року, шляхом голосування буде визначено три монети, котрі наберуть найбільшу кількість голосів у кожній номінації. До розгляду беруться всі пам’ятні та ювілейні монети України, офіційно введені в обіг Національним банком України з 1 січня до 31 грудня 2011 року¹.

У голосуванні можуть брати участь

усі охочі, які в установлені строки надішлють заповнену анкету для визначення кращої монети року на таку електронну адресу: moneta@bank.gov.ua або вкинуть анкету у спеціально облаштовану скриньку в територіальних управліннях Національного банку України.

Асоціація нумізматів України організовує проведення голосування в своїх осередках і після закінчення терміну, визначеного для цього, підраховує анкети і голоси в розрізі монет та надсилає офіційного листа з результатами голосування та анкети до Національного банку України.

На другому етапі конкурсу члени комісії шляхом таємного голосування визначають переможця конкурсу в кожній номінації (серед авторів трьох обраних монет), результати якого голова комісії оголошує на її засіданні. До складу комісії входять фахівці Національного банку України, представники Експертної ради з питань дизайну пам’ятних монет України, уповноважені представники Асоціації нумізматів України.

Інформацію про результати другого етапу конкурсу буде розміщено на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку України, у засобах масової інформації, зокрема, в журналах “Вісник Національного банку України” та “Банкноти і монети України”.

Нагадуємо також результати попереднього загальнонаціонального конкурсу “Краща монета року України”, в якому взяли участь монети введені в обіг з 1 січня до 31 грудня 2010 року.

Перемогу присуджено таким пам’ятним монетам:

- у номінації **“Краща монета року”** — **“Зимненський Святогірський Успенський монастир”** (срібло), автори ескізів: Микола Кочубей, Володимир Таран, Олександр Харук, Сергій Харук; скульптори: Роман Чайковський, Володимир Дем’яненко;
- у номінації **“Унікальне ідейне рішення”** — **“Козацький човен”** (срібло, нейзильбер), автори ескізів: Володимир Таран, Олександр Харук, Сергій Харук; скульптори: Володимир Атаманчук, Святослав Іваненко;
- у номінації **“Найкраще художнє рішення”** — **“Спас”** (срібло, нейзильбер), автор ескізів — Микола Кочубей; скульптори: Анатолій Дем’яненко, Володимир Дем’яненко.

¹ Нумізматичні описи та кольорові фотозображення пам’ятних монет України 2011 року карбування розміщувалися упродовж цього ж року на сторінках журналу “Вісник Національного банку України”, за весь рік їх зібрано і впорядковано за серіями в шістнадцятому

випуску (видання 2012 року) інформаційно-довідкового журналу “Банкноти і монети України”, а також розміщено на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за адресою: www.bank.gov.ua.

Перелік монет, що беруть участь у конкурсі на кращу українську монету 2011 року карбування

1 Рік Кота (Кролика, Зайця) (срібло)	21 20 років незалежності України (срібло)
2 Павло Тичина (срібло)	22 20 років незалежності України (нейзильбер)
3 350 років Львівському національному університету імені Івана Франка (срібло)	23 Родина Григоровичів-Барських (срібло)
4 350 років Львівському національному університету імені Івана Франка (нейзильбер)	24 1000-річчя заснування Софійського собору (срібло)
5 За твором Лесі Українки “Лісова пісня” (срібло)	25 Михайло Янгель (срібло)
6 Коваль (срібло)	26 Чайка Дніпрова (срібло)
7 Коваль (нейзильбер)	27 150-річчя діяльності українських залізниць (срібло)
8 Пересопницьке Євангеліє (срібло)	28 20 років СНД (нейзильбер)
9 Георгій Береговий (срібло)	29 Міжнародний рік лісів (срібло)
10 Олександр Богомолець (срібло)	30 Міжнародний рік лісів (біметалеві з недорогоцінних металів)
11 Останній шлях Кобзаря (до 150-річчя перепоховання Т.Г. Шевченка) (нейзильбер)	31 Фінальний турнір чемпіонату Європи з футболу 2012 р. (срібло)
12 50-річчя заснування Національної премії України імені Тараса Шевченка (нейзильбер)	32 Фінальний турнір чемпіонату Європи з футболу 2012. Місто Донецьк (срібло)
13 15 років Конституції України (нейзильбер)	33 Фінальний турнір чемпіонату Європи з футболу 2012. Місто Київ (срібло)
14 800 років м. Збараж (нейзильбер)	34 Фінальний турнір чемпіонату Європи з футболу 2012. Місто Львів (срібло)
15 Скіфське золото. Олень (золото)	35 Фінальний турнір чемпіонату Європи з футболу 2012. Місто Харків (срібло)
16 Андріївська церква (срібло)	36 Фінальний турнір чемпіонату Європи з футболу 2012 р. (золото)
17 Андріївська церква (нейзильбер)	37 Рік Дракона (срібло)
18 Гопак (срібло)	38 Фінальний турнір чемпіонату Європи з футболу 2012 р. (нейзильбер)
19 Гопак (нейзильбер)	39 Фінальний турнір чемпіонату Європи з футболу 2012. Місто Донецьк (нейзильбер)
20 20 років незалежності України (золото)	40 Фінальний турнір чемпіонату Європи з футболу 2012. Місто Київ (нейзильбер)
	41 Фінальний турнір чемпіонату Європи з футболу 2012. Місто Львів (нейзильбер)
	42 Фінальний турнір чемпіонату Європи з футболу 2012. Місто Харків (нейзильбер)

Дослідження/

Олексій Кузнецов

Доктор економічних наук,
провідний науковий співробітник
відділу глобальних систем сучасної
цивілізації Інституту світової економіки
і міжнародних відносин
Національної академії наук України

Стабілізація світової валютної системи в контексті теоретичних підходів Дж. М. Кейнса

Аналізуються особливості функціонування світової валютної системи від золотого стандарту до режиму вільно плаваючих валютних курсів через призму пропозицій Дж. М. Кейнса щодо забезпечення довгострокової стабільності міжнародної валютно-фінансової системи. Досліджено можливості адаптації кейнсівських рецептів до сучасних умов з урахуванням існуючих у світі геоекономічних та геофінансових дисбалансів.

Грошові, валютні та фінансові кризи — незмінні супутники в процесах розвитку капіталізму. Причиною криз є дезінтеграція ринків грошей і ринків капіталу, коли за рахунок надзвичайного інвестування на ринку капіталів реальний сектор недоотримує тих доходів, які зазвичай забезпечують попит на кінцеву продукцію товаровиробників. Унаслідок дефіциту фінансових ресурсів на внутрішньому ринку країна вдається до хворобливого регулювання відсоткової ставки (у бік підвищення) та валютного курсу (у бік зниження) з метою, відповідно, залучення іноземного капіталу та підвищення конкурентоспроможності продукції національних виробників на зовнішніх ринках. Обидві дії, однак, ведуть до подорожчання умов рефінансування на національному ринку, а також до підвищення вартості імпортованої продукції для кінцевих споживачів. Із метою страхування від коливання відсоткових ставок та валютних курсів суб'єкти ринкової діяльності інвестують кошти в придбання різноманітних деривативів, що призводить до роздмухування ринку спекулятивних активів і спричиняє зростання нестабільності й невпевненості трансна-

ціональних контрагентів. Отже, з метою безперебійного функціонування міжнародної торгівлі світова валютна система має підлягати суворому нагляду та контролю.

Вивченню питань розвитку світової валютної системи присвячено праці багатьох видатних науковців. Найбільший внесок у дослідження цієї тематики зроблено, зокрема, Дж. Кейнсом, Р.Манделом, Ф.Бергстеном, Б.Айхенгріном, Дж. Стігліцем, В.Ханкелем, Й.Шумпетером, М.Фрідманом, Ф.Гаєком та багатьма іншими. В Україні це питання досліджують А.Гальчинський, Ю.Пахомов, О.Єременко, О.Береславська, М.Савлук, О.Шаров, С.Круглик, Т.Унковська, А.Філіпенко, З.Луцишин, Т.Шемер та інші.

Мета статті — проаналізувати особливості розвитку світової валютної системи на різних етапах її становлення, приділивши особливу увагу розгляду пропозицій Дж. М. Кейнса щодо забезпечення довгострокової стабільності міжнародної валютно-фінансової системи, вивченню можливостей їх адаптації до сучасних умов, а також аналізу геоекономічних та геофінансових проблем, що виникають у зв'язку з цим.

МІЖНАРОДНІ ВАЛЮТНІ РЕЖИМИ

У своєму еволюційному розвитку світова валютна система пройшла три основні етапи — золотого, золотовалютного (доларового) та паперово-валютного (девизного) стандарту [1, с. 125–126]. Із XIX століття змінилися чотири міжнародних валютних режими — золотий стандарт проіснував із першої чверті XIX ст. до Першої світової війни; потім деякий час панувала змішана система міжвоєнного періоду; Бреттон-Вудський золотовалютний стандарт діяв до 1973 року, нині діюча Ямайська валютна система характеризується існуванням різних форм плаваючого обмінного курсу. Відмінності в цих стандартах можна продемонструвати за допомогою так званої трилеми грошово-кредитної політики. Трилема полягає в тому, що з трьох традиційних цілей грошово-кредитної політики — *фіксованого або стабільного обмінного курсу* (наприклад, золотого стандарту чи фіксованого курсу в рамках Бреттон-Вудської системи), *монетарної незалежності* (що дає змогу центробанку самостійно розробляти внутрішню монетарну по-

літику відносно циклів ділової активності) і *свободи міжнародного руху капіталів* — одночасно можуть досягатися лише дві цілі, третя ж буде порушена [2, с. 149–150] — див. схему.

Так, в умовах золотого стандарту підтримувалися фіксовані валютні курси та вільний рух капіталів, а держава не мала монетарної незалежності. На той час не існувало такого поняття, як міжнародний кредит. Дефіцит платіжного балансу покривався золотом. Для збільшення припливу золота центробанки були змушені підвищувати процентні ставки, що призводило до стискання національної грошової маси, зменшення внутрішнього попиту і стимулювало експорт. З метою захисту фіксованого валютного курсу від спекулятивних атак з боку світових фінансових ринків центральний банк мав постійно вживати контрзаходів у вигляді валютних інтервенцій та зміни відсоткових ставок. Усе це утруднювало його можливості щодо проведення незалежної грошово-кредитної політики та призводило до небажаних змін валютних резервів. Іншими словами, центральний банк втрачав свій грошово-валютний суверенітет.

У рамках Бреттон-Вудської системи золотовалютного стандарту підтримувалися фіксовані курси та забезпечувалася монетарна незалежність центробанків, але контроль над фінансовими потоками обмежував рух короткострокового капіталу. Регулювання дефіцитів платіжного балансу здійснювалося за допомогою кредитних механізмів МВФ та Світового банку, які перерозподіляли фінансові кошти між країнами з профіцитом та дефіцитом торгівлі. І нарешті, в умовах сучасних плаваючих курсів Ямайської валютної системи монетарна незалежність і свобода руху капіталів

досягаються за рахунок відмови від фіксованих курсів. Дефіцит платіжного балансу регулюється шляхом девальвації валют або прямого контролю імпорту (протекціонізму). Така політика неефективна, оскільки девальвація, як і протекціонізм, призводить до зниження реальних доходів унаслідок подорожчання й дефіциту товарів та втрати платоспроможності.

Зауважимо, що в історії не було іншого періоду, ніж за часів золотого стандарту, коли валютні курси мали більшу стабільність. Світова валютна система була майже такою ж метричною, як і національна, а монетарною віссю цієї системи був фунт стерлінгів, проте в зовсім іншому розумінні, ніж сьогодні долар США.

По-перше, фунт стерлінгів виступав не “останнім”, а лише “передостаннім” засобом міжнародної ліквідності — у будь-який час англійська валюта могла бути конвертована в золото за твердим курсом. При цьому Банк Англії гарантував викуп своїх фунтів не тільки за кількістю, а й за номінальною вартістю, підтримуючи твердий курс унції чистого золота у 3 фунти 17 шилінгів 9 пенсів. Гарантії цінової та вартісної стабільності забезпечували фунту стерлінгів статус і престиж світової валюти, оскільки всі інші валюти орієнтувалися на лондонську ціну золота для переведення золотого вмісту, масштабу цін та гарантії цінової і вартісної стабільності власних валют. Таким чином, на кшталт того, як міжнародний еталон метра, виготовлений зі сплаву платини та іридію зберігався в Парижі, монетарний еталон вартості золотого стандарту знаходився в Лондоні.

По-друге, за часів золотого стандарту не існувало валютного курсу як засобу відображення різниці між

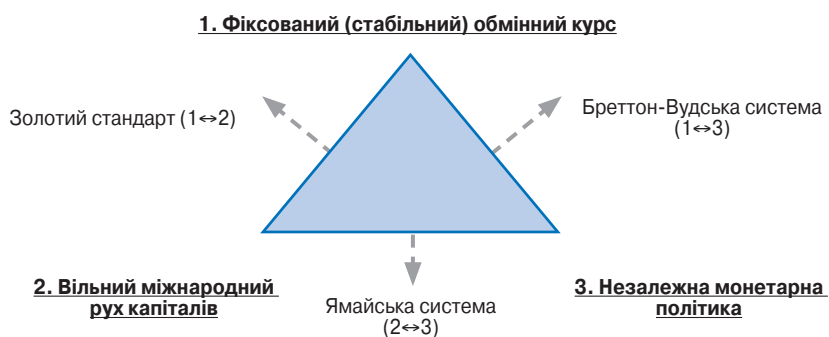
внутрішньою та зовнішньою вартістю грошей. Обидві вартості визначалися через однаковий засіб — золото. Грошова стабільність не виражалася через фіксацію цінового індексу споживчого кошика чи купівельної спроможності. Як для громадян Англії, так і для іноземців еквівалентом грошової стабільності виступало золото, а не його купівельна спроможність. Загроза втрати валютою своєї вартості мала не внутрішній, а зовнішній характер, що спричинялася дефіцитом платіжного балансу. Оскільки в розрахунках між центральними банками на той час кредит використовувався в дуже обмежених обсягах, дефіцит платіжного балансу мав покриватися готівкою, тобто золотом. Із метою дотримання правила золотого покриття банк був змушений або скорочувати обіг паперових грошей, або підвищувати відсоткову ставку, щоб залучити кредитні кошти для фінансування дефіциту платіжного балансу та запобігти подальшому впливу золота.

Таким чином, за золотого стандарту збереження золотого покриття та підтримання стабільного валютного курсу досягалися шляхом підвищення відсотків, навіть якщо це призводило до рецесії, кризи та безробіття. Із завершенням епохи золотого стандарту забезпечення бездефіцитності платіжного балансу втрачало пріоритет.

Золотий стандарт діяв майже бездоганно з 1821 року (коли після закінчення наполеонівських війн у статуті Банку Англії було відновлено офіційну конвертованість фунта стерлінгів у золото) до початку Першої світової війни і потім з деякими ускладненнями — до 1931 року. Однак унаслідок Великої депресії та розбалансування міжнародної торгівлі багато країн світу виявилися неспроможними забезпечувати подальшу конвертацію національних валют у золото й підтримувати їх фіксований курс. Таким чином, головні системні ознаки золотого стандарту було порушено.

З метою стабілізації світової валютної системи в липні 1944 року на американському лижному курорті Бреттон-Вудс (США, штат Нью-Гемпшир) члени антигітлерівської та антияпонської коаліції провели міжнародну валютну конференцію, на якій 45 країн-учасниць погодили текст угоди про створення нового світового валютного порядку, що

Трикутник несумісності грошово-кредитної політики

одержав назву Бреттон-Вудської системи. Центральним елементом її став Міжнародний валютний фонд (МВФ, Фонд)¹. З метою запобігання знеціненню національних валют МВФ був зобов'язаний надавати короткострокові кредити центральним банкам країн — членів Фонду для фінансування дефіциту платіжного балансу. Поряд із МВФ була створена сестринська організація — Світовий банк, метою якого стало кредитування структурних реформ у країнах, що розвиваються, для уникнення дисбалансів у міжнародній торгівлі.

КРИЗА БРЕТТОН-ВУДСЬКОЇ СИСТЕМИ

На Бреттон-Вудській конференції було запропоновано два плани реорганізації валютно-фінансових відносин: від США і Великобританії. Британський план розробив Дж. М. Кейнс, який на той час був радником Банку Англії та керівником британської делегації на цій конференції. Кейнс запропонував створення міжнародного платіжного союзу (International Clearing Union) як прототипу наднаціонального світового центрального банку, який водночас виконував би функції рефінансування й резервування для національних центральних банків. Розрахунковим і резервним засобом мали б слугувати емітовані цим банком світові гроші — банкор² (попередник сучасних Спеціальних прав запозичення — СПЗ). Кейнс запропонував також оригінальний механізм збалансування розрахунків у зовнішній торгівлі. Він виходив із тієї логіки, що в закритій системі (якою є, наприклад, Бреттон-Вудська) дефіцити одних країн мали викликати профіцити інших або навпаки. Тому потрібно уникати обох причин, що виводили систему з рівноваги.

Отже, Кейнс вважав, що не тільки країни з дефіцитом платіжного балансу, а й країни з його профіцитом мають обкладатися штрафом у вигляді відсотків із прогресивною ставкою. За кожний експортований товар країна мала одержувати на свій рахунок банкори, а за кожний імпортований товар банкори віднімалися. Країни повинні докладати зусиль для підтримки балансу рахунку банкорів

близьким до нуля. Якщо країна накопичувала занадто багато банкорів, то певний відсоток цього профіциту віднімався й додавався в резервний фонд Міжнародного платіжного союзу. Цей штраф повинен був заохочувати країни з профіцитом купувати товари в країн із дефіцитом, щоб світовий торговельний баланс підтримувався у стані рівноваги [3].

У сучасних умовах функціонування подібного механізму мало б приборкувати політику експортної експансії таких країн, як Китай, Німеччина, Японія. Крім того, за рахунок грошей урядів багатих країн Кейнс пропонував створити Структурний фонд для країн, що розвиваються, з метою надання їм фінансової допомоги.

Запропонована Кейнсом методика розрахунків квот членів союзу і відхід від золота до світових грошей відображали бажання Великобританії зберегти незалежність своєї валютної політики від США. Тому американські експерти розкритикували план Кейнса, й замість нього був прийнятий план Г.Д. Вайта — представника Міністерства фінансів США. Від пропозицій Кейнса залишилися лише дух і мета, а запропонований інструментарій було проігноровано. Замість банкора в ролі офіційного резервного та розрахункового засобу прийняли долар. Ідея симетричного вирівнювання платіжного балансу була відкинута взагалі. Натомість США запропонували інші механізми фінансування — зокрема план Маршалла та допомогу розвитку й роззброєнню. Таким чином, віднині тільки боржник асоціювався із поганим господарем, до якого мала застосовуватися “система штрафів” у вигляді сплати відсотків за отримані кредити. Це повністю відповідало місцю США у світі, які після Другої світової війни перетворилися на нетто-експортера та нетто-кредитора. Замість світового центрального банку було створено МВФ, а місце Структурного фонду зайняв Світовий банк. Згодом Кейнс так прокоментував це рішення: “з мого банку вони зробили фонд, а з мого фонду — банк” [4, с. 22–23].

Бреттон-Вудська система, як і система золотого стандарту, базувалася на дотриманні принципу фіксованих валютних курсів, що відома також як система паритетів, оскільки курси валют усіх країн — членів МВФ були прив'язані до долара і не могли відхилятися від установлених паритетів більш як на 1% без погодження

з МВФ. Лише долар міг конвертуватися в золото, інші валюти — тільки шляхом їхнього попереднього обміну на долари. У цьому сенсі долар виступав прототипом світових грошей.

З метою збереження провідних міжнародних позицій долара протягом більш як 35 років (1934–1971 рр.) під тиском США підтримувалася занижена офіційна ціна золота (35 доларів за 1 тройську унцію — 31.1035 г), яка служила базою офіційного масштабу цін і паритетів валют. Вільна (приватна) купівля-продаж золота була заборонена. Під впливом державного регулювання офіційна ціна золота значно відставала від його реальної вартості. Але Статут МВФ зобов'язав уряди країн-членів проводити операції з золотом лише за офіційною ціною для підтримки незмінного золотого вмісту долара і його репутації як резервної валюти. З цієї ж метою вперше в історії протягом 1961–1968 рр. здійснювалося міждержавне регулювання ринкової ціни золота через золотий пул.

Для того, щоб забезпечити центральні банки інших країн необхідною кількістю доларів для формування національних валютних резервів, необхідно, аби у США постійно спостерігався дефіцит платіжного балансу. Але такий дефіцит підривав довіру до долара й знижував його цінність у ролі резервного активу. Щоб згладити протиріччя між міжнародним характером використання й національною природою долара, в 1969 році МВФ створив власну резервну безготівкову валюту, котра отримала назву “Спеціальних прав запозичення” (СПЗ).

Однак крах Бреттон-Вудської системи на той час уже був неминучим. У результаті фінансування США війни у В'єтнамі доларова маса значно зросла, що спровокувало розвиток інфляційних процесів та дефіцит американського платіжного балансу. Почалася “втеча від долара”, якій посприяв президент Франції генерал Шарль де Голль. У 1965 році він пред'явив США до обміну за офіційною ціною (35 доларів за унцію) 1.5 мільярда доларів з офіційних резервів Франції. Вибухнув скандал. США стали тиснути на генерала через НАТО. У відповідь де Голль оголосив про готовність Франції вийти з НАТО, ліквідувати 189 натовських баз на території Франції та вивести 35 тисяч солдатів об'єднаних військ. Оскільки всіх необхідних формальностей було дотри-

¹ Німеччина та Японія приєдналися до цієї угоди лише у 1952 році.

² Запропонований Дж. М. Кейнсом термін “банкор” походить від англійського слова bank та французького or — золото.

мано, з 1965-го по 1967-ий рік США були змушені віддати Франції 3 000 тонн чистого золота за твердим курсом [5, с. 273]. Генерал де Голль створив для США найнебезпечніший прецедент. Слідом за Францією до обміну на золото пред'явили долари Німеччина та Японія. У період із 1949 по 1970 рік золоті запаси США скоротилися більш як удвічі – з 21 800 до 9 838.2 тонни. Якщо в 1949 році централізовані запаси золота США оцінювалися в 24.6 млрд. доларів (і становили понад 70% офіційних золотих резервів країн капіталістичного табору), що в 3.15 раза перевищувало загальну суму доларів, розміщену в центральних банках світу, то в 1971 році їхня вартість становила лише 11.1 млрд. доларів, що було в 6 разів менше доларових активів, які перебували в міжнародному обігу [6, с. 22].

У 1971 році США припинили конвертацію долара у золото, а у 1973 році – підтримку фіксованого курсу долара, що означало кінець Бреттон-Вудської системи. Інші країни перейшли спочатку до вільного, а згодом і до контрольованого плавання своїх валют. У 1978 році було остаточно юридично оформлено Ямайську валютну систему вільно плаваючих валютних курсів, що формально діє й сьогодні, але фактично означає відсутність системи, оскільки чинна квазісистема не забезпечує стабільності міжнародного валютно-фінансового обігу.

Отже, в сучасних умовах розбалансування системи міжнародної торгівлі реанімація рецептів Дж. М. Кейнса є цілком актуальним завданням, особливо з урахуванням того, що починаючи з кінця 1960-х рр., США поступово перетворилися на найбільшого в світі боржника і нетто-імпортера.

АКТУАЛІЗАЦІЯ РЕЦЕПТІВ ДЖ. М. КЕЙНСА

На час розробки механізмів МВФ передбачалося, що країни пред'являтимуть рівномірний попит на валюти країн – членів Фонду для збалансування своїх міжнародних рахунків, але на практиці кредити надаються переважно в доларах. Таким чином, становище США у ролі боржника є доволі специфічним, оскільки саме ця країна (а не МВФ) виступає у ролі кредитора останньої інстанції та постачальника ліквідності на світові ринки. Крім того, МВФ змушений увесь

час звертатися до США для отримання необхідного обсягу доларів для видачі стабілізаційних кредитів країнам-членам. На відміну від інших країн, які для отримання кредитів МВФ мають девальвувати власну валюту або зменшувати золотовалютні резерви, США як світовий банкір надають собі цю допомогу власноруч – за рахунок друкарського верстата, чим експортують інфляцію в решту країн світу. Отже, в світі існує подвійна асиметрія: між нетто-експортерами та нетто-імпортерами, з одного боку, та між США як найбільшим привілейованим боржником і рештою країн світу – з другого.

Як уже підкреслювалося, основу чинної світової валютної квазісистеми становлять вільно плаваючі валютні курси, які змінюються щодня і ризики цих змін практично неможливо прорахувати. Така ситуація провокує проведення валютних спекуляцій та, як наслідок, нескінченне нагромадження деривативів.

Утім, уявлення про те, що в сучасних умовах ринок можна стабілізувати лише шляхом зміни національного чи регіонального законодавства, видається досить наївним. Адже в будь-якому законодавстві можна знайти прогалини, які дають змогу обійти заборону і вийти з-під контролю регулятора, як це протягом багатьох років відбувається у сфері використання позабалансових банківських рахунків. Крім того, будь-яке нове регулювання спирається на досвід попередніх криз і не має засобів уникнення нової кризи. Приміром, остання фінансова криза, що почалася в США, базувалася на активному використанні таких інновацій, як міжбанківський ринок депозитів, сек'юритизація та створення компанії спеціального призначення (special purpose vehicle – SPV).

Так, розвиток міжбанківського ринку депозитів дав змогу фінансовим ринкам уникнути залежності від вкладників та центральних банків як традиційних постачальників грошових ресурсів. Таким чином, гроші стали створюватися всередині самої банківської системи в обхід дворівневої схеми рефінансування, яка традиційно існує між комерційними та центральними банками. У свою чергу, сек'юритизація дала змогу банкам трансформувати вже один раз укладені гроші (у вигляді іпотечних та інших кредитів) у цінні папери і, одержуючи при цьому додаткову ліквідність, здійснювати їх по-

вторне інвестування.

Таким чином, у фінансовому світі фактично було створено “вічний двигун”: сек'юритизація активів поряд із відсутністю вимог щодо створення обов'язкових резервів під міжбанківські депозити уможливили майже необмежене зростання кредитного мультиплікатора. Інновацією, яка забезпечувала безперешкодну роботу цього “вічного двигуна”, стали компанії спеціального призначення (SPV), які створювалися банками для виведення сек'юритизованих активів на позабалансові рахунки з метою їх подальшого прибуткового продажу³. Створені у формі банківських дочірніх підприємств компанії спеціального призначення розглядалися регуляторами як цілком платоспроможні, доки зазначені сек'юритизовані активи не стали токсичними.

Постає питання: яким чином потрібно реформувати світову валютну систему, аби унеможливити подальшу ескалацію кризових явищ у міжнародній економіці та стабілізувати національний економічний розвиток? Вихід із ситуації, що склалася, пропонує відомий німецький економіст, один із розробників проєктів запровадження єдиної європейської валюти і Спеціальних прав запозичення професор Франкфуртського університету В. Ханкель. Він вбачає шлях стабілізації міжнародної валютної системи через реанімацію Бреттон-Вудської системи, але з урахуванням здобутого після її розпаду досвіду. В. Ханкель пропонує концепцію, яка складається з чотирьох основних пунктів.

По-перше, повноваження МВФ мають бути розширені, а сам він перетворений із фонду в банк центральних банків із правом емісії системних грошей: прототипу кейнсіанського банку в його осучасненій формі Спеціальних прав запозичення. В результаті такої трансформації нова фінансова інституція стає незалежною від дотацій своїх членів. Натомість члени МВФ деномінують валютний курс своїх національних грошових одиниць в СПЗ, які завдяки цьому отримують стабільність і

³ Серед сек'юритизованих активів найбільшу популярність одержали “позики, забезпечені активами/заставними” (asset/mortgage backed securities, ABS/MBS), “забезпечені боргові зобов'язання” (collateralized debt obligations, CDO) та “кредитно-дефолтні свопи” (credit default swaps, CDS).

гарантію від знецінення: національні валюти можуть (та мають за необхідності) підвищувати або знижувати свою вартість відносно СПЗ; знецінення Спеціальних прав запозичення відносно інших валют неможливе, оскільки вони виступають системним еталоном вартості, яким свого часу були долар чи золото. Отже, нові СПЗ більше не потребують валютного кошика для засвідчення їх вартісної стабільності; суперечки щодо того, яка валюта із якою вагою має бути включена до кошика, стають недоцільними.

По-друге, члени МВФ домовляються про рівні (“симетричні”) права та зобов’язання між кредиторами й боржниками. Проблема дисбалансів вирішується спільними зусиллями країн-кредиторів, які беруть паритетну участь у наданні балансуєчих кредитів та фінансової допомоги країнам-боржникам. Таким чином, боргові кризи, які виводять систему з ладу, відходять у минуле. Система отримує автоматичний стабілізатор рівноваги, а МВФ як остання інстанція врівноваження платіжного балансу емітує мінімальний обсяг нових СПЗ, що не провокує інфляційні процеси.

По-третє, всі члени МВФ зобов’язуються дотримуватися реально, а не номінально зафіксованих стабільних валютних курсів. Вони залишають право та можливість щодо проведення автономної внутрішньої економічної, валютної, фінансової та соціальної політики; жодна країна більше не має робити вибір між інфляцією та/або безробіттям (як це було в старій Бреттон-Вудській системі); тиск на уряди щодо адаптації економічної політики послаблюється; жодна країна не повинна “імпортувати” інфляцію. Внутрішня вартість грошей (інфляція, дефляція) має відображатися в зовнішній вартості валюти, її валютному курсі, який повинен бути стабільним з урахуванням паритету купівельної спроможності.

По-четверте, МВФ як гарант системи контролює дотримання правил, які забезпечують гармонійне співіснування структурно та кон’юнктурно гетерогенних країн і валют. У ролі банку центральних банків він погоджує з цими країнами стандарти, які є обов’язковими для дотримання всіма країнами-членами: розміру мінімальних квот забезпечення власним капіталом, регулювання щодо ефектів левериджу (квоти кредитного покриття,

гарантії під ризиковані кредити, принципи відповідності термінових операцій тощо). Повернення фінансового сектору до виконання притаманних йому завдань і функцій у реальному економічному секторі має стати ключовим елементом спільної програми дій МВФ та центральних банків країн-членів, а також предметом та головною темою порядку денного майбутніх самітів у рамках “Групи двадцяти” (G-20) [7, с. 203–204].

Зазначені пропозиції є слушними та ґрунтовними, але їх імплементація є проблематичною в умовах пануючої геоекономічної та геофінансової парадигми.

По-перше, емісія світових грошей вимагатиме від країн посиленої кооперації, передусім від США, які поки що, здається, не готові її продемонструвати. Наприклад, поточна частка США в загальному розмірі квот в МВФ (17.70) є невинуватливо завищеною. Незважаючи на спадаючу роль у світовій економіці, США залишаються єдиною країною-членом МВФ, яка завдяки володінню найбільшою часткою голосів (16.76%) може заблокувати будь-яке рішення МВФ, прийняття якого потребує кваліфікованої більшості голосів (85%) [8]. Таке становище зберігається, зокрема, внаслідок застосування МВФ особливої формули для розрахунку квот країн-членів, розмір яких є вирішальним для отримання країною голосів у Фонді. Особливості математичної побудови цієї формули надають США переваги і ставлять їх у привілейоване становище відносно решти країн світу⁴.

По-друге, фіксація реальних валютних курсів потребує гармонізації таких макроекономічних змінних, як інфляція та відсоткова ставка, а також гармонізації динаміки зростання реальних доходів населення, що, в свою чергу, потребує гармонізації фінансової та соціальної політики. Крім того, країни мають демонструвати конвергенцію продуктивності праці, а також забезпечувати рівномірним доступом до нових технологій та ринків капіталу. Тобто йдеться вже про нову систему міждержавної кооперації, яка б передбачала відхід від пануючої моделі міжнародного поділу праці, відомої як “Північ-Південь” (або “центр-периферія”), що практикується у відносинах між розвинутими індустріальними державами та країнами, що розвиваються, і будується за принципом нееквівалентного обміну (торгівля готовою продукцією в обмін на сировину).

По-третє, аналіз рішень, прийнятих на антикризових самітах “Групи двадцяти”, вказує на те, що вони не передбачають проведення кардинальних змін у домінуючій у світі неоліберальній моделі соціально-економічного розвитку й здебільшого мають декларативний характер⁵. Мало того, щоб виграти час для консолідації своїх сил у період відносно-го зниження ефективності неоліберальної моделі капіталізму, країни Заходу, здається, намагаються послабити вплив тих периферійних відцентрових сил, які спрямовуються на орбіту Китаю. Намагання країн Заходу залучити на свій бік країни, котрі найдинамічніше розвиваються, приймає різні форми: від розширення традиційного формату “Великої сімки” до обіцянок паритетного розподілу голосів у міжнародних фінансових організаціях. Однак було б наївним вважати, що, контролюючи світові фінансові потоки, країни Заходу, передусім США і Великобританія, самостійно відмовляться від своїх домінуючих позицій у системі міжнародних фінансів, змінюючи діючі стандарти регулювання на шкоду собі й втрачаючи при цьому свої порівняльні переваги в рамках фінансової глобалізації [9]. Таким чином, доки “Група двадцяти” не перейде від декларацій до конкретних дій, важко очікувати повернення фінансового сектору в сферу реальних економічних процесів. Пасивна споглядальна конформістська позиція решти країн світу у цьому питанні може мати надзвичайно негативні наслідки для всього глобального суспільства.

ВИСНОВКИ

Світова валютна система пройшла у своєму розвитку три основні етапи: золотого, золотовалютного та паперово-валютного стандарту. На кожному етапі своєї еволюції валютна система відігравала важливу функцію в процесах розвитку капіта-

⁴ Див.: Кузнецов О. В. Аналіз деяких питань реформування МВФ // Банківська справа. — 2010. — № 4. — С. 30–39.

⁵ Див.: Кузнецов О. Особливості антикризової програми “Групи двадцяти” // Економіка України. — 2011. — № 1. — С. 70–79.

лізму. Стабільність фунта стерлінгів як монетарної вісі золотого стандарту забезпечувала поширення здобутків індустріальної революції на велике коло країн та перетворення Великобританії у найпотужніший фінансовий центр світу. Підкреслимо, що гарантом грошової стабільності за золотого стандарту виступав не сам факт накопичення в підвалах і сховищах центробанків певних запасів золота (яке Кейнс називав “варварським пережитком”), а, навпаки, законодавче зобов’язання центробанків скуповувати все наявне золото, що перебувало в обігу. За часів Бреттон-Вудської системи функції найбільшого фінансового центру перейшли до США, які, однак, виявилися неспроможними забезпечити довгострокову грошову стабільність через невідповідність принципів національної емісійної природи та міжнародного використання долара як ключової резервної валюти. Наслідком цієї невідповідності стала сучасна дестабілізація світової фінансової системи, неймовірне роздмухування номінальної вартості незабезпечених фінансових активів, посилення спекулятивних операцій, що зумовили відхилення фінансових потоків від реального сектору економіки, спричинивши кризи заборгованості й зростання безробіття.

Одним із найбільш послідовних та впливових прибічників неокейнсіанської концепції стабілізації світової валютної системи є відомий німецький експерт у грошово-валютній сфері В.Ханкель. Протягом багатьох десятиліть він стоїть в авангарді європейської економічної думки, публічно відстоюючи позиції, спрямовані на відновлення фінансової стабільності в Європі та світі в цілому⁶. Вихід зі складної ситуації, яку переживає світова економіка, В.Ханкель вбачає у реанімації ідей Дж. М.Кейнса щодо запровадження світових грошей у вигляді СПЗ та запровадження правил щодо симетричного розподілу між країнами-боржниками та країнами-кредиторами фінансової відповідальності за утворення глобальних торговельних і фінансових дисбалансів. За його пропозицією, гнучкість економічної політики структурно і кон’юнктурно гетерогенних країн має досягатися за раху-

нок фіксації реальних, а не номінальних (як це було в Бреттон-Вудській системі) валютних курсів. На думку німецького науковця, це дало б змогу подолати розрив між внутрішньою і зовнішньою вартістю національних валют та уникнути подальшого негативного впливу нестійких і непрогнозованих валютних курсів на розвиток міжнародних економічних відносин. Вивчення цих пропозицій заслуговує на особливу увагу. Однак передумовою втілення в життя будь-яких реальних реформ має стати передусім послаблення монетарного суверенітету США на користь інших країн — членів МВФ. Звичайно, в США така перспектива сприймається дуже хворобливо, але, очевидно, що іншого цивілізованого виходу з поточної ситуації для них сьогодні вже не існує.

Для зміцнення грошово-валютного суверенітету України необхідне пріоритетне широке публічне фахове обговорення викладених вище теоретичних концепцій та всебічна підтримка.

Література

1. Гальчинський А.С. Криза і цикли світового розвитку / К.: АДЕФ-Україна. — 2009. — 392 с.
2. Лал Д. Возвращение “невидимой руки”: актуальность классического либерализма в XXI веке / Д. Лал; пер. с

англ. — М.: Новое издательство, 2009. — 426 с.

3. Keynes J. M. *Shaping the Post-war World: the Clearing Union* / John Maynard Keynes // *The Collected Writings of John Maynard Keynes. Volume XXV, Activities 1940-1944* / Donald Moggridge (ed). — London: MacMillan, 1980. — pp. 42–66.

4. Hankel W. *Dollar und ECU: Leitwahrungen im Wettstreit* / Wilhelm Hankel. — Frankfurt am Main: Fischer Taschenbuch Verlag, 1992. — 160 s.

5. Роговский Е.А. США: информационное общество (экономика и политика) / Е.А.Роговский. — М.: Международные отношения, 2008. — 408 с.

6. Гальчинський А.С. Сучасна валютна система / А.С.Гальчинський. — К.: LIBRA, 1993. — 96 с.

7. Hankel W. *Geldherrschaft: Ist unser Wohlstand noch zu retten?* / Wilhelm Hankel, Robert Isaak. — Weinheim: Wiley-VCH Verlag GmbH & Co. KGaA, 2011. — 254 s.

8. *IMF Members' Quotas and Voting Power, and IMF Board of Governors* / IMF. — November 30, 2011. [Електр. ресурс] — Режим доступу: <http://www.imf.org/external/np/sec/memdir/members.aspx>.

9. Кузнецов О.В. Англосаксонська модель глобального капіталізму: Монографія / О.В.Кузнецов. — К.: Освіта України, 2010. — 494 с.

Офіційна інформація/

Заборгованість за довгостроковими кредитами в іноземній валюті від нерезидентів¹

За станом на 31.12.2011 р., млрд. доларів США

Заборгованість за довгостроковими кредитами (А+Б)	94.2 ²
А. Заборгованість за кредитами, залученими або гарантованими державою	37.5
у тому числі за кредитами МВФ	16.2
Б. Заборгованість за приватними негарантованими державою кредитами	56.7

¹ Довгостроковий кредит – кредит із первісним або подовженим терміном погашення понад один рік.

² У загальній сумі зовнішнього довгострокового боргу враховано прострочену заборгованість за основною сумою та відсотками.

⁶ Див.: Кузнецов О. Вільгельм Ханкель: від Бреттон-Вудсу до Маастрихту // Вісник Національного банку України. — 2001. — № 8. — С. 6–9.

Матеріал підготовлено департаментом аналізу та прогнозування грошово-кредитного ринку Національного банку України.

Ірина Бабкіна

Аспірант кафедри банківської справи
Київського національного
торгівельно-економічного університету

Дослідження/

Державне регулювання ринку рейтингових послуг

Кожна фінансово-економічна криза оголює проблему регулювання діяльності рейтингових агентств, котрі здійснюють оцінку діяльності суб'єктів господарювання. За останні 10 років ринки рейтингових послуг у США і Євросоюзі пройшли шлях від повного саморегулювання до закріплення відповідальності і принципів їх діяльності в законах прямої дії. Незважаючи на те, що в Україні також понад десять років існує ри-

нок рейтингування, відповідний закон Верховною Радою досі не прийнятий. В статті досліджуються проблеми ринку рейтингових послуг, необхідність посилення законодавчого і державного їх регулювання, розробки і впровадження стандартів діяльності рейтингових агентств в Україні.

Рейтингові агентства, які надають рекомендації щодо рівня надійності і стійкості суб'єктів господарювання, відіграють важливу роль на світовому банківському ринку. Присвоєні ними оцінки використовують інвестори та державні органи як важливу інформаційну складову при прийнятті рішень про здійснення інвестицій [2]. Чим краще і чіткіше поінформовані про ризики споживачі, тим вищий ступінь їхньої готовності до можливих катаклізмів. Спираючись на рейтингову оцінку, інвестор має змогу приймати оптимальне рішення.

Уважно проаналізувавши причини виникнення світової фінансової кризи 2007–2009 років, роль агентств, які здійснюють оцінку діяльності банків та інших фінансових установ, Базельський комітет з банківського регулювання дійшов висновку, що альтернативи використанню кредитних рейтингів для оцінювання ризиків вкладень нині просто не існує. Отже, при подальшому вдосконаленні регулювання фінансових ринків слід враховувати результати ретельного контролю за діяльністю цих агенцій [3].

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ РЕЙТИНГОВИХ ПОСЛУГ США

До початку ХХІ століття діяльність рейтингових агентств фактично не підлягала будь-якому дер-

жавному регулюванню. І хоча кредитні рейтинги на всіх розвинутих ринках світу вже давно відіграють вирішальну роль у регламентуванні інвестиційної діяльності фінансових установ, самі агентства не підпадали під чіткі регуляторні вимоги. Щоправда, у своїй діяльності вони все ж дотримувалися певних стандартів. Оскільки репутація в даному виді бізнесу була і залишається основним активом, рейтингові установи прагнули самостійно встановлювати високі стандарти в роботі, а також публічно декларували максимальну відкритість і надійність. Насправді ж усе зводилося до саморегулювання. Перші спроби застосувати регуляторні норми щодо діяльності таких агентств були зроблені Комісією з цінних паперів США (SEC) в 1992 році, але тоді ініціативи не знайшли підтримки у фінансових колах.

Усі реформаторські рішення з упорядкування діяльності рейтингових агентств було прийнято впродовж останнього десятиліття. Поштовхом до посилення держрегулювання на фінансовому ринку США стала низка скандалів навколо банкрутства великих компаній Енрон (Enron) та Ворлдком (WorldCom). Агентства піддалися серйозній критиці, оскільки збанкрутілі компанії мали високі оцінки. Пізніше було встановлено, що злочинного наміру в їхніх діях не було, просто рейтинги ґрунтувалися на недостовірній інформації, наданій

емітентами та завірених аудитором. Сенат США ретельно проаналізував цю ситуацію і за підсумками перевірки в 2002 році прийняв закон Сарбейнса-Окслі (Sarbanes-Oxley Act). Нове законодавство посилювало вимоги до публічних компаній щодо відповідальності наглядових рад і менеджменту компаній. Сенат також вимагав від Комісії з цінних паперів США чітко визначити функції агенцій стосовно роботи фондового ринку, зокрема “вивчити бар'єри щодо входження у сферу рейтингової діяльності”. Отже, хоч закон Сарбейнса-Окслі стосувався рейтингових агентств опосередковано, він усе-таки дав поштовх до уважного вивчення їхньої діяльності.

Розпочаті реформи у 2003 році продовжив Технічний комітет Міжнародної організації регуляторів фінансового ринку (IOSCO), розробивши спочатку Принципи діяльності, а потім на їх основі у грудні 2004 року було прийнято Кодекс засад діяльності (Code of Conduct Fundamentals) рейтингових агентств.

У 2006 році в США з'явився перший закон прямої дії, який регулював діяльність установ, що здійснюють оцінку діяльності емітентів, – “Про реформування кредитних рейтингових агентств” (“Credit Rating Agency Reform Act”). Основна мета цього закону – встановлення прозорості і раціональної системи реєстрації агенцій, бажаючих отримати статус “Націо-

нально визнаних рейтингових агентств” (NRSRO – Nationally Recognized Statistical Rating Organizations). Уперше були чітко сформульовані вимоги до таких агенцій.

Згаданий закон важливий ще й тим, що вперше у Комісії з цінних паперів США з’явилися повноваження щодо моніторингу діяльності рейтингових агентств на предмет їх відповідності новим регуляторним вимогам, розроблено конкретні важелі впливу на ці установи. Загалом слід зазначити, що в 2006 році завершилась епоха саморегулювання [3].

Із листопада 2007-го до серпня 2008 року Комісія з цінних паперів розслідувала причини іпотечної кризи [7]. В опублікованій доповіді комісії за підсумками 10-місячного розслідування зазначалося, що в діяльності агентств були виявлені серйозні порушення – від надання неповної інформації інвесторам до відсутності необхідних процедур контролю і методології та незадовільного ставлення до можливого виникнення конфлікту інтересів [6].

Комісія з цінних паперів США в черговий раз посилила вимоги до діяльності рейтингових агентств. Серед принципових нововведень – обов’язкове використання не лише власних оцінок вартості активів компанії, її фінансового стану, стабільності щодо різних економічних катаклізмів, а й, скажімо, оцінок аудиторів. У розпорядженні комісії також йшлося про необхідність публічно розкривати всю інформацію про об’єкт рейтингування – у такий спосіб представники комісії перевірятимуть обґрунтованість наданої оцінки [8].

РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ РЕЙТИНГОВИХ ПОСЛУГ ЄС

Після США Європейський Союз також розробив Положення “Про рейтингові агентства”, яке було прийнято у вересні 2009 року. Ним передбачалася обов’язкова реєстрація агентств, що надають послуги з оцінки діяльності суб’єктів господарювання, в країнах ЄС [3] спеціальним наглядовим органом (Європейський орган нагляду з цінних паперів і ринків – ESMA).

У вересні 2010 Європарламент схвалив поліпшену модель нагляду за фінансовими ринками країн Союзу. Нею передбачено створення Європейської комісії із системних ризиків при Європейському центральному банку. Вона

має відстежувати й оцінювати стабільність фінансової системи в країнах ЄС у цілому і, за необхідності, працювати “на попередження” конфліктних ситуацій, рекомендуючи тому чи іншому національному регулятору запобіжні заходи. Передбачається, що головуючим у комісії буде президент Європейського центрального банку.

На заміну трьом європейським наглядовим комітетам прийдуть три європейські органи нагляду:

- з питань банківської діяльності – Європейський орган нагляду за банками (European Banking Authority (EBA)) замість Європейського комітету банківського нагляду (CEBS);

- у сфері страхування і пенсійного забезпечення – Європейський орган страхового та пенсійного нагляду (European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA)) на зміну Європейському комітету страхового та пенсійного нагляду (CEIOPS);

- із цінних паперів і ринків – Європейський орган нагляду з цінних паперів і ринків (European Securities and Markets Authority (ESMA)) замість Європейського комітету регуляторів цінних паперів (CESR).

Вони встановлюватимуть загальні правила нагляду, обов’язкові для всіх компетентних органів країн ЄС. Єврорегулятори будуть обмінюватися з ними інформацією та координувати дії стосовно нагляду, а також проводити арбітражні розгляди на випадок виникнення суперечок.

Основна відмінність нової моделі від попередньої – ступінь втручання наदेвопейських регуляторів у “внутрішні справи” нагляду кожної з держав-членів. Було прийняте рішення, що безпосереднє втручання “згорі” може відбуватися в обумовлених виняткових випадках, якщо, скажімо, в одній країні порушується законодавство ЄС або це законодавство не застосовується, або ж є розбіжності між національними регуляторами різних держав-членів. Нова система спонукала Єврокомісію запропонувати влітку 2010 року зміни до Положення “Про рейтингові агентства”, оскільки нагляд став більш централізованим [5].

Проте основним документом залишається Кодекс фундаментальних положень діяльності рейтингових агентств, затверджений у грудні 2004 року Технічним комітетом Міжнародної організації комісій із цінних паперів. Технічний комітет (IOSCO) уважно вивчив особливості оцінювання діяльності емітентів і в травні

2008 року ініціював внесення змін до кодексу. Їх суть у тому, щоб запобігти конфлікту інтересів під час надання оцінки, позбавити аналітиків агентств можливості надавати рекомендації в процесі структурування угод.

Крім того, якщо у рейтингового агентства на етапі надання оцінки бракує потрібної інформації, воно зобов’язане повідомити про це інвесторів, а також інформувати про обмеження у використовуваних моделях (наприклад, про те, що статистика дефолтів з певних фінансових продуктів є в наявності лише за короткий період часу). У кодексі також з’явилася вимога періодично переглядати методології рейтингових установ з продуктів структурного фінансування, аби використовувані математичні моделі відображали можливі зміни структури й якості базових активів, що лежать в основі таких фінансових продуктів [3].

Важливо, що із загального правила відносного невтручання у регуляторні справи країн – членів ЄС буде ще один серйозний виняток. Європейський орган нагляду з цінних паперів і ринків матиме прямі контролюючі повноваження щодо агентств, які працюють на ринках Євросоюзу і чий рейтинг можуть використовуватися в країнах-членах споживачами фінансових послуг, а також – у регуляторних цілях.

Нові наглядові стандарти здатні значно вплинути на роботу європейських підрозділів “великої трійки” – Фітч, Муді, Стендерд енд Пулз (Fitch Ratings, Moody’s Investors Service, Standard & Poor’s).

У європейському положенні про роботу агентств детально обумовлено, яким чином компанії, котрі отримали рейтингові оцінки не в країнах-членах, зможуть користуватися цими оцінками, зокрема в ЄС, для залучення інвесторів або в інших цілях. І це важливо, адже для визнання та використання в Євросоюзі кредитних рейтингів, присвоєних і оприлюднених у третіх країнах, у тому числі і в Україні, необхідне дотримання однієї з двох умов:

- або Єврокомісія визнає, що нормативно-правова база країни, котра не є членом ЄС, відповідає європейському законодавству у сфері нагляду над рейтинговими послугами, і тоді оцінки, присвоєні в такій країні, автоматично визнаються і в ЄС (ESMA укладає угоди про співробітництво та обмін інформацією з компетентними органами такої краї-

ни в особі фінансових регуляторів);

— або регулятори країни, що не входять до ЄС, повинні підписати домовленість з ESMA про те, що остання має право відстежувати діяльність рейтингових агентств, зареєстрованих у цій країні (у договорі необхідно закласти механізм обміну інформацією).

Один із зазначених вище варіантів, вочевидь, доведеться застосовувати і в Україні, інакше банки, котрі мають намір отримати нові, після кризові запозичення на фінансових ринках ЄС, можуть зіткнутися з великими труднощами. Оскільки їхня рейтингова оцінка має визнаватися в тій країні, де отримують запозичення, а сам факт наявності такої оцінки може істотно впливати на ціну залученого ресурсу [5].

ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ РЕЙТИНГОВИХ ПОСЛУГ

Правила гри в процесі оцінювання діяльності суб'єктів господарювання в Україні формуються вже понад шість років. Еволюцію формування ринку рейтингових послуг в Україні наведено у таблиці 1. Розроблення Закону “Про державне регулювання ринку рейтингових послуг в Україні” — це спроба привести правила гри з надання цих послуг в Україні у відповідність до європейських норм.

Метою державного регулювання ринку рейтингових послуг згідно з цим законом [1] є:

- проведення єдиної та ефективної державної політики у сфері надання рейтингових послуг;
- захист інтересів замовників та інших учасників ринку рейтингових послуг шляхом забезпечення об'єктивності визначення та оновлення агентствами кредитних рейтингів;
- створення сприятливих умов для розвитку та функціонування ринку рейтингових послуг;
- дотримання учасниками ринку рейтингових послуг вимог законодавства;
- запобігання монополізації та створення умов для розвитку добросовісної конкуренції на ринку;
- здійснення контролю за прозорістю й відкритістю ринку рейтингових послуг;
- сприяння інтеграції в європейський та світовий ринки рейтингових послуг.

У новому законопроекті для суб'єктів, що не мають рейтингової оцінки,

Таблиця 1. Формування ринку рейтингових послуг	
Період	Події
2004 р.	Затверджена Концепція рейтингування в Україні.
Кінець 2005 р.	Концепція підкріплена змінами в ряді нормативних актів. Ключовими стали нова стаття в Законі України “Про державне регулювання ринку цінних паперів” (питання обов'язкового рейтингування емітентів цінних паперів), а також доповнення до статті 31 Закону України “Про страхування”, які забороняють страховальникам розміщувати кошти резервів у банках з кредитним рейтингом нижче інвестиційного.
2005–2006 рр.	Формування підзаконної нормативної бази в сфері рейтингування.
Лютий 2006 р.	ДКЦПФР* визнала в Україні три міжнародних рейтингових агентства (Фітч, Мудіз і Стендерд енд Пурз).
Червень 2006 р.	Затверджено порядок державного реєстру агентств, визнаних уповноваженими.
Осінь 2006 р.	ДКЦПФР затвердила вимоги проведення конкурсу з відбору уповноважених рейтингових агентств.
2007 р.	Кабміном затверджено Національну рейтингову шкалу. Регулятором прийнято відповідні правила за цією шкалою для уповноважених агентств.
2010 р.	У Верховній Раді України зареєстровано Проект Закону України “Про державне регулювання ринку рейтингових послуг”; ДКЦПФР включила до списку національних уповноважених рейтингових агентств НРА “Рюрик”, РА “Експерт-рейтинг”, РА “IBI-Rating”.
Березень 2011 р.	ДКЦПФР позбавила агентство “Кредит-рейтинг” статусу уповноваженого.

Джерело: таблиця складена автором.

*Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

запроваджується низка обмежень для занять певними видами діяльності. Документ встановлює загальні правові засади у сфері надання оцінних послуг та використання кредитних рейтингів у регуляторних цілях, здійснення регулятивних та наглядових функцій за діяльністю визнаних міжнародних та уповноважених національних рейтингових агентств на території України. У законопроекті також систематизовано норми, що містяться в різних правових актах, введено низку нових визначень [5].

У таблиці 2 наведено основні вимоги до рейтингових агентств в Україні, США та ЄС. Порівнявши їх, можна дійти висновку, що найменші вимоги до агентств передбачені в Європейському Союзі. Та це не завадить зару-

біжним агентствам при наданні рейтингових послуг суворо дотримуватися таких принципів, як незалежність оцінок, публічність, доступність, легітимність, інтерактивність, конфіденційність інформації, використання рейтингових шкал, котрі забезпечують порівняння емітентів.

Щодо українських агентств, то вони зобов'язані у своїй діяльності керуватися такими принципами [1]:

- використання власної методики визначення та оновлення кредитних рейтингів під час надання послуг;
- незалежність агентства та запобігання виникненню конфлікту інтересів;
- розкриття інформації щодо результатів надання рейтингових послуг.

Слід зазначити, що чинне в Україні

Таблиця 2. Вимоги до рейтингових агентств у різних країнах світу		
Країна	Строк діяльності рейтингового агентства	Інші вимоги
США	Здійснювати діяльність як кредитне рейтингове агентство принаймні три роки поспіль, які безпосередньо передують даті подання заяви про реєстрацію	1. Мати визначені кредитні рейтинги, щодо яких наявні письмові підтвердження кваліфікованих інституційних інвесторів про їх використання. 2. Повинно бути зареєстроване у чинному порядку
ЄС	Повинно визначати кредитні рейтинги протягом мінімального строку, який має становити хоча б п'ять років	Агентство має отримати довіру та визнання у кожному ринковому секторі
Україна	Мати не менше п'яти років безперервного досвіду роботи з надання на підставі договору (на платній основі) рейтингових послуг за Національною рейтинговою шкалою	1. Мати у своєму складі рейтинговий комітет, до якого входять виключно працівники агентства, котрі мають вищу освіту та досвід роботи не менше трьох років у рейтинговому агентстві або в підрозділах з фінансового аналізу, контролю чи планування інших юридичних осіб. 2. Оприлюднювати визначені та оновлені кредитні рейтинги на власному офіційному веб-сайті в мережі Інтернет з вільним доступом користувачів та у загальнодержавному або міжнародному друкованому засобі масової інформації, засновником (співзасновником) якого виступає заявник. 3. Мати власну методику визначення та оновлення кредитних рейтингів. 4. Дотримуватися принципів діяльності

Джерело: таблиця складена автором.

законодавство далеко не в повному обсязі охоплює питання присвоєння та використання рейтингів. Зокрема, не визначено міру відповідальності агентств за неадекватну оцінку, що призвело до фінансових втрат інвестора. Незрозуміло також, наскільки добре налагоджено механізм визнання рейтингів оцінок державними органами, зокрема, регуляторами ринків фінансових послуг. Наприклад, Національний банк України здебільшого не звертає уваги на оцінки, присвоєні за Національною рейтинговою шкалою, використовуючи лише офіційні бюлетені міжнародних агентств.

Рейтингові агентства, на думку автора, зобов'язані предметніше відповідати за свою роботу. Адже, як відомо, вони не несуть юридичної відповідальності за неадекватно присвоєні оцінки та за фінансові наслідки, які можуть спіткати користувачів цих рейтингів. Щоб підвищити якість кредитних рейтингів, необхідно запроваджувати суворіші вимоги до кваліфікації та досвіду роботи персоналу агентств, застосовувати ефективні процедури контролю незалежності та якості їх роботи [5].

Так, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку вважає за необхідне залишити за собою функцію регулювання та нагляду за діяльністю агентств. У ході подальшої розробки підзаконної бази потрібно буде детальніше виписати механізм, за допомогою якого контролююча структура зможе реалізовувати своє право на інформацію про професійний склад співробітників агентства, а також про методології, за якими присвоюються й оновлюються кредитні рейтинги. Комісія повинна мати вільний доступ до цих документів, і це можна прописати на рівні стандартів із розкриття методик і внутрішніх бізнес-процесів.

Також, на думку автора, доцільно створити у складі ДКЦПФР спеціальний орган під назвою "рейтинговий арбітраж", який проводитиме арбітражні слухання при виникненні суперечок. Статус рейтингового арбітражу необхідно визначити на рівні незалежного органу, що вирішує всі спори на ринку рейтингових послуг.

Хоча чинне законодавство з порушеної теми потребує подальшого вдосконалення, проте прийняття Закону України "Про державне регулювання ринку рейтингових послуг" дасть банкам змогу:

- враховувати чинні кредитні рейтинги позичальників (або ж оцін-

ки емітованих ними цінних паперів) при розрахунку резервів для покриття можливих збитків за кредитами;

- залучати за наявності кредитного рейтингу депозити від громадян на суму більшу, ніж розмір власного регулятивного капіталу;

- отримати право укладати договори страхування лише з тими компаніями, які мають кредитний рейтинг.

Для формування стійкого ринку рейтингів послуг потрібні дієві засоби його регулювання, зокрема нагляд за агентствами, за практикою бухгалтерського обліку, контроль за відрахуваннями до капіталу та порядком зберігання активів як усередині країни, так і на міжнародному рівні. Національні агентства сприяють ефективнішому функціонуванню внутрішніх ринків запозичень. Це, в свою чергу, призводить до швидшої інтеграції національних ринків у світову економіку [5].

Кожне рейтингове агентство повинно мати розроблені та затверджені вимоги до складу аналітиків, порядок їх ротації за різними напрямками діяльності, а також регламент роботи комітетів — колегіальних органів, які приймають рішення про рівень рейтингів. Якщо в агентстві є історія співпраці з клієнтами, їй необхідно належним чином задокументувати і зберігати в архіві. Регулятор повинен мати право при потребі витребувати детальну інформацію з того чи іншого питання діяльності рейтингової компанії, особливо за обставин, коли є підстави підозрювати її в наявності конфлікту інтересів [4].

ВИСНОВКИ

Для вирішення проблем, що назріли у сфері рейтингування, необхідно:

1. Законодавчо врегулювати діяльність рейтингових агентств, передбачивши їх відповідальність за результати діяльності за допомогою новоствореного спеціального незалежного органу для арбітражних розглядів спорів;

2. Створити умови для здорової конкуренції на ринку рейтингових послуг. Сприяти розвитку національних агентств;

3. На рівні законодавства і професійно-етичних норм підвищувати прозорість і відкритість діяльності агентств.

Отже, ринок рейтингових послуг нині розвивається досить інтенсивно, з'являється багато нових методик

оцінки діяльності фінансово-кредитних установ. Не завжди рейтингові системи спроможні адекватно реагувати на виникаючі ризики. Як засвідчує практика, на ринку існує монополія серед агентств, яка призводить до отримання недостовірних або неточних оцінок щодо емітента. Щоб запобігти монополії, варто підвищити роль регіональних агентств, які часто глибше і точніше розуміють особливості роботи на національних ринках. При цьому запровадити відповідальність за якість їхньої роботи. Такі заходи дадуть змогу серйозніше враховувати особливості тієї чи іншої економіки, на що не завжди і не повною мірою звертають увагу експерти "великої трійки". Потрібно також посилити й законодавче та державне регулювання, щоб захистити всіх учасників ринку рейтингових послуг.

Таким чином, необхідним є прийняття Закону України "Про державне регулювання ринку рейтингових послуг", а також розроблення стандартів роботи агентств, які б визначали ступінь їх відповідальності за неправильно присвоєні рейтинги. Від швидкості реформування законодавчого поля залежить, наскільки доступнішими і недорогими для українських банків найближчим часом стануть європейські ринки капіталу. □

Література

1. Проект Закону України "Про державне регулювання ринку рейтингових послуг" № 7041 від 19.08.2010 р.
2. Доценко-Белоус Н. Рейтинговое в законе! // Кредит-Рейтинг Монитор. — 2010. — № 1—2 (29—30). — С. 6—7.
3. Дубко С., Шевченко К. Эволюция требований к рейтингovým агентствам // Кредит-Рейтинг Монитор. — 2010. — № 3 (31). — С. 2—3.
4. Капустинский А., Бойко А. Всем ли рейтингом закон писан? Или кое-что о перестройке правовой базы рейтингования // Кредит-Рейтинг Монитор. — 2010. — № 10 (38). — С. 2—5.
5. Капустинский А., Мустафаева Д. Мировая алхимия рейтингов: революция или эволюция? // Кредит-Рейтинг Монитор. — 2010. — № 10 (38). — С. 6—10.
6. Нестеренко В.Ф., Воронин Д.В. Мировой кризис и проблема адекватности суверенных рейтингов // Банковское дело. — 2009. — № 01. — С. 10—15.
7. Слесарук С., Шкарпова О. АБВГДейка // Галицькі контракти. — 2008. — № 44. — С. 22—25.
8. US Securities and Exchange Commission // <http://www.sec.gov>.

Степан Голубка

Кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів
Університету банківської справи
Національного банку України

Дослідження/

Основні етапи еволюції національного фінансотворення

Розглядаючи фінансову систему як важливу структурну складову процесу державотворення, автор запропонував виділити основні історико-просторові етапи її зародження та становлення в Україні. Коротко висвітлено та охарактеризовано головні складові досліджуваних хронологічних періодів розвитку фінансів на українських землях. Історично-просторова періодизація покликана сприяти глибшому пізнанню розмаїття підходів і методів дослідження фінансів, перспективному моделюванню національної фінансової політики.

ФІНАНSOVA СИСТЕМА – ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

На сучасному етапі історичного поступу найвищою формою організації суспільства є держава, яка визначена територіально, володіє політичним, економічним і соціальним суверенітетом, а також має власну фінансову систему та податкові механізми, за допомогою яких відбувається ефективне функціонування державної влади й соціально-економічний розвиток. Держава – це символ і форма реалізації самостійності, самоорганізованості й самоідентичності нації. Очевидно, що для повноцінного існування держави мають бути створені ефективні атрибути і механізми реалізації її самостійності. До одного з основних атрибутів функціонування державного механізму слід віднести наявність власної фінансової системи, яка синергетично пов'язана з усіма соціально-економічними інститутами.

Україні також притаманна така парадигма культури державотворення. Адже, незважаючи на різні історико-політичні обставини та тривалий час перебування її автохтонних земель під владою чужинців, завжди основною метою українського народу було прагнення мати свою незалежну державу з відповідним налагодженням гармонійних і ефективних внутрішніх та зовнішніх економічних відносин у поєднанні з розбудовою власної фінансової інфраструктури та проведення власної фінансової політики.

Відомо, що цілеспрямована та добре спрогнозована системна фінансова доктрина в процесі державотворення забезпечує економічний і соціальний розвиток держави. Вона має включати такі самостійні складові: бюджетну, податкову, кредитну, грошову, валютну та інвестиційну політику, а також основні сектори в галузі страхування, державного боргу, фондового ринку, співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями [2].

Від стану гармонійного розвитку основних економічних інститутів, які є складовими економічної інфраструктури держави, зокрема: грошового обігу, податкового механізму, різних рівнів бюджетів та налагодження між ними механізму тісної взаємодії, суттєво залежить розвиток держави та її майбутній поступ. Слід зазначити, що процеси вдосконалення фінансової інфраструктури є характерними для країн, у яких відбуваються трансформаційні процеси: наприклад, країн колишнього соціалістичного табору, для яких притаманні процеси переходу від командно-адміністративної системи господарювання до ринкової. В історії розвитку людства Україна є яскравим прикладом таких перетворень. Саме тому метою нашого дослідження є відображення через призму історичного розвитку України еволюції виникнення і становлення національних фінансів.

Проблематику становлення державних фінансів, особливо їх дослідження в історичному контексті, розробляли чимало українських еко-

номістів-фінансистів. Серед них особливої уваги заслуговують праці таких дослідників, як О.Д.Василик, Л.В.Кухарець, Б.Д.Лановик, Ю.В.Пасічник, С.І.Юрій, В.М.Федосов, П.І.Юхименко, Ф.О.Ярошенко. На основі аналізу їх досліджень проведено систематизацію та охарактеризовано епохальні періоди розвитку національних фінансів та їх основних інститутів.

ЕПОХАЛЬНІ ПЕРІОДИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНИХ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

Слід наголосити, що доля України в історичних процесах національного державотворення та поступу тісно пов'язана з багатьма соціально-економічними та культурними особливостями. Зокрема, її геополітичне розташування спричиняло різносторонній культурно-духовний та державотворчий впливи інших народів. Наприклад, період нової доби, що припадає на 1917–1920 рр., безпосередньо пов'язаний з наслідками Першої світової війни і тими процесами, що відбувалися в метрополіях, в яких різні території України перебували у статусі колоній. Відповідно після розпаду імперій на українських землях почалися інтенсивні національні державотворчі процеси, які можемо поділити на національний та васальний трансформаційні рухи.

При трансформаційному русі домінуючими були внутрішні фактори, такі як: національна ідея, цінності і традиції національного державотворення.

ня. Тобто це природний рух національного пробудження, а також прагнення свободи та бажання жити у своїй власній державі. Для васального трансформаційного руху характерним було активне використання запозичених цінностей, як правило штучних, бо їх основу становили чужинецькі інтереси, тому домінуючими залишалися зовнішні фактори. Крім того, для їх реалізації в певній країні іноземні держави задіявали військову силу, що й призводило до відповідних наслідків.

У цьому контексті показовою є історія виникнення України як незалежної держави. Зокрема, наслідком національно-трансформаційного руху стала поява на певному етапі нових державних утворень: УНР, ЗУНР, Карпатської України, Холодноярської Республіки тощо. Відповідно внаслідок васально-трансформаційного руху з'явилися: Галицька Соціалістична Радянська Республіка, Донецько-Криворізька Радянська Республіка, Українська Народна Республіка Рад, Одеська Радянська Республіка. Головною загальнонаціональною метою для всіх українських державоутворень було здобуття самостійності й незалежності. Державними символами обрали герб-тризуб та жовто-блакитний прапор. Щодо соціально-економічних питань, то серед пріоритетних завдань молодій держави можна назвати впровадження фінансово-економічних інституцій: запровадження національної валюти, створення податкової, фінансової та бюджетної політики тощо. Отже, відповідний політичний лад впливав на формування тієї чи іншої фінансово-економічної та соціальної культури на підвладних територіях.

Проводячи аналіз основних питань з фінансової теорії, яка є базовим курсом для розуміння сучасних фінансів, ролі банківської системи та інновацій на фінансових ринках [12], а також історії державних фінансів і національного фінансового державотворення, вважаємо за доцільне виокремити п'ять основних великих історичних циклічних періодів розвитку та поступу національних фінансів України.

Перший період: від найдавніших часів до першого державного утворення східнослов'янських племен VII–IX ст. — Куявії (Куябія, Куяба), яке згадується у працях арабських і персидських географів IX–X ст. Більшість істориків вважає Куявію політичним об'єднанням слов'янських

племен у Придніпров'ї, центром якого була Куяба (Київ) [4], котра мала в тому числі й економічні атрибути державності. Однак зародження та поступ національної фінансової системи найбільш яскраво та динамічно відбувся в період існування Давньоукраїнської держави — Київської Русі, коли почалося систематичне, масове карбування монет [1] та за часів правління княгині Ольги, яка "... уважно поставилася до справи оподаткування людності" [10, с. 46], а саме: були встановлені "оброки", "уроки", "устави", "дані", які визначали зміст і розмір данини [1, с. 36]. Крім того, "управління фінансовими потоками перебувало у безпосередньому віданні самого князя. Для збирання мита і данини він призначав особливих чиновників-митників, данщиків, п'ятенщиків, які не залежали від намісників і волостелів" [8, с. 105].

Зокрема, "Київська Русь та її правонаступник — Галицько-Волинське князівство зорганізували чітку схему надходжень та видатків княжчої скарбниці, що в окремі роки і навіть десятиліття допомагало їм бути найсильнішими державами Європи" [11, с. 72]. За доби Галицько-Волинської державності продовжилися славні традиції українського державотворення, в тому числі національних фінансів. Зокрема, на її території була збережена грошова система Київської Русі, а виготовлення монет і вагових гривень на галицько-волинських землях тривало також впродовж XIII та XIV ст. [13, с. 74].

У період нового відродження української державності — Запорозької Січі, яка стала важливим духовним і культурним чинником, що впливав на життя всього тодішнього світу, а також стала "засобом виконання українським народом загальноісторичної місії" [6], були створені автономні податкова та фінансова системи. Щодо періоду Гетьманщини, то "... се одінока частина України, де український народ найдовше жив у виробленім ним самим державно-автономічним устрої, а через те саме жив і найповніше своїм національно-культурним життям...", власне, дякуючи довшому, ніж деінде, існуванню державно-автономічної окремішності в масі могло сильніше вкорінитися почуття національно-культурної окремішності, так що могло переховатися через пізніші безпросвітні часи аж до порога XIX ст. і послужити зародком національного відродження" [3].

Другий період: охоплює дослідження

еволюції фінансів на українських землях в епоху експансії Литовською, Польською і Московською державами, Румунією, Австро-Угорською та Російською імперіями. Для нього характерна колоніальна залежність, що спричиняла насамперед фактичну заборону проводити власну фінансову політику, яка є одним з основних стрижнів національного державотворення. В обігу на території України перебували грошові знаки багатьох країн. Бюджетні та податкові особливості, а також загальна культура фінансового господарювання набували певного змісту залежно від традиційних умов існування відповідних метрополій.

Третій період: включає етап нового національного відродження. Він є особливо цікавим, адже після розпаду в жовтні 1918 року Австро-Угорської імперії на автохтонних українських землях розпочалися інтенсивні процеси українського державотворення. Специфічним є те, що залежно від історичних обставин у різний час сформувалися нові державні утворення: Українська Народна Республіка (1917–1920 рр.), Українська Держава (1918 р.), Західно-Українська Народна Республіка (1918–1923 рр.), Кубанська Народна Республіка (Самостійна Кубанська Народна Республіка) (1918–1920 рр.), Далекосхідна Українська Рада (Зелений Клин — Зелена Україна) (1918–1919 рр.), Гуцульська Республіка (1918–1919 рр.), Карпатська Україна (1938–1939 рр.), Українська Держава (Львів, 1941 р.). Також відбувся процес виникнення багатьох інших національно-визвольних рухів і спроб здобути свою окрему Українську державу. Головною метою організації визвольного руху було продовження збройної боротьби за встановлення незалежної єдиної України на українських етнічних землях. Джерелами державотворення були: національна ідея, дух та традиції, започатковані давньоукраїнською державою — Київською Руссю та продовжені Галицько-Волинською державою та славною добою Козацької Республіки.

Слід акцентувати увагу на характерних особливостях у фінансовій сфері в періоди існування Української Народної Республіки (доба Центральної Ради та Директорії) та Української Держави гетьмана П.Скоропадського, а саме: формування фінансового відомства — Генерального Секретаріату в справах фінансів (з 1918 року — Міністерство фінансів), відроджен-

ня грошової одиниці — гривні, складання першого бюджету тощо.

Четвертий період: охоплює дослідження фінансів та соціально-економічної системи в Україні за радянської доби (1917—1990 рр.), яка “розвивалася за принципами, які мало узгоджувалися з українськими інтересами” [9, с. 296]. Принцип централізації влади і розподілу фінансових ресурсів був домінуючим і неохитним. Основний фінансовий орган — Народне секретарство фінансів, створене в грудні 1917 року, а з 1946 року — Міністерство фінансів УРСР самостійної фінансової політики не провадили. Відповідно й інші інституції у сфері фінансової системи були тільки відділеннями центрального органу, який розташовувався в Москві. Отже, в радянські часи ведення фінансового господарства в Україні відбувалося без всебічного врахування національних особливостей та інтересів.

П'ятий період: охоплює дослідження державних фінансів новітньої доби, тобто фінансів та фінансової системи незалежної України (з 1991 року до сьогодні). В цей період розпочалося створення повноцінних національних фінансових інститутів, фінансової інфраструктури, вироблення основ бюджетної, податкової, грошової політики самостійної держави — України. Цей період охоплює декілька етапів, кожний з яких має свої характерні історико-часові ознаки, зокрема: запровадження гривні, прийняття бюджетного і податкового кодексів України тощо.

Таким чином, аналіз та висвітлення феномену розвитку української фінансової системи з урахуванням основних історичних періодів українського національного державотворення є доцільним і корисним. Також слід наголосити, що сучасна фінансова система базується на глибоких традиціях, започаткованих ще нашими далекими пращурами, починаючи від трипільської культури та здобутків скіфської доби. Ці традиції були уособлені в перші ж роки здобуття українським народом своєї незалежності. Саме в періоди зародження та відродження української державності закладався фундамент національного фінансотворення та продовжувалися його фінансові традиції.

Історичні передумови є основою і перебувають у тісному взаємозв'язку з розвитком фінансового господарства різних державних утворень на україн-

ських землях, включно з періодом розвитку суверенної України. Саме тому історична тяглість процесу є важливим чинником зародження, формування, еволюційного поступу та культури національних фінансів.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи розгляд історичних періодів фінансотворення, зробимо такі висновки: унікальна система синергетично взаємопов'язаних фінансово-економічних елементів (грошово-кредитних, бюджетних, податкових тощо), які компактно представлені в епохальних періодах розвитку України, дає змогу цілісно відобразити головні віхи становлення культури національних фінансів на основі традицій українського державотворення.

Запропонована періодизація також дає змогу системно розглядати фінансові атрибути державної самостійності: впровадження власної грошової одиниці — гривні, формування національної фінансової системи та самостійної політики у фінансовій сфері, вироблення основ національного фінансотворення тощо. Розглядаючи окремо часи бездержавності, можемо визначити впливи та наслідки чужоземних традицій на самоідентичність фінансів України.

Періодизація за основними етапами еволюції національних фінансів дає хронологічні, системні та водночас компактні уявлення про національні державні фінанси України. За її допомогою фінансисти можуть якомога глибше пізнати розмаїття підходів і методів дослідження фінансів, у тому числі завдяки впровадженню цього курсу в навчальний процес підготовки фахівців фінансової сфери. Історично обґрунтовані підходи щодо вивчення фінансового господарства дають основу для перспективного моделювання національної фінансової політики.

Викладання основних етапів виникнення і розвитку національних фінансів від найдавніших часів до сьогодні має науково-освітнє та виховне значення, оскільки через фінансові детермінанти акцентовано в просторі й часі глибинні корені розвитку українства. Періодизація також акцентує увагу на ролі, місці та значенні фінансів у системі державотворчих процесів на українських землях.

Література

1. Бойко О.Д. Історія України. Посібник. Київ: Видавничий центр “Академія”. — 2002. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://ebk.net.ua/Book/history/boyko_iu/chapter5/502.htm.
2. Василюк О.Д. Теорія фінансів: Підручник. — К.: НІОС. — 2000. — 416 с. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://fin.at.ua/load/1-1-0-102>.
3. Гетьманщина як центральне явище української історії. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://aistor.do.am/publ/getmanshhina_jak_centralne_javishhe_ukrajinskoi_istoriji/1-1-0-798.
4. Довідник з історії України. За ред. І.Підкови та Р.Шуста. — К.: Генеза, 1993. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://history.franko.lviv.ua/Plk_6.htm.
5. Житомирщина (генеральний округ “Житомир”) на мапі Рейхскомісаріату “Україна” (1941—1944 рр.). [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://history-zt.blogspot.com/2010/03/blog-post_9496.html.
6. Ідея козацтва — в українській душі. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ukrainaforever.narod.ru/ideakozak.htm>.
7. Історія України. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ukrainaforever.narod.ru/torgivlafinansy.html>.
8. Кухарець Л.В. Від данини до податків // Фінанси України. — 1997. — № 3. — С. 105.
9. Лановик Б.Д., Лазарович М.В. Економічна історія: Курс лекцій. — 4-те вид., перероб. і доп. — К.: Вікар. — 2003. — 405 с.
10. Нечай Н. Нариси з історії оподаткування. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.dpa.cv.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=160:2009-06-11-12-16-55&catid=8:2009-06-02-11-18-30&Itemid.
11. Пасічник Ю.В. Бюджетна система України та зарубіжних країн: Навч. посібн. /Ю.В. Пасічник. — К.: Вид-во “Знання-Прес”. — 2002. — 495 с.
12. Фінансова теорія (Advances financial theory). [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://finance.ukta.kiev.ua/.../169-finanova-teoriya-advances-financial-theory>.
13. Шуст Р.М. Нумізматика: історія грошового обігу та монетної справи в Україні: Навч. посіб. — К.: Знання. — 2007. — 371 с.
14. Ярошенко Ф.О., Павленко В.Л. Історія податків та оподаткування в Україні: Навчальний посібник. — Ірпін: Академія ДПС України. — 2002. — 240 с.

Ексклюзив/

Основні показники діяльності банків України на 1 лютого 2012 року

№ п/п	Назва показника	01.01. 2007 р.	01.01. 2008 р.	01.01. 2009 р.	01.01. 2010 р.	01.01. 2011 р.	01.01. 2012 р.	01.02. 2012 р.
1	Кількість зареєстрованих банків	193	198	198	197	194	198	197
2	Вилучено з Державного реєстру банків (з початку року)	6	1	7	6	6	0	1
3	Кількість банків, що перебувають у стадії ліквідації	19	19	13	14	18	21	22
4	Кількість діючих банків	170	175	184	182	176	176	175
4.1	Із них: з іноземним капіталом;	35	47	53	51	55	53	53
4.1.1	у тому числі зі 100-відсотковим іноземним капіталом	13	17	17	18	20	22	22
5	Частка іноземного капіталу в статутному капіталі банків, %	27.6	35.0	36.7	35.8	40.6	41.9	41.8
Активи, млн. грн.								
1	Активи, всього	340 179	599 396	926 086	880 302	942 088	1 054 280	1 052 041
1.1	Загальні активи (не скориговані на резерви під активні операції)	353 086	619 004	973 332	1 001 626	1 090 248	1 211 540	1 210 107
2	Готівкові кошти та банківські метали	11 430	18 313	20 668	21 725	26 749	27 008	27 595
3	Кошти в Національному банку України	15 280	19 120	18 768	23 337	26 190	31 310	29 125
4	Кореспондентські рахунки, відкриті в інших банках	18 535	26 293	40 406	51 323	67 596	78 395	74 857
5	Кредити надані	269 294	485 368	792 244	747 348	755 030	825 320	823 822
5.1	У тому числі: кредити, надані суб'єктам господарювання;	167 661	276 184	472 584	474 991	508 288	580 907	577 647
5.2	кредити, надані фізичним особам	77 755	153 633	268 857	222 538	186 540	174 650	173 230
6	Довгострокові кредити	157 224	291 963	507 715	441 778	420 061	426 430	420 012
6.1	Із них: довгострокові кредити, надані суб'єктам господарювання	90 576	156 355	266 204	244 412	262 199	290 348	285 715
7	Прострочена заборгованість за кредитами	4 456	6 357	18 015	69 935	84 851	79 292	80 182
8	Вкладення в цінні папери	14 466	28 693	40 610	39 335	83 559	87 719	83 518
9	Резерви під активні операції банків	13 289	20 188	48 409	122 433	148 839	157 907	158 546
9.1	Відсоток виконання формування резерву	100.1	100.04	100.1	100.05	100.01	100.00	100.00
9.2	У тому числі резерв на відшкодування можливих втрат за кредитними операціями	12 246	18 477	44 502	99 238	112 965	118 941	118 821
Пасиви, млн. грн.								
1	Пасиви, всього	340 179	599 396	926 086	880 302	942 088	1 054 280	1 052 041
2	Власний капітал	42 566	69 578	119 263	115 175	137 725	155 487	156 217
2.1	У тому числі: сплачений зареєстрований статутний капітал	26 266	42 873	82 454	119 189	145 857	171 865	172 032
2.2	Частка капіталу в пасажах, %	12.5	11.6	12.9	13.1	14.6	14.7	14.8
3	Зобов'язання банків	297 613	529 818	806 823	765 127	804 363	898 793	895 824
3.1	У тому числі кошти суб'єктів господарювання;	76 898	111 995	143 928	115 204	144 038	186 213	177 554
3.1.1	із них строкові кошти суб'єктів господарювання	37 675	54 189	73 352	50 511	55 276	74 239	67 694
3.2	Кошти фізичних осіб;	106 078	163 482	213 219	210 006	270 733	306 205	313 123
3.2.1	із них строкові кошти фізичних осіб	81 850	125 625	175 142	155 201	206 630	237 438	243 647
Довідково								
1	Регулятивний капітал, млн. грн.	41 148	72 265	123 066	135 802	160 897	178 454	171 118
2	Адекватність регулятивного капіталу (H2)	14.19	13.92	14.01	18.08	20.83	18.90	18.23
3	Доходи, млн. грн.	41 645	68 185	122 580	142 995	136 848	142 778	11 686
4	Витрати, млн. грн.	37 501	61 565	115 276	181 445	149 875	150 486	11 034
5	Результат діяльності, млн. грн.	4 144	6 620	7 304	-38 450	-13 027	-7 708	652
6	Рентабельність активів, %	1.61	1.50	1.03	-4.38	-1.45	-0.76	0.73
7	Рентабельність капіталу, %	13.52	12.67	8.51	-32.52	-10.19	-5.27	4.93
8	Чиста процентна маржа, %	5.30	5.03	5.30	6.21	5.79	5.32	4.62
9	Чистий спред, %	5.76	5.31	5.18	5.29	4.84	4.51	3.81

На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено працівниками управління аналізу діяльності системи банків департаменту нормативно-методологічного забезпечення банківського регулювання та нагляду Національного банку України.

Теорія і практика/

Наталія Ткаченко

Доктор економічних наук, доцент,
в. о. завідувача кафедри фінансів
Черкаського інституту банківської справи
Університету банківської справи
Національного банку України

Основні завдання та інструменти контролінгу фінансової стійкості страхової компанії

У сучасній фінансовій системі України все більшу роль відіграють страхові компанії. Мобілізуючи грошові кошти і перетворюючи їх на капітал, вони здатні не лише забезпечувати захист суспільного виробництва, а й здійснювати необхідні інвестиції в економіку країни. Для потенційних споживачів страхових послуг, фізичних та юридичних осіб, теоретичний і практичний інтерес становить фінансова стійкість страховиків, методи її оцінки і забезпечення.

Автор статті досліджує контролінг фінансової стійкості як систему чіткого та ефективного управління грошовими потоками страхової компанії. В статті визначено основні напрями стратегічного і оперативного контролінгу; сформульовано основні завдання та інструменти контролінгу фінансової стійкості страхової компанії. На цій підставі автор пропонує алгоритм контролінгу фінансової стійкості страхової компанії, обґрунтовує принципи його побудови та особливості впровадження.

Швидкі та різноспрямовані зміни в сучасній економіці, нестійкість фінансових ринків, загострення конкурентної боротьби між страховими компаніями стимулюють українських страховиків впроваджувати в практику діяльності нові методи та підходи у сфері управління, спрямовані на підтримання належного рівня їх платоспроможності та фінансової стійкості, забезпечення прибуткової роботи, зростання ділової активності не лише в короткостроковій, а й у довгостроковій перспективі.

Керівники переважної більшості вітчизняних страхових компаній усвідомили, що в умовах сучасних економічних реалій інтуїтивні методи ведення бізнесу не можуть гарантувати успішного стійкого розвитку страховика. Тому все більш значущими стають адекватне прогнозування розвитку ринкової ситуації та інструменти, які дають можливість робити такі прогнози. Адекватний прогноз у свою чергу дає змогу здійснювати перспективне планування діяльності страховика, забезпечувати своєчасне і гнучке реагування на умови та кон'юнкту-

ру ринку, які постійно змінюються.

Одним із найважливіших інструментів ефективного страхового менеджменту та прогнозування, який, до речі, достатньо давно і широко використовується в економічно розвинутих зарубіжних країнах, є контролінг. Позитивний досвід застосування цього інструменту за кордоном очевидно може слугувати найкращим стимулом для впровадження його в повсякденну практику і вітчизняними страховиками.

Теоретичним і практичним аспектам контролінгу значну увагу приділяють такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як О.О.Ананькіна, І.А.Білоусова, О.М.Деменіна, М.С.Пушкар, О.О.Терещенко, М.М.Стефаненко, М.Г.Чумаченко, Н.П.Шульга, Ю.П.Яковлев та інші. Водночас серед дослідників немає одностайності в питанні визначення його сутності, функцій та призначення в діяльності суб'єктів господарювання. Очевидно, це зумовлено тим, що контролінг є відносно новим явищем, яке швидко розвивається. Саме через це нині існує багато нез'ясованих питань щодо його понятійно-

го апарату, а дефініції, які стосуються контролінгу, постійно уточнюються, змінюються та доповнюються, часом набуваючи нового змісту.

Незважаючи на ґрунтовне дослідження у науковій літературі проблематики контролінгу, його специфіка саме в страховому бізнесі є недостатньо вивченою. На нашу думку, контролінг, зокрема контролінг фінансової стійкості, є необхідною умовою розвитку страхової компанії і повинен забезпечувати досягнення цілей страховика в сучасних умовах ризикового зовнішнього середовища.

Метою статті є обґрунтування місця, основних завдань та інструментів контролінгу фінансової стійкості страхової компанії, формулювання на цій основі принципів та алгоритму контролінгу фінансової стійкості страховика.

ЗАВДАННЯ ТА ІНСТРУМЕНТИ КОНТРОЛІНГУ

На концептуальному рівні різні групи науковців по-різному визначають функції і призначення кон-

Таблиця 1. Сутність і завдання контролінгу

Орієнтація концепції	Сутність і основні завдання контролінгу в рамках даної концепції
На підсистему обліку	Найбільш широко визнана концепція контролінгу. Історично з'явилася першою. Обґрунтована у працях американських економістів Е.Еткінсона, Р.Каплана, Р.Хілтона. Зосереджується переважно на функції контролю. Прихильники цієї концепції вважають, що під час здійснення контролінгу слід оперувати інформацією, що акумулюється в сфері бухгалтерського обліку, та використовувати її для прогнозування перспектив та управління ризиками шляхом створення на базі облікових даних інформаційної системи підтримки управлінських рішень, пов'язаних із плануванням і контролем діяльності підприємства.
На управлінську інформаційну підсистему	Прихильники цієї концепції вважають, що для побудови інформаційної бази контролінгу, крім бухгалтерської, слід користуватися також й іншою інформацією кількісного та якісного характеру. В межах цієї концепції пріоритет надається нагромадженню різноманітних даних, їх узагальненню, аналітичній обробці, а також аналізу ситуацій, з якими підприємство або інші подібні підприємства стикалися в минулому, а також аналізу рішень, які ухвалювалися менеджментом у тій чи іншій ситуації. На підставі вищезазначених дій обґрунтовується необхідність ухвалення рішень про напрями та інтенсивність подальшої діяльності підприємства у різних сферах. Т.Райхманн, Ч.Хорнгрен та Р.Ентоні вважають, що система контролінгу має бути передусім зорієнтована на інформаційну підтримку процесу планування та контролю.
На підсистему управління: – з акцентом на планування і контроль; – з акцентом на координацію	В рамках даної концепції як пріоритет розглядається координація діяльності різних підсистем управління, таких як планування, контроль та інформаційне забезпечення в процесі їх функціонування. Така координація здійснюється з метою забезпечення менеджменту підприємства можливостями для планування і контролю діяльності структурних підрозділів.

тролінгу як явища [1, с. 32; 2; 3, с. 19] залежно від того, на яку підсистему системи управління страховою компанією він головним чином повинен орієнтуватися: на підсистему обліку; підсистему управління з акцентом на планування та контроль або координацію; управлінську інформаційну підсистему (див. таблицю 1).

Страхова діяльність має певну специфіку порівняно з іншими видами підприємницької діяльності. Головна і визначальна особливість організації страхового бізнесу — це невизначеність у часі виконання своїх фінансових зобов'язань. Страховик повинен здійснити страхову виплату лише після настання страхового випадку, природа якого має імовірнісний характер. Відповідно специфіка діяльності страхових компаній зумовлює потребу в особливому характері управління їх фінансовою стійкістю. Важливо також враховувати й той факт, що у сучасних економічних умовах забезпечення стабільного розвитку підприємства потребує посилення ролі та значення всіх функцій управління. Тому практика застосування контролінгу є життєво необхідною для успішного розвитку та зміцнення позицій у конкурентній боротьбі для будь-якого підприємства взагалі та страхових компаній зокрема.

Ключовими елементами концепції контролінгу для страхової компанії є: орієнтація на забезпечення ефективного та фінансово стійкого розвитку

страхової компанії у середній та довготривалій перспективі; формування організаційної структури страховика, орієнтованої на досягнення стратегічних і тактичних цілей; створення інформаційної системи, адекватної завданням цільового управління в страховій компанії; розподіл завдань контролінгу за циклами для забезпечення інтерактивності планування, контролю виконання і ухвалення коригуючих рішень з різних питань діяльності страховика.

Враховуючи усталену практику поділу контролінгу на різновиди, зокрема на стратегічний контролінг, який має на меті забезпечення виживання суб'єкта господарювання і відслідковування руху компанії до певної стратегічної мети розвитку, та на контролінг оперативний, мета якого полягає у створенні системи управління для успішного виконання поточних завдань, визначимо основні завдання цих його різновидів з огляду на специфіку страхової діяльності.

Основними напрямками **стратегічного контролінгу** можна вважати:

- участь у формуванні стратегічних цілей та визначенні цільових стратегічних орієнтирів діяльності страхової компанії;
- контроль процесу реалізації загальної стратегії страхової компанії;
- координацію етапів стратегічного управління страховою компанією як цілісного процесу;
- підготовку альтернативних стра-

тегій розвитку страхової компанії;

- здійснення стратегічного аналізу зовнішнього середовища та тенденцій зміни грошових потоків;

- інформаційне забезпечення процесу стратегічного управління страховою компанією;

- розроблення системи показників, визначення рівня досягнення встановлених стратегічних цілей;

- аналіз впливу виявлених відхилень на виконання стратегічних планів та розробку заходів щодо усунення небажаних відхилень.

До стратегічних цілей страховика можуть бути віднесені: розробка базової ділової стратегії, створення та впровадження нових страхових продуктів і відповідної тарифної політики, впровадження нових технологій, навчання персоналу, залучення додаткового капіталу, освоєння нових сегментів страхового ринку, вдосконалення організаційної структури, оптимізація нових каналів збуту тощо.

Мета оперативного контролінгу — створення системи управління досягненням поточних цілей суб'єкта господарювання, а також забезпечення ухвалення своєчасних рішень з оптимізації співвідношення “витрати-прибуток” [4, с. 34].

Серед основних напрямів **оперативного контролінгу** страхової компанії слід виділити такі:

- координацію дій підрозділів у процесі розробки та реалізації оперативних планів страхової компанії;

- аналіз впливу відхилень, виявлених за результатами діяльності, на виконання поточних планів страховика;

- аналіз динаміки грошових потоків та факторів, що впливають на неї;

- інформаційне забезпечення процесу оперативного управління страховою компанією;

- розробку заходів і підготовку пропозицій, спрямованих на поліпшення поточної фінансової діяльності;

- здійснення контролю за реалізацією оперативних завдань страховика.

Таким чином, контролінг (стратегічний чи оперативний) повинен бути невід'ємною частиною функціонування страховика, виконувати роль “функціонального центру”, який забезпечує структурування та організацію всіх різновидів діяльності страхової компанії. Цей “функціональний центр” контролює, координує, інтегрує процеси, які відбуваються всередині страхової компанії, для досягнення і постійного підтримання її фінансової стійкості.

Слід зазначити, що цілі контролінгу є похідними від цілей страхової компанії. Враховуючи той факт, що страхові компанії України є комерційними установами, їх головною метою є успішна та прибуткова діяльність. У зв'язку з цим, вважаємо, що оптимізації фінансового результату страховика не можна досягти без ефективного комплексного управління його фінансовою стійкістю. А цей процес повинен передбачати побудову та використання системи контролінгу.

Досягнення страховою компанією стану фінансової стійкості та його підтримання потребує належної організації та координації роботи усіх її служб. Кожна служба, кожен окремий працівник страхової компанії під час виконання своїх функціональних обов'язків повинні робити внесок у забезпечення її фінансової стійкості. Вище вже неодноразово зазначалося, що поняття “фінансова стійкість” охоплює багато факторів, тому вирішення проблеми забезпечення фінансової стійкості страхової компанії потребує комплексного підходу. З огляду на це вважаємо, що саме контролінг може бути тим механізмом, застосування якого забезпечуватиме здійснення страховиком комплексу функцій з управління елементами його фінансової стійкості.

У цьому зв'язку визначимо основні завдання та інструменти контролінгу фінансової стійкості страхової компанії (див. таблицю 2).

Організація та провадження контролінгу повинні підпорядковуватися певним алгоритмам. На схемі подано пропонований нами алгоритм контролінгу фінансової стійкості страхової компанії.

Система контролінгу фінансової стійкості страховика повинна ґрунтуватися на певних принципах. На нашу думку, найважливіші принципи побудови системи **контролінгу фінансової стійкості** страховика такі:

- адекватність механізмів та засобів контролінгу визначеним страховиком тактичним і стратегічним цілям у сфері забезпечення фінансової стійкості;
- технологічність (технології контролінгу повинні бути ретельно відпрацьовані та задокументовані);
- моделювання та інформаційно-комп'ютерна підтримка (контролінг передбачає широке застосування різноманітних економіко-математичних, імітаційних та інших моделей і

Таблиця 2. Основні завдання та інструменти контролінгу фінансової стійкості страхової компанії		
Напрями роботи	Основні завдання	Інструменти контролінгу
Базова ділова стратегія	Розробка концепції розвитку страхової компанії. Визначення загального потенціалу розвитку компанії. Система управління регіональною мережею. Побудова ефективної організаційної структури. Формулювання функціональних обов'язків працівників.	Аналіз сильних і слабких сторін страховика; розробка сценаріїв розвитку; оцінка можливостей і ресурсів страховика; оцінка конкурентоспроможності регіональної мережі; визначення вимог до організаційної структури; експертиза управлінських рішень; оцінка діяльності менеджменту компанії.
Маркетинг	Аналіз та оцінка ринкових і маркетингових можливостей страхової компанії. Відбір цільових ринків. Розробка комплексу маркетингу. Розробка та реалізація маркетингових програм. Розробка нових видів продукції і товарних знаків. Розробка тарифної політики.	Експертна оцінка ризику роботи на конкретних ринках, визначення меж ризику та умов невизначеності; оцінка можливих переваг страховика у діяльності на реальних ринках; оцінка попиту та ймовірності освоєння ринку; вибір методів управління збутом продукції та надання сервісних послуг; обґрунтування програм організації, стратегічних і тактичних планів, бізнес-плану; аналіз конкуренції та конкурентоспроможності страховика; дослідження, проектування, тестування страхових продуктів; оцінка ефективності комунікації, засобів і методів рекламної кампанії; розрахунок витрат на реалізацію та просування страхових послуг до страховальників; вибір методики розрахунків і калькуляція страхових тарифів; бенчмаркінг.
Андеррайтинг	Формування страхового портфеля. Оцінка ризику з метою страхування. Розробка перестрахового захисту. Моніторинг об'єкта страхування та рівня ризиків. Розробка заходів із захисту всього або частини страхового портфеля. Врегулювання збитків.	Ідентифікація об'єктів страхування, оцінка страхової вартості та визначення страхової суми; визначення страхового тарифу для конкретного об'єкта страхування; визначення та реалізація плану заходів зі зниження ризиків; аналіз параметрів страхового портфеля і корекція продуктової та тарифної політики; проведення страхової експертизи збитків; аналіз рівня виплат і збитковості страхових сум.
Персонал	Аналіз трудових операцій, підготовка посадових інструкцій і кваліфікаційних вимог. Розробка системи підбору та розстановки кадрів. Формування корпоративного духу. Формування кадрової політики. Розробка напрямів соціального розвитку колективу.	Оцінка ефективності використання управлінського персоналу (розподіл прав і відповідальності між працівниками страхової компанії та дотримання норм керівності); вибір методів відбору та перевірки кадрів; аналіз результатів атестації, оцінки праці співробітників, ефективності тренінгових процедур; аналіз можливості фінансування системи підготовки та перепідготовки кадрів; координація єдиної політики в реалізації соціальних стимулів і гарантій, тарифів і заробітних плат.
Фінанси	Розробка фінансової стратегії, бізнес-плану, фінансових планів. Формування і розподіл фінансових ресурсів. Дотримання належного поточного та перспективного фінансового стану. Виконання нормативних співвідношень, рекомендованих органами страхового нагляду. Проведення грамотної тарифної політики та організація системи перестрахування.	Планування діяльності страховика з надходження та вибуття грошових коштів; бюджетування та моделювання грошових потоків; аналіз виконання запланованих показників; облік і контроль руху грошових коштів; обґрунтування та вибір методики формування страхових резервів; формування раціонального страхового портфеля та оцінка ефективності розміщення страхових резервів; вибір методики оцінки платоспроможності; вибір та застосування методики стрес-тестування; оцінка достатності страхових резервів; вибір форм і видів перестрахових договорів.

Джерело: складено автором.

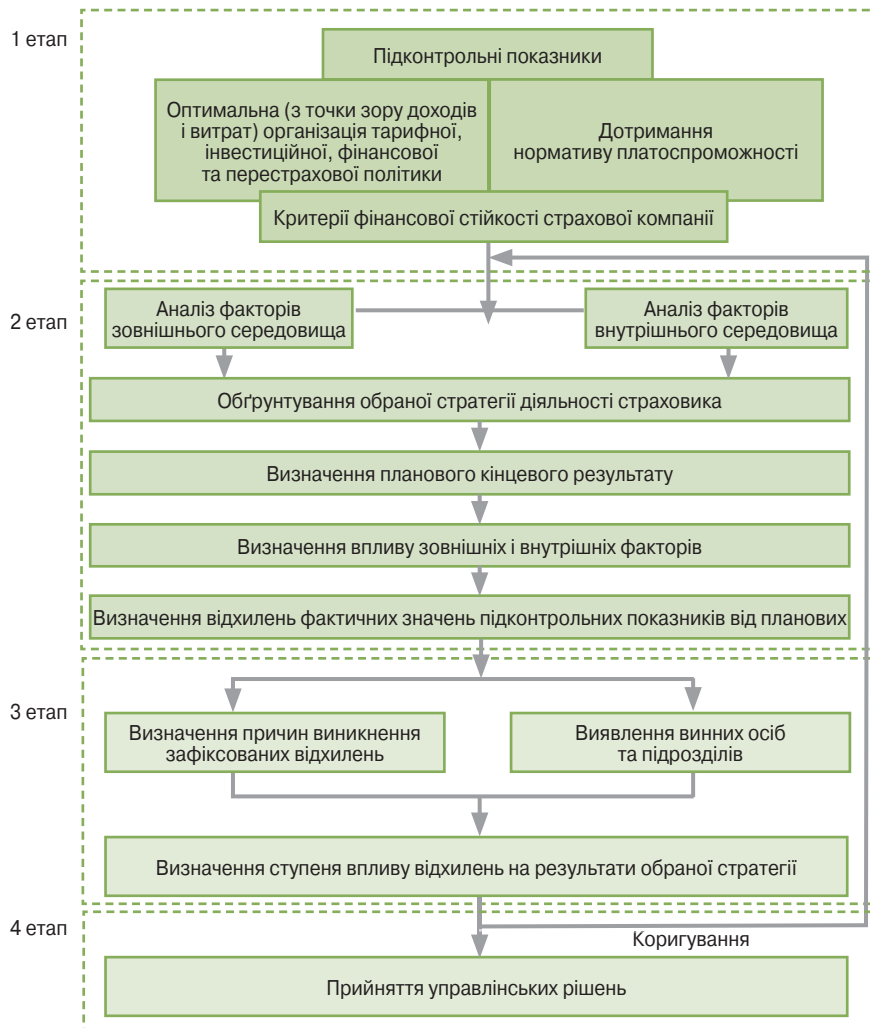
практично неможливий без відповідної інформаційно-комп'ютерної підтримки);

— визначення та структурування необхідного комплексу підсистем (економічної, правової, організацій-

ної, кадрової), які повинні забезпечувати функціонування системи контролінгу;

— оптимізація, що полягає в узгодженні та координації критеріїв фінансової стійкості для досягнення

Схема. Алгоритм контролінгу фінансової стійкості страхової компанії

оптимуму системи в цілому;

- взаємообумовленість та взаємний зв'язок складових управління фінансовою стійкістю страхових компаній (функціонування кожної окремої складової зумовлює дію та характерні особливості впливу решти складових. Такий характер взаємодії складових управління фінансовою стійкістю страхових компаній, націленість на досягнення мети як при застосуванні кожної окремої складової, так і всієї їх сукупності гарантує результативність процесу управління фінансовою стійкістю страховиків);
- адаптація (в разі значних коливань факторів зовнішнього середовища система контролінгу повинна адаптуватися до нових умов функціонування шляхом зміни механізму дії параметрів вхідних і вихідних даних, напрацювання критеріїв оптимізації);
- своєчасність (реалізація механізму контролінгу передбачає своєчасне реагування на сигнали, що надходять із зовнішнього середовища та

на вплив потенційних збурюючих факторів, які можуть вплинути на діяльність страховика в майбутньому);

- стійкість (система контролінгу повинна бути стійкою та надійною в разі можливих відхилень параметрів та факторів зовнішнього середовища).

Отже, контролінг фінансової стій-

кості страхової компанії можна розглядати як надфункцію, тобто як “управління управлінням” [5, с. 146]. Як і започаткування будь-якого новітнього процесу, впровадження в життя контролінгу супроводжується подоланням певних бар'єрів. У зв'язку з цим перед ініціатором впровадження контролінгу в практику діяльності страхової компанії постає необхідність обґрунтування його призначення та змісту, визначення його функціонального статусу. Крім цього, важливо переконати керівництво страхової компанії в доцільності та ефективності такого нововведення. В разі, якщо керівництво страховика переконалося у необхідності запровадження контролінгу для підвищення ефективності фінансового управління, наступним важливим питанням, яке потребуватиме вирішення, буде розгляд альтернатив, а саме: створити окрему службу контролінгу чи розподілити функції контролінгу між наявними структурними підрозділами: бухгалтерією, фінансово-економічними службами тощо.

Необхідність створення на підприємстві, в установі, організації окремого підрозділу контролінгу обстоюється М.С.Пушкарем [6, с. 137], Н.Г.Данилочкиною [2, с. 93], О.О.Терещенком [7, с. 145]. Натомість М.Г.Чумаченко категорично стверджує, що “проміжна ланка у вигляді служби контролінгу є дійсно надлишковою та навіть шкідливою. Для керівника інтерпретація інформації, що надходить з первинних джерел, набагато корисніша, ніж від некомпетентних “кур'єрів” [8, с. 4]. Аналогічної точки зору дотримується й І.А.Білоусова [9, с. 28].

У таблиці 3 наведено перелік аргументів “за” і “проти” створення в страховій компанії окремої служби контролінгу.

Таблиця 3. Позитивні та негативні моменти створення самостійного підрозділу контролінгу

Позитивні моменти	Негативні моменти
З'являється підрозділ, на який можна покласти відповідальність за результати роботи.	Необхідно змінити усталену організаційну структуру управління.
Інформація про фінансові потоки та фінансовий стан страховика концентруватиметься в одній службі. Забезпечуватиметься швидкість отримання. З'являється можливість оперативного запровадження уніфікованих процедур і правил планування, контролю, обліку, звітності у всіх підрозділах, що сприяє суттєвому спрощенню комп'ютеризації управлінського процесу.	Виникають проблеми з підрозділами страховика, у яких вилючаються окремі функції та, натомість, додаються інші.
Планування роботи всіх підрозділів поліпшиться, виконання поставлених задач ефективніше координуватиметься та перевірятиметься на відповідність визначеним цілям, якщо цими питаннями опікуватиметься одна служба. Зменшиться рівень ізоляції підрозділів.	Існує небезпека посилення впливу служби контролінгу на інші підрозділи, що може спричинити невдоволення співробітників цих підрозділів.
Поліпшиться якість підготовки звітів для керівництва, що розширить можливості прогнозування перспектив компанії та ухвалення стратегічно слушних рішень, які сприятимуть зростанню конкурентоспроможності страховика.	Знижується рівень відповідальності безпосередніх виконавців за їхні дії і рішення.

Таблиця 4. Фактори, що сприяють і перешкоджають впровадженню контролінгу

Фактор, що впливає на швидкість впровадження нововведення	Вплив факторів	
	сприятливий	несприятливий
Очікуваний ефект від впровадження: – економічний; – соціальний	– підвищення прибутковості та гнучкості підприємства в короткостроковому й довгостроковому періодах; – нова можливість швидкого просування по службі в результаті створення відділу контролінгу	– недосконалість наявних методів аналізу; – загроза зниження статусу деяких підрозділів (бухгалтерії, планового відділу тощо) та осіб (начальників відповідних відділів)
Сумісність: – з корпоративною культурою; – з методами інформаційного забезпечення управління	залежність від підприємства	– у середньому невисока сумісність із корпоративною культурою; – низька сумісність із традиційними системами інформаційного забезпечення
Складність нововведення	забезпечення прозорості та зрозумілості використання нових моделей	– ускладнення порівняно з традиційними методиками; – необхідність додаткового навчання персоналу
Подільність нововведення, можливість проведення експерименту	можливість почати впровадження в окремому підрозділі, щоб потім поширити досвід на все підприємство	повний ефект спостерігається тільки після впровадження на всьому підприємстві в цілому
Наочність	перші результати відразу зрозумілі керівникам	остаточний результат проявляється з часом

Джерело: складено на основі [4, с. 189].

Саме з огляду на переваги, які дає створення служби контролінгу на підприємстві, Н.П.Шульга [10, с. 244] зазначає, що її створення дає змогу забезпечити прозорість економічної системи управління компанією, сприяє створенню інтегрованої інформаційної бази даних, яка може слугувати основою для ухвалення адекватних управлінських рішень на всіх рівнях менеджменту; забезпечує комплексний підхід до стратегічного та оперативного управління компанією; підвищує ефективність внутрішнього контролю за процесом досягнення стратегічних і тактичних цілей тощо.

Упровадження системи контролінгу в практику діяльності страховика не одномоментна вольова дія, а складний поетапний процес. Аналіз вітчизняної та закордонної практики впровадження контролінгу в діяльність компаній свідчить, що таке рішення недоцільно приймати в умовах різкого погіршення основних показників діяльності суб'єкта господарювання.

На нашу думку, процес розробки та впровадження контролінгу слід починати за умов стабільного фінансового стану страховика.

Водночас існує низка причин, які стримують запровадження контролінгу для потреб забезпечення фінансової стійкості вітчизняних страхових компаній:

1) відсутність досвіду та традицій вітчизняної практики, оскільки контролінг лише починає поступово набувати ваги в системі управління страховою компанією;

2) відсутність кваліфікованих спе-

ціалістів, здатних на практиці реалізувати та підтримувати в дії ефективну систему контролінгу в страхових компаніях;

3) неготовність вищого керівництва страховика до сприйняття нових ідей, адже контролінг є не просто певним набором функцій і повноважень, це якісно нова концепція системного управління страховою компанією;

4) висока вартість, трудомісткість системи контролінгу та вимогливість до кваліфікації кадрів, задіяних у ній. Однак, слід зауважити, що навіть впровадження спрощеної системи контролінгу дає змогу значно підвищити ефективність страхового бізнесу та сприяти забезпеченню фінансової стійкості страхових компаній;

5) відсутність адаптованої до українських реалій методології здійснення контролінгу в страхових компаніях;

6) спротив персоналу страхової компанії, зумовлений побоюванням, що подібне нововведення змусить їх більше працювати, спричинить у працівників відчуття спостереження за ними, перебування нібито під “ковпаком”, а отже, негативно вплине на їхнє матеріальне і/або соціальне становище.

Основні фактори, що впливають на швидкість впровадження контролінгу, наведено в таблиці 4.

Впровадження контролінгу в практику діяльності страховика та формування системи контролінгу в страховій компанії, на нашу думку, не повинні здійснюватися революційним шляхом. Контролінг повинен запроваджуватися еволюційним методом,

що означає незначні зміни в старій системі управління із неквапним, однак цілеспрямованим просуванням до поставленої мети. Перевага такого підходу полягає, насамперед, у відсутності значного опору здійснюваним змінам всередині страхової компанії. Основний же недолік еволюційного способу запровадження контролінгу — небезпека затягування процесу реорганізації, що може призвести до уповільнення, а зрештою, до повного припинення впровадження контролінгу. І все ж практика свідчить, що впровадженню контролінгу в діяльність страховиків альтернативи немає. Логічним наслідком відсутності чи недієздатності контролінгу, управлінського обліку, внутрішнього аудиту є фінансова криза та банкрутство підприємства [7, с. 145].

ВИСНОВКИ

Отже, контролінг фінансової стійкості страховика можна тлумачити як особливий вид економічної та організаційно-управлінської діяльності менеджменту страхової компанії, суть якої полягає у системній координації та інтеграції різноекторних напрямів діяльності страховика з метою ухвалення правильних стратегічних і оперативних управлінських рішень, вироблення альтернативних підходів для забезпечення економічного зростання та ефективного формування грошових потоків шляхом синтезу елементів планування, прогнозування, обліку, аналізу та контролю з використанням даних єдиної комплексної інформаційної системи з метою забезпечення фінансової стійкості в поточному періоді та в перспективі, тобто поступального прогресивного розвитку страховика в умовах ринкового середовища, посилення конкуренції й непередбаченого впливу на його діяльність дестабілізуючих факторів.

Вважаємо, що для побудови ефективної системи контролінгу фінансової стійкості в страховій компанії необхідно здійснити такі заходи:

- по-перше, повний і глибокий ретроспективний аналіз діяльності страховика, починаючи з аналізу місії та цілей компанії, адекватності їм організаційної структури, та закінчуючи аналізом ефективності наявної системи ухвалення управлінських рішень;
- по-друге, за результатами першого етапу здійснити коригування або визначення нових місії та основних ці-

лей діяльності страхової компанії, скласти перелік проблемних питань у сфері організації системи управління фінансовою стійкістю страховика;

- по-третє, на основі результатів, отриманих під час реалізації другого етапу, визначити коло функцій та завдань, для виконання яких впроваджується служба контролінгу;

- по-четверте, забезпечити формування адекватної інформаційної системи, тобто визначити джерела вхідної та вихідної інформації, центри її нагромадження та обробки, а також цільову аудиторію, для якої певний вид інформації призначається;

- по-п'яте, запровадити поточне планування діяльності всіх підрозділів страхової компанії, а також планування на середньострокову та довгострокову перспективу, закріпивши це у відповідних внутрішніх документах;

- по-шосте, розробити форми та принципи побудови бюджетів та впровадити бюджетування страхової компанії, закріпивши це у відповідних внутрішніх нормативних документах;

- по-сьоме, розробити критерії оцінювання фактичних результатів діяльності страховика в цілому та його окремих підрозділів (порівняння з плановими показниками) та визначити періодичність звірення досягнутих результатів з планованими, а також процедуру коригувальних дій, якщо поставлених цілей не було досягнуто;

- по-восьме, визначити та задіяти механізми, які б забезпечували ефективний зворотний зв'язок, тобто враховували досягнуті результати та впли-

ви зовнішнього і внутрішнього середовища на розробку подальшої тактики і стратегії діяльності страхової компанії.

Побудова та впровадження у практичну діяльність страхових компаній комплексного механізму (контролінгу) управління їхньою фінансовою стійкістю за наведеним вище алгоритмом, на нашу думку, дасть змогу забезпечити ефективне функціонування страховиків та гарантуватиме їх фінансову стійкість.

Підбиваючи підсумки, вважаємо за необхідне зазначити, що в ринкових умовах потреба в комплексному управлінні фінансовою стійкістю страхової компанії виникає на певному етапі її діяльності, коли у страховика вичерпується ресурс кількісних методів забезпечення конкурентоспроможності (екстенсивний шлях розвитку компанії) та гостро постає питання подальшого вдосконалення діяльності страховика шляхом поліпшення якості послуг, які він надає (перехід до інтенсивного методу розвитку компанії). Саме нині в Україні настав час змінити парадигми розвитку страхових компаній з екстенсивного на інтенсивний тип. Про це ж свідчить і все більша затребуваність різноманітними споживачами доступної та зрозумілої інформації про діяльність страховиків, яка б при цьому давала можливість коректного порівняння різних страхових компаній між собою.

Література

1. Деменіна О.М. Організаційно-економічні аспекти формування систе-

ми оперативного контролінгу на вітчизняних підприємствах // Проблеми науки. — 2008. — № 8. — С. 32–37.

2. Контроллинг как инструмент управления предприятием / Е.А.Ананькина, С.В.Даниловичин, Н.Г.Даниловичина и др.; Под ред. Н.Г.Даниловичиной. — М.: Аудит, ЮНИТИ, 1998. — 279 с.

3. Тарасюк М.В. Генезис концепції контролінгу та перспективи її розвитку // Інвестиції: практика та досвід. — 2008. — № 17. — С. 18–23.

4. Яковлев Ю.П. Контролінг на базі інформаційних технологій. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 318 с.

5. Стефаненко М.М. Застосування методологічного інструментарію контролінгу в фінансовому управлінні вітчизняних підприємств // Фінанси України. — 2007. — № 5. — С. 144–151.

6. Пушкар М.С. Контролінг: Монографія. — Тернопіль: Тернопільська академія народного господарства, 1997. — 370 с.

7. Терещенко О.О. Поняття “контролінг” та “управлінський облік” у теорії і практиці // Фінанси України. — 2006. — № 8. — С. 137–145.

8. Чумаченко Н.Г. Развитие управленческого учета в Украине // Світ бухгалтерського обліку. — 1998. — № 11. — С. 2–8.

9. Белоусова И.А. Возможности контроллинга в управлении предприятием // Економіка та держава. — 2007. — № 5. — С. 27–28.

10. Шульга Н.П. Банківський контролінг: теорія, методологія, практика. — К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2004. — 326 с.

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за січень 2012 року) *

№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс	№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс
1	100 BGL	100 левів (Болгарія)	534.0901	16	434 LYD	100 лівійських динарів	641.4338
2	986 BRL	100 бразильських реалів	429.6231	17	484 MXN	100 мексиканських нових песо	57.1567
3	051 AMD	10000 вірменських драмів	207.7945	18	496 MNT	10000 монгольських тугриків	57.4385
4	410 KRW	1000 вонів Республіки Корея	6.9123	19	554 NZD	100 новозеландських доларів	621.3261
5	704 VND	10000 в'єтнамських донгів	3.7988	20	586 PKR	100 пакистанських рупій	8.8824
6	981 GEL	100 грузинських ларі	475.4076	21	604 PEN	100 перуанських нових сол	296.5188
7	344 HKD	100 доларів Гонконгу	102.7335	22	642 ROL	100 румунських лейв	243.7005
8	818 EGP	100 єгипетських фунтів	132.5541	23	682 SAR	100 саудівських ріялів	213.0530
9	376 ILS	100 ізраїльських нових шекелів	211.5636	24	760 SYP	100 сирійських фунтів	14.7957
10	356 INR	1000 індійських рупій	150.6638	25	901 TWD	100 нових тайванських доларів	26.3630
11	364 IRR	1000 іранських ріалів	0.7257	26	972 TJS	100 таджицьких сомоні	167.8967
12	368 IQD	100 іракських динарів	0.6852	27	952 XOF	1000 франків КФА	15.9147
13	417 KGS	100 киргизьких сомів	17.2162	28	152 CLP	1000 чилійських песо	15.3133
14	414 KWD	100 кувейтських динарів	2870.8947	29	191 HRK	100 хорватських кун	138.7584
15	422 LBP	1000 ліванських фунтів	5.3070	30	255	100 доларів США за розр. із Індією	639.1760

* Курс встановлено з 01.01.2012 року.

Підготовлено департаментом аналізу та прогнозування грошово-кредитного ринку Національного банку України.

Офіційний курс гривні який встановлюється Національним банком

№ п/п	Код валюти	Назва валюти						
			01.01.2012 р.	02.01.2012 р.	03.01.2012 р.	04.01.2012 р.	05.01.2012 р.	
1	036 AUD	100 австралійських доларів	804.5983	804.5983	804.5983	804.5983	824.1868	
2	826 GBP	100 англійських фунтів стерлінгів	1231.8245	1231.8245	1231.8245	1231.8245	1244.7591	
3	031 AZM	100 азербайджанських манатів	1015.9969	1015.9969	1015.9969	1015.9969	1015.8678	
4	974 BYR	10 білоруських рублів	0.0096	0.0096	0.0096	0.0096	0.0095	
5	208 DKK	100 датських крон	138.5208	138.5208	138.5208	138.5208	139.1212	
6	840 USD	100 доларів США	798.9800	798.9800	798.9800	798.9800	798.9800	
7	352 ISK	100 ісландських крон	6.4752	6.4752	6.4752	6.4752	6.5485	
8	124 CAD	100 канадських доларів	780.8062	780.8062	780.8062	780.8062	786.5273	
9	398 KZT	100 казахстанських тенге	5.3971	5.3971	5.3971	5.3971	5.3901	
10	428 LVL	100 латвійських латів	1473.2551	1473.2551	1473.2551	1473.2551	1480.6345	
11	440 LTL	100 литовських літів	298.2522	298.2522	298.2522	298.2522	299.6175	
12	498 MDL	100 молдовських лейв	68.0481	68.0481	68.0481	68.0481	68.3181	
13	578 NOK	100 норвезьких крон	132.4679	132.4679	132.4679	132.4679	134.3444	
14	985 PLN	100 польських злотих	231.8807	231.8807	231.8807	231.8807	230.4309	
15	643 RUB	10 російських рублів	2.4953	2.4953	2.4953	2.4953	2.4816	
16	702 SGD	100 сингапурських доларів	612.7970	612.7970	612.7970	612.7970	619.5468	
17	792 TRL	100 турецьких лір	417.7709	417.7709	417.7709	417.7709	426.1666	
18	795 TMM	100 туркменських манатів	280.3439	280.3439	280.3439	280.3439	280.3439	
19	348 HUF	1000 угорських форинтів	33.1394	33.1394	33.1394	33.1394	32.3277	
20	860 UZS	100 узбецьких сумів	0.4451	0.4451	0.4451	0.4451	0.4448	
21	203 CZK	100 чеських крон	39.7455	39.7455	39.7455	39.7455	40.1584	
22	752 SEK	100 шведських крон	115.1727	115.1727	115.1727	115.1727	116.2577	
23	756 CHF	100 швейцарських франків	845.0725	845.0725	845.0725	845.0725	848.2448	
24	156 CNY	100 юанів женьміньбі (Китай)	126.4170	126.4170	126.4170	126.4170	126.8913	
25	392 JPY	1000 японських єн	102.7340	102.7340	102.7340	102.7340	104.0450	
26	978 EUR	100 євро	1029.8053	1029.8053	1029.8053	1029.8053	1034.5193	
27	960 XDR	100 СПЗ	1226.6467	1226.6467	1226.6467	1226.6467	1230.1709	
			16.01.2012 р.	17.01.2012 р.	18.01.2012 р.	19.01.2012 р.	20.01.2012 р.	21.01.2012 р.
1	036 AUD	100 австралійських доларів	825.2809	823.6860	832.2302	830.5017	832.5099	832.5099
2	826 GBP	100 англійських фунтів стерлінгів	1224.6488	1223.3099	1230.5321	1229.4432	1234.5178	1234.5178
3	031 AZM	100 азербайджанських манатів	1015.9969	1015.9969	1015.9969	1016.2554	1016.2554	1016.2554
4	974 BYR	10 білоруських рублів	0.0095	0.0095	0.0095	0.0095	0.0096	0.0096
5	208 DKK	100 датських крон	137.2120	136.1454	137.4384	137.8715	138.7293	138.7293
6	840 USD	100 доларів США	798.9800	798.9800	798.9800	798.9800	798.9800	798.9800
7	352 ISK	100 ісландських крон	6.4134	6.3578	6.4041	6.4165	6.4403	6.4403
8	124 CAD	100 канадських доларів	783.7602	782.9126	789.1694	788.4720	792.7783	792.7783
9	398 KZT	100 казахстанських тенге	5.3923	5.3854	5.3858	5.3876	5.3912	5.3912
10	428 LVL	100 латвійських латів	1457.2656	1446.6597	1459.6421	1463.9030	1473.2406	1473.2406
11	440 LTL	100 литовських літів	295.5217	293.1614	295.9614	296.9101	298.7613	298.7613
12	498 MDL	100 молдовських лейв	67.1999	66.8832	66.9538	67.0038	66.9387	66.9387
13	578 NOK	100 норвезьких крон	132.6371	131.9637	133.3458	133.0614	134.6337	134.6337
14	985 PLN	100 польських злотих	231.5881	230.4341	233.8594	235.7908	238.5117	238.5117
15	643 RUB	10 російських рублів	2.5298	2.5019	2.5329	2.5330	2.5382	2.5382
16	702 SGD	100 сингапурських доларів	619.6122	619.1374	622.6134	624.4951	627.1281	627.1281
17	792 TRL	100 турецьких лір	431.5952	431.0654	434.4239	434.2106	436.7329	436.7329
18	795 TMM	100 туркменських манатів	280.3439	280.3439	280.3439	280.3439	280.3439	280.3439
19	348 HUF	1000 угорських форинтів	32.9462	32.6789	32.8658	33.4859	34.1453	34.1453
20	860 UZS	100 узбецьких сумів	0.4439	0.4428	0.4428	0.4428	0.4428	0.4428
21	203 CZK	100 чеських крон	40.0934	39.5479	39.8400	40.1320	40.7765	40.7765
22	752 SEK	100 шведських крон	114.7884	114.0564	115.6304	116.1851	117.7516	117.7516
23	756 CHF	100 швейцарських франків	843.2871	837.0361	845.2402	848.0900	854.2258	854.2258
24	156 CNY	100 юанів женьміньбі (Китай)	126.5223	126.4905	126.4503	126.5878	126.5023	126.5023
25	392 JPY	1000 японських єн	104.0564	104.0851	104.0627	104.0466	103.9987	103.9987
26	978 EUR	100 євро	1020.3774	1012.2278	1021.8954	1025.1712	1031.5631	1031.5631
27	960 XDR	100 СПЗ	1221.2375	1221.2375	1221.1405	1223.0322	1226.1723	1226.1723

щодо іноземних валют, України щоденно (за січень 2012 року)

Офіційний курс										
	06.01.2012 р.	07.01.2012 р.	08.01.2012 р.	09.01.2012 р.	10.01.2012 р.	11.01.2012 р.	12.01.2012 р.	13.01.2012 р.	14.01.2012 р.	15.01.2012 р.
	820.7919	820.7919	820.7919	820.7919	818.4548	826.6690	822.0555	827.0998	827.0998	827.0998
	1240.0981	1240.0981	1240.0981	1240.0981	1235.2092	1235.6117	1230.3460	1225.1892	1225.1892	1225.1892
	1015.8678	1015.8678	1015.8678	1015.8678	1015.9969	1016.1262	1016.1262	1015.9969	1015.9969	1015.9969
	0.0095	0.0095	0.0095	0.0095	0.0095	0.0094	0.0094	0.0094	0.0094	0.0094
	137.8767	137.8767	137.8767	137.8767	137.2935	137.6281	136.6463	136.8342	136.8342	136.8342
	798.9800	798.9800	798.9800	798.9800	798.9800	798.9800	798.9800	798.9800	798.9800	798.9800
	6.4842	6.4842	6.4842	6.4842	6.4637	6.4580	6.4309	6.4154	6.4154	6.4154
	786.2958	786.2958	786.2958	786.2958	782.1445	785.9101	786.0015	786.0196	786.0196	786.0196
	5.3956	5.3956	5.3956	5.3956	5.3880	5.3771	5.3840	5.3796	5.3796	5.3796
	1468.2101	1468.2101	1468.2101	1468.2101	1463.0598	1465.8839	1455.3749	1453.8947	1453.8947	1453.8947
	296.9333	296.9333	296.9333	296.9333	295.6374	296.3779	294.2953	294.7118	294.7118	294.7118
	68.4908	68.4908	68.4908	68.4908	68.4175	67.9012	67.7349	67.4478	67.4478	67.4478
	133.4528	133.4528	133.4528	133.4528	133.0089	133.6730	132.8204	132.5493	132.5493	132.5493
	227.5605	227.5605	227.5605	227.5605	226.9755	229.3133	227.7887	229.2262	229.2262	229.2262
	2.4816	2.4816	2.4816	2.4816	2.4816	2.5068	2.5213	2.5220	2.5220	2.5220
	619.0382	619.0382	619.0382	619.0382	617.6046	619.9767	618.0541	618.9289	618.9289	618.9289
	423.9203	423.9203	423.9203	423.9203	426.1227	427.7972	429.2775	432.1856	432.1856	432.1856
	280.3439	280.3439	280.3439	280.3439	280.3439	280.3439	280.3439	280.3439	280.3439	280.3439
	31.9612	31.9612	31.9612	31.9612	32.0545	32.7666	32.5760	33.0512	33.0512	33.0512
	0.4448	0.4448	0.4448	0.4448	0.4448	0.4439	0.4439	0.4439	0.4439	0.4439
	39.5636	39.5636	39.5636	39.5636	39.4869	39.6872	39.3533	39.7788	39.7788	39.7788
	115.8987	115.8987	115.8987	115.8987	115.4882	116.1295	115.3567	114.9614	114.9614	114.9614
	841.2662	841.2662	841.2662	841.2662	838.2827	843.2215	838.4016	840.1428	840.1428	840.1428
	126.6055	126.6055	126.6055	126.6055	126.5076	126.5593	126.5370	126.4594	126.4594	126.4594
	103.9071	103.9071	103.9071	103.9071	103.5691	104.0079	103.8258	103.9196	103.9196	103.9196
	1025.2511	1025.2511	1025.2511	1025.2511	1020.7768	1023.3336	1016.1428	1017.5809	1017.5809	1017.5809
	1224.6668	1224.6668	1224.6668	1224.6668	1222.5456	1221.6876	1218.5963	1220.3832	1220.3832	1220.3832
	22.01.2012 р.	23.01.2012 р.	24.01.2012 р.	25.01.2012 р.	26.01.2012 р.	27.01.2012 р.	28.01.2012 р.	29.01.2012 р.	30.01.2012 р.	31.01.2012 р.
	832.5099	832.7361	843.3606	835.8787	836.1283	852.0682	852.0682	852.0682	852.0575	842.8822
	1234.5178	1236.1722	1243.6858	1244.8043	1242.7618	1253.2926	1253.2926	1253.2926	1254.9992	1253.2300
	1016.2554	1016.2554	1016.2554	1016.2554	1016.1262	1016.1262	1016.1262	1016.1262	1016.2427	1016.1134
	0.0096	0.0096	0.0096	0.0096	0.0096	0.0096	0.0096	0.0096	0.0095	0.0095
	138.7293	138.6251	139.8682	139.7291	139.0904	141.2721	141.2721	141.2721	141.2855	140.8980
	798.9800	798.9800	798.9800	798.9800	798.9800	798.9800	798.9800	798.9800	798.9700	798.9700
	6.4403	6.4423	6.4564	6.4632	6.4465	6.5154	6.5154	6.5154	6.4936	6.4815
	792.7783	788.3481	792.1641	789.2082	788.5008	797.7056	797.7056	797.7056	799.9437	794.4252
	5.3912	5.3869	5.3825	5.3832	5.3764	5.3858	5.3858	5.3858	5.3850	5.3766
	1473.2406	1474.7411	1488.7379	1489.0550	1481.8571	1503.3771	1503.3771	1503.3771	1502.2830	1498.2830
	298.7613	298.5531	301.2142	300.8902	299.4787	304.1761	304.1761	304.1761	304.1723	303.3624
	66.9387	67.0448	67.3353	67.4222	67.6717	67.7216	67.7216	67.7216	67.7306	67.6543
	134.6337	134.5749	135.6947	136.0013	134.5968	137.3516	137.3516	137.3516	137.3769	136.3689
	238.5117	238.6434	242.6977	241.6978	240.6647	247.2944	247.2944	247.2944	248.8322	246.1981
	2.5382	2.5536	2.5500	2.5878	2.6053	2.6317	2.6317	2.6317	2.6314	2.6312
	627.1281	626.1580	631.1641	628.6160	628.7104	636.0967	636.0967	636.0967	637.0919	633.9343
	436.7329	436.0592	439.0174	437.1245	437.0414	445.4025	445.4025	445.4025	449.0342	446.1409
	280.3439	280.3439	280.3439	280.3439	280.3439	280.3439	280.3439	280.3439	280.3404	280.3404
	34.1453	33.8337	34.4507	34.3579	34.6551	35.6262	35.6262	35.6262	35.7287	35.3820
	0.4428	0.4428	0.4419	0.4419	0.4419	0.4419	0.4419	0.4419	0.4419	0.4410
	40.7765	40.4792	41.0285	40.8667	40.7568	41.6885	41.6885	41.6885	41.7493	41.4503
	117.7516	117.4029	118.4668	118.1389	116.8327	118.3057	118.3057	118.3057	118.0503	117.6963
	854.2258	853.5597	862.3101	861.0971	856.3478	870.0681	870.0681	870.0681	869.5530	869.5415
	126.5023	126.1249	126.5569	126.6011	126.5453	126.6807	126.6807	126.6807	126.5433	126.4471
	103.9987	103.5712	103.8993	102.9749	102.3599	102.9868	102.9868	102.9868	103.7998	104.1927
	1031.5631	1030.8440	1040.0323	1038.9137	1034.0399	1050.2592	1050.2592	1050.2592	1050.2461	1047.4497
	1226.1723	1225.9334	1230.5062	1229.7581	1227.1855	1235.3349	1235.3349	1235.3349	1236.1202	1239.2704

Підготовлено департаментом аналізу та прогнозування грошово-кредитного ринку Національного банку України.

Інформація з першоджерел/

Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у січні 2012 р.¹

Назва банку	Вид товариства	Зареєстрований статутний капітал, грн.	Дата реєстрації банку	Реєстраційний номер	Юридична адреса
м. Київ і Київська область					
ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ІНТЕРБАНК"	ПАТ	36 050 000	23.03.1992 р.	93	м. Київ, вул. Вадима Гетьмана, 27
Публічне акціонерне товариство "Банк "Український капітал"	ПАТ	85 320 000	25.12.1992 р.	138	м. Київ, просп. Перемоги, 67
Публічне акціонерне товариство "Український банк реконструкції та розвитку"	ПАТ	117 999 500	19.03.2004 р.	292	м. Київ, вул. Олексія Терехіна, 4
Донецька область					
ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "АКЦІОНЕРНО-КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "КАПІТАЛ"	ПАТ	194 078 895	31.10.1991 р.	65	м. Донецьк, вул. Артема, 63
ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОМИСЛОВИЙ БАНК"	ПАТ	120 000 000	13.08.2008 р.	326	м. Донецьк, вул. Рози Люксембург, 40
Луганська область					
ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРАЇНСЬКИЙ КОМУНАЛЬНИЙ БАНК"	ПАТ	105 800 000	10.08.1993 р.	187	м. Луганськ, вул. Шевченка В.В., 18-а
Львівська область					
Публічне акціонерне товариство Акціонерно-комерційний банк "Львів"	ПАТ	217 905 338	14.10.1991 р.	28	м. Львів, вул. Сербська, 1
Полтавська область					
ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "АВТОКРАЗБАНК"	ПАТ	155 000 000	07.07.1993 р.	179	м. Кременчук, вул. Київська, 8
ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК"	ПАТ	106 000 000	29.12.1997 р.	272	м. Кременчук, квартал 278, буд. 22-б

¹ "Офіційний список банків України, включених до Державного реєстру банків" опубліковано у "Віснику НБУ" № 2, 2012 р. Зміни і доповнення, внесені до Державного реєстру банків, виділено червоним кольором. Назви банків подаються за орфографією статутів.

Банки, вилучені з Державного реєстру банків у січні 2012 р.

Назва банку	Номер реєстрації банку	Дата реєстрації банку	Дата закриття банку	Підстава для закриття банку
ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ДОНГОРБАНК"	99	06.04.1992 р.	20.01.2012 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 20.01.2012 р. № 23

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготувала головний економіст департаменту реєстрації, ліцензування та реорганізації банків Національного банку України Олена Сілецька.

Інформація з першоджерел/

Доповнення до Переліку осіб, які мають сертифікати Національного банку України на право здійснення функцій тимчасового адміністратора та ліквідатора банків¹, внесені у січні 2012 р.

За станом на 01.02.2012 р.

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові тимчасового адміністратора або ліквідатора	Дата і номер рішення Комісії ² про надання сертифіката	Серія та номер сертифіката	Строк дії сертифіката / продовження терміну дії сертифіката	Застосування заходів впливу
1	Куно Євгеній Геннадійович	25.01.2012 р., № 381	Серія В № 00218 (ліквідація)	25.01.2017 р.	
2	Онщенко Сергій Костянтинович	25.01.2012 р., № 382	Серія В № 00219 (ліквідація)	25.01.2017 р.	

¹ "Перелік осіб, які мають сертифікати Національного банку України на право здійснення функцій тимчасового адміністратора та ліквідатора банків" у повному обсязі за станом на 01.01.2012 р. опубліковано у № 2 (2012 р.) "Вісника НБУ" на стор. 62–70.

² Кваліфікаційна комісія Національного банку України з питань сертифікації тимчасових адміністраторів та ліквідаторів банків.

Підготовлено управлінням припинення діяльності банків Генерального департаменту банківського нагляду Національного банку України.

Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у січні 2012 року

Обсяги кредитів, наданих Національним банком для підтримання ліквідності банків України у січні 2012 р. (в розрізі інструментів)

Показники	Відсотки	
	2012 р.	У тому числі за січень
Обсяги рефінансування банків, усього	100.00	100.00
У тому числі через:		
– кредити "овернайт", надані через постійно діючу лінію рефінансування	15.45	15.45
– кредити рефінансування, надані шляхом проведення тендера	5.05	5.05
– операції прямого РЕПО	79.50	79.50
– інші короткострокові кредити	–	–
– стабілізаційні кредити	–	–
– інші довгострокові кредити	–	–

Середньозважена процентна ставка за кредитами, наданими Національним банком для підтримання ліквідності банків України у січні 2012 р.

Показники	Відсотки річні	
	2012 р.	У тому числі за січень
Середньозважена процентна ставка за кредитами рефінансування, всього	9.25	9.25
У тому числі за:		
– кредитами "овернайт", наданими через постійно діючу лінію рефінансування	9.02	9.02
– кредитами, наданими шляхом проведення тендера	9.10	9.10
– операціями прямого РЕПО (розрахунково)	9.31	9.31
– за іншими короткостроковими кредитами	–	–
– стабілізаційними кредитами	–	–
– іншими довгостроковими кредитами	–	–

Процентні ставки банків за кредитами та депозитами у національній валюті у січні 2012 р.*

Показники	Відсотки річні	
	Січень 2012 р.	
На міжбанківському ринку:		
за кредитами, наданими іншим банкам**	4.7	
за кредитами, отриманими від інших банків**	4.8	
за депозитами, розміщеними в інших банках	7.2	
за депозитами, залученими від інших банків	7.2	
Фізичним та юридичним особам:		
за кредитами**	15.6	
за депозитами	10.3	

* За щоденною звітністю банків; відображено вартість кредитів (депозитів), фактично наданих (отриманих) банками.

** Без урахування ставок за кредитами "овердрафт".

Темпи зростання грошової маси у січні 2012 р.

Агрегати грошової маси	01.01.2012 р. ¹		01.02.2012 р.	
	%	Млн. грн.	%	Млн. грн.
Готівка. Гроші поза банками				
M0, % до початку року	105.3	9 674.9	95.8	–8 034.2
M0 + переказані кошти в національній валюті				
M1, % до початку року	107.3	21 153.1	97.3	–8 356.8
M1 + переказані кошти в іноземній валюті та інші кошти				
M2, % до початку року	114.2	84 960.1	98.6	–9 803.5
M2 + цінні папери власного боргу банків				
M3, % до початку року	114.7	87 643.0	98.5	–10 043.3

¹ Дані за станом на 01.01.2012 р. подаються у порівнянні з даними на початок попереднього року, у даному випадку – за станом на 01.01.2011 р.

Примітка. Облікова ставка Національного банку України у січні 2012 року не змінювалася, і починаючи з 10.08.2010 р., становить 7.75% річних.

Правлінням НБУ прийнято постанову від 15.11.2011 р. № 407, згідно з якою з 30 листопада 2011 року встановлено новий порядок формування обов'язкових резервів, а саме:

– на окремому рахунку в Національному банку України 3203 "Кошти обов'язкових резервів, що перераховані банками" – у розмірі **70%** від суми обов'язкових резервів, що сформовані за попередній звітний період резервування;

– на кореспондентському рахунку банку в Національному банку України – залишок суми обов'язкових резервів, сформованих згідно з установленими нормативами на відповідний період.

Обсяг обов'язкових резервів, який має зберігатися щоденно на початок операційного дня на кореспондентському рахунку банку в Національному банку України, має бути не меншим, ніж **25%** від суми обов'язкових резервів, що сформовані за попередній звітний період резервування.

Банкам дозволено зараховувати для покриття обов'язкових резервів, що формуються на окремому рахунку в Національному банку України 3203 "Кошти обов'язкових резервів, що перераховані банками", придбані ними цільові облігації внутрішніх державних позик України, випущені з метою залучення коштів для фінансування заходів, пов'язаних з підготовкою і проведенням чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Україні, у розмірі **50%** від їхньої номінальної вартості.

Крім того, встановлено такі нормативи обов'язкового резервування для формування банками обов'язкових резервів:

кошти вкладів (депозитів) юридичних і фізичних осіб у національній валюті на вимогу і кошти на поточних рахунках – **0**; кошти вкладів (депозитів) юридичних і фізичних осіб в іноземній валюті на вимогу і кошти на поточних рахунках – **8**; строкові кошти і вклади (депозити) юридичних і фізичних осіб у національній валюті – **0**; кошти, які залучені банками від банків-нерезидентів та фінансових організацій-нерезидентів у національній валюті, – **0**; довгострокові кошти і вклади (депозити) юридичних і фізичних осіб в іноземній валюті – **2**; кошти, які залучені банками від банків-нерезидентів та фінансових організацій-нерезидентів в іноземній валюті, – **2**; короткострокові кошти і вклади (депозити) юридичних і фізичних осіб в іноземній валюті – **7.5**.

З 02.10.2009 р. за залишками коштів обов'язкових резервів, що перераховані банками на окремий рахунок у Національному банку України, Національний банк нараховує процент в розмірі **30%** від облікової ставки Національного банку України за умови дотримання банком порядку формування та зберігання обов'язкових резервів (постанова Правління НБУ від 29.09.2009 р. № 567).

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками Генерального департаменту грошово-кредитної політики Національного банку України.

Структура активів банків України

№ п/п	Назва банку ¹	Грошові кошти та їх еквіваленти	Торгові цінні папери	Інші фінансові активи ²	Кошти в інших банках		Резерви під знецінення коштів в інших банках	Кредити і заборгованість клієнтів				Резерви під знецінення кредитів	Цінні папери в портфелі банку на продаж	
					Усього	У тому числі в іноземній валюті		Усього	кредити і заборгованість юридичних осіб	із них в іноземній валюті	кредити і заборгованість фізичних осіб	із них в іноземній валюті		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Група I (кількість банків у групі – 17)														
1	ПРИВАТБАНК	21 770 908	122 841	0	1 124 247	924 270	-541 170	122 922 207	96 701 689	24 258 549	26 220 519	7 088 370	-22 129 997	87 981
2	УКРЕКСІМБАНК	8 632 180	0	0	1 294 550	562 765	-38 605	52 752 692	51 756 306	25 433 949	996 386	749 763	-9 833 710	14 855 129
3	ОЩАДБАНК	5 553 897	0	0	610 659	40 005	-2 916	58 837 920	54 368 988	12 074 130	4 468 932	975 027	-8 353 968	9 569 207
4	РАЙФФАЙЗЕН БАНК "АВАЛЬ"	7 165 359	309 580	0	300 080	268 268	-14 367	42 725 360	23 131 454	9 599 795	19 593 907	13 704 844	-12 288 646	6 029 990
5	УКРСОЦБАНК	4 439 016	367 775	0	116 295	15 980	-3 419	37 251 474	18 744 365	11 079 492	18 507 110	14 766 325	-8 186 449	1 789 832
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	3 438 361	0	0	1 492 971	734 182	-31 263	29 226 982	28 428 115	14 852 066	798 867	408 581	-2 191 170	2 701 845
7	ВТБ БАНК	3 690 927	888 361	32 294	717 374	249 807	-3 233	33 140 193	29 359 638	19 316 680	3 780 555	1 997 404	-5 344 578	958 984
8	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	7 028 536	0	0	4 743 081	2 642 702	-32 029	19 694 977	14 542 929	6 556 814	5 152 048	2 732 280	-4 121 164	4 497 169
9	УКРСИББАНК	7 531 130	1 011 845	7 991	1 211 900	697 351	-13 329	23 370 750	8 778 104	2 876 768	14 592 646	11 143 432	-4 866 803	616 626
10	АЛЬФА-БАНК	5 967 815	843 401	801	2 021 617	1 506 727	-16 297	23 399 028	17 925 188	5 774 871	5 473 840	2 869 627	-5 494 379	583 643
11	"НАДРА"	3 168 965	423 187	0	1 070 000	481 736	-143 397	25 184 121	11 139 280	4 600 047	14 044 841	10 991 020	-4 920 090	165 958
12	ДЕЛЬТА БАНК	2 166 601	0	850 019	1 753 795	1 186 089	-33 097	18 051 952	10 109 809	4 062 336	7 942 142	3 019 041	-4 229 334	2 425 599
13	ОТП БАНК	1 851 706	0	11 146	213 465	36 763	-32 740	20 139 457	13 116 523	8 802 645	7 022 934	5 858 559	-3 104 148	2 716 078
14	"ФІНАНС ТА КРЕДИТ"	1 746 857	625 310	377 545	142 888	58 884	-5 814	19 186 284	15 339 270	3 587 564	3 847 014	2 708 899	-1 721 900	92 581
15	БРОКБІЗНЕСБАНК	1 856 352	0	5 144	1 548 082	1 548 081	-2 652	13 510 334	10 554 804	2 554 789	2 955 530	1 128 265	-728 173	446 566
16	УКРГАЗБАНК	2 225 548	15 926	0	3 314 895	1 002 339	-1 127 278	16 213 336	13 352 944	674 840	2 860 392	1 923 035	-7 930 111	4 186 067
17	ДОЧІРНИЙ БАНК СБЕРБАНКУ РОСІЇ	1 687 325	1 232 802	0	155 618	15 448	-9 750	15 360 201	13 972 954	8 131 592	1 387 247	1 095 284	-2 708 067	319 869
Група II (кількість банків у групі – 19)														
18	КРЕДИТПРОМБАНК	1 009 127	26 679	39 096	237 511	236 833	-3 046	12 251 973	9 621 114	3 154 132	2 630 859	1 336 202	-2 323 306	705 526
19	ІНГ БАНК УКРАЇНА	2 108 861	754 553	3 858	235 664	4 228	-17 300	7 874 101	7 778 031	6 002 364	96 070	68 244	-334 134	105 522
20	БАНК "ФОРУМ"	1 736 608	448 279	3 563	263 892	65 566	-148 999	11 320 364	7 484 488	2 826 511	3 835 876	3 142 054	-4 044 662	392 523
21	"ПІВДЕННИЙ"	927 179	0	0	538 200	538 200	-1 927	8 523 995	7 882 947	2 940 100	641 048	551 867	-593 889	18 258
22	ЕРСТЕ БАНК	1 402 784	0	0	811 374	771 043	-4 801	5 129 418	2 124 567	1 301 097	3 004 851	2 671 177	-1 448 398	2 770 667
23	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	406 903	4 798	72 920	332 395	301 230	-52 808	9 728 658	9 719 807	0	8 850	945	-1 364 440	60
24	ВІЕЙБІ БАНК	1 178 716	410 564	0	1 510 105	1 157 375	-5 449	6 433 498	4 537 838	1 760 975	1 895 660	798 146	-1 493 714	2 367
25	РОДОВІД БАНК	179 361	81 520	0	4 231	0	-846	4 374 316	2 674 522	530 843	1 699 794	1 063 525	-4 087 902	573 016
26	БАНК "КРЕДИТ ДНІПРО"	712 862	0	0	2 076 709	1 711 457	-1 005	5 657 392	0	0	0	0	-482 931	156 867
27	СВЕДБАНК	2 060 941	5 273	0	110 055	0	-2 117	8 723 741	4 065 906	2 570 007	4 657 835	4 027 371	-3 598 377	3 905
28	"ХРЕЩАТИК"	1 166 427	13	0	388 045	292 578	-738	4 513 721	4 079 128	874 249	434 594	79 697	-388 548	524 295
29	ІМЕКСБАНК	422 786	0	0	463 861	42 209	-166 960	6 805 329	6 334 315	696 620	471 013	189 554	-642 978	10
30	КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК	1 110 047	0	0	229 636	153 323	-1 881	5 527 681	3 303 252	1 395 958	2 224 429	800 881	-459 858	66 345
31	УНІКРЕДИТ БАНК	2 045 723	824 647	0	847	847	-8	4 523 334	3 555 516	3 165 428	967 818	722 710	-949 159	26
32	УНІВЕРСАЛ БАНК	757 828	656 701	0	353 266	273 336	-8 677	5 621 631	2 144 454	1 198 876	3 477 177	2 390 833	-1 624 180	234
33	ПРАВЕКС-БАНК	562 071	0	0	138 460	25 225	-1 380	5 080 713	1 685 207	740 367	3 395 506	1 600 971	-905 306	1 114
34	БТА БАНК	2 300 722	0	0	0	0	0	2 231 052	1 811 269	468 327	419 783	344 750	-303 846	98 966
35	"КИЇВСЬКА РУСЬ"	697 928	0	0	427 112	286 038	-1 006	3 938 643	3 495 227	281 830	443 416	144 216	-226 490	192 567
36	СПІЛАНУМ (УКРАЇНА)	996 335	1 068 710	20 063	3 892	3 892	-168	2 199 815	2 142 850	765 107	56 965	0	-63 674	1 244 941
Група III (кількість банків у групі – 22)														
37	"СОЮЗ"	764 972	0	0	605 384	314 729	-690	3 459 934	3 357 558	14 974	102 376	0	-372 853	108 295
38	МАРФІН БАНК	800 900	31 991	0	476 678	232 157	-3 844	3 160 055	2 196 250	1 115 484	963 805	811 527	-664 493	172 072
39	ПІВДЕНКОМБАНК	257 770	84	0	242 304	203 250	-9 113	2 789 025	2 713 211	208 447	75 815	48 341	-148 668	487 572
40	МЕГАБАНК	426 759	0	0	356 891	200 493	-921	3 407 836	2 836 982	1 231 558	570 855	279 995	-183 573	111 366
41	"ТАВРИКА"	109 599	55	0	1 064 134	1 064 134	-1 273	3 266 797	2 996 382	81 635	270 415	62 140	-97 564	5 639
42	КІБ "КРЕДІ АГРИКОЛЬ"	1 257 788	0	0	70 113	0	-1 768	3 070 348	3 045 979	1 058 426	24 370	106	-251 496	1 240
43	ПІРЕУС БАНК МКБ	879 582	0	0	306 571	2 836	-143	2 708 791	2 107 246	1 287 209	601 545	479 632	-844 780	188 207
44	УКРІНБАНК	573 152	0	0	277 492	235 425	-2 385	2 776 321	2 443 242	604 124	333 078	110 373	-199 552	8 300
45	АКТАБАНК	927 856	0	0	180 402	30 668	-2 640	1 925 567	1 855 824	969 514	69 743	187	-89 364	53 082
46	КРЕДОБАНК	478 451	0	0	109 861	22 857	-6 766	2 024 859	1 393 276	457 735	631 583	371 137	-248 312	724 988
47	ПЛАТИНУМ БАНК	402 125	0	0	925 558	479 521	-34 297	2 515 986	32 263	7 699	2 483 723	634 125	-337 446	1 173
48	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	1 059 051	0	0	297 116	67 574	0	2 630 591	2 353 416	168 133	277 175	117 228	-439 903	23 388

¹ Назви банків подано за орфографією їхніх статутів.² Інші фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю з визначенням результату переоцінки у фінансових результатах.

за станом на 01.01.2012 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

	Резерви під знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	Цінні папери в портфелі банку до погашення	Резерви під знецінення цінних паперів у портфелі банку до погашення	Інвестиції в асоційовані та дочірні компанії	Інвестиційна нерухомість	Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	Відстрочений податковий актив	Основні засоби та нематеріальні активи	Інші фінансові активи	Резерви під інші фінансові активи	Інші активи	Резерви під інші активи	Довгострокові активи, призначені для продажу, та активи групи вибуття	Резерви під зменшення корисності інвестицій ³	Загальні активи	
															Усього	У тому числі в іноземній валюті
	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
	-4 343	72 229	-2	979 744	1 507	188	257	2 018 056	18 564 880	-89 279	178 473	-734	40 479	0	145 118 473	58 380 350
	-229 262	1 390 612	-18 270	0	3 088 254	539 909	55 292	2 247 192	164 492	-12 511	217 173	-1 683	0	0	75 103 435	28 794 050
	-42 672	4 399 594	-14 816	0	0	58 599	0	2 845 675	273 933	-21 296	258 878	-4 216	0	0	73 968 478	14 324 390
	-7 351	2 303 361	-3 458	174 925	117 982	7 027	592 024	3 153 079	401 618	-94 194	478 196	-3 159	0	0	51 347 408	19 280 445
	-26 139	20 388	-20 388	7 162	340 202	78 402	87 137	3 293 010	190 656	-53 956	521 859	-6 123	192	0	40 206 926	21 586 760
	-131 963	0	0	105	459 513	28 133	0	2 677 889	294 098	-96 607	294 467	-2 449	19	0	38 160 931	18 262 747
	-7 043	0	0	0	0	5 453	558 282	939 526	491 941	-19 545	1 014 164	-893	5 001	0	37 067 206	19 696 741
	-96 412	0	0	0	70 667	307	121 539	1 325 644	1 553 436	-25 918	117 013	-10 794	0	0	34 866 052	15 276 082
	-2 710	0	0	318 148	35 409	0	999 005	1 487 837	1 234 181	-157 012	93 561	-10 297	0	0	32 868 231	17 711 701
	-56 084	0	0	0	28 006	13 443	144 207	375 799	120 591	-7 068	27 272	-312	13 092	0	27 964 574	13 000 682
	-162	0	0	0	257	0	0	1 406 103	321 023	-118 613	179 374	-4 535	7 042	0	26 739 232	13 548 478
	-13 673	0	0	0	1 149 982	0	0	287 591	713 665	-13 689	109 419	-3 954	1 540	0	23 216 416	7 755 064
	-30 243	0	0	164 450	20 157	82 004	153 384	522 721	42 705	-5 840	42 594	-2 175	0	0	22 784 720	12 940 886
	-1 343	248 492	-6 745	0	0	6 826	40 999	126 727	937 924	-8 017	218 781	-753	60	-60	22 006 642	7 734 287
	-10 435	0	0	0	4 696	1 893	0	711 010	1 542 936	-5 206	65 138	-5 413	0	0	18 940 271	6 653 455
	-421 750	6 047	-6 047	0	10 266	313	177 560	683 865	888 028	-167 573	127 343	-38 961	0	0	18 157 477	4 298 717
	-76 491	0	0	40 332	27 756	127	80 947	737 649	43 181	-5 227	46 251	0	0	0	16 932 522	8 108 350
	-25 894	0	0	0	0	7 989	52 310	167 851	285 603	-2 447	79 345	-595	0	0	12 507 722	4 490 256
	-162	0	0	0	0	6 070	835	11 811	18 883	-1 543	4 245	-30	0	0	10 771 234	7 374 955
	-53 990	103 581	-98 896	0	428	1 542	0	479 571	45 583	-3 171	38 233	-11 480	1 158	0	10 474 126	4 873 937
	-1 501	0	0	118 805	0	2 026	0	587 096	25 364	-1 124	66 377	-519	0	0	10 208 339	4 253 264
	0	0	0	0	0	137	99 351	898 026	272 108	-11	42 416	-742	33 509	0	10 005 837	4 952 339
	0	0	0	0	0	0	0	32 381	1 032	-899	18 437	-180	0	0	9 179 257	286 290
	-5	0	0	78 490	194 967	3 717	294 440	259 049	151 264	-7 488	124 137	-6 334	0	0	9 128 325	3 517 628
	-231 314	0	0	0	4 534	0	0	536 142	6 820 205	-3 400 532	4 160 102	-339	0	0	9 012 494	213 799
	-50	0	0	0	46 443	200	14 513	201 350	53 743	-781	117 863	0	2 743	0	8 555 919	4 314 534
	-802	0	0	0	281 502	63 224	261 000	190 593	55 326	-53 394	218 281	-75	100 389	0	8 419 467	5 589 056
	-25	166 782	0	0	0	7 671	6 753	276 694	566 750	-28 817	193 156	0	0	0	7 392 178	2 508 375
	0	0	0	0	0	74	0	398 065	12 229	-27	11 506	0	0	0	7 303 895	973 364
	0	0	0	0	6 879	773	0	364 207	34 104	-1 299	17 144	-2 161	0	0	6 891 616	2 656 347
	0	0	0	2 757	0	0	0	55 296	33 500	-5 545	23 258	-122	1 262	0	6 555 815	3 903 353
	-11	21 305	0	0	18 200	571	283 273	234 921	115 553	-3 330	35 647	-1 479	0	0	6 461 455	3 381 731
	0	0	0	0	0	1 558	168 347	612 385	85 249	-1 465	64 376	-302	0	0	5 805 819	2 095 965
	0	0	0	0	405 732	711	10 343	100 982	887 101	-93 992	99 344	-436	7 150	0	5 743 828	2 985 597
	0	0	0	0	15 722	82	0	133 171	328 303	-378	138 527	-1	0	0	5 644 180	1 405 715
	0	0	0	0	0	60 515	0	36 784	647	-6	6 401	0	0	0	5 574 256	1 598 106
	0	0	0	0	0	0	155	7 765	10 398	0	1 179	-3	0	0	4 584 535	622 707
	-3 425	246 528	0	0	27 145	63	0	151 957	32 091	-2 661	138 492	-76	0	0	4 563 473	2 236 923
	0	2 000	0	0	0	318	129	15 828	849 535	-1 211	77 351	-641	0	0	4 562 282	1 446 877
	-895	0	0	0	0	23	698	173 171	209 491	-265	39 538	-92	0	0	4 540 029	2 109 132
	0	0	0	0	12 788	834	0	5 933	10 039	-100	7 715	-1	0	0	4 384 594	1 208 887
	0	0	0	0	0	0	4 495	64 902	4 682	0	1 267	0	0	0	4 221 570	1 148 571
	-1 481	0	0	0	57 563	6 205	179 659	196 257	482 557	-8 085	13 106	-3 303	0	0	4 160 707	2 275 009
	-319	0	0	0	129 490	211	28 640	287 542	6 972	-3 733	111 932	-354	0	0	3 993 709	1 314 271
	0	0	0	0	0	100	54	325 950	453 671	-200	27 332	0	0	0	3 801 811	2 013 127
	-74 487	0	0	0	0	4 350	48 899	601 205	95 760	-23 108	62 368	-3 951	247	-247	3 794 117	1 158 352
	0	0	0	0	75 987	82	0	180 632	9 211	0	15 323	-164	788	0	3 754 956	1 206 238
	-7 614	0	0	0	0	71	1 439	122 183	29 819	-199	2 699	-568	0	0	3 718 071	1 638 204

³ Резерви під зменшення корисності інвестицій в асоційовані та дочірні компанії, що утримуються з метою продажу.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
49	АКТИВ-БАНК	104 247	0	7 445	367 590	367 590	-383	2 684 383	1 823 631	614 871	860 752	115 541	-99 213	670
50	БАНК "З/4"	216 407	0	216 873	1 404 370	451 527	-12 386	248 964	44 060	0	204 904	0	-11 241	53 421
51	ІНДУСТРІАЛБАНК	728 983	0	10 274	278 090	51 345	-3 771	1 840 339	1 626 374	600 664	213 965	163 388	-352 009	405 069
52	БМ БАНК	366 258	48 975	0	144 562	144 562	-511	2 772 709	2 274 687	942 963	498 022	274 981	-176 728	13 961
53	ЗЛАТОБАНК	250 729	0	0	695 581	523 459	-7 023	2 544 694	2 364 504	1 012 526	180 190	12 754	-317 892	60
54	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	268 883	0	4 625	634 223	457 273	-263	2 233 098	2 095 688	246 903	137 410	76 182	-127 274	118 730
55	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	644 391	0	0	64 038	0	-1 580	2 234 329	1 476 009	484 913	758 320	253 691	-115 933	45 442
56	ЄВРОГАЗБАНК	306 866	91 586	0	666 527	442 875	-972	696 098	446 582	319 965	249 516	182 304	-15 614	0
57	ТЕРРА БАНК	1 205 400	77 002	0	226 606	200 604	-328	1 140 512	971 439	121 340	169 073	39 668	-42 246	203 736
58	ДІАМАНТБАНК	321 517	45 674	0	337 084	321 083	-455	1 920 502	1 844 845	302 391	75 657	17 232	-101 029	140 246
Група IV (кількість банків у групі – 117)														
59	СЕБ БАНК	1 328 517	0	0	80	80	-3	1 927 234	851 867	422 775	1 075 366	976 711	-507 403	38 404
60	ФОЛКСБАНК	833 679	0	0	177 350	69 511	-1 013	1 813 465	802 530	430 289	1 010 935	867 391	-475 377	77
61	КОНВЕРСБАНК	142 665	0	0	2 095 415	1 458 333	-12 761	496 011	428 381	13 523	67 630	6 112	-47 354	49 125
62	"КІЇВ"	53 933	0	0	111 945	27 969	-2 798	2 431 185	1 718 004	198 158	713 181	316 089	-1 467 128	564 885
63	ЕКСПРЕС-БАНК	1 154 851	0	0	801	801	-66	1 431 612	824 014	47 843	607 597	46 958	-168 537	4 614
64	БАНК КІПРУ	183 654	0	0	212 762	119 096	0	2 035 064	1 325 603	1 024 375	709 461	174 428	-152 516	35
65	ІНТЕГРАЛ-БАНК	76 510	0	0	1 303 691	927 442	-2 647	641 543	588 068	16 905	53 475	27 616	-137 138	892
66	ПРОКРЕДИТ БАНК	329 511	0	0	205 021	194 984	-2 074	1 757 491	955 430	437 762	802 062	426 765	-109 413	250
67	ТАСКОМБАНК	590 289	0	0	393 206	37 448	-5 394	997 297	780 402	437 273	216 895	189 870	-124 292	219 384
68	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	349 626	0	0	462 179	361 303	-1 231	1 523 014	1 502 585	936 241	20 429	258	-69 250	0
69	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	169 674	0	189	78 043	49 998	-261	2 088 148	1 577 511	457 975	510 637	191 550	-63 627	64 594
70	ЕРДЕ БАНК	131 892	70 552	0	295 107	123 643	-2 716	748 605	639 555	93 583	109 050	71 714	-60 133	23 154
71	ЕКСПОБАНК	633 013	76 892	0	10 611	10 611	-328	1 548 629	1 184 329	315 953	364 300	233 850	-226 774	8 882
72	ФІНБАНК	344 143	0	0	236 885	118 252	-198	1 259 042	1 131 461	404 873	127 581	18 690	-11 562	39 041
73	БАНК "КАМБІО"	534 913	0	0	7 990	7 990	-8	1 196 509	1 044 527	398 615	151 982	100 947	-39 190	104 479
74	ФОРТУНА-БАНК	150 604	0	0	143 699	133 683	-462	1 566 726	1 545 520	351 726	21 205	11 550	-184 964	60
75	МІСТО БАНК	460 834	0	0	159 923	40 446	-309	1 161 769	786 631	145 095	375 138	230 424	-170 979	26 415
76	ЕНЕРГОБАНК	252 529	0	0	390 295	195 174	-353	1 096 586	812 506	222 080	284 079	40 847	-77 989	32 068
77	МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	722 446	183 787	0	231 825	95 083	-418	633 551	572 827	252 996	60 724	14 281	-8 475	5 313
78	"ГЛОБУС"	613 753	125 004	0	503 091	359 310	-14 668	454 294	426 909	1 773	27 385	7	-69 748	0
79	АСТРА БАНК	226 286	0	98	4 231	4 180	-8 654	1 114 558	344 003	18 300	770 556	76 222	-140 356	480 342
80	"АРКАДА"	37 232	0	0	0	0	0	1 381 941	1 353 149	0	28 792	185	-111 517	80
81	"ДЕМАРК"	98 064	0	0	267 245	246 356	-545	1 269 599	1 173 083	138 663	96 516	33 847	-155 471	15
82	БАНК "МЕРКУРІЙ"	119 663	165 449	0	127 642	127 642	-549	817 597	559 107	49 336	258 490	56 909	-16 455	25 698
83	БАНК "ПЕРШИЙ"	123 956	67 541	0	123 283	113 296	-156	949 922	794 620	278 037	155 302	109 266	-57 397	17 664
84	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	104 742	0	122	64 851	64 851	-1 025	1 140 005	886 290	668 987	253 715	95 818	-188 701	364 709
85	"ДАНІЕЛЬ"	165 288	77 822	0	392 332	277 388	-126	690 264	470 909	26 623	219 355	95 482	-70 249	108 857
86	ІДЕЯ БАНК	140 464	0	0	136 474	79 373	-650	1 150 772	40 190	3 432	1 110 583	36 826	-77 675	2 469
87	БАНК "РУСКИЙ СТАНДАРТ"	201 283	0	0	117 450	117 450	-1 490	1 123 410	52 008	0	1 071 402	0	-59 688	0
88	ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	235 953	200 811	0	10 670	10 670	-533	915 676	642 475	33 156	273 201	3 525	-7 742	0
89	БАНК "ЗОЛОТІ ВОРОТА"	104 330	0	0	1 269	1 269	-25	1 294 572	825 131	206 796	469 441	127 841	-122 282	18 380
90	АКЦЕНТ-БАНК	232 924	0	0	31 936	31 936	-319	1 226 387	169 483	12 908	1 056 904	382 245	-191 241	0
91	АЛЕКС-БАНК	88 497	0	29 234	785 007	485 226	-12 552	297 503	96 702	1 608	200 801	0	-20 602	6 206
92	"ЮНЕКС"	113 055	0	0	227 612	162 305	-457	877 945	851 465	77 184	26 479	540	-48 825	33 696
93	ПОЛТАВА-БАНК	190 122	0	0	26 906	15 204	-385	809 863	712 553	25 297	97 310	7 189	-69 173	76 801
94	АВАНТ-БАНК	171 957	0	0	435 884	350 614	-1 133	532 047	496 165	35 059	35 882	0	-7 777	44 524
95	"БАЗИС"	100 790	0	0	34 857	34 857	-283	822 120	675 614	174 740	146 506	96 767	-54 062	4 224
96	"ТК КРЕДИТ"	496 341	0	0	524	524	-59	560 589	526 584	0	34 005	7 629	-32 663	34 413
97	ДІВІ БАНК	223 368	0	0	566 881	106 269	-2 183	309 660	309 660	264 606	0	0	-14 668	0
98	УКРГАЗПРОМБАНК	125 076	0	0	246 300	159 017	-598	705 070	608 136	180 712	96 933	21 599	-52 472	301
99	"КАПІТАЛ"	49 338	40 795	0	60 939	20 934	-86	849 280	597 989	62 786	251 291	77 063	-35 813	26 024
100	АВТОКРАЗБАНК	76 702	41 495	0	61 500	0	-466	830 083	786 007	151 717	44 076	22 566	-69 125	41 701
101	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	63 352	0	0	10 477	7 991	-2 494	880 286	828 547	335 161	51 739	15 893	-67 258	98 465
102	ЄВРОБАНК	90 272	0	2 116	157 549	89 397	-23	412 263	281 159	91 117	131 104	54 991	-10 840	192 215
103	ЄКАТЕРИНОСЛАВСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	30 030	0	0	12 825	1 617	-72	1 116 842	1 114 643	0	2 199	1 865	-186 361	80 362
104	БАНК "ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА"	220 781	0	0	157 692	104 183	-154	646 063	564 398	229 928	81 665	77 295	-197 551	105 329
105	БАНК "УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	52 271	80 336	0	254 523	172 953	-378	283 355	193 997	23 868	89 357	27 735	-19 555	17 842
106	БАНК "НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	171 319	0	0	13 271	271	-6	801 778	591 124	29 223	210 654	14 694	-84 185	0
107	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	72 953	1 071	0	158 583	158 338	-157	655 018	549 538	18 200	105 481	47 841	-73 791	28 222
108	КОМІНВЕСТБАНК	147 561	0	0	294 263	249 760	-76	406 003	324 249	119 747	81 755	7 662	-26 708	210
109	"НОВИЙ"	146 458	3 179	0	121 949	30 065	-2	512 403	497 971	48 318	14 432	8 013	-23 940	24 213
110	ЗАХІДІНКОМБАНК	40 967	0	0	559	559	-6	986 852	781 583	67 165	205 269	114 849	-282 882	30 075

	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
	0	0	0	0	0	0	0	272 289	984	-362	66 739	-9	0	0	3 404 378	1 077 178
	0	0	0	0	0	9	3 579	3 295	1 255 158	0	20 952	-1	0	0	3 399 401	1 831 984
	-9 565	23 674	-5 217	8 009	148 486	8 899	3 982	227 576	30 524	-1 526	46 135	-2 146	2 221	0	3 388 027	1 175 587
	-12 422	0	0	0	0	2	8 115	21 598	77 027	-6 927	109 568	-27	1 446	0	3 367 605	1 534 357
	0	0	0	0	0	0	409	21 496	28 919	-362	16 384	-7	0	0	3 232 988	1 647 757
	-557	0	0	0	28 885	60	0	34 387	4 258	-1 223	22 487	-123	0	0	3 220 197	880 776
	0	121 289	-797	0	0	0	455	108 093	18 469	-3 415	7 488	-11	56	0	3 122 314	1 227 734
	0	0	0	0	0	1	1 579	236 220	999 930	-4 695	4 497	0	0	0	2 982 023	2 031 753
	-5 653	0	0	0	12 245	250	0	73 714	6 685	0	15 576	-60	11	0	2 913 450	1 413 896
	-7 774	0	0	0	0	0	0	103 475	54 735	-4 385	33 140	-21	21 188	0	2 863 898	730 081
	-655	0	0	16 538	0	200	0	393 541	23 610	-4 885	14 294	-1 617	0	0	3 227 855	2 148 267
	0	422 532	0	0	302	4 540	0	158 162	6 670	-725	4 545	0	0	0	2 944 205	1 698 389
	-1 870	0	0	0	0	346	0	73 077	12 280	-1 620	18 917	-3 132	0	0	2 821 099	1 468 233
	-191	0	0	0	111 697	1 845	113 358	421 846	15 816	-6 493	78 579	-12 155	287 422	0	2 703 748	164 105
	0	0	0	15 467	0	7 176	1 637	111 875	82 536	-46	18 863	-3	0	0	2 660 779	396 774
	-1	40 005	0	0	40 328	229	10	191 063	1 762	-29	94 611	-453	0	0	2 646 525	1 366 392
	-70	0	0	0	0	8	436	7 325	618 159	-321	6 217	-14	0	0	2 514 593	1 557 376
	0	0	0	0	0	6 095	28 493	134 260	32 111	-2 238	23 024	-748	3 037	0	2 404 819	1 159 172
	-7 288	0	0	0	6 231	758	0	76 376	102 464	-382	147 132	-26	0	0	2 395 752	1 175 958
	0	18 586	0	0	0	0	373	22 912	54 774	-431	1 300	0	0	0	2 361 851	1 444 403
	-18	0	0	0	2 656	1 240	0	1 175	18 816	0	1 052	0	0	0	2 361 682	790 739
	0	0	0	0	0	200	2 957	100 186	943 636	-2 641	4 476	-190	0	0	2 255 086	1 221 923
	-3	0	0	0	46 263	1 702	403	84 744	1 878	-192	6 705	-831	0	0	2 191 596	781 709
	0	0	0	0	0	0	0	188 934	128 994	-401	5 910	0	0	0	2 190 788	836 725
	0	0	0	0	14 050	0	254	54 994	7 626	-15	20 598	-52	0	0	1 902 148	731 678
	0	0	0	0	0	11	181	178 396	33 686	-18	1 113	0	0	0	1 889 030	534 276
	0	0	0	0	15 838	32	0	110 873	61 437	-36	6 835	-429	0	0	1 832 204	444 726
	-3 419	0	0	0	23 659	264	0	72 276	28 364	-46	2 408	-2	0	0	1 816 641	605 097
	0	13 040	0	0	5 091	0	0	10 168	3 572	-43	2 402	0	0	0	1 802 259	994 958
	0	0	0	0	19 400	0	0	74 889	71 636	-3	6 435	0	0	0	1 784 083	718 902
	0	0	0	0	0	670	0	42 446	2 121	-21	5 947	-320	54	0	1 727 402	171 390
	-11	0	0	0	0	0	0	226 038	9 406	0	3 822	-679	0	0	1 546 312	10 938
	0	0	0	0	0	0	0	44 549	2 224	-572	1 676	-9	0	0	1 526 775	445 540
	-906	8 355	-1	0	14 435	0	794	127 341	6 003	-52	123 145	0	0	0	1 518 160	313 394
	-3 899	0	0	0	68 593	1 503	1 864	131 301	66 076	-2 219	9 652	-3	16 046	0	1 513 725	599 471
	-9 100	0	0	0	0	167	0	10 621	4 633	-333	16 292	-569	0	0	1 506 413	760 941
	0	0	0	0	39 551	51	0	4 347	68 168	-1 244	10 453	-2	0	0	1 485 513	517 291
	-3	24 020	0	100	0	7	2 668	88 190	4 437	-468	10 580	-658	0	0	1 480 729	240 355
	0	0	0	22	0	76	1 067	44 758	15 090	-2	12 635	-768	0	0	1 453 843	198 544
	0	0	0	0	0	500	436	80 372	795	-87	5 461	0	0	0	1 442 311	307 037
	0	0	0	0	224	0	75	50 737	26 706	-5 026	812	-8	0	0	1 369 764	328 374
	0	0	0	0	0	0	0	37 169	21 503	-1 935	8 297	-28	0	0	1 364 691	500 401
	0	6 885	0	0	0	200	0	2 455	104 526	0	526	0	0	0	1 287 885	655 995
	0	0	0	0	0	0	0	54 346	720	-4	7 870	-5	0	0	1 265 954	295 249
	-464	0	0	0	0	5 123	8	144 696	11 628	-40	38 611	0	3 640	0	1 237 338	101 418
	0	0	0	0	0	0	141	3 209	19 378	-2	2 043	0	0	0	1 200 272	425 647
	-2	10 201	-93	0	20 805	342	0	92 804	17 038	-2 625	77 830	-1	0	0	1 123 946	326 064
	-1 431	0	0	0	16 409	0	591	7 674	380	-186	8 055	-11	0	0	1 090 624	208 439
	0	0	0	0	0	5	0	6 285	2	0	1 180	-6	0	0	1 090 526	574 245
	-6	13 670	0	0	0	0	436	31 038	13 487	-442	5 768	-1	0	0	1 087 627	429 993
	0	0	0	0	0	0	0	27 914	26 953	-272	38 747	-81	0	0	1 083 739	175 192
	-580	0	0	0	0	539	3 665	33 697	1 495	-70	36 088	-6	2 517	0	1 059 233	164 061
	-11 939	0	0	0	16 563	190	0	56 324	5 906	-58	647	-15	0	0	1 050 447	348 387
	0	0	0	0	0	48	0	92 247	99 007	-186	3 718	-15	0	0	1 038 370	306 769
	-47 645	0	0	0	245	0	12	1 993	1 918	-357	425	0	0	0	1 010 217	3 439
	0	0	0	0	6 974	928	628	4 726	425	-5	46 990	-7	0	0	992 820	375 502
	0	0	0	0	0	0	0	48 294	249 484	-23	1 138	0	0	0	967 286	503 452
	0	0	0	0	0	426	0	28 115	10 202	-2 350	16 956	-94	0	0	955 432	101 171
	-1 972	0	0	6 000	16 417	820	9 763	23 244	14 867	-96	6 157	-290	0	0	916 810	230 816
	-210	0	0	0	3 529	0	0	39 709	2 246	0	12 438	0	0	0	878 968	482 683
	-1	0	0	0	4 812	0	1 075	5 843	5 183	-1 203	2 437	-1	0	0	802 405	201 629
	0	0	0	0	0	1 659	0	15 334	1 599	-291	2 752	-1 066	0	0	795 553	109 001

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
111 "ПОРТО-ФРАНКО"	140 502	0	0	89 080	54 080	-28	499 247	400 450	210 795	98 797	59 920	-32 327	4 746	
112 "ЛЬВІВ"	59 158	9 465	0	78 358	74 685	-54	623 127	475 077	156 947	148 050	52 715	-102 734	0	
113 ФІНРОСТБАНК	183 696	0	0	130 784	15 181	-3 860	479 402	452 502	39 190	26 900	18 807	-52 276	6 229	
114 БАНК "РЕНЕСАНС КАПІТАЛ"	168 740	0	0	135 933	135 933	-25 550	434 255	0	0	434 255	0	-31 948	0	
115 "ПРЕМІУМ"	355 542	0	0	166 249	135 181	-338	284 542	283 239	6 815	1 303	0	-119 791	0	
116 МЕТАБАНК	106 728	0	0	20 843	2 650	-27	514 644	371 961	26 510	142 684	43 020	-48 835	33 753	
117 РАДИКАЛ БАНК	74 013	0	0	61 002	54 002	-171	503 289	391 099	22 135	112 190	0	-3 780	583	
118 "КОНТРАКТ"	94 335	19 000	0	104 215	64 262	-35	358 670	324 573	81 033	34 097	392	-37 130	0	
119 БАНК "БОГУСЛАВ"	57 700	0	0	83 535	83 535	-2 597	479 246	439 166	24 267	40 080	8 635	-81 702	55 981	
120 "ГРАНТ"	79 609	0	0	10 698	5 149	-12	454 755	359 059	107 539	95 696	22 532	-7 414	3 420	
121 ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	120 771	0	0	33 338	9 308	-15	357 042	268 527	82 537	88 515	53 677	-10 213	3 300	
122 УНІКОМБАНК	7 565	0	0	2 397	2 397	-292	732 479	727 148	0	5 332	963	-159 026	0	
123 СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК	35 984	0	0	123 192	109 520	-139	329 199	109 387	38 751	219 812	49 221	-3 502	1 215	
124 АГРОКОМБАНК	57 190	16 710	0	52 742	10 387	-136	355 341	255 442	40 366	99 900	36 367	-34 295	12 840	
125 "МОРСЬКИЙ"	35 479	0	0	109 802	50 854	-136	311 391	239 581	44 400	71 810	33 535	-21 187	10 038	
126 РЕАЛ БАНК	68 537	0	0	0	0	-251	415 980	407 917	47 307	8 063	726	-4 044	30 503	
127 УКРКОМУНБАНК	140 213	0	0	838	838	-41	315 445	221 225	13 304	94 220	6 935	-28 890	0	
128 ІНПРОМБАНК	15 752	1	0	413	403	-20	959 684	843 285	42 310	116 399	90 163	-625 331	431	
129 КЛАСИКБАНК	122 422	0	0	56 689	49 683	-11 331	381 148	378 985	0	2 163	0	-105 808	26 283	
130 ІНВЕСТБАНК	36 152	8 313	0	92 210	11 869	-7 673	300 282	259 562	92 702	40 720	14 892	-10 951	60	
131 "ТРАСТ-КАПІТАЛ"	40 606	0	0	172 555	158 567	-13 649	192 128	141 333	9 059	50 795	31 602	-19 047	25 246	
132 ПРОМЕКОНОМБАНК	8 525	0	0	10 882	7 879	0	434 950	393 370	4 894	41 580	11 348	-32 640	10 836	
133 ЄВРОПРОМБАНК	40 232	0	0	45 451	35 281	-689	377 389	375 497	182 713	1 892	0	-18 959	0	
134 АСВІО БАНК	47 720	0	0	48 495	30 364	-6 548	370 643	292 420	0	78 223	0	-18 694	0	
135 ДОЙЧЕ БАНК ДБУ	136 871	0	0	35 019	0	-350	27 028	27 028	0	0	0	-1 350	241 810	
136 "УКООПСІЛКА"	78 504	0	0	13 600	0	-136	273 489	238 041	17 904	35 448	5 947	-5 850	0	
137 ПОЛІКОМБАНК	25 543	0	0	68 719	67 217	-37	287 319	281 238	14 528	6 081	883	-30 940	3 199	
138 АКОРДБАНК	49 193	30 404	0	3 133	3 133	-6	296 564	274 663	144 383	21 901	7 400	-2 244	11 757	
139 РЕГІОН-БАНК	62 322	0	0	44 746	10 068	-9	270 963	216 875	26 219	54 088	12 613	-15 685	27	
140 "АКСІОМА"	16 358	0	0	0	0	0	463 228	457 341	0	5 887	0	-80 411	4 886	
141 ДІАПАЗОН-МАКСИМУМ БАНК	155 292	0	0	31 787	24 776	-358	153 612	112 150	8 117	41 462	0	-6 533	36 466	
142 ФІНЕКСБАНК	306 591	0	0	15 000	0	-105	77 648	59 961	0	17 687	4 243	-18 339	0	
143 БАНК "ВОСТОК"	7 208	0	0	3 503	0	-38	355 471	355 471	0	0	0	0	0	
144 ЛЕГБАНК	34 009	0	0	12 389	0	0	279 122	263 645	67 939	15 477	97	-18 196	54 313	
145 ІНТЕРБАНК	25 246	6 454	0	39 195	39 195	-48	155 707	148 143	92 323	7 564	7 095	-59 760	147 051	
146 КРЕДИТ ОПТИМА БАНК	25 631	0	0	258 863	152 015	-896	91 803	86 249	24 173	5 554	3 582	-14 056	0	
147 АРТЕМ-БАНК	33 900	0	0	130 472	128 971	-834	138 316	67 841	5 417	70 475	44 316	-17 730	58 592	
148 БАНК "СІЧ"	17 019	0	0	112 329	20 777	-3 503	219 992	218 966	29 348	1 026	0	-452	1 161	
149 ПРОФІН БАНК	27 919	0	0	49 334	938	-499	209 125	4 817	0	204 307	9 555	-16 811	0	
150 БАНК "ТРАСТ"	24 008	0	0	19 975	19 975	-23	231 582	144 062	120 268	87 519	33 686	-2 919	0	
151 КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	88 312	0	0	174 644	22 424	-7 716	42 951	41 743	29 212	1 208	195	-210	60	
152 "ЦЕНТР"	95 844	0	0	189 648	54 306	-3 791	9 138	8 660	0	479	0	-61	0	
153 "СТОЛИЧНИЙ"	59 594	0	0	0	0	0	246 843	242 074	25 684	4 769	488	-29 775	4 457	
154 КРЕДИТ ОПТИМА БАНК	19 934	0	0	117 173	52 581	-1 397	145 636	109 754	3 700	35 882	3 557	-11 106	0	
155 "КОНКОРД"	27 203	2 595	0	0	0	0	261 473	259 853	0	1 619	728	-14 452	2 971	
156 "СТАНДАРТ"	25 514	0	1 719	35 452	35 452	-23	155 860	155 245	0	615	0	-1 709	56 586	
157 МОТОР-БАНК	75 767	0	0	50 907	10 387	-9 282	116 215	114 282	0	1 933	0	-8 569	0	
158 ОКСІ БАНК	27 712	4 032	0	8 125	125	-5	209 837	173 235	58 559	36 602	5 422	-5 384	0	
159 БАНК "РИНКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ"	80 153	0	0	0	0	0	171 411	143 411	0	28 000	0	-27 628	0	
160 ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІО- НАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	24 480	0	0	1 157	1 157	-54	237 682	224 499	0	13 183	5 163	-50 531	117	
161 "ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	16 380	0	0	0	0	0	119 160	102 291	3 507	16 869	8 863	-960	8 449	
162 ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	20 618	37 713	0	21 886	886	-1 493	143 072	124 209	1 838	18 863	7 541	-12 055	2	
163 ПРАЙМ-БАНК	66 330	0	0	40 677	2 672	-608	110 107	97 848	3 017	12 259	7 096	-7 524	0	
164 БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	45 552	0	0	8 000	0	0	141 479	139 699	2 876	1 780	0	-14 532	0	
165 ГРІН БАНК	5 826	0	0	54 647	27 633	-2 169	131 081	86 856	0	44 225	3 252	-23 474	3 100	
166 РАДАБАНК	54 414	0	0	3 146	143	-603	102 245	71 034	0	31 211	103	-4 081	5 450	
167 ІНТЕРКРЕДИТБАНК	1 767	0	0	3 004	0	-150	158 498	158 426	0	73	0	-2 279	0	
168 УКРБУДІНВЕСТБАНК	39 939	0	0	4 002	0	-800	105 957	63 135	0	42 822	8 987	-9 113	4 550	
169 БАНК "ВЕЛЕС"	10 939	0	0	40	40	-1	174 172	173 702	1 906	471	178	-35 072	8 802	
170 "ФАМІЛЬНИЙ"	21 813	0	0	35 055	799	-351	42 787	7 476	0	35 311	20 997	-8 118	1	
171 УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	32 405	0	0	36 007	0	0	24 678	24 563	0	115	0	-5 125	0	
172 ТММ-БАНК	4 499	0	0	1 500	0	-15	79 857	60 560	0	19 297	5 828	-10 179	0	
173 БАНК "АЛЪЯНС"	14 823	0	0	21 880	0	-219	95 582	74 914	4 498	20 668	1 211	-4 466	0	
174 СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	49 087	0	0	0	0	0	80 779	58 752	0	22 027	3 423	-5 369	0	
175 БАНК "СТОЛИЦЯ"	1 125	0	0	0	0	0	106 120	70 662	17 606	35 458	14 049	-94 622	12 275	

	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
	0	0	0	0	19 918	0	124	50 824	8 269	-68	4 792	0	0	0	785 079	349 589
	0	1 905	0	0	946	340	0	53 189	699	-14	47 953	-53	0	0	772 282	260 489
	0	0	0	0	0	21	667	11 007	417	-376	1 441	-1	0	0	757 152	79 700
	0	0	0	0	0	207	6 446	28 249	18 672	-375	10 521	-31	0	0	745 120	259 532
	0	0	0	0	0	65	194	32 488	164	-147	167	0	0	0	719 135	147 704
	-94	16 001	0	0	2 852	30	0	34 197	2 993	-415	14 890	-275	8 212	0	705 496	128 167
	0	0	0	0	0	46	0	8 415	80	0	2 031	0	0	0	645 508	105 036
	0	0	0	0	1 943	0	334	40 561	61 098	-5 528	5 966	0	1 557	0	644 985	204 729
	-6 254	0	0	0	6 304	0	0	20 940	528	-3	1 369	0	0	0	615 048	117 737
	-10	1 008	0	0	0	100	44	43 257	4 568	-50	1 031	-2	0	0	591 002	164 772
	0	0	0	0	9 396	3	519	56 857	879	-125	18 702	0	2	0	590 455	177 057
	0	0	0	0	0	0	0	3 669	177	-177	349	0	0	0	587 141	4 238
	0	0	0	0	0	8 761	0	70 290	925	0	17 355	-70	0	0	583 210	204 339
	0	0	0	0	0	0	65	95 371	2 356	0	2 472	0	0	0	560 656	103 479
	0	0	0	0	25 506	48	0	52 524	1 401	-10	23 087	-86	0	0	547 856	128 789
	-66	0	0	0	541	0	3	9 689	6 056	0	748	0	0	0	527 695	88 551
	0	0	0	0	14 862	100	2 385	71 868	7 435	-268	1 325	-126	0	0	525 148	48 867
	-292	0	0	0	0	435	0	133 953	58 828	-58 490	915	0	0	0	486 280	132 875
	0	0	0	0	0	45	42	1 128	60	-18	406	-1	0	0	471 065	96 422
	0	0	0	0	9 417	16	27	25 498	2 035	-95	3 243	-6	481	0	459 008	124 331
	0	0	0	0	29 517	0	0	1 287	94	-12	29 527	0	0	0	458 253	205 456
	0	0	0	0	0	977	3 517	14 332	1 340	-637	5 965	0	0	0	458 047	19 860
	0	0	0	0	0	0	7	2 566	19	0	10 197	-1	0	0	456 211	223 331
	0	0	0	0	0	0	65	11 747	4	0	81	0	0	0	453 513	60 049
	0	0	0	0	0	0	10 120	1 036	31	-2	343	-11	0	0	450 544	96 862
	0	0	0	0	0	228	1 409	59 968	79	-3	386	0	0	0	421 673	43 980
	-2 466	0	0	0	7 671	0	0	51 450	87	-3	1 301	-19	0	0	411 823	90 553
	0	0	0	0	0	496	29	8 755	3 382	-34	4 351	0	0	0	405 780	179 584
	-27	0	0	0	0	0	135	16 546	604	0	24 752	0	0	0	404 374	78 918
	-1 386	0	0	0	0	0	0	262	795	-794	30	0	0	0	402 968	756
	0	0	0	0	0	0	155	24 303	1 398	-82	1 196	0	0	0	397 236	97 827
	0	0	0	0	0	0	0	4 942	1 473	-49	7 101	-9	0	0	394 254	27 876
	0	0	0	0	2 973	18 086	1 586	2 034	1 256	-136	696	-204	0	0	392 434	3 734
	-714	0	0	0	0	250	0	8 465	3 738	-97	18 296	0	0	0	391 575	83 038
	0	0	0	0	0	0	0	62 671	1 009	-84	295	-1	0	0	377 735	95 451
	0	0	0	0	0	0	0	1 108	41	-29	10 532	-26	3 002	0	375 973	179 442
	-104	0	0	0	0	0	0	24 720	6	-3	177	0	0	0	367 513	184 446
	0	0	0	0	0	42	0	3 937	0	0	2 464	0	0	0	352 987	64 398
	0	0	0	0	0	3	749	55 838	7 802	-64	1 134	-43	950	0	335 438	16 629
	0	0	0	0	0	10	565	50 351	1 684	-48	709	-79	0	0	325 816	186 459
	0	0	0	675	0	2 702	264	14 800	1 574	-31	752	-3	0	0	318 775	74 119
	0	0	0	0	0	26	0	2 377	1	0	191	-2	0	0	293 370	134 147
	-131	0	0	0	0	50	9	5 225	11	0	277	0	0	0	286 561	33 377
	0	0	0	0	0	0	1	13 437	9	-6	227	-97	0	0	283 813	59 820
	0	0	0	0	0	0	0	335	3	0	31	0	0	0	280 159	1 239
	0	0	0	0	0	0	0	5 473	301	-1	114	0	0	0	279 285	36 657
	0	10 034	0	0	0	0	0	21 907	3 179	0	2 886	0	0	0	263 045	58 213
	0	0	0	0	0	0	196	5 466	529	-3	7 920	0	0	0	258 426	80 670
	0	0	0	0	0	0	4	7 371	8	0	318	0	0	0	231 638	6 647
	-102	0	0	0	253	373	0	15 702	1 759	-32	247	0	0	0	231 050	18 111
	-42	416	-416	0	26 282	0	364	37 046	90	-61	20 846	0	0	0	227 553	21 985
	0	0	0	0	0	52	0	13 815	243	-33	1 848	-87	0	0	225 580	8 149
	0	0	0	0	0	0	0	13 695	1 297	0	220	0	0	0	224 194	56 554
	0	0	0	0	0	21	484	20 990	474	-2	389	-2	0	0	202 854	19 667
	-3	0	0	0	0	4	82	3 152	25	-23	22 121	0	0	0	194 368	30 764
	0	0	0	0	4 357	0	131	4 029	1	0	129	0	0	0	169 219	10 087
	0	0	0	0	0	5	9	1 924	0	0	273	-1	0	0	163 050	12
	0	0	0	0	0	0	150	16 820	44	-10	1 194	0	0	0	162 733	40 596
	-1 313	0	0	0	0	0	0	4 448	22	-12	283	0	0	0	162 310	3 707
	0	35 956	0	0	0	11	0	32 501	1 268	-37	435	0	0	0	161 320	57 354
	0	0	0	0	24 674	416	731	38 367	60	-10	5 133	0	0	0	157 335	23 126
	0	0	0	0	1 116	122	0	50 912	4	0	8 572	0	0	0	136 389	3 688
	0	0	0	0	0	0	0	7 649	0	0	23	0	0	0	135 273	6 252
	0	0	0	0	0	0	10	7 272	675	-258	251	0	0	0	132 447	11 075
	-12 275	0	0	0	0	0	0	81 299	74	-36	7 393	-4	0	0	101 348	9 138

Структура зобов'язань банків України

№ п/п	Назва банку	Кошти банків		Кошти юридичних осіб		Кошти юридичних осіб на вимогу		Кошти фізичних осіб		Кошти фізичних осіб на вимогу		
		Усього	У тому числі в іноземній валюті	Усього	У тому числі в іноземній валюті	Усього	У тому числі в іноземній валюті	Усього	У тому числі в іноземній валюті	Усього	У тому числі в іноземній валюті	
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Група I (кількість банків у групі – 17)												
1	ПРИВАТБАНК	10 104 288	4 225 063	21 592 937	10 722 015	14 472 182	5 940 500	70 248 816	34 683 357	11 991 715	2 482 020	
2	УКРЕКСІМБАНК	13 850 067	6 910 970	18 158 439	7 990 676	9 224 913	5 950 180	13 523 257	8 334 406	1 584 133	716 933	
3	ОЩАДБАНК	15 847 923	870 946	13 356 870	7 930 673	4 287 715	545 597	25 228 543	4 029 150	9 378 287	219 105	
4	РАЙФАЙЗЕН БАНК "АВАЛЬ"	13 664 851	12 574 068	12 609 135	4 745 299	8 419 314	2 055 094	15 026 179	5 760 022	6 097 282	1 527 972	
5	УКРСОЦБАНК	13 118 046	12 259 077	7 024 546	3 589 635	3 825 885	1 108 332	10 683 496	5 736 034	3 057 757	1 325 990	
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	12 602 683	11 383 678	7 513 031	2 963 958	5 263 113	2 450 538	8 994 219	2 869 075	2 316 629	283 476	
7	ВТБ БАНК	17 611 191	17 036 551	6 507 104	1 842 706	3 028 108	548 946	5 429 213	3 175 736	1 108 594	419 089	
8	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	6 205 726	3 858 768	11 464 415	3 609 144	9 188 335	2 682 370	8 629 254	5 356 831	2 303 812	1 096 762	
9	УКРСИББАНК	4 319 745	3 304 773	9 321 971	5 488 082	6 303 650	3 679 386	11 379 129	7 480 511	5 333 025	3 268 070	
10	АЛЬФА-БАНК	7 443 538	4 153 590	5 628 330	2 590 530	3 049 785	730 286	6 545 698	4 645 775	756 335	425 144	
11	"НАДРА"	10 019 602	430 980	6 078 411	1 796 836	3 819 886	175 814	2 588 533	1 485 446	548 557	232 162	
12	ДЕЛЬТА БАНК	8 288 316	1 649 755	2 192 749	1 020 722	1 218 226	783 645	8 160 482	4 301 995	1 063 922	654 469	
13	ОТП БАНК	178 405	178 279	4 170 335	1 759 816	2 962 409	1 151 291	4 529 974	3 252 076	2 414 664	1 896 826	
14	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	7 410 691	1 317 375	3 186 164	1 474 910	1 255 654	471 030	7 530 831	3 772 500	562 590	143 177	
15	БРОКБІЗНЕСБАНК	3 579 849	1 110 125	4 262 600	1 808 754	1 167 337	403 022	7 328 099	4 804 740	1 385 123	780 072	
16	УКРГАЗБАНК	8 754 362	1 667 258	1 231 042	190 242	775 449	83 305	4 383 998	2 611 934	1 162 951	475 662	
17	ДОЧІРНИЙ БАНК СБЕРБАНКУ РОСІЇ	5 730 609	5 035 334	3 236 276	1 171 522	2 115 332	727 998	4 356 224	3 232 410	839 010	644 062	
Група II (кількість банків у групі – 19)												
18	КРЕДИТПРОМБАНК	2 007 980	685 716	1 717 139	596 502	513 403	72 501	5 354 027	2 773 158	573 475	140 018	
19	ІНГ БАНК УКРАЇНА	6 662 490	6 652 392	2 227 602	1 028 821	1 720 750	913 273	17 291	13 224	17 291	13 224	
20	БАНК "ФОРУМ"	1 045 584	1 045 526	1 698 929	1 014 079	550 605	172 289	4 988 958	3 968 197	776 431	389 824	
21	"ПІВДЕННИЙ"	1 105 805	684 786	2 936 915	789 798	1 298 001	387 554	4 123 682	2 672 787	1 000 015	594 043	
22	ЕРСТЕ БАНК	6 006 728	5 263 970	874 802	111 141	525 119	95 078	1 041 537	440 221	485 215	217 424	
23	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	3 662 203	201 077	2 576 810	38 467	645 108	28 806	983 842	274 409	42 339	26 973	
24	ВІЕЙБІ БАНК	1 584 957	1 012 544	1 087 414	250 745	371 859	88 470	4 348 734	2 199 303	1 067 055	442 845	
25	РОДОВІД БАНК	4 939 105	332 250	221 779	36 868	168 457	29 532	49 975	18 919	49 326	18 911	
26	БАНК "КРЕДИТ ДНІПРО"	1 903 873	1 399 704	2 280 946	666 635	0	0	3 303 616	2 172 921	462 845	239 172	
27	СВЕДБАНК	5 574 569	5 534 416	533 052	120 070	285 587	48 037	77 456	54 064	38 308	19 658	
28	"ХРЕЩАТИК"	1 062 517	741 932	1 778 882	235 057	627 996	113 092	3 072 533	925 859	480 838	86 738	
29	ІМЕКСБАНК	3 249 131	348 762	851 781	61 526	405 309	22 652	1 997 303	746 696	252 465	58 412	
30	КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК	2 105 683	1 658 166	1 255 679	165 145	694 509	94 332	2 354 167	963 619	1 072 247	499 335	
31	УНІКРЕДИТ БАНК	3 509 527	3 509 527	1 344 169	541 201	1 155 841	509 798	623 347	445 963	319 780	211 704	
32	УНІВЕРСАЛ БАНК	1 806 562	1 379 465	657 415	190 759	367 806	35 051	2 491 417	1 783 807	664 802	469 696	
33	ПРАВЕКС-БАНК	1 210 896	1 197 241	682 789	148 620	439 402	77 818	2 486 316	1 067 413	706 134	245 556	
34	БТА БАНК	1 687 958	1 569 278	427 438	170 119	245 010	19 630	1 117 192	729 655	68 823	31 128	
35	"КИЇВСЬКА РУСЬ"	752 551	40 762	1 209 504	124 639	632 884	93 459	2 583 360	1 008 796	361 468	140 394	
36	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	511 309	359 734	4 166 785	981 899	3 527 353	862 809	29 004	7 101	29 004	7 101	
Група III (кількість банків у групі – 22)												
37	"СОЮЗ"	1 075 676	520 631	1 860 488	8 912	1 425 109	8 912	244 500	81 999	78 942	21 330	
38	МАРФІН БАНК	1 287 688	1 287 688	1 307 374	665 411	803 916	306 834	1 287 155	857 774	497 959	298 425	
39	ПІВДЕНКОМБАНК	278 753	116 001	1 386 094	37 355	504 571	30 440	1 451 024	573 422	195 407	101 808	
40	МЕГАБАНК	725 230	678 256	962 713	410 642	629 589	284 110	1 315 076	557 000	175 423	33 034	
41	"ТАВРИКА"	1 266 431	105 904	422 994	148 827	149 428	5 767	1 983 911	786 096	69 133	28 655	
42	КІБ "КРЕДІ АГРІКОЛЬ"	244 108	20 217	2 983 018	876 176	1 410 764	617 752	19 461	19 092	19 461	19 092	
43	ПІРЕУС БАНК МКБ	1 575 638	1 575 638	256 170	68 862	211 331	58 409	878 918	514 067	267 984	175 151	
44	УКРІНБАНК	1 137 836	627 037	683 280	37 370	218 838	23 200	1 457 308	661 836	180 897	79 881	
45	АКТАБАНК	172 790	167 789	1 454 336	444 823	496 143	41 886	1 459 326	1 118 324	132 198	25 490	
46	КРЕДОБАНК	47 659	42 653	828 670	195 493	627 704	164 363	1 804 466	695 726	331 912	111 067	
47	ПЛАТИНУМ БАНК	39 188	24 768	665 381	256 454	387 257	50 957	2 175 622	940 832	182 692	140 649	
48	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	482 136	328 901	2 096 761	99 409	1 036 313	82 895	511 762	239 312	103 974	12 474	

за станом на 01.01.2012 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

	Боргові цінні папери, емітовані банком		Інші залучені кошти	Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	Відстрочені податкові зобов'язання	Резерви за зобов'язаннями	Інші фінансові зобов'язання	Інші зобов'язання	Субординований борг	Зобов'язання, що пов'язані з довгостроковими активами ¹	Загальні зобов'язання	
	Усього	У тому числі в іноземній валюті									Усього	У тому числі в іноземній валюті
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
	561 668	482	5 813 456	20 913	4 910	38 800	18 464 389	295 570	1 225 747	0	128 371 495	74 433 219
	0	0	8 113 861	14 736	0	44 543	553 623	102 244	3 013 623	0	57 374 393	34 781 376
	204 267	0	0	0	413 107	7 875	352 060	83 438	827 416	0	56 321 499	13 691 182
	224	0	81 073	14	5 666	76 582	867 978	160 514	2 383 332	0	44 875 547	25 852 468
	15 924	0	0	0	0	38 870	523 827	166 732	2 027 711	0	33 599 153	24 037 675
	1 207 476	0	29 108	0	681	148 151	281 149	64 656	2 237 889	0	33 079 043	19 537 342
	810 386	0	31 122	0	172 061	12 526	678 105	93 665	1 665 186	0	33 010 559	24 317 885
	108	0	2 219 589	0	0	28 191	1 557 655	43 537	687 658	0	30 836 132	16 712 891
	13	13	16 710	0	0	113 825	1 330 290	1 251 791	3 875 830	0	31 609 303	21 098 146
	69 905	0	2 907 802	0	0	13 548	184 908	45 092	1 050 683	0	23 889 504	15 454 484
	259	172	3 425 344	0	2 427	3 500	113 477	52 890	425 873	0	22 710 316	6 876 347
	1 154 483	0	0	0	230 000	19 957	584 837	850 064	285 992	0	21 766 880	7 600 470
	7	0	8 627 553	0	0	104 792	96 696	46 652	1 603 325	0	19 357 740	15 526 211
	0	0	125 915	0	10 823	10 740	891 291	18 879	1 042 475	0	20 227 809	8 489 453
	0	0	0	393	79 164	4 635	828 383	8 415	466 859	0	16 558 395	8 459 227
	20 384	0	70 265	0	188 667	1 106	627 515	25 599	50 435	0	15 353 373	4 982 970
	772 787	0	0	0	6 365	38 728	97 957	7 501	471 216	0	14 717 661	9 982 543
	0	0	798 855	0	518	3 781	157 543	33 216	305 758	0	10 378 817	5 303 961
	0	0	0	0	0	1 338	60 902	54 219	43 162	0	9 067 005	7 795 311
	1	0	106 113	0	0	3 120	36 881	26 924	1 076 472	0	8 982 984	7 227 756
	0	0	124 166	8 280	4 922	4 527	160 755	7 522	143 727	0	8 620 302	4 558 171
	0	0	0	0	0	242	256 552	49 976	564 166	0	8 794 002	6 636 950
	42 162	0	0	0	133	3 897	1 593	797	0	0	7 271 438	518 044
	0	0	726 497	0	21 502	0	66 720	611 602	348 483	0	8 795 909	4 509 543
	0	0	54 707	0	1 939	4 018	20 180	22 810	50 411	0	5 364 922	459 378
	106 363	0	9 352	2 174	0	4 314	39 434	13 409	292 398	0	7 955 879	4 578 430
	0	0	0	0	0	15 385	19 986	21 917	1 223 603	0	7 465 968	6 962 501
	6 658	0	0	0	4 200	419	493 624	110 528	313 527	0	6 842 890	2 580 296
	5	0	1 131	860	300	0	18 336	2 332	103 867	0	6 225 046	1 264 827
	35 295	0	6 028	0	0	9 568	64 530	43 848	253 087	0	6 127 885	3 087 415
	0	0	8 021	11 237	9 270	3 035	30 102	33 850	77 640	0	5 650 198	4 612 633
	0	0	1 895	0	0	1 050	205 271	21 492	821 259	0	6 006 362	4 353 952
	1	0	0	0	0	2 145	167 518	72 113	123 718	0	4 745 495	2 635 683
	0	0	0	0	0	35	784 721	168 996	0	0	4 186 340	3 411 135
	0	0	81 592	0	8 858	22	309 572	40 868	227 674	0	5 214 001	1 510 993
	0	0	0	0	65 189	6 689	6 965	3 013	0	0	4 788 954	1 355 928
	806 532	0	0	0	3 131	7 044	14 494	151	221 915	0	4 233 932	622 103
	0	0	36	1 931	5 801	4 251	28 569	119 488	0	0	4 042 293	2 837 770
	0	0	119 793	0	0	1 138	823 712	4 938	128 214	0	4 193 666	1 547 518
	319 312	0	333 238	1 080	0	117	16 843	3 636	211 618	0	3 888 862	2 169 683
	225 839	167 531	27 998	2 491	532	3	851	2 523	79 979	0	4 013 553	1 288 664
	0	0	0	3 492	0	1 881	118 219	5 034	229 632	0	3 604 844	1 220 388
	0	0	3	0	0	35	479 832	7 605	410 557	0	3 608 757	3 047 538
	0	0	21 300	0	12 135	671	6 542	3 928	90 294	0	3 413 295	1 417 971
	3 901	0	0	908	0	1 900	375 611	2 009	0	0	3 470 780	2 096 975
	0	0	44 726	1	0	2 127	60 287	7 561	277 870	0	3 073 369	1 275 617
	45 409	0	260 176	5 150	4 442	670	45 489	27 147	111 215	0	3 379 889	1 594 352
	0	0	0	2 154	0	0	787	2 895	86 628	0	3 183 124	1 638 204

¹ Зобов'язання, що пов'язані з довгостроковими активами, призначеними для продажу, чи групами вибуття.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
49	АКТИВ-БАНК	647 550	56 155	1 194 575	676 661	178 025	31 330	991 967	427 820	52 964	16 927	
50	БАНК "З/4"	1 629 574	1 034 319	44 837	0	26 589	0	82 494	28 497	22 387	22 150	
51	ІНДУСТРІАЛБАНК	426 795	264 287	855 998	490 587	282 771	107 774	1 277 517	462 786	358 413	59 795	
52	БМ БАНК	825 512	748 519	1 165 769	162 407	187 354	32 327	900 161	530 393	77 303	41 550	
53	ЗЛАТОБАНК	845 287	459 468	724 885	278 904	255 066	48 361	1 120 884	731 930	56 451	36 722	
54	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	844 305	578 221	621 310	87 097	149 837	23 034	1 085 199	405 595	97 501	44 710	
55	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	70 936	55 935	1 510 608	503 039	383 382	26 098	1 111 382	592 908	63 275	7 600	
56	ЄВРОГАЗБАНК	716 049	443 104	260 668	21 703	47 319	1 844	840 776	516 883	26 569	14 624	
57	ТЕРРА БАНК	920 105	721 848	818 975	346 863	171 680	8 633	732 046	386 939	72 236	38 464	
58	ДІАМАНТБАНК	422 232	224 553	898 681	86 546	408 386	56 478	1 233 841	540 707	91 659	54 528	
Група IV (кількість банків у групі – 117)												
59	СЕБ БАНК	1 772 670	1 772 660	547 125	124 458	494 247	78 668	363 677	224 591	177 573	97 555	
60	ФОЛЬКСБАНК	1 840 273	1 840 270	237 231	27 270	155 515	22 610	275 633	109 711	116 289	60 654	
61	КОНВЕРСБАНК	1 329 545	1 310 017	599 827	6 176	132 750	385	589 453	181 558	92 220	16 744	
62	"КИЇВ"	1 202 283	55 930	97 686	3 903	47 103	2 584	594 282	164 688	49 192	16 219	
63	ЕКСПРЕС-БАНК	112 600	0	824 540	218 681	704 992	200 971	1 264 944	200 799	595 924	19 701	
64	БАНК КІПРУ	1 056 458	1 056 394	340 892	101 817	191 964	67 615	534 586	237 915	52 775	28 259	
65	ІНТЕГРАЛ-БАНК	1 361 044	922 045	140 346	14 927	89 415	14 927	298 640	220 697	74 961	51 470	
66	ПРОКРЕДИТ БАНК	0	0	417 146	63 843	373 664	60 176	1 113 915	672 459	531 722	367 248	
67	ТАСКОМБАНК	380 101	345 800	977 697	335 350	708 846	185 512	723 695	407 148	83 744	63 355	
68	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	497 819	349 164	757 225	470 225	438 123	212 060	765 853	576 183	38 911	9 375	
69	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	265 931	124 468	955 071	27 227	345 274	13 866	879 386	678 558	7 356	4 028	
70	ЕРДЕ БАНК	322 906	146 066	190 981	28 059	126 383	3 091	532 606	196 837	37 938	5 822	
71	ЕКСПОБАНК	521 549	187 155	393 328	75 287	188 080	40 936	845 756	543 126	144 585	105 995	
72	ФІНБАНК	901 009	355 494	470 874	141 059	111 546	13 609	503 693	237 304	92 441	47 074	
73	БАНК "КАМБІО"	117 563	22 424	777 240	222 612	516 161	46 526	739 970	463 257	97 162	51 272	
74	ФОРТУНА-БАНК	282 267	120 843	673 424	70 191	280 665	59 407	541 766	406 682	9 417	3 401	
75	МІСТО БАНК	716 481	205 334	531 101	163 518	327 839	5 263	266 740	142 839	24 630	14 699	
76	ЕНЕРГОБАНК	259 072	220 042	541 008	85 033	252 899	16 432	627 609	217 804	77 682	17 879	
77	МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	196 185	102 175	937 045	481 496	715 092	453 239	493 737	314 603	69 561	25 818	
78	"ГЛОБУС"	1 040 179	541 587	85 521	11 146	43 254	4 032	383 783	207 975	148 065	99 426	
79	АСТРА БАНК	161 686	161 672	178 233	32 731	79 520	20 819	266 894	22 839	26 647	7 353	
80	"АРКАДА"	246 973	0	365 782	2 107	145 915	2 107	462 242	6 895	1 905	41	
81	"ДЕМАРК"	330 913	262 738	243 829	69 224	68 198	2 763	733 841	150 159	89 562	2 086	
82	БАНК "МЕРКУРІЙ"	127 786	0	294 523	72 389	134 809	72 200	739 692	238 193	144 086	24 928	
83	БАНК "ПЕРШИЙ"	99 046	59 095	344 990	77 645	200 036	8 015	717 895	433 090	115 987	30 198	
84	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	793 410	793 410	116 821	19 261	79 386	8 709	34 222	26 772	4 242	2 104	
85	"ДАНІЕЛЬ"	391 779	196 709	336 766	10 496	235 308	4 273	572 186	339 746	24 237	7 214	
86	ІДЕЯ БАНК	233 992	55 921	169 361	12 527	74 530	7 086	841 431	178 300	16 779	4 461	
87	БАНК "РУСКИЙ СТАНДАРТ"	898 001	96 876	37 067	479	4 622	479	186 216	63 757	73 679	12 110	
88	ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	30 025	0	447 128	46 001	85 144	21 205	622 903	261 212	18 138	2 537	
89	БАНК "ЗОЛОТІ ВОРОТА"	0	0	506 204	46 943	228 181	3 412	630 239	322 782	81 294	16 231	
90	АКЦЕНТ-БАНК	478 883	303 693	128 470	192	18 625	190	547 300	315 872	37 869	17 264	
91	АПЕКС-БАНК	861 338	460 098	6 959	123	6 379	123	108 873	90 927	6 273	6 220	
92	"ЮНЕКС"	241 821	95 651	324 598	38 656	144 974	13 960	351 167	169 903	83 052	18 264	
93	ПОЛТАВА-БАНК	0	0	428 794	40 102	247 776	34 391	556 529	62 962	131 461	5 584	
94	АВАНТ-БАНК	464 038	343 091	484 229	3 202	127 949	2 576	83 201	53 401	25 244	2 983	
95	"БАЗИС"	25 617	0	230 608	68 242	108 478	25 296	479 159	126 622	106 786	21 775	
96	"ТК КРЕДИТ"	37 979	0	815 572	206 725	636 293	206 032	63 346	16 121	3 766	992	
97	ДІВІ БАНК	582 386	460 612	256 743	0	226 743	0	142	129	142	129	
98	УКРГАЗПРОМБАНК	248 186	183 468	201 966	19 214	98 811	10 693	372 063	194 162	25 994	4 713	
99	"КАПІТАЛ"	75 682	17 758	273 831	23 843	37 697	8 548	459 846	138 619	34 561	9 446	
100	АВТОКРАЗБАНК	97 065	15 447	320 813	80 474	88 502	17 725	377 512	79 653	45 019	2 328	
101	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	59 847	2	252 935	103 870	119 416	29 827	408 201	206 034	17 494	7 863	
102	ЄВРОБАНК	181 676	99 627	452 734	63 409	158 315	59 843	241 299	145 290	30 647	24 288	
103	ЄКАТЕРИНОСЛАВСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	23 533	0	667 335	1 353	100 312	1 353	25 019	1 564	10 410	257	
104	БАНК "ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА"	183 289	169 721	315 670	91 005	159 232	28 869	269 825	200 757	57 808	24 896	
105	БАНК "УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	317 239	121 990	83 046	38 056	39 592	6 685	188 885	123 103	21 540	11 683	
106	БАНК "НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	15 150	0	344 619	34 672	206 092	28 890	405 337	77 822	53 478	10 687	
107	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	145 543	43 312	130 205	20 712	78 674	2 931	351 073	201 750	40 408	14 491	
108	КОМІНВЕСТБАНК	293 412	255 432	80 468	12 568	72 162	10 944	364 602	210 489	112 856	37 120	
109	"НОВИЙ"	94 414	91 883	336 392	80 256	216 180	62 555	196 936	27 951	12 974	628	
110	ЗАХІДІНКОМБАНК	5 088	0	189 767	7 800	63 233	6 513	347 136	144 540	35 950	18 322	
111	"ПОРТО-ФРАНКО"	159 244	50 671	139 470	15 009	26 214	3 394	348 449	306 477	89 585	86 119	
112	"ЛЬВІВ"	27 589	27 589	199 129	49 644	64 454	3 780	337 575	153 208	21 336	5 158	

	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
	0	0	0	183	913	28	1 948	4 736	0	0	2 841 899	1 160 852
	0	0	0	0	2 077	44	1 262 652	437	0	0	3 022 116	2 118 227
	0	0	8 067	9 092	50 216	994	20 952	12 063	0	0	2 661 693	1 230 669
	0	0	0	0	0	44	68 901	5 768	110 292	0	3 076 448	1 619 864
	0	0	12 065	62	0	12	25 831	3 533	231 939	0	2 964 496	1 734 446
	19 743	0	3 604	4 270	188	368	3 943	3 177	0	0	2 586 105	1 075 756
	0	0	389	1 430	771	1 205	7 432	5 615	162 054	0	2 871 822	1 278 676
	5 328	0	0	0	0	327	925 558	899	25 297	0	2 774 902	1 907 188
	0	0	113 692	0	696	284	4 956	1 270	56 000	0	2 648 026	1 456 274
	0	0	0	69	1 340	3 128	9 046	3 779	20 042	0	2 592 158	852 888
	0	0	0	8	57 473	0	17 312	10 765	0	0	2 769 030	2 130 811
	0	0	2 011	0	10 138	1 078	2 111	5 303	157 113	0	2 530 892	2 136 353
	10 811	687	0	800	0	378	1 449	1 326	82 717	0	2 616 307	1 502 985
	0	0	1 900	610	15 853	117	2 668	5 868	0	0	1 921 267	224 933
	0	0	0	9 375	7 464	2 000	21 691	4 892	0	0	2 247 506	419 583
	0	0	0	0	3 437	5	3 338	11 066	0	0	1 949 783	1 397 960
	0	0	0	0	1 291	67	478 295	813	50 435	0	2 330 931	1 633 555
	102 751	0	336 423	0	0	4 493	41 286	416	117 144	0	2 133 575	1 225 014
	42 036	0	0	0	30	168	1 158	943	55 234	0	2 181 062	1 088 384
	0	0	757	389	145	12	52 386	978	0	0	2 075 563	1 447 269
	3	0	0	0	276	106	19 193	2 055	83 820	0	2 205 840	848 836
	0	0	25 000	0	1 385	19 999	925 337	728	0	0	2 018 942	1 237 555
	52 957	52 957	0	0	7 973	52	2 354	2 038	108 184	0	1 934 192	951 391
	0	0	0	0	0	389	70 224	50 920	60 817	0	2 057 926	834 391
	21 640	20 580	33 000	0	0	31	2 148	926	65 204	0	1 757 721	742 221
	0	0	0	952	0	251	377	1 583	0	0	1 500 622	597 909
	0	0	0	0	80	81	15 062	5 221	0	0	1 534 765	526 260
	0	0	32 913	0	2 777	104	19 894	2 218	99 873	0	1 585 467	624 193
	0	0	0	66	1 284	0	7 448	634	65 439	0	1 701 838	963 780
	0	0	0	35	1 615	1 239	71 949	719	0	0	1 585 039	780 293
	0	0	0	0	12 893	14	7 192	4 677	0	0	631 589	217 376
	0	0	0	149	3 443	6 487	148 356	2 602	0	0	1 236 034	9 002
	0	0	0	0	0	1 340	1 496	952	0	0	1 312 372	482 208
	0	0	52 484	345	14 716	16	1 071	3 746	65 048	0	1 299 427	310 804
	0	0	0	640	3 926	62	49 639	2 907	0	0	1 219 106	619 065
	0	0	554	0	9 745	5 785	36 452	1 705	0	0	998 693	880 947
	0	0	0	70	1 216	360	274	2 480	16 500	0	1 321 632	547 236
	0	0	0	722	16	1	28 823	1 370	0	0	1 275 715	247 550
	101 459	0	0	102	0	0	22 686	51 423	44 019	0	1 340 972	205 142
	0	0	0	2 265	0	84	3 385	4 445	0	0	1 110 235	307 534
	0	0	3 017	0	0	51	2 168	942	120 930	0	1 263 552	369 988
	0	0	0	0	16	0	18 661	6 921	0	0	1 180 251	623 778
	8 035	8 035	0	0	67	91	103 003	413	0	0	1 088 780	662 165
	0	0	0	574	209	110	1 617	2 642	0	0	922 738	304 546
	0	0	0	245	22 207	0	2 377	818	10 042	0	1 021 013	103 160
	0	0	0	102	0	0	268	604	77 109	0	1 109 550	438 293
	161 158	51 873	0	0	0	44	4 564	475	114 367	0	1 015 992	351 145
	0	0	0	50	144	0	69	733	3 500	0	921 393	222 857
	0	0	0	0	0	0	2	60	125 170	0	964 503	585 911
	52 791	29 418	35 964	0	0	0	16 599	2 399	0	0	929 968	441 387
	0	0	29 800	0	121	15	13 005	590	40 000	0	892 890	180 505
	0	0	30 604	0	6 840	21	1 863	2 271	60 294	0	897 282	206 280
	119 334	68 633	0	0	0	8	425	601	0	0	841 350	378 608
	0	0	208	0	57	299	154	30 368	69 946	0	976 741	308 469
	0	0	0	9	546	0	12 186	1 063	0	0	729 691	2 921
	0	0	0	0	594	18	2 510	706	79 898	0	852 509	541 722
	0	0	0	0	24	0	247 064	20 687	0	0	856 945	501 954
	60 680	3 793	0	0	0	79	7 059	80 566	41 000	0	954 491	116 422
	0	0	0	0	0	410	4 733	3 369	30 253	0	665 587	266 425
	10 508	3 813	0	0	155	88	682	664	0	0	750 578	482 614
	0	0	0	0	0	12	1 013	6 653	76 056	0	711 476	220 079
	0	0	0	0	0	109	12 786	6 611	0	0	561 497	152 454
	0	0	0	49	0	16	3 374	495	18 918	0	670 014	374 916
	21 390	0	20 640	0	0	6	1 778	541	53 270	0	661 919	304 489

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
113	ФІНРОСТБАНК	154 316	14 901	121 689	221	63 899	221	309 351	78 189	39 298	5 703	
114	БАНК "РЕНЕСАНС КАПІТАЛ"	354 035	203 181	13 391	8	13 391	8	36 715	15 961	7 948	1	
115	"ПРЕМІУМ"	205 188	138 786	243 000	5 559	238 597	1 200	11 422	8 673	2 328	434	
116	МЕТАБАНК	20 117	20 117	146 958	3 955	126 324	2 533	409 596	103 733	64 821	9 346	
117	РАДИКАЛ БАНК	74 119	0	253 378	32 939	113 260	30 526	118 101	45 725	14 364	9 383	
118	"КОНТРАКТ"	172 404	85 585	109 175	8 621	84 104	7 691	182 623	82 615	10 453	8 053	
119	БАНК "БОГУСЛАВ"	93 789	64 201	178 785	7 901	90 642	1 541	151 612	82 229	16 471	12 704	
120	"ГРАНТ"	22 203	12 087	186 282	30 951	103 973	30 152	223 675	104 348	46 715	12 239	
121	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	29 213	0	172 293	41 842	131 302	34 293	252 818	131 889	15 515	5 378	
122	УНІКОМБАНК	3 868	0	85 204	669	5 481	669	7 373	647	790	3	
123	СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК	120 242	0	96 142	5 291	72 371	4 570	256 884	186 436	56 915	28 482	
124	АГРОКОМБАНК	123 093	58 224	169 355	10 716	136 415	7 829	98 026	49 190	14 964	7 690	
125	"МОРСЬКИЙ"	62 444	7 670	90 508	27 333	42 477	14 427	242 246	103 349	41 107	12 934	
126	РЕАЛ БАНК	31 345	10 920	91 110	10 622	71 421	7 195	212 240	62 963	49 279	17 186	
127	УКРКОМУНБАНК	0	0	131 766	1 244	121 854	962	226 367	45 874	58 172	9 261	
128	ІНПРОМБАНК	83 060	0	369 920	182 131	316 933	161 979	209 224	53 544	123 033	35 449	
129	КЛАСИКБАНК	159 166	53 033	49 154	0	49 154	0	29 394	10 888	12 316	727	
130	ІНВЕСТБАНК	90 000	0	57 023	3 027	40 972	3 027	186 258	99 623	30 583	12 571	
131	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	114 964	76 980	154 662	93 361	24 487	12 458	57 553	48 183	8 329	5 265	
132	ПРОМЕКОНОМБАНК	8 126	0	14 117	115	12 540	115	260 227	32 978	3 560	1 261	
133	ЄВРОПРОМБАНК	37 709	17 316	76 820	36 121	17 823	697	216 075	165 778	6 141	2 995	
134	АСВІО БАНК	31 734	31 734	87 251	18 065	47 327	9 205	209 479	8 173	3 176	2 767	
135	ДОЙЧЕ БАНК ДБУ	0	0	247 766	75 147	184 394	66 188	0	0	0	0	
136	"УКООПСПІЛКА"	3 995	3 995	255 305	24 064	154 972	307	53 308	12 973	17 650	7 798	
137	ПОЛІКОМБАНК	44 054	36 614	51 479	12 667	39 884	8 024	165 368	41 029	53 740	9 342	
138	АКОРДБАНК	18 275	18 275	71 756	1 671	33 434	1 671	151 327	88 436	29 038	21 760	
139	РЕГІОН-БАНК	54 179	23 188	64 922	6 718	53 837	6 630	153 135	51 614	17 524	1 022	
140	"АКСІОМА"	10 707	0	35 022	344	22 254	344	32 585	10 105	616	528	
141	ДІАПАЗОН-МАКСИМУМ БАНК	132 843	50 053	56 504	195	19 782	195	78 808	58 125	19 774	7 952	
142	ФІНЕКСБАНК	0	0	195 451	1 251	195 451	1 251	70 485	36 721	21 183	18 624	
143	БАНК "ВОСТОК"	7 439	509	16 866	637	1 894	637	8 426	4 019	4 796	1 282	
144	ЛЕГБАНК	30 598	17 178	75 406	9 506	70 529	7 663	119 079	65 281	24 289	22 640	
145	ІНТЕРБАНК	50 413	17 653	70 404	36 246	35 910	3 454	110 786	67 031	31 851	16 827	
146	КРЕДИТВЕСТ БАНК	159 316	111 414	55 894	7 825	53 692	7 825	19 272	12 855	8 849	5 917	
147	АРТЕМ-БАНК	72 944	59 666	26 033	4 244	17 460	832	105 913	66 594	8 672	2 575	
148	БАНК "СІЧ"	65 420	34 019	63 557	856	54 269	399	53 593	41 310	4 234	4 078	
149	ПРОФІН БАНК	49 892	0	28 375	4 394	21 123	3 993	56 619	3 407	19 443	1 878	
150	БАНК "ТРАСТ"	146 081	126 048	11 404	4 750	7 436	2 111	31 177	3 493	599	17	
151	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	17 513	17 507	106 085	2 089	106 085	2 089	57 076	39 386	18 097	3 112	
152	"ЦЕНТР"	139 822	131 832	20 136	0	15 109	0	12 639	6 424	2 106	1 429	
153	"СТОЛИЧНИЙ"	27 964	27 964	24 452	4 538	24 365	4 538	109 204	9 329	15 207	246	
154	КРЕДИТ ОПТИМА БАНК	71 781	51 781	22 454	1	2 220	1	58 012	8 236	240	213	
155	"КОНКОРД"	500	0	141 702	0	23 087	0	11 875	2 260	2 518	996	
156	"СТАНДАРТ"	72 524	18 671	32 902	0	17 240	0	37 627	24 033	2 008	1 888	
157	МОТОР-БАНК	0	0	98 170	44 358	87 666	44 358	35 597	14 111	9 948	381	
158	ОКСІ БАНК	7 890	7 890	17 487	5 490	12 780	3 911	103 879	63 837	6 434	3 237	
159	БАНК "РИНКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ"	0	0	82 657	2	66 550	2	28 067	6 093	1 334	0	
160	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	1 132	1 132	17 739	2 537	17 739	2 537	20 413	15 027	14 392	12 606	
161	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	0	0	67 614	5 605	9 812	1 282	34 174	4 280	1 029	66	
162	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	0	0	48 633	1 580	33 222	795	49 510	12 034	8 652	874	
163	ПРАЙМ-БАНК	24 972	4 972	9 181	1 295	9 180	1 295	61 005	58 997	3 356	1 804	
164	БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	20 000	0	17 813	7 559	15 789	7 559	40 695	8 734	6 356	1 107	
165	ГРІН БАНК	44 630	0	197	2	0	0	24 318	6 016	0	0	
166	РАДАБАНК	0	0	16 778	601	16 350	601	13 011	8 209	279	228	
167	ІНТЕРКРЕДИТБАНК	0	0	32 739	0	7 727	0	104	0	0	0	
168	УКРБУДІНВЕСТБАНК	0	0	19 327	10	1 350	10	18 859	16 323	11 816	9 996	
169	БАНК "ВЕЛЕС"	0	0	10 244	47	10 244	47	10 048	1 995	1 254	1 204	
170	"ФАМІЛЬНИЙ"	8 819	8 789	13 091	6 710	7 464	1 093	5 642	3 918	4 838	3 347	
171	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	23 010	23 010	11 246	0	11 010	0	0	0	0	0	
172	ТММ-БАНК	0	0	6 655	99	6 655	99	36 645	13 737	2 324	1 880	
173	БАНК "АЛЬЯНС"	0	0	7 098	212	5 424	212	1 074	512	94	37	
174	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	0	0	35 149	6 020	32 299	6 020	19 696	3 678	4 715	302	
175	БАНК "СТОЛИЦЯ"	56 758	0	11 687	2 138	11 137	2 138	33 608	10 136	12 626	4 387	

	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
	0	0	0	120	702	29	835	36 079	39 297	0	662 417	93 326
	0	0	72	0	0	1 017	40 959	5 799	52 730	0	504 718	271 902
	0	0	0	0	0	12	76	163	0	0	459 862	153 017
	0	0	0	250	408	59	1 200	1 320	12 177	0	592 085	140 029
	56 767	23 694	13 751	0	5	66	7 648	136	0	0	523 972	102 359
	0	0	0	81	0	3 237	41 078	399	15 547	0	524 545	227 225
	0	0	0	100	215	108	392	38	0	0	425 039	154 455
	0	0	0	270	403	12	764	400	23 481	0	457 489	171 089
	0	0	0	325	8 098	110	1 590	364	38 217	0	503 028	183 100
	0	0	0	712	0	0	76	32	0	0	97 265	1 317
	0	0	0	0	9 950	1 177	2 436	206	16 471	0	503 507	210 975
	1 012	0	22 000	143	0	582	1 242	706	17 087	0	433 246	118 277
	0	0	0	0	0	97	1 632	259	0	0	397 186	138 352
	0	0	0	202	2 063	7	4 958	394	60 320	0	402 639	88 679
	0	0	0	0	10 924	154	5 915	709	0	0	375 834	47 359
	0	0	0	41	0	25	1 795	2 561	0	0	666 624	235 676
	0	0	0	0	0	28	1 121	57	0	0	238 919	63 921
	0	0	0	442	0	1	2 829	162	27 085	0	363 800	130 228
	0	0	0	40	7 001	7	117	145	34 801	0	369 289	243 099
	0	0	9 489	0	0	86	9 953	347	75 072	0	377 418	33 173
	0	0	0	224	0	30	144	639	0	0	331 641	219 223
	0	0	0	141	0	0	96	716	0	0	329 415	57 972
	0	0	0	0	467	37 274	1 876	2 327	0	0	289 709	113 952
	0	0	0	131	618	36	168	61	0	0	313 623	41 082
	0	0	0	164	14 444	1	304	451	30 261	0	306 525	90 477
	36 952	36 952	0	0	8	115	331	1 359	34 148	0	314 270	179 571
	0	0	0	142	0	0	415	386	47 337	0	320 517	81 604
	0	0	0	138	447	5	186	130 053	50 422	0	259 564	10 449
	0	0	0	0	0	0	22	393	14 122	0	282 691	108 379
	0	0	0	0	1	283	104	121	11 484	0	277 930	37 987
	0	0	0	0	0	0	416	1 984	0	0	35 131	5 248
	0	0	0	0	1 985	0	1 823	55 425	20 270	0	304 588	99 805
	0	0	0	0	31	0	454	18 354	61 692	0	312 134	158 521
	0	0	0	909	0	10	81	3	44 154	0	279 639	176 257
	0	0	20 592	4	1 632	4	226	225	47 133	0	274 707	198 399
	50 049	0	0	0	0	21	39	182	0	0	232 861	76 206
	0	0	1 495	0	434	22	3 245	70 943	8 055	0	219 079	16 298
	0	0	0	0	1 522	0	90	269	53 480	0	244 024	187 779
	0	0	0	161	0	735	256	901	15 640	0	198 368	74 783
	0	0	0	0	26	1	36	45	0	0	172 704	138 256
	0	0	0	0	0	0	613	34 150	0	0	196 384	41 832
	0	0	0	16	0	0	7	262	63 060	0	215 593	60 019
	0	0	0	0	658	68	5	209	12 000	0	167 018	2 326
	0	0	0	94	0	0	1 705	35 378	12 104	0	192 335	42 711
	0	0	0	2 082	11	3	180	472	0	0	136 516	58 473
	0	0	0	269	0	73	124	406	0	0	130 129	77 222
	0	0	0	70	0	0	164	39	0	0	110 998	6 095
	0	0	0	0	144	0	371	490	0	0	40 289	18 774
	0	0	0	8	1 861	0	43	283	17 634	0	121 616	27 520
	0	0	0	0	448	200	455	102	0	0	99 348	13 624
	0	0	0	40	0	20	4 504	121	35 278	0	135 122	66 560
	0	0	0	105	0	218	170	31 247	40 232	0	150 481	16 362
	0	0	0	9	61	0	104	20 042	36 353	0	125 715	33 200
	0	0	0	51	0	128	280	445	0	0	30 694	9 047
	0	0	0	0	0	0	122	80	0	0	33 045	0
	0	0	3 500	63	0	6	51	26 623	0	0	68 429	37 793
	0	0	0	2	5	259	19 710	1	0	0	40 270	2 043
	0	0	0	0	3 575	2	3 474	33 140	45 749	0	113 491	56 202
	0	0	0	0	13	0	60	24 412	32 109	0	90 851	23 010
	0	0	0	0	451	1	5	72	0	0	43 829	13 837
	0	0	0	0	62	0	5 844	49 014	0	0	63 091	5 886
	0	0	0	156	37	150	127	309	19 600	0	75 224	9 710
	0	0	0	0	7 341	186	168	936	2 209	0	112 894	12 340

Структура власного капіталу банків України

№ п/п	Назва банку	Статутний капітал	Власні акції (частки, паї), що викуплені в акціонерів (учасників)	Емісійні різниці	Резерви, капіталізовані дивіденди та інші фонди банку	
1	2	3	4	5		
Група I (кількість банків у групі – 17)						
1	ПРИВАТБАНК	13 545 172	0	19 709	1 177 136	
2	УКРЕКСІМБАНК	16 413 486	0	0	143 641	
3	ОЩАДБАНК	14 496 000	0	0	1 168 399	
4	РАЙФФАЙЗЕН БАНК "АВАЛЬ"	3 002 775	-409	3 032 086	277 093	
5	УКРСОЦБАНК	1 270 000	0	1 001 011	2 149 067	
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	5 298 715	-13 523	0	0	
7	ВТБ БАНК	5 415 784	0	0	0	
8	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	3 294 492	0	101 660	636 171	
9	УКРСИББАНК	7 511 665	0	811 260	843 380	
10	АЛЬФА-БАНК	4 639 121	0	6	229 881	
11	"НАДРА"	3 890 363	0	638 910	0	
12	ДЕЛЬТА БАНК	827 000	0	0	98 301	
13	ОТП БАНК	2 868 191	0	2 754	28 175	
14	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	2 000 000	0	0	0	
15	БРОКБІЗНЕСБАНК	2 030 400	0	0	54 403	
16	УКРГАЗБАНК	10 000 000	0	135 942	10 058	
17	ДОЧІРНИЙ БАНК СБЕРБАНКУ РОСІЇ	2 992 461	0	170 558	125 252	
Група II (кількість банків у групі – 19)						
18	КРЕДИТПРОМБАНК	2 635 938	0	200 462	5 915	
19	ІНГ БАНК УКРАЇНА	731 298	0	0	358 119	
20	БАНК "ФОРУМ"	5 934 619	0	0	38 638	
21	"ПІВДЕННИЙ"	956 894	0	335 564	124 739	
22	ЕРСТЕ БАНК	1 370 500	0	490 000	3 529	
23	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	1 850 000	0	0	56 599	
24	ВІЕЙБІ БАНК	1 248 619	0	430 119	16 129	
25	РОДОВІД БАНК	12 359 299	0	535 524	573 038	
26	БАНК "КРЕДИТ ДНІПРО"	315 000	0	0	186 362	
27	СВЕДБАНК	5 440 928	0	0	4 126	
28	"ХРЕЩАТИК"	728 861	0	0	36 354	
29	ІМЕКСБАНК	990 000	0	0	68 590	
30	КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК	1 050 000	0	0	31 945	
31	УНІКРЕДИТ БАНК	653 508	0	2 018	153 846	
32	УНІВЕРСАЛ БАНК	1 152 672	0	527 485	27 986	
33	ПРАВЕКС-БАНК	937 280	0	295 398	1 332	
34	БТА БАНК	1 500 000	0	3	28 318	
35	"КИЇВСЬКА РУСЬ"	416 080	0	0	20 877	
36	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	66 500	0	253 091	74 711	
Група III (кількість банків у групі – 22)						
37	"СОЮЗ"	336 000	0	0	2 421	
38	МАРФІН БАНК	330 000	0	80 212	79 106	
39	ПІВДЕНКОМБАНК	300 000	0	0	56 934	
40	МЕГАБАНК	500 000	0	138	99 823	
41	"ТАВРИКА"	300 000	0	0	69 154	
42	КІБ "КРЕДІ АГРІКОЛЬ"	172 929	0	0	215 838	
43	ПІРЕУС БАНК МКБ	1 627 792	0	0	41 245	
44	УКРІНБАНК	305 000	0	12	29 378	
45	АКТАБАНК	320 000	0	12	5 148	
46	КРЕДОБАНК	1 918 969	0	38	40 176	
47	ПЛАТИНУМ БАНК	380 567	0	0	900	
48	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	439 693	0	0	86 454	
49	АКТИВ-БАНК	312 750	0	0	81 194	

за станом на 01.01.2012 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

	Резерви переоцінки необоротних активів			Резерви переоцінки цінних паперів	Резерви переоцінки за операціями хеджування	Прибуток/збиток минулих років	Прибуток/збиток поточного року	Усього власного капіталу	Усього пасивів
	Усього	У тому числі:							
		резерви переоцінки нерухомості	резерви переоцінки нематеріальних активів						
	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	355 508	351 222	0	77 144	0	146 494	1 425 816	16 746 978	145 118 473
	1 067 820	1 067 725	0	-30 455	0	46 435	88 114	17 729 041	75 103 435
	1 116 587	1 113 811	0	11 708	0	323 295	530 991	17 646 979	73 968 478
	1 199 327	1 199 229	0	-11 608	0	-1 058 058	30 655	6 471 861	51 347 408
	2 144 261	2 143 618	0	20 963	0	7 618	14 853	6 607 773	40 206 926
	2 165 013	2 163 854	0	44 795	0	-2 443 089	29 977	5 081 888	38 160 931
	166 213	165 823	0	18 216	0	-2 125 091	581 525	4 056 647	37 067 206
	698 427	523 767	0	81 159	0	-1 050 145	268 155	4 029 920	34 866 052
	7 872	6 376	7 791	7 697	0	-4 205 618	-3 717 329	1 258 927	32 868 231
	172 977	172 977	0	-65 007	0	-919 363	17 454	4 075 070	27 964 574
	189 623	189 623	0	0	0	-691 980	2 001	4 028 916	26 739 232
	0	0	0	54 896	0	0	469 338	1 449 536	23 216 416
	0	0	0	-53 900	0	0	581 760	3 426 980	22 784 720
	32 726	11 408	0	190	0	-174 920	-79 163	1 778 833	22 006 642
	270 771	270 771	0	-3 825	0	7 278	22 848	2 381 875	18 940 271
	225 239	225 006	0	85 045	0	-4 038 196	-3 613 984	2 804 104	18 157 477
	139 048	139 048	0	9 130	0	-1 478 668	257 081	2 214 861	16 932 522
	92 508	92 508	0	-38 680	0	-83 431	-683 808	2 128 905	12 507 722
	0	0	0	0	0	442 210	172 603	1 704 230	10 771 234
	100 140	100 140	0	16 193	0	-3 821 239	-777 209	1 491 141	10 474 126
	128 239	128 239	0	-10 598	0	0	53 200	1 588 037	10 208 339
	0	0	0	-682	0	-479 520	-171 992	1 211 834	10 005 837
	0	0	0	0	0	0	1 220	1 907 819	9 179 257
	64 507	64 507	0	0	0	-929 598	-497 361	332 415	9 128 325
	113 474	113 474	0	-54 542	0	-8 480 128	-1 399 093	3 647 572	9 012 494
	96 447	0	0	272	0	0	1 959	600 040	8 555 919
	47 724	47 724	0	0	0	-4 019 058	-520 220	953 499	8 419 467
	22 943	22 943	0	6 493	0	-209 409	-35 955	549 288	7 392 178
	3 795	3 795	0	0	0	0	16 464	1 078 849	7 303 895
	0	0	0	-7 653	0	-356 526	45 964	763 731	6 891 616
	32	0	0	0	0	59 259	36 954	905 617	6 555 815
	599	599	0	18	0	-834 999	-418 667	455 093	6 461 455
	241 859	240 272	0	-1	0	-283 895	-131 649	1 060 324	5 805 819
	17 050	17 050	0	7 342	0	0	4 775	1 557 488	5 743 828
	76 905	76 905	0	0	0	-90 960	7 277	430 179	5 644 180
	0	0	0	-18 215	0	0	409 216	785 303	5 574 256
	0	0	0	10 282	0	0	1 900	350 602	4 584 535
	28 534	28 534	0	2 200	0	0	1 128	521 180	4 563 473
	4 473	4 375	0	-2	0	0	7 211	368 616	4 562 282
	48 692	48 692	0	-981	0	0	3 493	651 166	4 540 029
	0	0	0	-1 089	0	0	2 976	371 041	4 384 594
	33 649	0	0	0	0	0	194 311	616 727	4 221 570
	24 767	24 767	0	3 440	0	-495 721	-649 574	551 950	4 160 707
	259 309	259 309	0	0	0	-20 815	7 531	580 414	3 993 709
	0	0	0	3 032	0	0	2 838	331 030	3 801 811
	206 135	206 135	0	3 267	0	-1 541 468	93 630	720 748	3 794 117
	0	0	0	0	0	-9 371	2 970	375 067	3 754 956
	50 036	50 036	0	-131	0	0	-41 104	534 947	3 718 071
	166 609	166 609	0	174	0	509	1 244	562 480	3 404 378

1	2	3	4	5	
50	БАНК "З/4"	185 000	0	0	295
51	ІНДУСТРІАЛБАНК	607 798	0	8 022	136 842
52	БМ БАНК	419 908	0	0	5 383
53	ЗЛАТОБАНК	262 500	0	0	2 377
54	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	500 000	0	9 540	36 472
55	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	134 160	0	11 436	34 309
56	ЄВРОГАЗБАНК	200 000	0	0	6 076
57	ТЕРРА БАНК	257 141	0	0	6 649
58	ДІАМАНТБАНК	210 000	0	0	58 048
Група IV (кількість банків у групі – 117)					
59	СЕБ БАНК	675 689	0	2	0
60	ФОЛЬКСБАНК	420 000	0	42 864	28 757
61	КОНВЕРСБАНК	195 890	0	0	2 326
62	"КИЇВ"	3 567 544	0	847	349 572
63	ЕКСПРЕС-БАНК	248 768	0	0	79 332
64	БАНК КІПРУ	700 644	-6	41	50 703
65	ІНТЕГРАЛ-БАНК	160 000	0	14	23 090
66	ПРОКРЕДИТ БАНК	298 333	0	778	0
67	ТАСКОМБАНК	165 000	0	0	521
68	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	250 000	0	0	34 151
69	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	124 500	0	0	41 108
70	ЕРДЕ БАНК	211 941	0	0	2 167
71	ЕКСПОБАНК	304 231	0	0	9 185
72	ФІНБАНК	85 050	0	44	13 480
73	БАНК "КАМБІО"	111 467	0	0	616
74	ФОРТУНА-БАНК	190 000	0	0	36 570
75	МІСТО БАНК	299 980	0	1 056	18 356
76	ЕНЕРГОБАНК	259 163	0	0	28 209
77	МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	90 750	0	0	260
78	"ГЛОБУС"	160 000	0	0	3 843
79	АСТРА БАНК	1 050 000	0	0	1 741
80	"АРКАДА"	220 445	0	13	43 892
81	"ДЕМАРК"	176 000	0	393	31 507
82	БАНК "МЕРКУРІЙ"	141 500	0	0	10 605
83	БАНК "ПЕРШИЙ"	265 000	0	0	13 173
84	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	505 000	0	0	45
85	"ДАНІЕЛЬ"	120 412	0	0	5 908
86	ІДЕЯ БАНК	147 000	0	0	16 917
87	БАНК "РУСКИЙ СТАНДАРТ"	133 000	0	0	0
88	ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	310 000	0	0	1 701
89	БАНК "ЗОЛОТІ ВОРОТА"	129 780	0	0	2 351
90	АКЦЕНТ-БАНК	125 560	0	41	29 049
91	АПЕКС-БАНК	190 000	0	0	152
92	"ЮНЕКС"	292 000	0	4 161	972
93	ПОЛТАВА-БАНК	70 500	0	60	68 352
94	АВАНТ-БАНК	80 000	0	0	980
95	"БАЗИС"	127 406	0	0	20 954
96	"ТК КРЕДИТ"	151 829	0	5	15 364
97	ДІВІ БАНК	125 000	0	0	0
98	УКРГАЗПРОМБАНК	82 800	0	5	60 557
99	"КАПІТАЛ"	194 079	0	1 049	6 662
100	АВТОКРАЗБАНК	155 000	0	1 525	0
101	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	143 000	0	0	59 348
102	ЄВРОБАНК	66 670	0	0	68
103	ЄКАТЕРИНОСЛАВСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	247 526	0	7 000	24 611
104	БАНК "ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА"	319 475	0	124	40 389
105	БАНК "УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	64 800	0	0	7 888
106	БАНК "НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	88 085	0	0	38 602
107	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	230 000	0	17 924	10 500
108	КОМІНВЕСТБАНК	115 000	0	0	9 349
109	"НОВИЙ"	150 000	0	0	2 150
110	ЗАХІДІНКОМБАНК	174 319	0	0	138 051
111	"ПОРТО-ФРАНКО"	105 554	0	0	7 363
112	"ЛЬВІВ"	217 905	0	230	9 936

	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	0	0	0	-295	0	0	192 286	377 285	3 399 401
	10 266	3 823	0	-69 722	0	15 202	17 926	726 334	3 388 027
	0	0	0	10	0	-97 793	-36 351	291 157	3 367 605
	0	0	0	0	0	2 377	1 237	268 492	3 232 988
	6	0	0	413	0	1	87 659	634 091	3 220 197
	48 598	48 598	0	0	0	1 023	20 965	250 492	3 122 314
	0	0	0	0	0	0	1 045	207 122	2 982 023
	986	986	0	-427	0	590	485	265 424	2 913 450
	0	0	0	0	0	0	3 691	271 739	2 863 898
	213 000	212 976	0	-6 685	0	-427 550	4 369	458 824	3 227 855
	86 956	86 904	0	0	0	-203 496	38 232	413 313	2 944 205
	4 530	4 530	0	422	0	0	1 624	204 793	2 821 099
	311 436	311 436	0	2 748	0	-3 466 535	16 870	782 481	2 703 748
	40 443	40 435	0	0	0	17 194	27 537	413 273	2 660 779
	12 865	12 855	0	0	0	15 027	-82 532	696 742	2 646 525
	0	0	0	0	0	0	558	183 662	2 514 593
	35 068	35 068	0	0	0	-85 263	22 329	271 245	2 404 819
	25 737	25 737	0	15	0	-3 722	27 139	214 690	2 395 752
	0	0	0	0	0	0	2 137	286 288	2 361 851
	0	0	0	-13 813	0	0	4 047	155 841	2 361 682
	0	0	0	-75	0	12 118	9 992	236 143	2 255 086
	93 454	93 392	0	28	0	-139 985	-9 509	257 404	2 191 596
	38 008	38 008	0	-4 370	0	360	291	132 862	2 190 788
	32 913	32 913	0	-1 512	0	0	942	144 426	1 902 148
	158 743	158 743	0	0	0	0	3 095	388 408	1 889 030
	63 466	63 466	0	0	0	-67 470	-17 950	297 439	1 832 204
	24 643	24 643	0	424	0	-46 234	-35 032	231 174	1 816 641
	0	0	0	-31	0	2 530	6 912	100 421	1 802 259
	0	0	0	0	0	20 066	15 136	199 044	1 784 083
	0	0	0	272	0	20 954	22 845	1 095 813	1 727 402
	0	0	0	0	0	45 903	26	310 278	1 546 312
	5 871	5 871	0	0	0	36	594	214 403	1 526 775
	60 540	60 540	0	0	0	4 485	1 602	218 733	1 518 160
	13 957	13 957	0	644	0	1 675	172	294 619	1 513 725
	0	0	0	-168	0	-6 719	9 562	507 719	1 506 413
	0	0	0	0	0	37 121	441	163 881	1 485 513
	34 573	34 573	0	0	0	0	6 523	205 014	1 480 729
	0	0	0	13	0	-21 138	996	112 871	1 453 843
	0	0	0	0	0	0	20 375	332 076	1 442 311
	14 087	14 086	0	-252	0	-40 780	1 026	106 212	1 369 764
	3 075	3 075	0	0	0	26 618	96	184 440	1 364 691
	0	0	0	777	0	0	8 175	199 105	1 287 885
	32 901	32 901	0	553	0	6 071	6 558	343 216	1 265 954
	76 659	76 659	0	0	0	0	753	216 325	1 237 338
	0	0	0	9 059	0	0	682	90 721	1 200 272
	27 042	27 042	0	-11 529	0	0	-55 919	107 954	1 123 946
	1 334	1 009	0	65	0	-218	851	169 231	1 090 624
	0	0	0	0	0	0	1 022	126 022	1 090 526
	9 329	9 329	0	-301	0	4 840	428	157 659	1 087 627
	363	363	0	0	0	-11 346	41	190 849	1 083 739
	12 259	12 259	0	-2 663	0	-8 085	3 914	161 951	1 059 233
	0	0	0	0	0	0	6 748	209 097	1 050 447
	0	0	0	-6 142	0	886	148	61 629	1 038 370
	1 327	1 327	0	0	0	0	61	280 525	1 010 217
	0	0	0	992	0	-80 504	-140 166	140 311	992 820
	36 418	36 418	0	66	0	263	907	110 341	967 286
	0	0	0	0	0	-80 744	-45 002	941	955 432
	3 815	3 815	0	-627	0	0	-10 390	251 223	916 810
	3 668	3 668	0	0	0	0	373	128 389	878 968
	2 386	2 359	0	-45	0	-56 401	-7 160	90 929	802 405
	17 534	17 534	0	75	0	-96 849	925	234 056	795 553
	145	0	0	0	0	1 116	888	115 065	785 079
	38 137	38 137	0	0	0	-104 456	-51 389	110 363	772 282

1	2	3	4	5	
113	ФІНРОСТБАНК	85 000	0	0	7 798
114	БАНК "РЕНЕСАНС КАПІТАЛ"	201 400	0	0	3 157
115	"ПРЕМІУМ"	260 000	0	0	7 763
116	МЕТАБАНК	34 551	0	1 612	70 074
117	РАДИКАЛ БАНК	120 000	0	0	46
118	"КОНТРАКТ"	86 000	0	0	10 135
119	БАНК "БОГУСЛАВ"	180 000	0	0	4 399
120	"ГРАНТ"	80 000	0	0	17 157
121	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	54 607	0	0	8 219
122	УНІКОМБАНК	460 564	0	0	3 754
123	СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК	33 770	0	0	9 464
124	АГРОКОМБАНК	93 112	0	1	11 448
125	"МОРСЬКИЙ"	145 962	0	12 510	24
126	РЕАЛ БАНК	100 000	0	0	18 955
127	УКРКОМУНБАНК	105 800	0	0	7 911
128	ІНПРОМБАНК	173 648	0	0	0
129	КЛАСИКБАНК	220 000	0	0	4 268
130	ІНВЕСТБАНК	69 280	-797	478	12 391
131	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	53 250	0	0	22 161
132	ПРОМЕКОНОМБАНК	92 300	0	0	0
133	ЄВРОПРОМБАНК	120 000	0	0	2 798
134	АСВІО БАНК	104 000	0	27	18 725
135	ДОЙЧЕ БАНК ДБУ	228 666	0	0	0
136	"УКООПСПІЛКА"	42 626	0	0	8 090
137	ПОЛІКОМБАНК	49 500	0	0	17 564
138	АКОРДБАНК	96 400	-9 000	0	1 212
139	РЕГІОН-БАНК	56 481	0	12	10 720
140	"АКСІОМА"	136 000	0	0	6 608
141	ДІАПАЗОН-МАКСИМУМ БАНК	110 000	0	0	3 422
142	ФІНЕКСБАНК	122 474	0	0	62
143	БАНК "ВОСТОК"	307 350	0	0	2 216
144	ЛЕГБАНК	56 500	0	0	24 998
145	ІНТЕРБАНК	36 050	0	0	32 425
146	КРЕДИТВЕСТ БАНК	88 045	0	2 902	1 859
147	АРТЕМ-БАНК	86 000	0	0	5 662
148	БАНК "СІЧ"	120 000	0	0	0
149	ПРОФІН БАНК	96 250	0	3	12 633
150	БАНК "ТРАСТ"	69 000	0	0	298
151	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	101 277	0	0	6 563
152	"ЦЕНТР"	120 000	0	0	164
153	"СТОЛИЧНИЙ"	87 335	0	91	2 781
154	КРЕДИТ ОПТИМА БАНК	63 000	0	0	4 411
155	"КОНКОРД"	108 000	0	0	5 085
156	"СТАНДАРТ"	85 000	0	0	54
157	МОТОР-БАНК	120 000	0	0	1 220
158	ОКСІ БАНК	120 000	0	0	945
159	БАНК "РИНКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ"	120 000	0	0	0
160	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	153 000	0	0	6 934
161	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	95 221	0	0	5 038
162	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	106 000	0	609	13 779
163	ПРАЙМ-БАНК	61 100	0	3 920	10 767
164	БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	48 856	0	0	3 140
165	ГРІН БАНК	56 650	0	7	11 144
166	РАДАБАНК	120 000	0	0	15 239
167	ІНТЕРКРЕДИТБАНК	130 000	0	0	0
168	УКРБУДІНВЕСТБАНК	91 846	0	0	1 545
169	БАНК "ВЕЛЕС"	105 000	0	5 247	7 347
170	"ФАМІЛЬНИЙ"	33 587	0	0	3 499
171	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	95 000	0	0	3 886
172	ТММ-БАНК	66 000	0	5 765	20 508
173	БАНК "АЛЬЯНС"	64 779	0	0	7 374
174	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	49 700	0	0	4 771
175	БАНК "СТОЛИЦЯ"	1 305	0	0	272 315

	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	0	0	0	128	0	0	1 809	94 735	757 152
	0	0	0	0	0	8 027	27 818	240 402	745 120
	0	0	0	0	0	0	-8 490	259 272	719 135
	6 333	5 817	0	-446	0	0	1 288	113 411	705 496
	0	0	0	83	0	873	534	121 536	645 508
	23 768	23 768	0	0	0	0	537	120 440	644 985
	0	0	0	-98	0	4 744	963	190 008	615 048
	35 909	35 511	0	0	0	2	445	133 513	591 002
	24 295	24 295	0	0	0	0	304	87 426	590 455
	0	0	0	0	0	23 771	1 787	489 877	587 141
	36 135	36 135	0	101	0	0	233	79 703	583 210
	18 090	18 090	0	-1 138	0	4 944	955	127 410	560 656
	16 256	16 256	0	0	0	-24 375	293	150 670	547 856
	1 950	1 260	0	2 591	0	207	1 353	125 056	527 695
	35 585	35 585	0	0	0	2	15	149 313	525 148
	100 875	100 869	0	0	0	-48 126	-406 742	-180 344	486 280
	0	0	0	11 283	0	0	-3 406	232 146	471 065
	7 777	7 777	0	0	0	693	5 386	95 208	459 008
	6 216	6 216	0	-488	0	0	7 825	88 964	458 253
	943	943	0	54	0	-13 333	665	80 629	458 047
	0	0	0	0	0	0	1 771	124 570	456 211
	0	0	0	0	0	0	1 345	124 098	453 513
	0	0	0	1 086	0	-35 504	-33 412	160 836	450 544
	57 239	57 239	0	0	0	0	95	108 050	421 673
	36 978	36 978	0	0	0	1 082	174	105 298	411 823
	0	0	0	1 364	0	1 446	88	91 509	405 780
	7 102	7 080	0	0	0	8 759	784	83 857	404 374
	0	0	0	0	0	0	796	143 403	402 968
	0	0	0	0	0	0	1 122	114 545	397 236
	0	0	0	0	0	-6 352	139	116 323	394 254
	0	0	0	0	0	44 873	2 864	357 303	392 434
	5 165	5 002	0	-684	0	0	1 008	86 987	391 575
	309	0	0	-3 659	0	0	476	65 601	377 735
	0	0	0	0	0	0	3 528	96 334	375 973
	0	0	0	65	0	0	1 078	92 805	367 513
	0	0	0	65	0	0	61	120 126	352 987
	6 745	6 745	0	0	0	0	728	116 359	335 438
	12 477	12 477	0	0	0	0	17	81 792	325 816
	5 834	5 834	0	0	0	2 579	4 153	120 407	318 775
	0	0	0	0	0	0	502	120 666	293 370
	5	0	0	0	0	-492	458	90 177	286 561
	0	0	0	0	0	0	809	68 220	283 813
	0	0	0	0	0	0	56	113 141	280 159
	0	0	0	122	0	1 031	744	86 951	279 285
	0	0	0	0	0	0	5 309	126 529	263 045
	0	0	0	0	0	4 153	3 199	128 297	258 426
	0	0	0	0	0	0	640	120 640	231 638
	13 394	13 394	0	0	0	18 767	-1 335	190 761	231 050
	5 603	0	0	0	0	0	76	105 937	227 553
	1 344	1 344	0	0	0	2 415	2 086	126 232	225 580
	10 836	10 836	0	0	0	0	2 450	89 072	224 194
	0	0	0	0	0	327	51	52 374	202 854
	0	0	0	0	0	95	757	68 653	194 368
	617	617	0	327	0	0	2 343	138 526	169 219
	0	0	0	0	0	0	5	130 005	163 050
	0	0	0	0	0	0	913	94 304	162 733
	3 536	3 536	0	0	0	0	910	122 040	162 310
	10 725	10 725	0	0	0	0	18	47 829	161 320
	0	0	0	0	0	-32 496	95	66 484	157 335
	0	0	0	0	0	0	287	92 560	136 389
	0	0	0	0	0	0	29	72 182	135 273
	0	0	0	0	0	966	1 786	57 223	132 447
	26 104	26 104	0	0	0	-196 989	-114 283	-11 546	101 348

Фінансові результати діяльності банків України

№ п/п	Назва банку	Чистий процентний дохід/ (чисті процентні витрати)	Процентні доходи	Процентні витрати	Чистий комісійний дохід/ (чисті комісійні витрати)	Комісійні доходи	Комісійні витрати	Результат від торгових операцій з цінними паперами в торговому портфелі банку	Результат від операцій з хеджування	Результат від переоцінки інших фінансових інструментів ¹	Результат від торгівлі іноземною валютою	Прибуток/(збиток), який виникає під час первісного визнання активів ²	Прибуток/(збиток), який виникає під час первісного визнання зобов'язань ³	Результат від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Група I (кількість банків у групі – 17)														
1	ПРИВАТБАНК	7 940 631	16 786 915	-8 846 283	3 841 408	4 513 887	-672 479	38 432	0	0	574 195	0	0	0
2	УКРЕКСІМБАНК	3 462 711	7 372 112	-3 909 401	516 827	639 051	-122 224	0	0	0	176 793	-1 662	0	-370
3	ОЩАДБАНК	4 521 915	8 453 539	-3 931 625	936 445	1 157 929	-221 484	0	0	0	153 207	0	0	0
4	РАЙФФАЙЗЕН БАНК "АВАЛЬ"	4 541 110	6 783 215	-2 242 105	1 294 251	1 447 464	-153 213	31 542	0	-33 593	160 744	0	0	-64
5	УКРСОЦБАНК	2 885 603	4 744 886	-1 859 283	547 004	674 720	-127 716	286	0	0	23 195	0	0	0
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	1 491 010	3 890 654	-2 399 643	317 218	407 134	-89 916	0	0	-7 235	86 133	-29 665	333 115	9 149
7	ВТБ БАНК	2 200 535	4 221 372	-2 020 837	376 241	424 109	-47 868	-110 259	0	11 074	99 156	0	-7	0
8	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	1 476 385	2 976 782	-1 500 397	313 172	439 533	-126 361	0	0	-764	19 536	0	0	10 573
9	УКРСИББАНК	2 444 134	4 570 012	-2 125 878	490 420	667 101	-176 681	95 551	0	-14 439	39 196	0	0	0
10	АЛЬФА-БАНК	1 619 524	3 560 862	-1 941 338	168 450	203 349	-34 899	-56 741	0	260	78 105	-58	0	12 364
11	"НАДРА"	-338 259	1 785 648	-2 123 907	82 190	165 201	-83 011	0	0	0	25 765	0	0	0
12	ДЕЛЬТА БАНК	2 635 190	4 185 248	-1 550 059	696 026	725 546	-29 521	0	0	850 019	0	0	0	662 964
13	ОТП БАНК	1 830 175	2 565 868	-735 693	313 224	360 831	-47 608	0	0	13 463	34 557	-20	0	0
14	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	382 652	2 108 652	-1 726 001	357 186	386 353	-29 167	74 629	0	885	58 471	0	0	0
15	БРОКБІЗНЕСБАНК	198 748	1 481 338	-1 282 590	203 678	225 350	-21 672	209	0	-53 031	-18 754	-34	0	-51
16	УКРАЗБАНК	826 784	1 866 464	-1 039 679	104 082	128 986	-24 904	10 632	0	0	58 336	0	0	-378
17	ДОЧІРНИЙ БАНК СБЕРБАНКУ РОСІЇ	885 333	1 610 670	-725 337	158 239	183 665	-25 426	-38 622	0	16 008	99 337	0	0	-2 226
Група II (кількість банків у групі – 19)														
18	КРЕДИТПРОМБАНК	380 948	1 516 205	-1 135 258	107 189	121 622	-14 433	45	0	27 523	29 219	0	0	0
19	ІНГ БАНК УКРАЇНА	629 199	725 401	-96 203	-101 772	101 523	-203 295	61 298	0	-34 048	33 529	0	0	0
20	БАНК "ФОРУМ"	493 763	1 310 114	-816 352	75 926	103 691	-27 765	9 151	0	-13 847	21 583	0	0	0
21	"ПІВДЕННИЙ"	449 620	1 074 533	-624 913	202 571	263 173	-60 602	0	0	0	23 854	-61	-2 273	0
22	ЕРСТЕ БАНК	461 696	889 093	-427 397	42 668	69 603	-26 934	0	0	100 676	22 747	0	0	0
23	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	663 449	1 117 911	-454 461	20 514	22 281	-1 767	6 083	0	19 827	44 954	0	0	0
24	ВІЕЙБІ БАНК	116 782	747 990	-631 208	189 445	218 596	-29 151	-29 420	0	-446	2 405	0	0	0
25	РОДОВІД БАНК	-146 186	319 872	-466 059	13 122	25 931	-12 809	0	0	0	8 385	0	0	0
26	БАНК "КРЕДИТ ДНІПРО"	228 234	704 324	-476 090	55 855	75 098	-19 242	0	0	0	0	1 136	-1 316	0
27	СВЕДБАНК	750 328	1 200 938	-450 610	117 450	127 207	-9 756	5 983	0	-1 755	10 849	0	0	1 984
28	"ХРЕЩАТИК"	170 299	802 205	-631 906	99 722	126 644	-26 923	125	0	0	29 750	0	0	0
29	ІМЕКСБАНК	465 077	1 014 721	-549 645	70 926	75 623	-4 697	0	0	122	13 520	0	0	0
30	КРЕДІ АГРОКОЛЬ БАНК	321 449	662 494	-341 046	180 582	195 294	-14 713	0	0	-2 206	35 311	0	0	0
31	УНКРЕДИТ БАНК	384 169	636 359	-252 190	59 121	105 702	-46 581	9 348	0	0	16 620	0	0	0
32	УНІВЕРСАЛ БАНК	579 195	855 929	-276 734	28 816	38 777	-9 962	4 865	492	-7 082	13 783	0	0	0
33	ПРАВЕКС-БАНК	434 948	705 298	-270 350	241 627	258 607	-16 980	0	0	0	52 441	-2 433	-189	0
34	БТА БАНК	252 769	419 123	-166 354	13 861	16 457	-2 596	0	0	0	12 941	0	0	57 610
35	"КІЇВСЬКА РУСЬ"	112 209	644 606	-532 397	53 440	64 340	-10 899	0	0	0	18 669	-15	0	-1
36	СІПБАНК (УКРАЇНА)	270 518	375 937	-105 419	28 576	39 641	-11 064	44 895	0	8 959	163 972	0	0	0
Група III (кількість банків у групі – 22)														
37	"СОЮЗ"	224 498	505 801	-281 302	78 758	85 910	-7 153	0	0	0	21 426	0	0	0
38	МАРФІН БАНК	255 198	430 817	-175 620	75 984	86 899	-10 914	65	0	0	10 015	-1 646	97	-444
39	ПІВДЕНКОМБАНК	111 407	406 185	-294 778	54 312	62 491	-8 179	-5	0	0	14 179	0	0	0
40	МЕГАБАНК	121 482	350 470	-228 988	110 914	117 899	-6 985	0	0	0	5 090	0	0	0
41	"ТАВРИКА"	47 711	506 504	-458 793	25 485	27 884	-2 399	8	0	-70	5 432	0	0	0
42	КІБ "КРЕДІ АГРОКОЛЬ"	225 244	330 435	-105 191	57 416	102 559	-45 143	0	0	1 403	35 430	0	0	0
43	ПІРЕУС БАНК МКБ	197 234	317 212	-119 978	21 523	26 963	-5 440	0	0	0	4 107	0	0	0
44	УКРІНБАНК	127 836	348 511	-220 675	35 084	43 764	-8 679	0	0	0	8 494	0	0	14 120
45	АКТАБАНК	38 238	211 964	-173 726	82 825	132 365	-49 540	0	0	0	51 726	0	0	0
46	КРЕДОБАНК	120 246	353 292	-233 046	106 362	118 002	-11 640	0	0	0	8 310	0	0	0
47	ПЛАТИНУМ БАНК	526 418	772 249	-245 831	3 288	5 656	-2 367	0	0	0	-5 268	0	0	-191
48	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	199 834	358 815	-158 981	21 648	22 465	-816	140	0	0	1 492	0	0	0

¹ Результат від переоцінки інших фінансових інструментів, які обліковуються за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки у фінансових результатах.

² Прибуток/(збиток), який виникає під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова.

³ Прибуток/(збиток), який виникає під час первісного визнання фінансових зобов'язань за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова.

за станом на 01.01.2012 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

	Результат від переоцінки іноземної валюти	Резерви під заборгованість за кредитами	Знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	Результат від продажу цінних паперів у портфелі банку на продаж	Знецінення цінних паперів у портфелі банку до погашення	Резерви за зобов'язаннями	Інші операційні доходи	Доходи/(витрати) від довгострокового погашення заборгованості	Адміністративні та інші операційні витрати	Результат від участі в капіталі	Дохід від участі в капіталі	Втрати від участі в капіталі	Дохід/(збиток) від довгострокових активів, призначених для продажу	Прибуток/(збиток) до оподаткування	Витрати на податок на прибуток	Прибуток/(збиток) після оподаткування	Чистий прибуток/(збиток) від продажу довгострокових активів ⁴	Чистий прибуток/(збиток) банку
	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
	-143 274	-6 226 470	7 435	-4 700	0	40 623	584 855	0	-5 081 564	0	0	0	0	1 571 572	-145 756	1 425 816	0	1 425 816
	43 532	-3 218 998	4 326	117 319	22 384	-12 525	55 098	0	-1 019 346	0	0	0	0	146 089	-57 974	88 114	0	88 114
	2 110	-2 787 725	6	219 487	360	-6 445	27 472	0	-2 579 437	0	0	0	0	487 394	43 597	530 991	0	530 991
	-58 073	-2 530 651	32	-1 742	0	-23 363	61 424	0	-3 270 385	196	196	0	0	171 429	-140 775	30 655	0	30 655
	3 883	-2 070 070	370	9 528	237	-14 127	117 172	0	-1 433 063	0	0	0	0	70 020	-55 166	14 853	0	14 853
	83 629	-770 181	-77 449	31 924	0	35 728	65 479	0	-1 538 076	0	0	0	0	30 780	0	30 780	-802	29 977
	-15 383	-681 931	4 224	46 289	0	-12 016	12 837	0	-1 348 343	0	0	0	0	582 418	-207	582 211	-687	581 525
	20 766	-705 752	12 687	-13 456	0	-6 576	30 005	0	-823 443	0	0	0	0	333 131	-64 976	268 155	0	268 155
	194 363	-2 535 697	56 659	-22 064	0	10 900	663 015	0	-4 928 590	1 033	2 190	-1 158	0	-3 505 519	-215 802	-3 721 322	3 993	-3 717 329
	-34 354	-830 273	-5 372	-2 150	0	3 551	150 719	0	-1 118 489	0	0	0	0	-14 464	31 918	17 454	0	17 454
	-51 805	255 070	0	-12	0	116 515	670 701	0	-759 432	0	0	0	0	732	1 269	2 001	0	2 001
	2 104	-1 102 953	0	3 496	0	-18 981	113 870	0	-3 148 032	0	0	0	0	693 702	-224 364	469 338	0	469 338
	17 075	263 368	13 650	-16 726	0	-86 731	44 942	0	-1 811 356	-792	0	-792	0	614 828	-33 068	581 760	0	581 760
	-24 385	-204 476	126	0	367	0	11 189	0	-736 471	0	0	0	0	-79 828	665	-79 163	0	-79 163
	-18 253	124 570	-3 825	6 535	0	1 714	11 872	0	-424 669	0	0	0	0	28 710	-5 861	22 848	0	22 848
	-16 638	-3 712 638	-136 409	-9 956	0	4 177	10 135	0	-737 761	0	0	0	0	-3 599 632	-14 352	-3 613 984	0	-3 613 984
	-5 317	-258 354	15 000	-1 247	0	-14 862	3 867	0	-650 671	0	0	0	0	206 485	50 596	257 081	0	257 081
	7 150	-837 837	15 142	-27 620	0	-976	55 238	2 583	-442 413	0	0	0	0	-683 808	0	-683 808	0	-683 808
	-8 306	-186 978	1 315	-473	0	1 884	6 850	0	-168 641	0	0	0	0	233 856	-61 253	172 603	0	172 603
	8 772	-125 515	-15 450	9 110	-3 669	695	14 185	0	-1 197 813	0	0	0	0	-723 110	-54 737	-777 847	638	-777 209
	665	-133 943	-165	50	0	17 718	280 876	0	-774 378	0	0	0	0	64 534	-11 334	53 200	0	53 200
	-18 343	-129 298	0	-79 872	0	-213	21 465	0	-586 850	0	0	0	0	-165 324	-6 668	-171 992	0	-171 992
	4 591	-509 386	0	0	0	-2 060	1 096	0	-247 745	0	0	0	0	1 324	-104	1 220	0	1 220
	23 549	-338 240	0	0	0	0	34 811	0	-544 323	0	0	0	367	-545 070	47 710	-497 361	0	-497 361
	-8 106	-1 002 765	-55 625	-15 139	0	2 585	18 573	0	-243 238	0	0	0	0	-1 428 395	29 302	-1 399 093	0	-1 399 093
	42 583	-64 608	-1	2 354	0	4 147	4 050	0	-268 088	0	0	0	0	4 345	-2 386	1 959	0	1 959
	10 888	-204 456	9 316	-630	0	16 443	48 430	0	-1 152 502	0	0	0	0	-387 671	-132 549	-520 220	0	-520 220
	-5 217	-27 372	0	-707	0	-258	5 184	0	-311 708	0	0	0	0	-40 181	4 226	-35 955	0	-35 955
	3 335	-365 573	0	0	0	0	9 596	0	-179 015	0	0	0	0	17 988	-1 524	16 464	0	16 464
	-3 747	28 746	0	-478	0	-6 937	97 406	0	-604 143	0	0	0	0	45 983	-19	45 964	0	45 964
	6 343	-184 205	0	-127	0	-272	5 235	0	-237 886	0	0	0	0	58 346	-21 392	36 954	0	36 954
	8 679	-653 264	270	5 411	0	485	20 496	0	-449 656	0	0	0	0	-447 511	28 844	-418 667	0	-418 667
	119	-119 167	0	198	0	-2 192	14 327	0	-732 299	0	0	0	0	-112 620	-19 029	-131 649	0	-131 649
	5 579	-174 492	100	275	0	347	13 777	0	-175 712	0	0	0	0	7 056	-591	6 464	-1 689	4 775
	-5 963	-5 262	1	17 818	0	228	34 193	0	-218 041	0	0	0	0	7 277	0	7 277	0	7 277
	-643	73 883	0	47 620	0	2 982	6 364	0	-113 309	0	0	0	0	533 819	-124 603	409 216	0	409 216
	-2 979	-230 889	0	1 161	0	-6 965	79	0	-81 670	0	0	0	0	3 419	-1 520	1 900	0	1 900
	-1 160	-80 884	0	1 290	0	-1 413	9 236	0	-253 589	0	0	0	0	12 750	-11 622	1 128	0	1 128
	-1 269	-48 591	0	425	0	-97	984	0	-122 646	0	0	0	0	8 699	-1 488	7 211	0	7 211
	0	-52 577	-259	5 991	0	365	7 900	0	-194 463	0	0	0	0	4 443	-950	3 493	0	3 493
	243	1 634	0	-656	0	2	603	0	-75 180	0	0	0	0	5 210	-2 235	2 976	0	2 976
	21 946	-20 317	0	37	0	684	2 079	0	-74 598	0	0	0	0	249 323	-55 012	194 311	0	194 311
	23	-728 872	0	-120	0	6	1 927	0	-235 258	0	0	0	0	-739 429	89 991	-649 438	-136	-649 574
	178	-70 683	7	3 906	0	-114	13 595	0	-140 890	0	0	0	0	-8 467	15 998	7 531	0	7 531
	-4 903	-56 017	0	396	0	-594	311	0	-105 937	0	0	0	0	6 043	-3 205	2 838	0	2 838
	1 912	1 103 401	26 072	79	0	-1 463	353 147	0	-1 625 911	0	0	0	0	92 155	1 475	93 630	0	93 630
	0	-169 715	0	-354	0	-137	213 985	0	-551 477	0	0	0	0	16 550	-13 580	2 970	0	2 970
	-301	-210 041	-293	-40	230	348	940	0	-65 265	0	0	0	0	-51 310	10 206	-41 104	0	-41 104

⁴ Чистий прибуток/(збиток) від продажу довгострокових активів, призначених для продажу.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
49	АКТИВ-БАНК	66 970	334 758	-267 788	22 954	24 690	-1 737	0	0	3 241	10 623	0	0	0
50	БАНК "З/4"	132 136	191 065	-58 929	1 217	2 690	-1 474	-2 229	0	207 611	-114 642	0	0	0
51	ІНДУСТРІАЛБАНК	215 770	420 695	-204 926	39 859	53 719	-13 860	0	0	6 216	6 124	-177	0	0
52	БМ БАНК	37 013	237 879	-200 866	63 899	67 808	-3 909	40 707	0	9	10 432	-545	505	0
53	ЗЛАТОБАНК	151 913	347 426	-195 513	23 657	28 306	-4 649	0	0	0	4 698	0	30 716	0
54	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	192 028	426 636	-234 608	16 857	19 529	-2 671	6	0	-8 864	11 630	0	0	0
55	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	107 174	376 653	-269 479	58 111	68 412	-10 301	0	0	0	30 958	0	0	0
56	ЄВРОГАЗБАНК	31 506	179 476	-147 970	11 932	13 363	-1 431	650	0	0	7 755	0	0	0
57	ТЕРРА БАНК	30 294	197 129	-166 835	15 375	18 033	-2 658	1 551	0	1 641	8 925	0	0	0
58	ДІАМАНТБАНК	119 735	317 168	-197 432	55 576	62 257	-6 680	3 016	0	0	14 986	0	0	0
Група IV (кількість банків у групі – 117)														
59	СЕБ БАНК	134 941	190 259	-55 318	69 281	76 002	-6 721	0	0	0	23 666	0	0	0
60	ФОЛЬКСБАНК	166 996	242 654	-75 658	26 709	28 229	-1 520	0	0	0	4 628	0	0	0
61	КОНВЕРСБАНК	24 448	144 925	-120 477	129 128	131 381	-2 253	0	0	0	5 222	0	0	0
62	"КИЇВ"	285 742	472 179	-186 438	17 849	20 564	-2 715	0	0	0	15 869	0	0	0
63	ЕКСПРЕС-БАНК	135 485	304 828	-169 344	212 400	220 751	-8 351	-28	0	942	6 663	0	0	0
64	БАНК КІПРУ	209 707	273 816	-64 108	19 000	19 720	-720	0	0	0	3 508	0	0	0
65	ІНТЕГРАЛ-БАНК	80 068	160 101	-80 033	30 446	32 971	-2 525	4	0	15 508	-14 505	0	0	0
66	ПРОКРЕДИТ БАНК	251 901	364 994	-113 093	70 001	80 045	-10 044	0	0	0	9 028	-962	0	0
67	ТАСКОМБАНК	42 777	165 148	-122 371	29 249	34 762	-5 513	0	0	0	17 171	0	0	0
68	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	67 242	204 426	-137 184	11 853	13 407	-1 555	0	0	0	5 071	0	0	0
69	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	43 647	256 222	-212 575	15 796	19 273	-3 477	0	0	118	6 026	0	0	0
70	ЕРДЕ БАНК	29 159	130 933	-101 774	66 918	75 559	-8 641	9 843	0	0	4 467	0	0	0
71	ЕКСПОБАНК	-16 528	143 769	-160 296	24 704	26 594	-1 891	155	0	0	4 258	0	0	0
72	ФІНБАНК	39 914	192 753	-152 839	11 193	20 297	-9 104	0	0	0	8 412	0	0	0
73	БАНК "КАМБІО"	62 960	206 473	-143 514	21 118	24 137	-3 020	20	0	0	2 148	0	0	0
74	ФОРТУНА-БАНК	88 831	223 897	-135 066	11 215	13 610	-2 395	0	0	0	244	0	0	0
75	МІСТО БАНК	97 001	164 777	-67 775	6 865	7 930	-1 065	0	0	0	60	0	0	10 648
76	ЕНЕРГОБАНК	36 871	161 648	-124 777	17 883	20 240	-2 357	0	0	0	2 848	0	0	4 907
77	МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	23 036	104 440	-81 405	15 923	19 117	-3 194	1 272	0	0	4 828	0	0	0
78	"ГЛОБУС"	57 545	146 772	-89 227	5 536	9 639	-4 103	-2 788	0	-1 401	8 445	0	0	0
79	АСТРА БАНК	137 491	175 587	-38 096	39 476	41 030	-1 554	0	0	456	2 559	-1 704	0	0
80	"АРКАДА"	57 096	160 350	-103 255	70 234	70 310	-75	0	0	0	995	0	0	0
81	"ДЕМАРК"	65 884	196 327	-130 443	14 010	14 542	-532	0	0	0	2 188	0	0	0
82	БАНК "МЕРКУРІЙ"	3 944	133 613	-129 669	16 496	17 274	-778	17 751	0	19 941	1 017	0	0	0
83	БАНК "ПЕРШИЙ"	24 542	135 016	-110 474	18 512	22 929	-4 417	11 977	0	0	3 053	0	0	6
84	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	130 559	171 475	-40 916	23 235	24 646	-1 411	0	0	122	-3 514	0	0	0
85	"ДАНІЕЛЬ"	22 616	136 749	-114 134	9 127	11 336	-2 209	34 373	0	0	4 932	124	0	9 753
86	ІДЕЯ БАНК	41 314	169 041	-127 727	68 469	85 608	-17 139	0	0	0	2 832	0	0	0
87	БАНК "РУСКИЙ СТАНДАРТ"	14 660	83 163	-68 504	159 095	171 802	-12 707	0	0	0	388	0	0	0
88	ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	71 842	136 063	-64 220	19 301	22 650	-3 348	0	0	776	27 265	0	0	0
89	БАНК "ЗОЛОТІ ВОРОТА"	39 096	134 372	-95 276	34 207	41 894	-7 687	6	0	0	2 543	-73	103	0
90	АКЦЕНТ-БАНК	53 486	112 884	-59 398	126 731	130 666	-3 935	0	0	0	2 598	0	0	0
91	АПЕКС-БАНК	54 615	96 029	-41 414	2 863	3 018	-155	-1 158	0	-119	-807	0	0	0
92	"ЮНЕКС"	61 215	138 307	-77 092	5 874	8 223	-2 349	0	0	0	3 941	0	0	0
93	ПОЛТАВА-БАНК	41 022	143 655	-102 633	46 906	49 924	-3 018	0	0	0	13 616	0	0	0
94	АВАНТ-БАНК	10 219	33 573	-23 353	4 260	4 403	-143	0	0	0	1 857	0	0	0
95	"БАЗИС"	3 779	129 570	-125 791	32 079	38 358	-6 279	0	0	0	3 723	0	0	0
96	"ТК КРЕДИТ"	32 739	110 317	-77 578	11 155	25 906	-14 751	2	0	0	654	0	0	655
97	ДІВІ БАНК	23 582	25 616	-2 034	3 213	3 240	-26	0	0	0	183	0	0	0
98	УКРГАЗПРОМБАНК	49 884	125 085	-75 200	14 061	16 101	-2 040	0	0	0	5 534	0	0	0
99	"КАПІТАЛ"	12 902	134 441	-121 539	16 442	22 964	-6 522	-6 388	0	9 936	794	0	0	0
100	АВТОКРАЗБАНК	42 711	129 565	-86 855	18 355	27 092	-8 737	-818	0	0	573	0	0	0
101	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	49 159	133 410	-84 251	7 954	9 293	-1 339	0	0	0	451	0	0	0
102	ЄВРОБАНК	19 821	82 597	-62 776	5 765	8 639	-2 874	0	0	2 932	7 045	0	0	0
103	ЄКАТЕРИНОСЛАВСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	90 639	139 632	-48 993	5 202	6 189	-988	0	0	0	3 962	-159	7	0
104	БАНК "ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА"	24 742	63 983	-39 240	23 337	26 601	-3 264	0	0	0	4 288	-341	0	0
105	БАНК "УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	25 205	74 075	-48 870	7 846	9 581	-1 736	-2 925	0	8 015	-6 132	0	0	0
106	БАНК "НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	18 727	100 957	-82 230	46 155	47 894	-1 739	0	0	0	5 090	0	0	0
107	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	39 630	93 369	-53 739	15 381	18 827	-3 446	-508	0	0	2 609	0	0	0
108	КОМІНВЕСТБАНК	11 762	62 481	-50 719	26 259	27 785	-1 527	0	0	0	4 186	0	0	0
109	"НОВИЙ"	3 336	59 717	-56 381	15 143	19 190	-4 047	0	0	0	2 762	0	0	0
110	ЗАХІДІНКОМБАНК	76 604	133 807	-57 203	5 690	6 491	-801	0	0	0	377	0	0	0
111	"ПОРТО-ФРАНКО"	22 566	72 465	-49 900	8 330	9 845	-1 515	0	0	0	205	0	0	0
112	"ЛЬВІВ"	17 113	79 696	-62 583	10 649	11 635	-986	132	0	0	911	0	0	0
113	ФІНРОСТБАНК	20 795	87 758	-66 963	23 387	38 508	-15 122	0	0	0	6 085	0	0	0

	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
	-2 154	-919	0	303	0	-6	1 017	0	-89 274	0	0	0	0	12 754	-11 510	1 244	0	1 244
	-2 622	-18 960	0	2 304	0	-44	21	0	-13 659	0	0	0	0	191 133	1 153	192 286	0	192 286
	-2 461	-51 908	4 573	911	-4 416	3	8 307	0	-195 221	0	0	0	0	27 579	-9 654	17 926	0	17 926
	-281	-94 322	0	1 791	0	-36	55 783	0	-159 156	0	0	0	0	-44 202	7 850	-36 351	0	-36 351
	-3 193	-132 390	0	0	0	-12	644	0	-74 791	0	0	0	0	1 241	-4	1 237	0	1 237
	-5 301	-218	0	-4 922	0	275	4 235	0	-91 139	0	0	0	0	114 586	-26 927	87 659	0	87 659
	-1 355	-42 934	0	1 374	-125	423	1 016	0	-125 196	0	0	0	0	29 447	-8 575	20 872	93	20 965
	3 881	-6 031	0	0	0	1 044	59	0	-50 945	0	0	0	0	-148	1 193	1 045	0	1 045
	-429	-2 052	0	12 396	0	-210	955	0	-67 588	0	0	0	0	858	-373	485	0	485
	-1 380	-31 327	-7 774	66	0	-708	6 482	0	-153 175	0	0	0	0	5 498	-1 807	3 691	0	3 691
	558	-54 601	-21	-5	6	0	6 285	0	-175 840	0	0	0	99	4 369	0	4 369	0	4 369
	-1 431	-65 765	0	0	0	-195	8 896	0	-101 605	0	0	0	0	38 232	0	38 232	0	38 232
	285	-35 870	-1 634	3 224	0	-216	5 401	0	-125 789	0	0	0	0	4 200	-2 575	1 624	0	1 624
	6 924	-252 736	-2 325	-1 847	0	-117	4 570	0	-124 175	0	0	0	0	-50 246	67 116	16 870	0	16 870
	-4 557	-31 541	2 374	394	0	-680	4 410	0	-284 831	-264	0	-264	0	40 768	-13 310	27 458	79	27 537
	-327	-168 066	0	0	0	8	16 259	0	-162 336	0	0	0	0	-82 246	-287	-82 532	0	-82 532
	-587	-56 433	10	-631	0	229	566	0	-53 039	0	0	0	0	1 637	-1 079	558	0	558
	-1 140	-78 106	1 057	982	0	2 862	11 328	0	-236 769	0	0	0	0	30 182	-7 853	22 329	0	22 329
	-260	-90 200	-108	-4 316	0	-64	43 921	0	-68 494	57 065	57 065	0	0	26 740	399	27 139	0	27 139
	-2 394	-16 492	0	0	0	600	461	0	-62 790	0	0	0	0	3 551	-1 414	2 137	0	2 137
	0	-32 744	0	71	0	74	192	0	-31 798	0	0	0	0	1 383	2 664	4 047	0	4 047
	-432	-25 733	0	-3 995	0	-9 880	313	0	-62 052	0	0	0	0	8 606	1 386	9 992	0	9 992
	731	22 965	0	-76	0	-10	6 726	0	-52 361	0	0	0	0	-9 436	-73	-9 509	0	-9 509
	-777	8 829	0	3 019	0	-2	995	0	-71 086	0	0	0	0	496	-205	291	0	291
	-1 058	-29 574	0	6	0	38	747	0	-54 838	0	0	0	0	1 566	-625	942	0	942
	798	-69 201	0	0	0	2 041	2 524	0	-30 532	0	0	0	0	5 919	-2 825	3 095	0	3 095
	-264	-82 673	0	-192	0	27	1 094	0	-50 517	0	0	0	0	-17 950	0	-17 950	0	-17 950
	-299	12 330	-2 874	-103	0	192	10 710	0	-116 743	0	0	0	0	-34 277	-755	-35 032	0	-35 032
	-441	3 143	0	-23	0	39	935	0	-40 148	0	0	0	0	8 561	-1 649	6 912	0	6 912
	-1 751	-17 973	0	-376	0	-1 121	1 299	0	-31 849	0	0	0	0	15 567	-432	15 136	0	15 136
	694	-16 844	0	5 141	0	109	2 659	0	-139 337	0	0	0	0	30 700	-7 855	22 845	0	22 845
	764	-32 791	0	0	0	14 529	11 799	0	-125 005	0	0	0	0	-2 379	2 404	26	0	26
	435	-31 003	380	0	0	0	1 197	0	-53 347	0	0	0	0	-256	850	594	0	594
	302	-6 118	0	4 722	0	0	1 391	0	-57 744	0	0	0	0	1 702	-100	1 602	0	1 602
	228	15 245	1	0	0	-33	6 306	0	-77 839	0	0	0	0	1 997	-1 518	480	-308	172
	4 900	-71 398	6 976	362	0	-4 578	8 390	0	-83 735	0	0	0	0	11 318	-1 756	9 562	0	9 562
	-876	-33 127	0	12 929	0	-125	422	0	-59 256	0	0	0	0	892	-451	441	0	441
	-581	-38 436	0	-369	0	-1	61 466	0	-123 325	0	0	0	0	11 370	-4 846	6 523	0	6 523
	39	-45 566	0	0	0	750	76 365	0	-204 734	0	0	0	0	996	0	996	0	996
	-318	-7 461	0	0	0	-66	3 110	0	-86 470	0	0	0	0	27 979	-7 605	20 375	0	20 375
	-128	-29 684	0	-2 820	0	14	6 475	0	-48 712	0	0	0	0	1 026	0	1 026	0	1 026
	411	-46 719	0	0	0	-477	14 479	0	-147 339	0	0	0	0	3 170	-3 074	96	0	96
	-1 254	-21 079	0	-6 908	-1	-78	131	0	-16 761	0	0	0	0	9 443	-1 268	8 175	0	8 175
	-924	-10 030	0	3 352	0	1 236	772	0	-56 957	0	0	0	0	8 480	-1 921	6 558	0	6 558
	-1 172	-27 089	-125	12	0	-905	1 885	0	-72 307	0	0	0	8	1 851	-1 098	753	0	753
	-212	-2 649	0	-2	0	11	27	0	-12 647	0	0	0	0	864	-182	682	0	682
	-796	-24 299	0	638	-93	-24	2 105	0	-73 031	0	0	0	0	-55 919	0	-55 919	0	-55 919
	-215	-6 217	-1 431	5 800	0	0	636	0	-44 546	0	0	0	0	-769	1 620	851	0	851
	2	-16 857	0	0	0	0	2 952	0	-12 026	0	0	0	0	1 049	-27	1 022	0	1 022
	-1 547	9 050	0	0	0	157	1 011	0	-75 379	0	0	0	0	2 771	-2 343	428	0	428
	70	3 771	0	-4 258	0	5	544	0	-33 711	0	0	0	0	107	-66	41	0	41
	851	-16 458	0	-38	0	-21	412	0	-39 750	0	0	0	0	5 816	-1 903	3 914	0	3 914
	-767	-18 936	-8 709	13	0	371	133	0	-22 032	0	0	0	0	7 639	-890	6 748	0	6 748
	26	-3 713	0	14 087	0	463	195	0	-46 417	0	0	0	0	204	-57	148	0	148
	19	-58 186	-30 870	0	0	-245	1 022	0	-16 644	0	0	0	0	-5 253	5 314	61	0	61
	-2 134	-123 149	0	17	0	-18	1 373	0	-67 567	0	0	0	0	-139 451	-734	-140 185	20	-140 166
	1 867	-6 558	0	0	0	0	1 073	0	-27 354	0	0	0	0	1 036	-129	907	0	907
	-648	-15 708	0	0	0	-44	699	0	-99 260	0	0	0	0	-44 989	-13	-45 002	0	-45 002
	149	-8 995	0	695	0	-52	949	0	-64 791	0	0	0	0	-14 933	4 544	-10 390	0	-10 390
	-9	-3 048	0	0	0	-22	636	0	-39 080	0	0	0	0	684	-311	373	0	373
	-1 051	-22 940	0	8 345	0	5	14 227	0	-26 987	0	0	0	0	-7 161	0	-7 160	0	-7 160
	-3 413	-42 045	0	0	0	53	338	0	-36 678	0	0	0	0	925	0	925	0	925
	-129	-9 615	0	0	0	-13	2 767	0	-22 723	0	0	0	0	1 387	-499	888	0	888
	-179	-18 179	0	-412	0	0	944	0	-62 369	0	0	0	0	-51 389	0	-51 389	0	-51 389
	-345	-18 610	0	1	0	-29	329	0	-29 219	0	0	0	0	2 394	-585	1 809	0	1 809

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
114	БАНК "РЕНЕСАНС КАПІТАЛ"	110 652	138 201	-27 549	18 414	21 916	-3 502	0	0	0	223	0	0	0
115	"ПРЕМІУМ"	51 333	61 019	-9 686	2 355	3 802	-1 447	0	0	0	276	-112	0	0
116	МЕТАБАНК	36 368	85 482	-49 114	26 002	26 950	-948	0	0	0	2 312	0	0	0
117	РАДИКАЛ БАНК	12 089	49 119	-37 030	9 831	11 051	-1 221	0	0	0	5 271	0	0	0
118	"КОНТРАКТ"	11 398	51 613	-40 215	12 896	16 596	-3 700	185	0	0	3 972	0	0	0
119	БАНК "БОГУСЛАВ"	43 213	64 682	-21 469	6 712	7 766	-1 053	0	0	0	1 486	0	0	0
120	"ГРАНТ"	7 472	81 227	-73 755	18 376	19 947	-1 570	0	0	0	2 556	0	0	0
121	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	11 787	59 796	-48 010	17 935	18 956	-1 021	0	0	0	2 798	0	0	0
122	УНІКОМБАНК	64 413	71 837	-7 424	1 471	2 381	-910	0	0	0	24	0	0	0
123	СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК	7 628	57 850	-50 222	9 650	11 229	-1 579	0	0	0	1 788	0	0	0
124	АГРОКОМБАНК	17 514	48 907	-31 393	13 244	16 731	-3 487	-102	0	0	5 198	0	0	0
125	"МОРСЬКИЙ"	7 889	43 381	-35 492	8 326	8 824	-498	0	0	0	2 077	0	0	0
126	РЕАЛ БАНК	25 172	56 789	-31 617	6 919	10 783	-3 865	0	0	0	5 570	0	0	0
127	УКРКОМУНБАНК	4 584	36 545	-31 960	37 994	45 360	-7 366	0	0	0	1 468	0	0	375
128	ІНПРОМБАНК	82 871	139 157	-56 287	517	584	-68	0	0	0	5 937	0	0	0
129	КЛАСИКБАНК	43 558	48 771	-5 213	2 253	4 925	-2 672	0	0	0	734	3	0	0
130	ІНВЕСТБАНК	22 020	57 649	-35 629	7 071	7 564	-493	-154	0	0	1 085	0	0	0
131	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	8 529	29 613	-21 084	1 226	1 645	-419	0	0	0	403	0	0	8 019
132	ПРОМЕКОНОМБАНК	22 956	71 139	-48 183	2 467	3 837	-1 370	0	0	0	1 043	0	0	0
133	ЄВРОПРОМБАНК	30 587	57 978	-27 391	2 062	2 605	-543	0	0	0	776	0	0	0
134	АСВЮ БАНК	28 328	76 309	-47 981	910	1 023	-113	6	0	0	-155	0	0	0
135	ДОЙЧЕ БАНК ДБУ	19 073	21 486	-2 413	6 018	7 961	-1 943	0	0	0	253	0	0	0
136	"УКООПСІЛКА"	15 929	32 968	-17 039	3 110	5 380	-2 271	0	0	0	2 219	0	0	0
137	ПОЛІКОМБАНК	18 074	46 941	-28 867	7 482	7 627	-145	0	0	0	1 321	0	0	33
138	АКОРДБАНК	21 881	43 314	-21 433	7 100	7 973	-873	3 497	0	86	1 343	0	0	0
139	РЕГІОН-БАНК	19 302	44 919	-25 618	6 962	7 707	-744	0	0	0	1 372	0	0	0
140	"АКСІОМА"	38 485	53 459	-14 973	2 917	3 522	-606	0	0	0	16 839	3 537	0	0
141	ДІАПАЗОН-МАКСИМУМ БАНК	19 884	36 704	-16 820	3 262	6 718	-3 456	0	0	0	-803	0	0	0
142	ФІНЕКСБАНК	13 713	21 249	-7 536	8 493	9 742	-1 249	0	0	0	617	0	0	0
143	БАНК "ВОСТОК"	46 053	98 031	-51 979	19 440	20 721	-1 281	0	0	0	538	-191	0	0
144	ЛЕГБАНК	15 744	39 366	-23 622	6 676	8 604	-1 927	0	0	0	1 212	0	0	0
145	ІНТЕРБАНК	5 164	29 813	-24 649	14 727	18 918	-4 192	0	0	0	959	0	0	0
146	КРЕДИТВЕСТ БАНК	18 094	26 823	-8 729	6 101	7 158	-1 057	0	0	0	2 749	0	0	0
147	АРТЕМ-БАНК	10 675	45 236	-34 561	5 422	6 343	-921	0	0	0	1 193	0	0	0
148	БАНК "СІЧ"	10 804	14 503	-3 699	429	534	-106	0	0	0	826	0	0	0
149	ПРОФІН БАНК	18 075	27 257	-9 182	5 642	7 841	-2 199	0	0	0	496	0	0	0
150	БАНК "ТРАСТ"	15 963	27 517	-11 553	5 492	5 588	-97	0	0	0	195	0	3 558	0
151	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	23 074	32 664	-9 590	10 843	13 324	-2 481	0	0	0	63	0	0	0
152	"ЦЕНТР"	20 831	30 380	-9 549	3 390	3 526	-136	0	0	0	493	0	0	0
153	"СТОЛИЧНИЙ"	21 068	41 820	-20 752	1 842	2 928	-1 086	0	0	0	64	0	0	0
154	КРЕДИТ ОПТИМА БАНК	10 070	20 801	-10 731	1 162	1 187	-25	0	0	0	237	0	-41	0
155	"КОНКОРД"	499	27 241	-26 742	740	1 034	-294	2	0	0	7 004	0	0	0
156	"СТАНДАРТ"	6 523	19 206	-12 684	1 599	1 767	-168	0	0	24	145	0	0	0
157	МОТОР-БАНК	21 560	26 889	-5 329	6 862	10 348	-3 486	0	0	0	1 260	0	0	0
158	ОКСІ БАНК	27 236	41 162	-13 926	2 746	3 301	-555	-25	0	-190	681	0	0	0
159	БАНК "РИНКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ"	21 474	23 559	-2 085	8 903	10 208	-1 305	0	0	0	-10	0	0	0
160	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	21 372	22 537	-1 166	6 046	11 530	-5 484	0	0	0	348	0	0	0
161	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	7 436	14 124	-6 688	3 304	3 462	-158	0	0	0	1 017	0	0	0
162	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	20 432	26 936	-6 504	4 537	5 061	-524	688	0	0	114	0	0	0
163	ПРАЙМ-БАНК	13 416	21 230	-7 814	4 608	9 176	-4 568	0	0	0	1 687	0	0	0
164	БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	6 940	15 721	-8 781	2 601	2 698	-97	0	0	0	1 009	0	0	0
165	ГРІН БАНК	10 194	22 491	-12 297	260	270	-10	0	0	0	2 999	0	0	0
166	РАДАБАНК	12 290	13 159	-869	2 318	3 019	-701	0	0	0	-109	0	0	0
167	ІНТЕРКРЕДИТБАНК	6 238	6 366	-129	177	267	-90	0	0	0	0	-64	0	0
168	УКРБУДІНВЕСТБАНК	11 967	17 158	-5 190	1 503	1 517	-14	0	0	0	132	0	0	0
169	БАНК "ВЕЛЕС"	14 152	15 837	-1 685	6 168	16 005	-9 837	2	0	0	39	0	0	0
170	"ФАМІЛЬНИЙ"	3 729	6 114	-2 384	1 366	2 314	-948	0	0	0	72	0	0	0
171	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	5 528	7 709	-2 181	129	161	-32	0	0	0	1	0	0	0
172	ТММ-БАНК	7 823	14 056	-6 234	818	859	-41	0	0	0	42	0	0	0
173	БАНК "АЛЬЯНС"	3 071	4 998	-1 927	610	616	-6	0	0	0	59	0	0	0
174	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	10 824	14 652	-3 828	6 211	6 536	-325	167	0	0	268	0	0	0
175	БАНК "СТОЛИЦЯ"	2 292	10 838	-8 546	247	427	-180	0	0	0	61	0	0	0

	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
	91	2 293	0	0	0	0	127 850	0	-220 730	0	0	0	0	38 794	-10 976	27 818	0	27 818
	-47	-54 155	0	0	0	-12	148	0	-7 917	0	0	0	0	-8 131	-359	-8 490	0	-8 490
	-68	-9 652	0	10	41	0	3 783	0	-56 444	0	0	0	0	2 352	-1 064	1 288	0	1 288
	-57	-2 321	0	-30	0	-8	38	0	-23 980	0	0	0	0	833	-299	534	0	534
	163	-673	0	0	0	-498	204	0	-25 873	0	0	0	-950	825	-288	537	0	537
	0	-14 446	-6 254	330	0	0	487	0	-30 110	0	0	0	0	1 419	-456	963	0	963
	405	1 178	177	0	0	33	299	0	-29 285	0	0	0	0	1 210	-765	445	0	445
	-1 251	-2 070	679	12	0	-19	723	0	-29 433	0	0	0	0	1 160	-856	304	0	304
	3	-54 576	0	0	0	0	20	0	-7 382	0	0	0	0	3 974	-2 187	1 787	0	1 787
	0	560	0	0	0	0	362	0	-19 755	0	0	0	0	233	0	233	0	233
	-203	479	0	258	0	1 425	517	0	-37 170	0	0	0	0	1 160	-205	955	0	955
	109	-2 242	0	0	0	-16	4 324	0	-20 081	0	0	0	0	386	-93	293	0	293
	0	-3 026	0	0	0	19	100	0	-31 962	0	0	0	0	2 792	-1 439	1 353	0	1 353
	-112	-6 373	0	0	0	-38	1 200	0	-38 807	0	0	0	0	291	-276	15	0	15
	-98	-402 046	7 530	5 773	0	-58 218	867	0	-50 018	0	0	0	0	-406 886	144	-406 742	0	-406 742
	357	-40 032	0	0	0	-1 517	1	0	-7 720	0	0	0	0	-2 363	-1 042	-3 406	0	-3 406
	-198	-5 536	0	0	0	0	1 246	0	-18 203	0	0	0	0	7 331	-1 944	5 386	0	5 386
	14	337	0	0	0	0	1 566	0	-10 548	0	0	0	0	9 545	-1 720	7 825	0	7 825
	-63	-2 076	0	4	0	26	177	0	-23 146	0	0	0	0	1 388	-723	665	0	665
	-256	-9 906	0	0	0	0	62	0	-20 774	0	0	0	0	2 550	-779	1 771	0	1 771
	-62	-16 950	0	0	0	0	11	0	-10 392	0	0	0	0	1 697	-352	1 345	0	1 345
	-47	1 645	0	-4 343	0	-25 724	2 265	0	-33 026	0	0	0	0	-33 887	475	-33 412	0	-33 412
	-115	-2 074	0	0	0	-31	218	0	-19 127	0	0	0	0	129	-34	95	0	95
	-108	-5 880	-839	0	0	14	973	0	-20 838	0	0	0	31	264	-90	174	0	174
	-1 648	1 703	0	-123	0	-48	168	0	-33 619	0	0	0	0	339	-251	88	0	88
	-174	-3 375	0	0	85	0	361	0	-23 850	0	0	0	0	684	100	784	0	784
	-1 068	-40 937	-159	1	0	-5	84	0	-17 989	0	0	0	0	1 704	-908	796	0	796
	-790	-4 488	0	136	0	0	109	0	-16 183	0	0	0	0	1 127	-4	1 122	0	1 122
	-223	-2 731	0	0	0	-213	801	0	-20 274	0	0	0	0	184	-45	139	0	139
	1 205	152 000	0	1 130	0	0	20 098	0	-229 348	0	0	0	0	10 925	-8 061	2 864	0	2 864
	-1 675	-2 709	-19	4 693	0	0	1 538	0	-24 265	0	0	0	0	1 195	-187	1 008	0	1 008
	-127	1 590	0	-6 199	0	0	334	0	-15 970	0	0	0	0	478	-2	476	0	476
	-11	-4 331	0	0	0	-1	53	0	-17 659	0	0	0	0	4 995	-1 467	3 528	0	3 528
	826	-2 866	-14	0	0	-4	384	0	-13 006	0	0	0	0	2 612	-1 533	1 078	0	1 078
	-78	-3 956	0	85	0	-21	10	0	-8 016	0	0	0	0	83	-22	61	0	61
	16	11 945	0	2	0	12	25 678	0	-61 255	0	0	0	0	611	117	728	0	728
	10	3 457	0	0	0	0	2 920	0	-31 651	0	0	0	0	-55	72	17	0	17
	127	-665	0	0	0	-253	2 497	0	-30 428	0	0	0	0	5 257	-1 104	4 153	0	4 153
	176	2 221	0	-14 252	0	-1	96	0	-12 451	0	0	0	0	502	0	502	0	502
	50	-8 667	0	0	0	0	105	0	-13 443	0	0	0	0	1 020	-562	458	0	458
	-2	-5 257	0	4	0	0	28	0	-6 007	0	0	0	0	194	615	809	0	809
	-69	-2 164	374	0	0	-8	10	0	-5 976	0	0	0	0	412	-356	56	0	56
	256	-859	0	8 910	0	0	6	0	-15 619	0	0	0	0	985	-242	744	0	744
	453	-5 027	0	0	0	-2	33	0	-15 402	0	0	0	0	9 737	-4 428	5 309	0	5 309
	106	-1 596	0	0	0	-73	1 906	0	-26 491	0	0	0	0	4 299	-1 101	3 199	0	3 199
	16	-27 628	0	7 354	0	0	105	0	-9 345	0	0	0	0	870	-230	640	0	640
	34	-17 524	0	0	0	0	736	0	-12 277	0	0	0	0	-1 265	-70	-1 335	0	-1 335
	0	-537	0	0	0	10	370	0	-11 181	0	0	0	0	419	-343	76	0	76
	109	-2 472	0	0	0	-100	767	0	-21 027	0	0	0	0	3 048	-962	2 086	0	2 086
	-316	-1 055	0	1	0	0	94	0	-14 651	0	0	0	0	3 785	-1 334	2 450	0	2 450
	-114	-128	0	-6	0	-108	1	0	-9 901	0	0	0	0	294	-243	51	0	51
	-52	-3 701	855	-269	0	0	27	0	-9 288	0	0	0	0	1 024	-267	757	0	757
	2 085	-3 079	0	0	0	-53	100	0	-10 079	0	0	0	0	3 475	-1 131	2 343	0	2 343
	0	-2 429	0	0	0	0	1	0	-3 895	0	0	0	0	27	-22	5	0	5
	73	-972	0	0	0	173	445	0	-12 099	0	0	0	0	1 223	-310	913	0	913
	8	-12 816	-1 303	5	0	-146	270	0	-5 093	0	0	0	0	1 285	-374	910	0	910
	-14	1 710	0	0	0	4	2 089	0	-8 938	0	0	0	0	20	-1	18	0	18
	0	1 552	0	12	0	-112	749	0	-8 482	0	0	0	0	-623	718	95	0	95
	-39	154	0	0	0	429	66	0	-9 592	0	0	0	0	-298	585	287	0	287
	63	-1 116	0	0	0	-146	127	0	-2 638	0	0	0	0	29	0	29	0	29
	78	-916	0	0	0	-46	621	0	-15 146	0	0	0	0	2 061	-275	1 786	0	1 786
	120	-104 415	96	0	0	-161	324	0	-12 859	0	0	0	0	-114 296	13	-114 283	0	-114 283

На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено працівниками управління аналізу діяльності системи банків департаменту нормативно-методологічного забезпечення банківського регулювання та нагляду Національного банку України.

АННОТАЦИИ

Сергей Круглик, Алексей Еременко. *Валовый национальный доход стран мира.*

Приведена динамика валового национального дохода 130 стран на основании оценок Мирового банка.

Елена Береславская. *Стабильность гривни: объективная реальность или вынужденная необходимость?*

Анализируются инструменты валютно-курсовой политики НБУ, которые использовались регулятором для стабилизации гривни в 2011 году. Рассмотрены перспективы диверсификации международных валютных резервов, а также повышения ликвидности национальной валюты.

Рынок государственных ценных бумаг Украины в январе 2012 года.

Задолженность по долгосрочным кредитам в иностранной валюте от нерезидентов (по состоянию на 31.12.2011 г.).

Наталья Ткаченко. *Основные задачи и инструменты контроллинга финансовой устойчивости страховой компании.*

Определены основные направления стратегического и оперативного контроллинга; сформулированы основные задачи и инструменты контроллинга финансовой устойчивости страховой компании. Предложен алгоритм контроллинга финансовой устойчивости страховой компании, обоснованы принципы его построения и особенности внедрения.

Официальный курс гривни к иностранным валютам, устанавливаемый Национальным банком Украины один раз в месяц (за январь 2012 года).

Официальный курс гривни к иностранным валютам, устанавливаемый Национальным банком Украины ежедневно (за январь 2012 года).

Основные монетарные параметры денежно-кредитного рынка Украины в январе 2012 года.

Объёмы кредитов, предоставленных Национальным банком для поддержания ликвидности банков Украины, средневзвешенная процентная ставка по кредитам, предоставленным Национальным банком для поддержания ликвидности банков Украины, процентные ставки банков по кредитам и депозитам в национальной валюте, динамика роста денежной массы по состоянию на 01.02.2012 г.

Деятельность платёжных систем на рынке Украины в 2011 году.

Анализируется работа системы электронных платежей (СЭП) и системы розничных платежей (НСМЭП) в 2011 году, развитие рынка платёжных карт в Украине.

Трансграничные переводы по итогам 2011 года.

Аналитические данные, подготовленные управлением

надзора (оверсайта) за платёжными системами и системами расчётов Национального банка Украины, касающиеся деятельности в Украине в 2011 году международных систем денежных переводов, созданных нерезидентами.

Определим лучшую монету 2011 года!

Информационное сообщение о проведении ежегодного конкурса на лучшую украинскую памятную монету 2011 года чеканки, а также о победителях прошлогоднего конкурса.

Алексей Кузнецов. *Стабилизация мировой валютной системы в контексте теоретических подходов Дж. М. Кейнса.*

Анализируются особенности функционирования мировой валютной системы от золотого стандарта до режима свободно плавающих валютных курсов сквозь призму предложений Дж. М. Кейнса относительно обеспечения долгосрочной стабильности международной валютно-финансовой системы. Исследуются возможности адаптации кейнсианских рецептов к современным условиям с учётом существующих в мире геоэкономических и геофинансовых дисбалансов.

Ирина Бабкина. *Государственное регулирование рынка рейтинговых услуг.*

Исследуются проблемы рынка рейтинговых услуг, необходимость усиления законодательного и государственного их регулирования, разработки и внедрения стандартов деятельности рейтинговых агентств в Украине.

Степан Голубка. *Основные этапы эволюции национальной финансовой системы.*

Рассматривая финансовую систему как важную структурную составляющую процесса государственного строения, автор предложил выделить основные историко-пространственные этапы её зарождения и становления в Украине. Такая периодизация содействует пониманию разных подходов и методов исследования финансов, перспективному моделированию национальной финансовой политики.

Основные показатели деятельности банков Украины на 1 февраля 2012 года.

Изменения и дополнения к Государственному реестру банков, внесённые в январе 2012 г.

Банки, исключённые из Государственного реестра банков в январе 2012 г.

Дополнения к Перечню лиц, имеющих сертификаты Национального банка Украины на право осуществления функций временного администратора и ликвидатора банков, внесённые в январе 2012 г.

Структура активов, обязательств, собственного капитала, финансовые результаты деятельности банков Украины по состоянию на 01.01.2012 г.

ANNOTATIONS

Serhii Kruhlyk, Oleksii Yeremenko. *Gross national revenue of world countries.*

Given is the dynamics of the gross national revenue of 130 world countries based on World Bank estimates.

Olena Bereslavska. *Firmness of hryvnia: objective reality or forced necessity.*

Discussed are instruments of the NBU foreign exchange policy, which were used by the regulator in order to firm the exchange rate of hryvnia in 2011. The author considers prospects of diversification of the international currency reserves and an increase in national currency liquidity.

Government securities market in Ukraine in January 2012.

Debts on foreign currency long-term loans granted by non-residents (at 31 December 2011).

Natalia Tkachenko. *Key tasks and instruments of controlling of insurance company financial stability.*

In the article, defined are basic directions of strategic and operational controlling; formulated are key tasks and instruments of controlling of insurance company financial stability. The author suggests the algorithm of controlling of insurance company financial stability and grounds principles of its construction and peculiarities of its implementation.

Official exchange rate of hryvnia against foreign currencies established monthly by the National Bank of Ukraine (in January 2012).

Official exchange rate of hryvnia against foreign currencies established daily by the National Bank of Ukraine (in January 2012).

Major monetary parameters of the monetary market of Ukraine in January 2012.

Volumes of NBU loans for support of banks liquidity, average weighted interest rates on NBU loans for support of banks liquidity, interest rates of banks on national currency loans and deposits, dynamics of money supply growth as of 1 February 2012.

Payment systems on Ukrainian market in 2011.

Discussed is operation of the System of Electronic Payments (SEP) and that of the system of retail payments (NSMEP) in 2011. Considered is the development of the payment card market in Ukraine.

Transboundary transfers in 2011.

Analytical data on operation of international money

transfer systems created by nonresidents, which were prepared by the NBU Office for Payment and Settlement Systems Oversight.

The best coin of 2011.

Information about the annual contest for nomination of the best Ukrainian commemorative coin minted in 2011 and about the winners of the last year contest as well.

Oleksii Kuznetsov. *Stabilization of the world currency system in the context of theoretical approaches of John Maynard Keynes.*

Peculiarities of world currency system operation from the golden standard to freely floating exchange rates are discussed in the context of suggestions of J.M. Keynes concerning the long-term stability of the international currency and financial system. Considered is the possibility of adaptation of Keynes recipes to modern conditions taking into account geoeconomic and geofinancial imbalances.

Iryna Babkina. *Government regulation of the rating services market.*

Discussed are problems of the rating services market, a necessity of strengthening of their legislative and government regulation, development and introduction of rating agencies activity standards in Ukraine.

Stepan Holubka. *Basic phases of the national financial system evolution.*

The author considers the financial system as an important constituent of state formation. He suggests marking out main historical stages of its formation and development in Ukraine. Such type of periodization promotes understanding of different approach and methods of the finance research and perspective modeling of the national financial policy.

Main indicators of Ukrainian banks activities as of 1 February 2012.

Amendments to the State Register of Banks made in January 2012.

Banks excluded from the State Register of Banks in January 2012.

Amendments to the List of officials that have NBU certificates entitling them to be interim administrators and bank liquidators made in January 2012.

Pattern of assets, liabilities, equity capital, and financial results of Ukrainian banks activities as of 1 January 2012.